

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego 2023

Report on the socio-economic situation of Lubelskie Voivodship 2023

Urząd Statystyczny w Lublinie Statistical Office in Lublin

Lublin 2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Lublinie – Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Lublin – Lublin Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Sławomir Dziaduch, Aleksandra Jangas-Kurzak, Aneta Olszewska-Welman,

Elżbieta Sochacka, Elżbieta Syta, Magdalena Ściborek-Rycyk

Kierujący

Supervisor

Krzysztof Markowski

Prace redakcyjne

Editorial work

Aleksandra Jangas-Kurzak, Aneta Olszewska-Welman, Elżbieta Sochacka

Tłumaczenie

Translation

Aleksandra Jangas-Kurzak

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Aleksandra Jangas-Kurzak, Aneta Olszewska-Welman, Elżbieta Sochacka

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

lublin.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

W społeczeństwie informacyjnym i gospodarce opartej na wiedzy bardzo duże znaczenie ma dostęp do rzetelnych danych i możliwość ich profesjonalnej analizy. Od tego często zależy zarówno jakość podejmowanych decyzji na różnych szczeblach zarządzania, jak również powodzenie wielu przedsięwzięć. Urząd Statystyczny w Lublinie wychodząc naprzeciw potrzebom informacyjnym przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego, pracowników naukowych oraz mieszkańców naszego regionu, przygotował kolejną edycję „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego”. Publikacja ta obejmuje zjawiska najbardziej istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, do których można zaliczyć m.in. procesy demograficzne, sytuację na rynku pracy, zmiany cen, kształtowanie się poziomu wynagrodzeń i świadczeń społecznych, zmiany w podstawowych obszarach gospodarki narodowej (tj. w przemyśle, budownictwie, rolnictwie, handlu itp.), wyniki finansowe przedsiębiorstw, nakłady inwestycyjne, itp.

Opracowanie składa się z kilku części, tj. z krótkiej syntezy przedstawiającej podstawowe tendencje, tablicy przedstawiającej dane regionu lubelskiego na tle kraju, zestawu wykresów przedstawiających województwo lubelskie na tle innych województw, części analitycznej oraz tablic przeglądowych prezentujących dane dla województwa lubelskiego, Lublina i miast na prawach powiatu. Część analityczna podzielona została na działy tematyczne, w których przedstawiono najważniejsze zjawiska i tendencje występujące w okresie ostatnich lat. Poszczególne działy zostały wzbogacone licznymi tabelami oraz prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów. Z kolei zamieszczone na końcu publikacji tablice prezentują dane dla województwa lubelskiego i Lublina w retrospekcji od 2015.

Mam nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie dla Państwa użytecznym źródłem wiedzy w zakresie przedstawianych zagadnień, jak również zachętą do głębszego zaznajomienia się z problematyką bieżących zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa dostępną m.in. na naszej stronie internetowej <http://lublin.stat.gov.pl>. Dotyczy to szczególnie publikacji: „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” oraz „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego”, które zawierają szczegółowe dane w ujęciu miesięcznym i kwartalnym.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie

Krzysztof Markowski

dr Krzysztof Markowski

Lublin, kwiecień 2023 r.

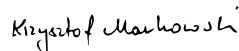
Preface

In information society and knowledge-based economy, the access to reliable data and the possibility of professional data analysis is very important. This is the main factor determining the quality of decisions made on various levels of the management process as well as the success of varied undertakings. In order to meet the information needs of businesses, local governments, academics and residents of the region, the Statistical Office in Lublin prepared another edition of "Report on the socio-economic situation of Lubelskie Voivodship". The thematic scope of the publication covers the most important phenomena in terms of the socio-economic development of the region, including demographic changes, situation on the labour market, price changes, the evolution of the level of wages and social benefits, changes in the key areas of national economy (i.e. industry, construction, agriculture, trade), financial results of enterprises or investment outlays.

The compilation consists of a short synthesis summarizing the main trends observed in the Voivodship, a table presenting the data on Lubelskie Voivodship on the background of the country, a set of graphs depicting Lubelskie Voivodship compared to other regions, the analytical part and an appendix containing review tables presenting the data on Lubelskie Voivodship, Lublin and the others cities with powiat status. The analytical part was divided into thematic sections, in which the most important phenomena and trends in recent years were presented. The sections were enriched by numerous tables and a graphical presentation in the form of a set of maps and charts. On the other hand, the appendix placed at the end of this publication contains the tables showing data for Lubelskie Voivodship and Lublin in retrospection since 2015.

I hope that this study will be a useful source of knowledge in the scope of the presented issues as well as an incentive to acquaint with the problems of current changes in the socio-economic situation of the region available among others on our website <http://lublin.stat.gov.pl>. It especially concerns the following publications: "Information on socio-economic situation of Lubelskie Voivodship" and "Statistical Bulletin of Lubelskie Voivodship" including detailed data on a monthly and quarterly basis.

Director
of Statistical Office
in Lublin

Krzysztof Markowski, PhD

Lublin, April 2022

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Znaki umowne. Skróty.....	8
Symbols. Abbreviations	
Synteza	9
Executive summary	11
Rozdział 1. Chapter 1.	
Województwo na tle kraju	13
Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2. Chapter 2.	
Województwo na tle pozostałych województw	16
Voivodship against the background of the other voivodships	
Rozdział 3. Chapter 3.	
Powierzchnia i podział terytorialny województwa	24
Area and territorial division of the Voivodship	
Rozdział 4. Chapter 4.	
Środowisko	26
Environment	
4.1. Powierzchnia.....	26
4.1 Area	
4.2. Zużycie wody. Ścieki przemysłowe i komunalne	29
4.2. Water consumption. Industrial and municipal wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza.....	34
4.3. Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	36
4.4. Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne.....	40
4.5. Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	45
4.6. Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5. Chapter 5.	
Społeczeństwo	47
Society	
5.1. Kapitał ludzki	47
5.1. Human capital	
Demografia	47
Demography	
Edukacja.....	55
Education	
Zasoby pracy	65
Labour resources	

	5.2. Jakość życia	74
	5.2. Quality of life	
	Zamożność mieszkańców.....	74
	Inhabitants' wealth	
	Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	80
	Social assistance and family support	
	Warunki mieszkaniowe.....	89
	Housing conditions	
	Ochrona zdrowia.....	97
	Health care	
	Kultura.....	103
	Culture	
	Bezpieczeństwo publiczne.....	107
	Public safety	
	Społeczeństwo informacyjne	110
	Information society	
	Aktywność społeczna.....	112
	Social activity	
Rozdział 6.	Gospodarka	114
Chapter 6.	Economy	
	6.1. Produkt krajowy brutto.....	114
	6.1. Gross domestic product	
	6.2. Przedsiębiorczość.....	118
	6.2. Entrepreneurship	
	Podmioty gospodarki narodowej.....	118
	Entities of the national economy	
	Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna	122
	Research and development as well as innovation activity	
	Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach.....	129
	Use of information and communication technologies in enterprises	
	Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych.....	131
	Financial results of non-financial enterprises	
	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	135
	Investment outlays of enterprises	
	6.3. Produkcja i usługi	138
	6.3. Production and services	
	Rolnictwo.....	138
	Agriculture	
	Przemysł	145
	Industry	
	Budownictwo	148
	Construction	

	Rynek wewnętrzny.....	154
	Internal market	
	Transport.....	156
	Transport	
	Energia.....	163
	Energy	
Rozdział 7. Chapter 7.	Zarządzanie rozwojem	166
	Development management	
	7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	166
	7.1. Revenue of budgets of local government units	
	7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	170
	7.2. Expenditure of budgets of local government units	
	7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego.....	173
	7.3. Result of budgets of local government units	
	7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	176
	7.4. Projects co-financed by the EU funds	
	7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja.....	178
	7.5. Spatial planning and revitalisation	
Rozdział 8. Chapter 8.	Wybrane dane o województwie lubelskim.....	186
	Selected data on Lubelskie Voivodship	
Rozdział 9. Chapter 9.	Wybrane dane o Lublinie	190
	Selected data on Lublin	
Rozdział 10. Chapter 10.	Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	192
	Selected data on cities with powiat status	

Znaki umowne

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (+)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand	km	kilometr kilometre	°C	stopień Celsjusza centigrade
mln	milion million	m ²	metr kwadratowy square metre	d	doba
mld bn	miliard billion	ha	hektar hectare	r.	rok
zł PLN	złoty Polish zloty	km ²	kilometr kwadratowy square kilometre	r/r y/y	rok do roku year on year
szt.	sztuka piece, unit	m ³	metr sześcienny cubic metre	cd. cont.	ciąg dalszy continued
kg	kilogram kilogram	dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre	dok. cont.	dokończenie continued
dt	decytona deciton	hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre	pkt	punkt point
t	tona tonne	MW	megawat megawatt	p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
mm	milimetr millimetre	kWh	kilowatogodzina kilowatt hour	Dz.U.	Dziennik Ustaw
m	metr metre	GWh	gigawatogodzina gigawatt hour	UE EU	Unia Europejska European Union

Synteza

Demografia w 2022 r.

liczba ludności na 1000 ludności:	-0,7% r/r
urodzenia żywe	7,49
zgony	-4,78
przyrost naturalny	-4,78
saldo migracji stałej	-2,22

Od połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku z roku na rok systematycznie maleje liczba ludności województwa lubelskiego. W porównaniu z 2021 rokiem odnotowano zmniejszenie liczby urodzeń oraz zwiększenie liczby zgonów. Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji ludności na pobyt stały w omawianym okresie było ujemne.

Rynek pracy

pracujący w 2021 r.	+0,9% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r.	8,1%

W 2021 r. zaobserwowano wzrost w skali roku liczby pracujących w gospodarce narodowej. Stopa bezrobocia rejestrowanego zmalała. Odnotowano mniejszą liczbę bezrobotnych oraz więcej ofert pracy.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności w 4 kwartale 2022 r.

pracujący	+1,2% r/r
stopa bezrobocia	4,7%

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności liczba pracujących była wyższa niż przed rokiem, a liczba bezrobotnych zmniejszyła się. W tym czasie współczynnik aktywności zawodowej wzrósł o 1,8 p. proc., a wskaźnik zatrudnienia o 1,0 p. proc., natomiast stopa bezrobocia była niższa o 0,5 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2022 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenie	+11,8% r/r
-------------------------------------	------------

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż rok wcześniej.

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w 2022 r.

z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	+9,1% r/r
rolników indywidualnych	+4,8% r/r

W skali roku zwiększyła się liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenie z ZUS, a zmniejszyła się liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenie z KRUS. Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty, zarówno z ZUS, jak i KRUS.

Rolnictwo w 2022 r.

plony:	
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-1,7% r/r
rzepak i rzepik	+6,6% r/r
ziemniaki	-6,4% r/r
buraki cukrowe	+20,2% r/r
pogłowie:	
bydło	-4,2% r/r
trzoda chlewna	-7,0% r/r
wartość skupu produktów rolnych ogółem	+38,6% r/r

Produkcja zbóż ogółem w województwie lubelskim zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego.

Zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej, zwiększyło się zaś pogłowie owiec.

Wzrosła średnioroczna cena skupu pszenicy i żyta. Wyższa niż w poprzednim roku była również cena skupu żywca wołowego w wadze żywej, żywca wieprzowego w wadze żywej i drobiu rzeźnego.

Dynamika produkcji rolniczej w 2021 r. (ceny stałe)

globalna	-3,3% r/r
końcowa	-5,8% r/r
towarowa	-5,9% r/r

Globalna produkcja rolnicza zmniejszyła się w porównaniu z 2020 r., podobnie produkcja końcowa i towarowa. Odnotowano spadek produkcji zwierzęcej i roślinnej.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2022 r.

produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)	+10,2% r/r
--	------------

Tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu było wyższe (w cenach stałych) niż przed rokiem. Wyższy poziom produkcji sprzedanej odnotowano w 19 spośród 30 występujących w województwie działach przemysłu. Wzrosła także wydajność pracy, mierzona wielkością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Produkcja sprzedana budownictwa w 2022 r.

produkcja sprzedana budownictwa	+31,7% r/r
produkcja budowlano-montażowa	+25,3% r/r

W skali roku wzrosła produkcja sprzedana budownictwa, produkcja budowlano-montażowa oraz wydajność pracy, mierzona wielkością produkcji sprzedanej budownictwa na 1 zatrudnionego.

Budownictwo mieszkaniowe w 2022 r.

mieszkania oddane do użytkowania	+13,9% r/r
wydane pozwolenia na budowę lub dokonane zgłoszenia z projektem budowlanym	-18,3% r/r
rozpoczęte budowy mieszkań	-38,0% r/r

Oddano do użytkowania więcej mieszkań niż rok wcześniej. Zmniejszyła się liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz liczba mieszkań rozpoczętych. Zmniejszyła się przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania.

Rynek wewnętrzny w 2022 r.

sprzedaż detaliczna	+37,0% r/r
sprzedaż hurtowa	+19,3% r/r

Sprzedaż detaliczna w jednostkach handlowych i niehandlowych była wyższa niż rok wcześniej. Wyższa niż przed rokiem była również sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2022 r.

wynik finansowy brutto	+73,3% r/r
wynik finansowy netto	+74,5% r/r
wskaźnik poziomu kosztów	92,4%
wskaźnik rentowności obrotu brutto	7,6%
wskaźnik rentowności obrotu netto	6,5%

Wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe były wyższe niż uzyskane rok wcześniej, z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej. Poprawił się wskaźnik poziomu kosztów, wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto oraz wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia.

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2022 r.

nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	+1,9% r/r
rozpoczęte inwestycje	+28,6% r/r
wartość kosztorysowa rozpoczętych inwestycji	+95,9% r/r

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost wartości nakładów inwestycyjnych. Zwiększyła się liczba rozpoczętych inwestycji i ich wartość kosztorysowa.

Executive summary

Demography in 2022

number of population per 1,000 population:		
live births	-0.7% y/y	The number of population in Lubelskie Voivodship has been systematically decreasing since the mid-1990s. It was noted that the birth rate decreased and the death rate increased in comparison with 2021. Both natural increase and net migration for permanent residence were negative in the discussed period.
deaths	7.49	
natural increase	12.27	
net migration for permanent residence	-4.78	
	-2.22	

Labour market

employed persons in 2021	+0.9% y/y	The number of employed persons in the national economy increased in a yearly perspective. The registered unemployment rate decreased. A smaller number of unemployed persons was noted as well as a bigger number of job offers.
registered unemployment rate in 2022	8.1%	

Labour Force Survey (LFS) in the quarter 4 of 2022

employed persons	+1.2% y/y	According to the Labour Force Survey (LFS), the number of employed persons was higher than a year before and the number of unemployed persons was lower. During this time, the activity rate increased by 1.8 pp., the employment rate increased by 1.0 pp. and the unemployment rate was lower by 0.5 pp.
unemployment rate	4.7%	

Average monthly gross wages and salaries in the corporate sector in 2022

average monthly gross wages and salaries	+11.8% y/y	The growth rate of average monthly gross wages and salaries in the corporate sector was higher than in the previous year.
--	------------	---

Average monthly gross retirement pay and pension in 2022

from non-agricultural social security system	+9.1% y/y	The number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution increased and the number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund decreased in a yearly perspective. The increase in the average monthly gross retirement pay and pension was noted, both from the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.
for farmers	+4.8% y/y	

Agriculture in 2022

departments:		The output of cereals was lower than in the previous year. A decrease in the livestock of cattle and pigs was noted in a yearly perspective in June 2021, whereas an increase was noted in relation to the livestock of sheep.
basic cereals with cereal mixed	-1.7% y/y	
rape and turnip rape	+6.6% y/y	The average annual purchase price of wheat and rye increased. The purchase price of live cattle, live pigs and poultry for slaughter was also higher than in the previous year.
potatoes	-6.4% y/y	
sugar beets	+20.2% y/y	
livestock of:		
cattle	-4.2% y/y	
pigs	-7.0% y/y	
value of procurement of agricultural products in total	+38.6% y/y	

Indices of agricultural output in 2021 (constant prices)

global output	-3.3% y/y	Global agricultural output decreased in comparison with 2020 as well as final output and market output. A decrease in the animal and the crop output was noted.
final output	-5.8% y/y	
market output	-5.9% y/y	

Sold production of industry in 2022

sold production of industry (constant prices)	+10.2% y/y	The growth rate of industry sold production was higher (in constant prices) than in the previous year. The higher level of sold production was noted in 19 out of 30 sectors of industry present in the Voivodship. Labour productivity, measured with the amount of sold production per paid employee, increased as well.
---	------------	--

Sold production of construction in 2022

sold production of construction	+31.7% y/y	Within a year there was an increase in the sold production of construction, construction and assembly production as well as labour productivity, measured with the amount of sold production per paid employee.
construction and assembly production	+25.3% y/y	

Residential construction in 2022

completed dwellings	+13.9% y/y	More dwellings were completed than in the previous year. The number of dwellings for construction of which permits were granted or which were registered with a construction project and the number of dwellings in which construction began both decreased. The average useful floor area of a completed dwelling decreased.
granted building permits or registrations with a construction project	-18.3% y/y	
dwellings in which construction began	-38.0% y/y	

Internal market in 2022

retail sales	+37.0% y/y	In relation to the year before there was an increase in retail sales in trade and non-trade units as well as in the wholesale in trade enterprises.
wholesale	+19.3% y/y	

Financial results of non-financial corporations in 2022

gross financial result	+73.3% y/y	Financial results of corporations were higher than in the previous year, except for the result on other operating activity. The cost level indicator improved, as well as the gross and net turnover profitability indicators and the first and second degree financial liquidity indicators.
net financial result	+74.5% y/y	
cost level indicator	92.4%	
gross turnover profitability indicator	7.6%	
net turnover profitability indicator	6.5%	

Investment outlays in non-financial corporations in 2022

investment outlays (current prices)	+1.9% y/y	An increase in investment outlays was noted in comparison with the previous year. The number of started investments and their cost estimate value increased.
started investments	+28.6% y/y	
cost estimate value of the started investments	+95.9% y/y	

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie
Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Lubelskie
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania ^a w powierzchni ogółem w 2021 r. w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management ^a in total area in 2021 in %	0,2	0,1
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w 2021 r. w hm ³ Consumption of water for needs of the national economy and population during the year in 2021 in hm ³	8845,0	287,7
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2021 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2021 in hm ³	7769,3	133,6
Ścieki komunalne oczyszczane w ciągu roku ogółem w 2021 r. w dam ³ Total municipal wastewater treated during the year in 2021 in dam ³	1355953	53095
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r. w tonach/rok: Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2021 in tonnes/year:		
gazowych gaseous pollutants	209490154	4927096
pyłowych particulate pollutants	22168	1179
Obszary prawnie chronione ^a ogółem w powierzchni ogółem w 2021 r. w % Total of legal protected area ^a in total area in 2021 in %	32,3	22,7
Lesistość w 2021 r. w % Forest cover in 2021 in %	29,6	23,4
Ludność ^a na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2022 r. Population ^a per 1 km ² of total area in 2022	121	81
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r. Natural increase per 1,000 population in 2022	-3,8	-4,8
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r. Net migration for permanent residence per 1,000 population in 2022	0,1	-2,2
Przeciętne trwanie życia w 2021 r. w latach: Life expectancy in 2021 in years:		
mężczyźni males	71,8	71,3
kobiety females	79,7	79,5
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2021/2022 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^b per 1000 children aged 3–6 in 2021/2022 school year	904	879

a Stan w dniu 31 grudnia. b W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

d As of 31 December. b In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (cd.)
Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Lubelskie
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r. w % (przeciętne w roku) Employment rate by LFS in 2022 in % (annual averages)	56,3	54,9
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w 2022 r. w % (przeciętne w roku) Activity rate by LFS in 2022 in % (annual averages)	58,0	57,6
Stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r. w % (przeciętne w roku) Unemployment rate by LFS in 2022 in % (annual averages)	2,9	4,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2022 r. Registered unemployed persons per job offer in 2022	18	41
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w 2022 r. w zł Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a in 2022 in PLN	6653,67	5604,38
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2022 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from the non-agricultural social security system in 2022 in PLN	2789,89	2533,54
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2021 in PLN	2061,93	1906,84
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^b w 2021 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers ^b in 2021 in %	14,8	22,9
Współczynni Giniego ^b w 2021 r. w % Gini coefficient ^b in 2021 in %	26,8	28,3
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2021 r. w % Beneficiaries of social assistance in number of total population in 2021 in %	3,7	4,1
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2021 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2021 in thousand PLN	3451528	165852
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych ^c na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2021 r. Children staying in nurseries and children's clubs ^c per 1,000 children up to the age of 3 in 2021	155,2	128,2
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r. Population per out-patient health care unit in 2021	1474	1335
Pracownicy medyczni ^d na 10 tys. ludności w 2021 r.:		
lekarze doctors	34,3	36,5
pielęgniarki nurses	56,6	67,1
Łóżka w szpitalach ^d na 10 tys. ludności w 2021 r. Beds in hospitals ^d per 10 thousand population in 2021	44,4	51,9
Produkt krajowy brutto ^e (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł Gross domestic product ^e (current prices) per capita in 2021 in PLN	69069	47464

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Na podstawie danych z Europejskiego badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC). c Łącznie z oddziałami żłobkowymi i z żłobkami przykładowymi. d Stan w dniu 31 grudnia. e Wstępny szacunek.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b Based on data from the European Survey on Income and Living Conditions (EU-SILC). c Including nursery wards and workplace nurseries. d As of 31 December. e Preliminary estimate.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (dok.)
Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Lubelskie
Podmioty gospodarki narodowej ^{ab} na 10 tys. ludności w 2022 r. Entities of the national economy ^{ab} per 10 thousand population in 2022	1323	1018
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ^{ab} na 10 tys. ludności w 2022 r. Commercial companies with foreign capital participation ^{ab} per 10 thousand population in 2022	23	12
Personel wewnętrzny w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo ^c w 2021 r. Internal R&D personnel per 1,000 economically active persons ^c in 2021	9,0	6,2
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^d w 2021 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises surveyed ^d in 2021 in %	83,2	83,2
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^d w 2022 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^d in 2022 in %	94,0	92,4
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^d w 2022 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^d in 2022 (previous year=100; current prices)	118,2	120,3
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ^e w 2022 r. w szt. Cattle density per 100 ha of agricultural land ^e in 2022 in heads	43,1	26,1
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ^e w 2022 r. w szt. Pigs density per 100 ha of agricultural land ^e in 2022 in heads	64,3	29,0
Produkcja sprzedana przemysłu ^f (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2022 r. w zł Sold production of industry ^f (current prices) per average employed person in industry in 2022 in PLN	895324	637390
Produkcja sprzedana budownictwa ^f (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2022 r. w zł Sold production of construction ^f (current prices) per average employed person in construction in 2022 in PLN	908593	502065
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2022 r. Dwellings completed per 1,000 population in 2022	6,3	5,1
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej ^f w 2021 r. Public roads with hard surface per 100 km ² of total area ^f in 2021	100,9	96,8
Długość linii kolejowych eksploatowanych ^a na 100 km ² w 2021 r. Length of railway lines operated ^a per 100 km ² in 2021	6,2	4,4
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2021 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2021 in %	17,0	30,4

a Stan w dniu 31 grudnia. b Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. c Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – dane średnioroczne. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. e Stan w dniu 1 czerwca. Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w dniu 1 czerwca 2021 r. przyjęto dane na temat użytków rolnych wg stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of 31 December. b Excluding entities for which the information about the business address does not exist in the REGON register. c Active population (all persons employed and considered unemployed) – based on the Labour Force Survey – average annual data. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. e The data on agricultural land as of 1 June 2020 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks on 1 June 2021. f Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Rozdział 2

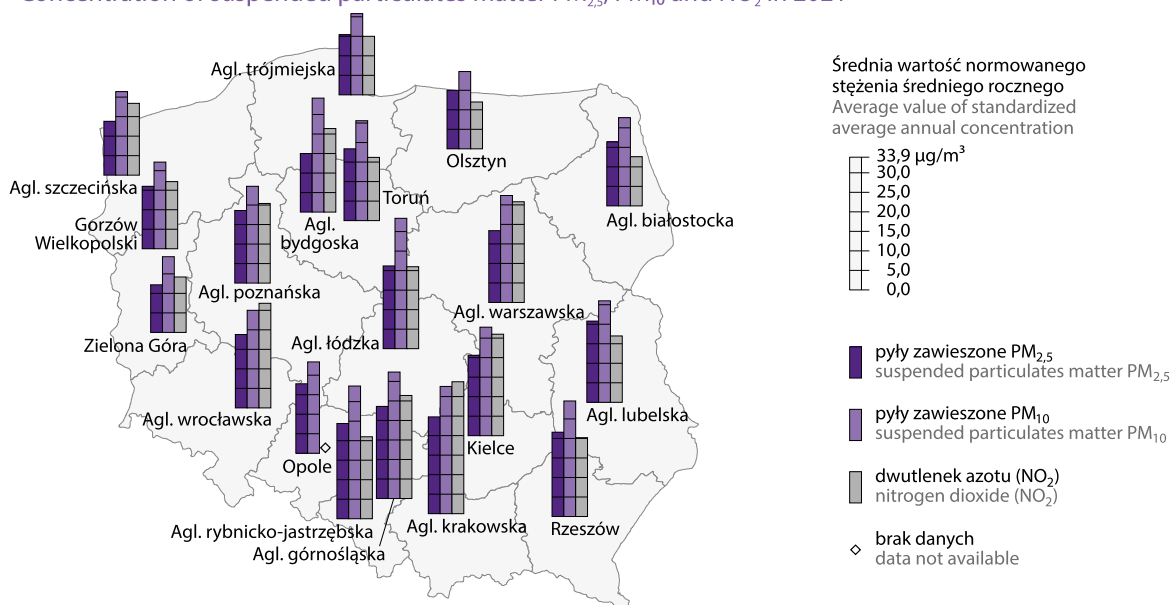
Chaper 2

Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

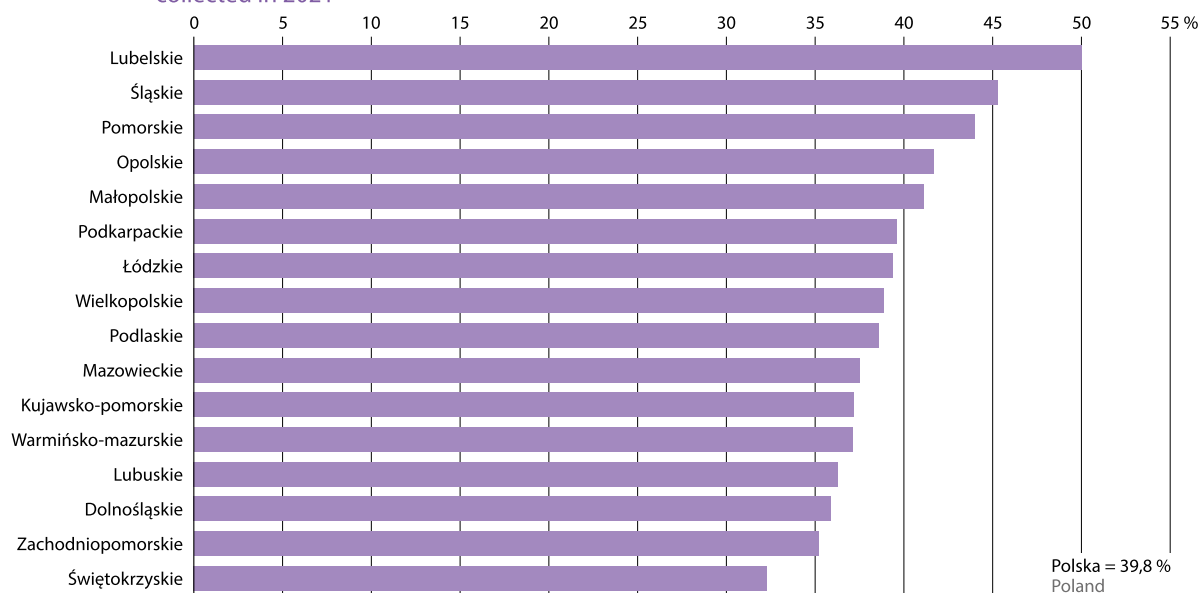
Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2021 r.

Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ and NO₂ in 2021

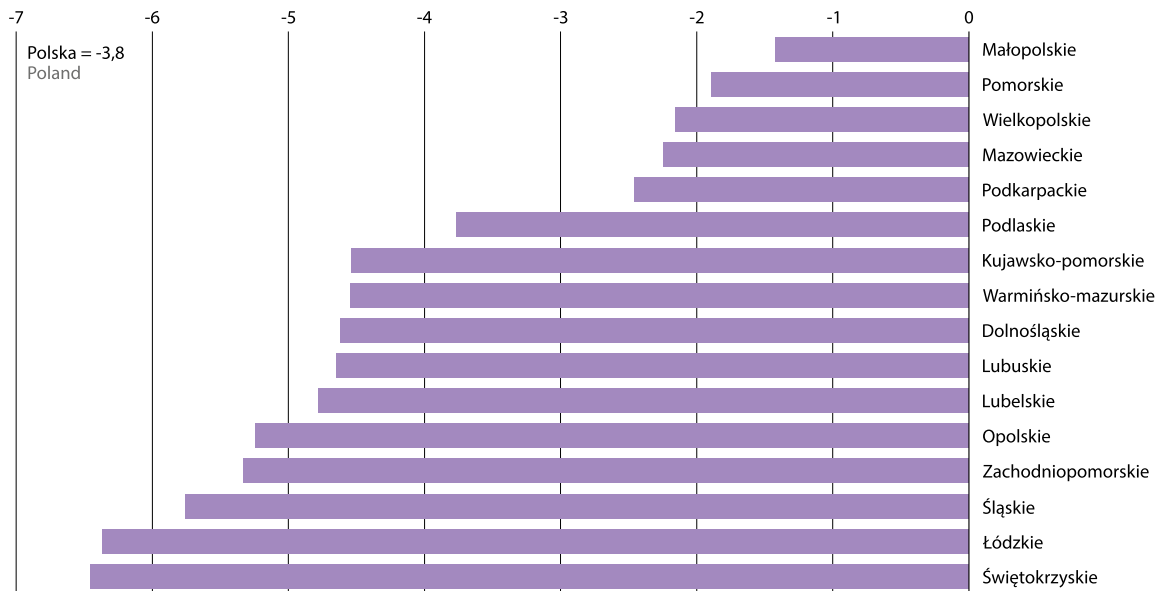
Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2021 r.

Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste collected in 2021

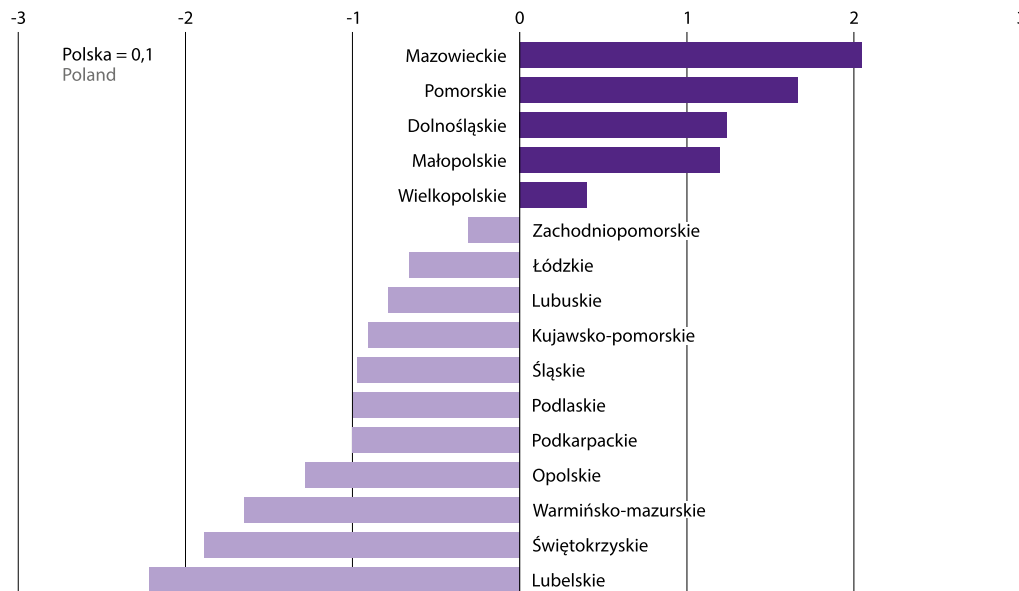
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r.

Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2022

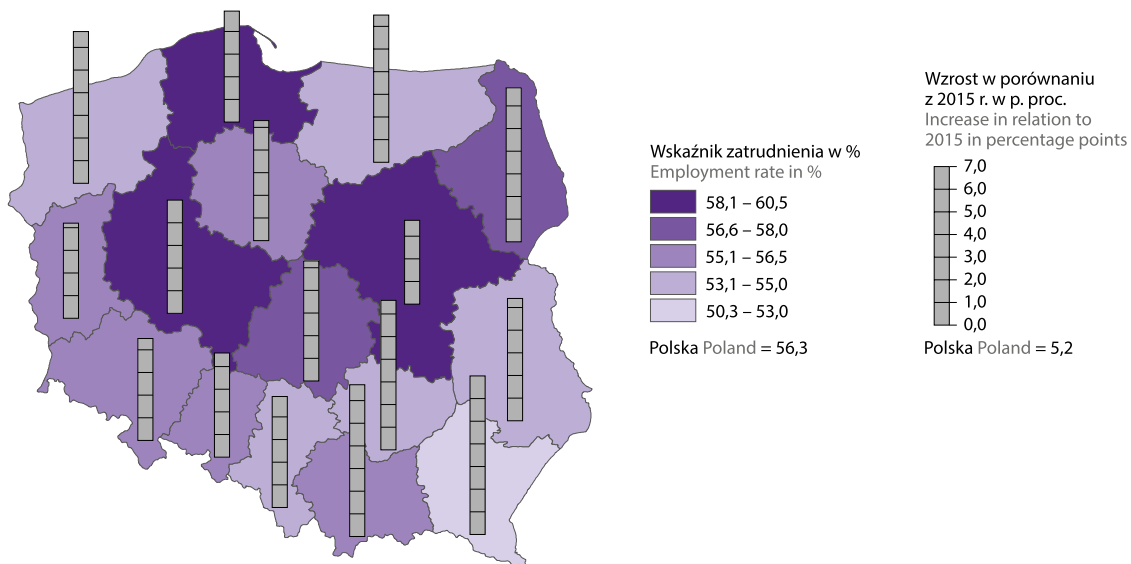
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r.

Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2022

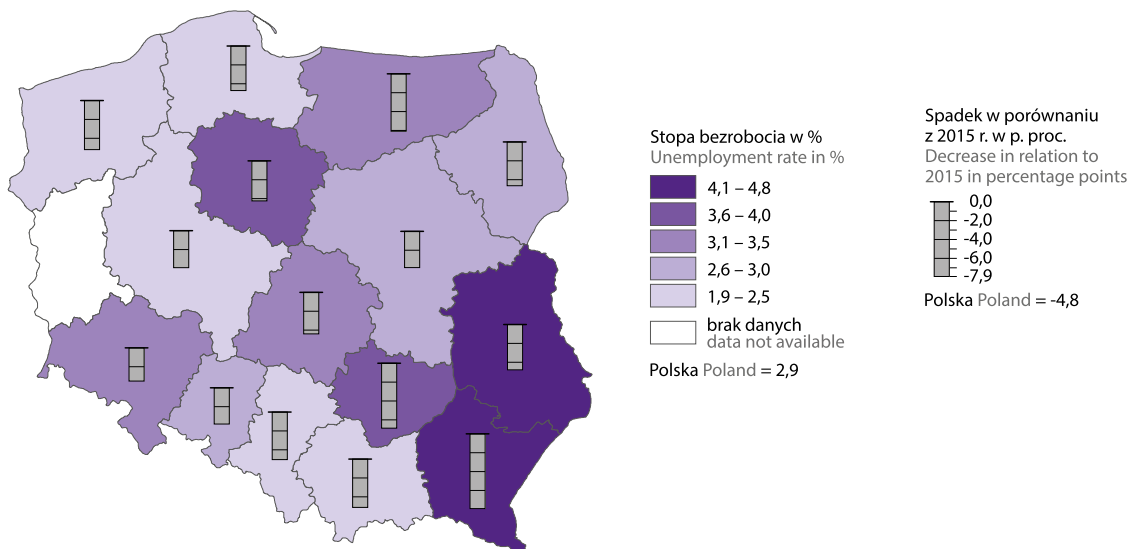
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)

Map 2. Employment rate by LFS in 2022 (annual average)

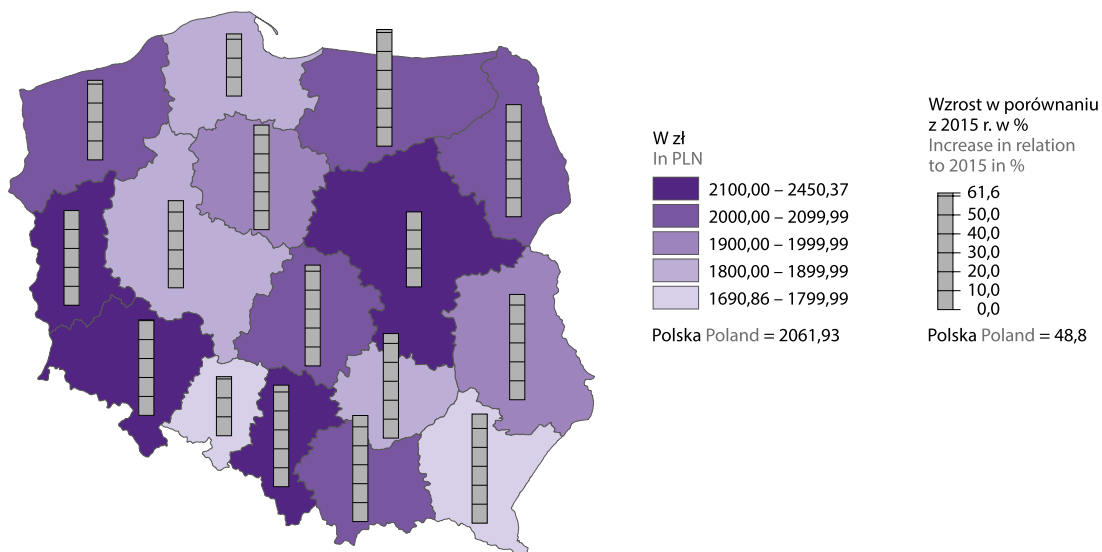

Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)

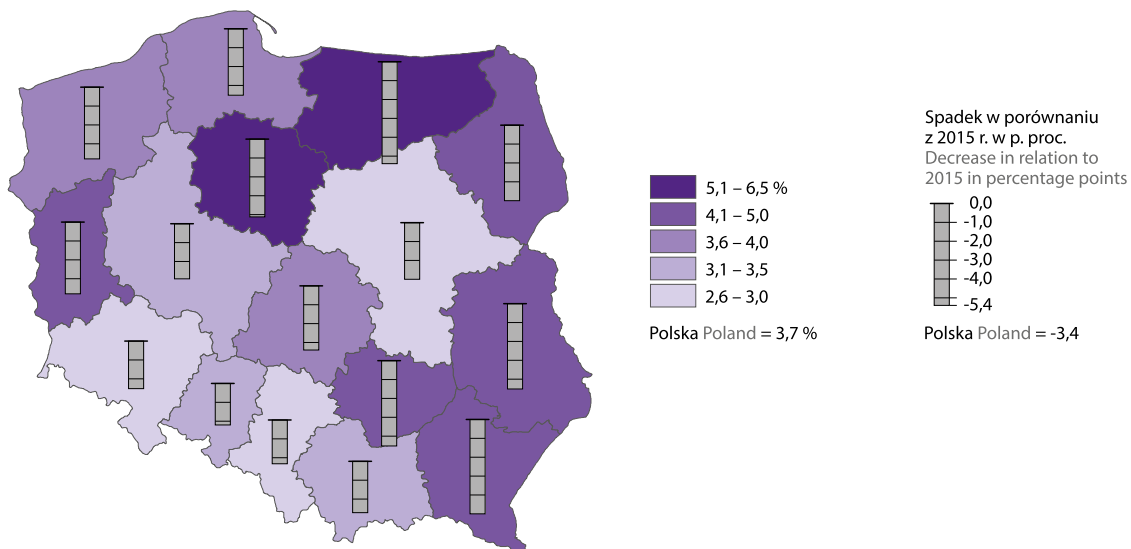
Map 3. Unemployment rate by LFS in 2022 (annual average)

Mapa 4. Przepiętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r.
 Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2021

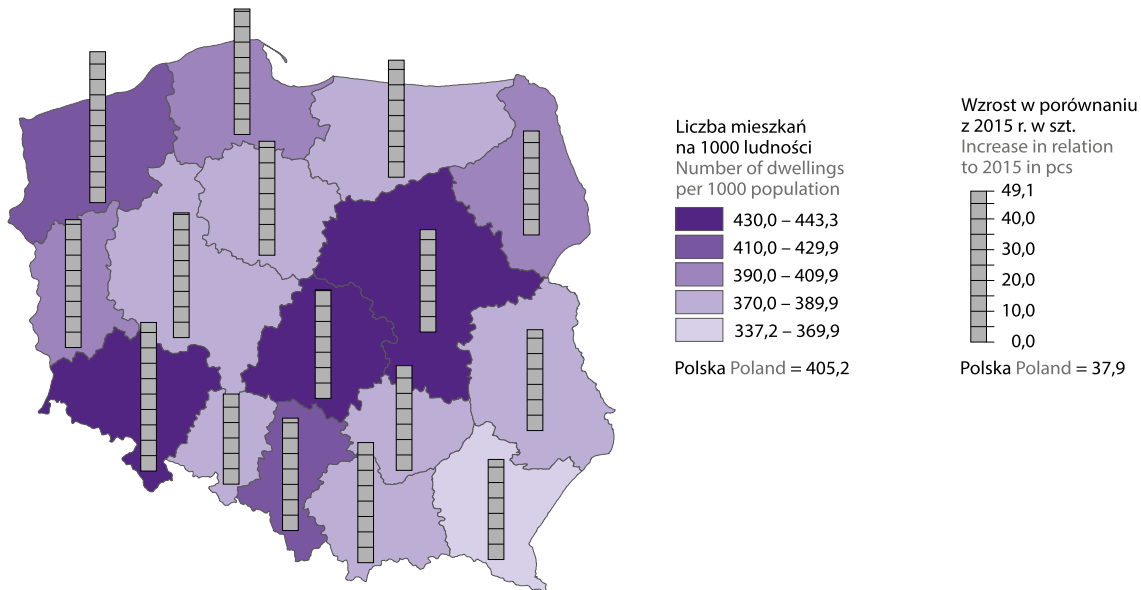

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2021 r.
 Map 5. Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2021

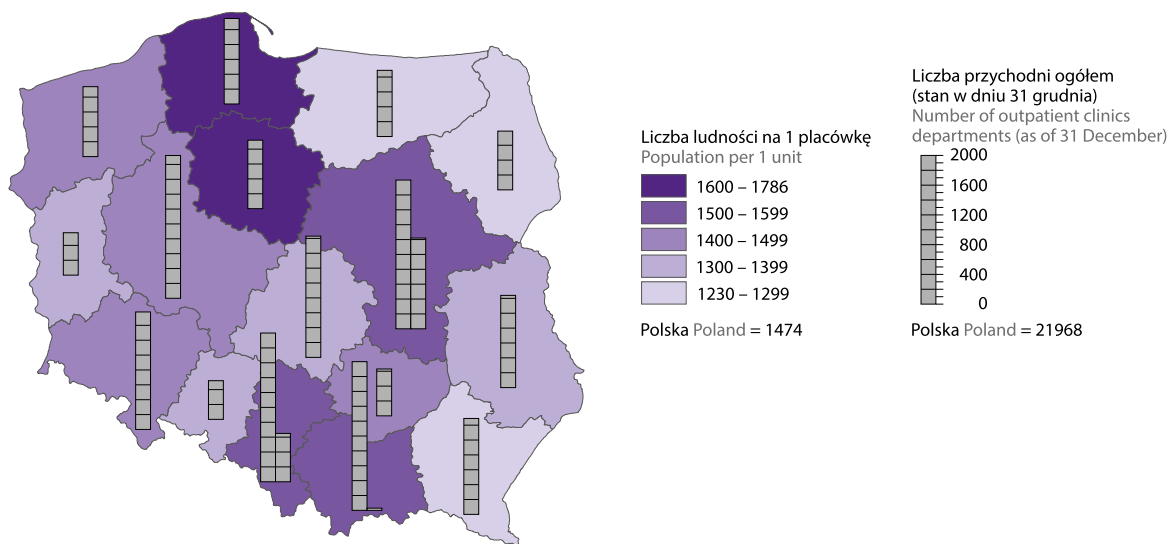
Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)

Map 6. Dwellings stocks per 1000 population in 2021 (as of 31 December)

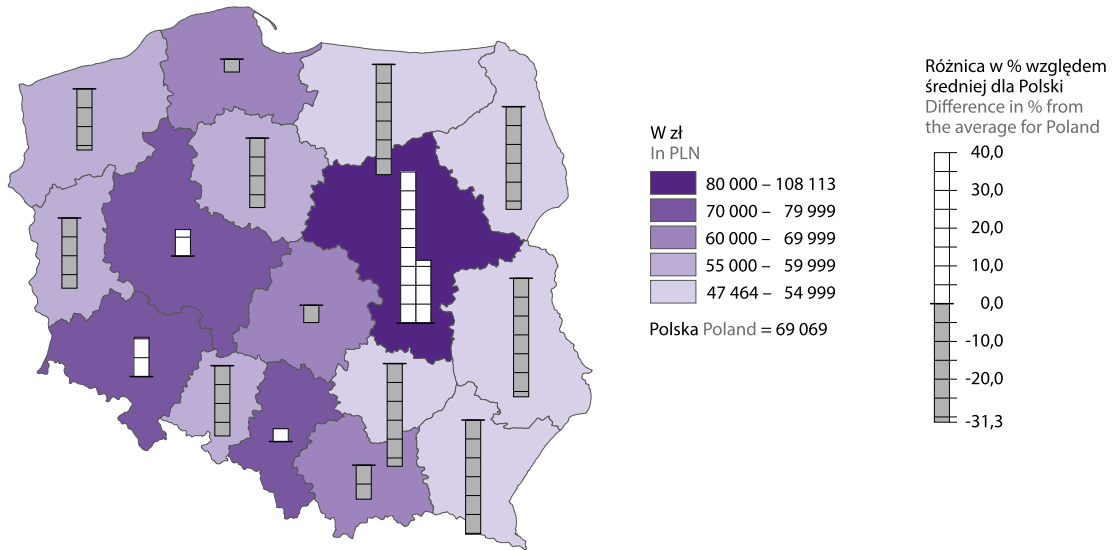

Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r.

Map 7. Outpatient health care units in 2021

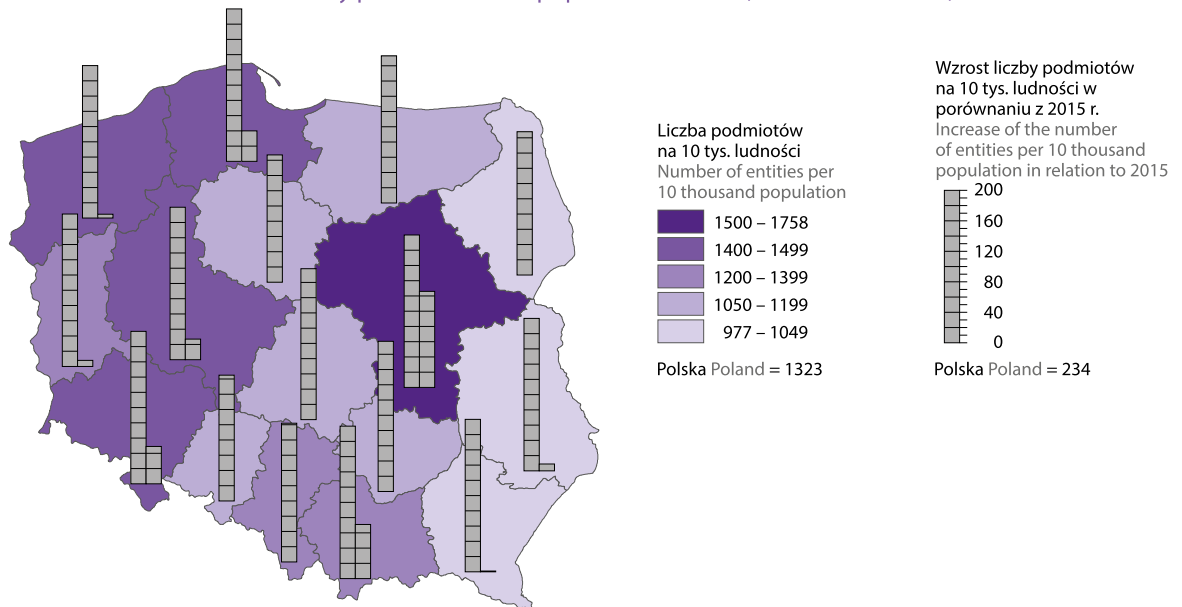

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2021 (current prices)

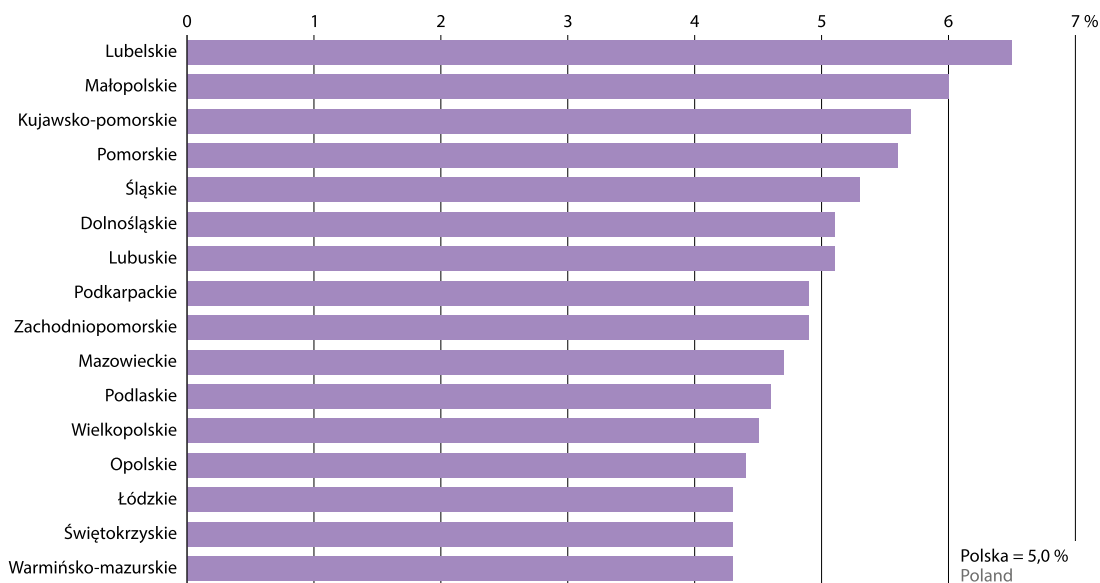
^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
^a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2022 (as of 31 December)

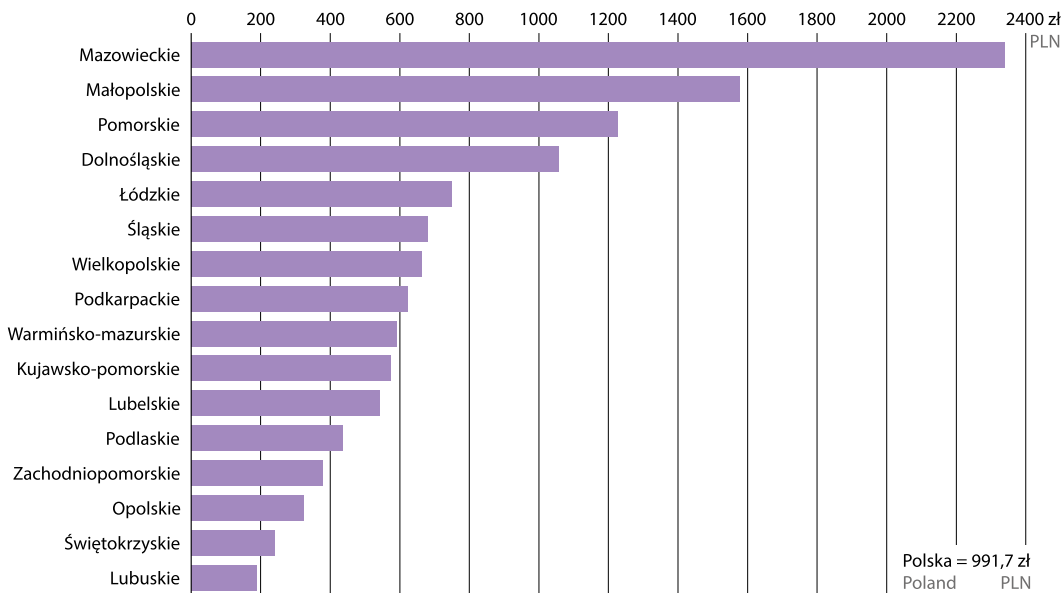
Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2022 r.

Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2022

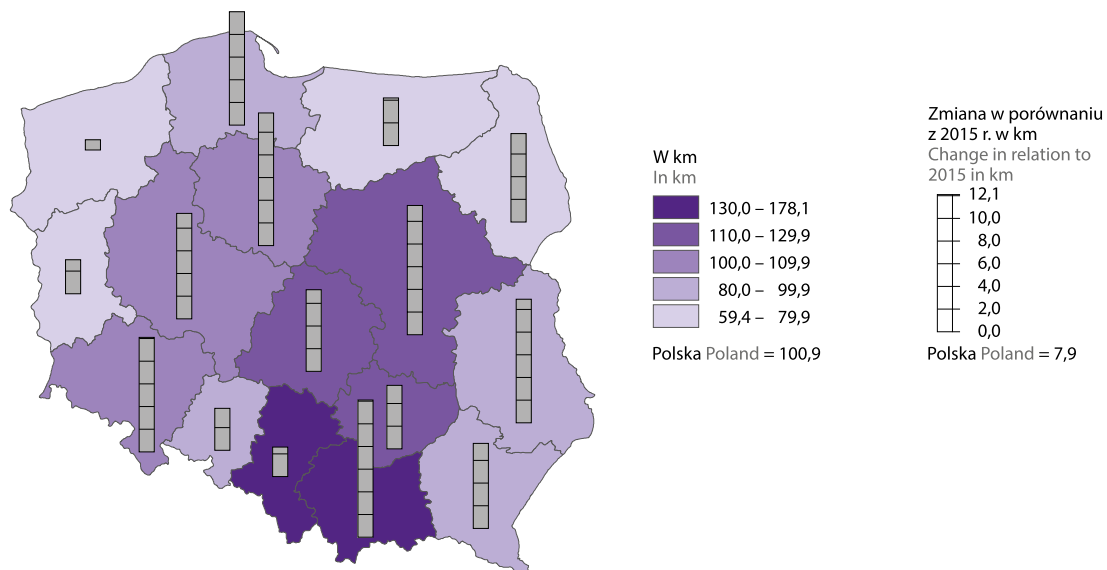
Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)

Chart 5. Intramural expenditures on research and development per capita in 2021 (current prices)

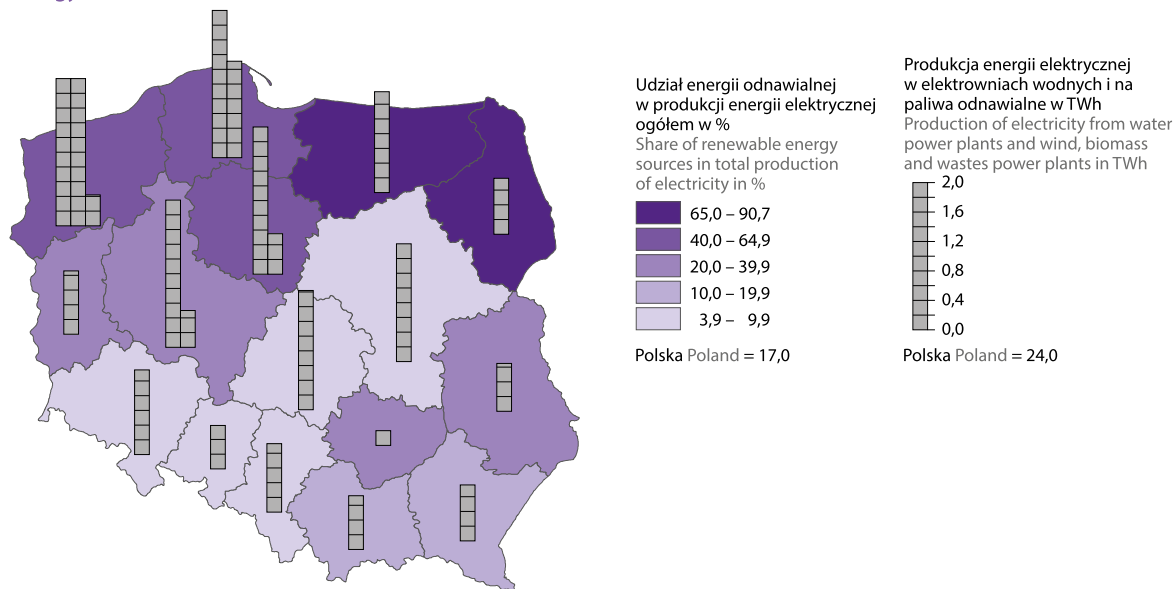
Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km² powierzchni ogólnej w 2021 r.

Map 10. Hard surface public road per 100 km² of total area in 2021

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2021 r.

Map 11. Energy from renewable sources in 2021

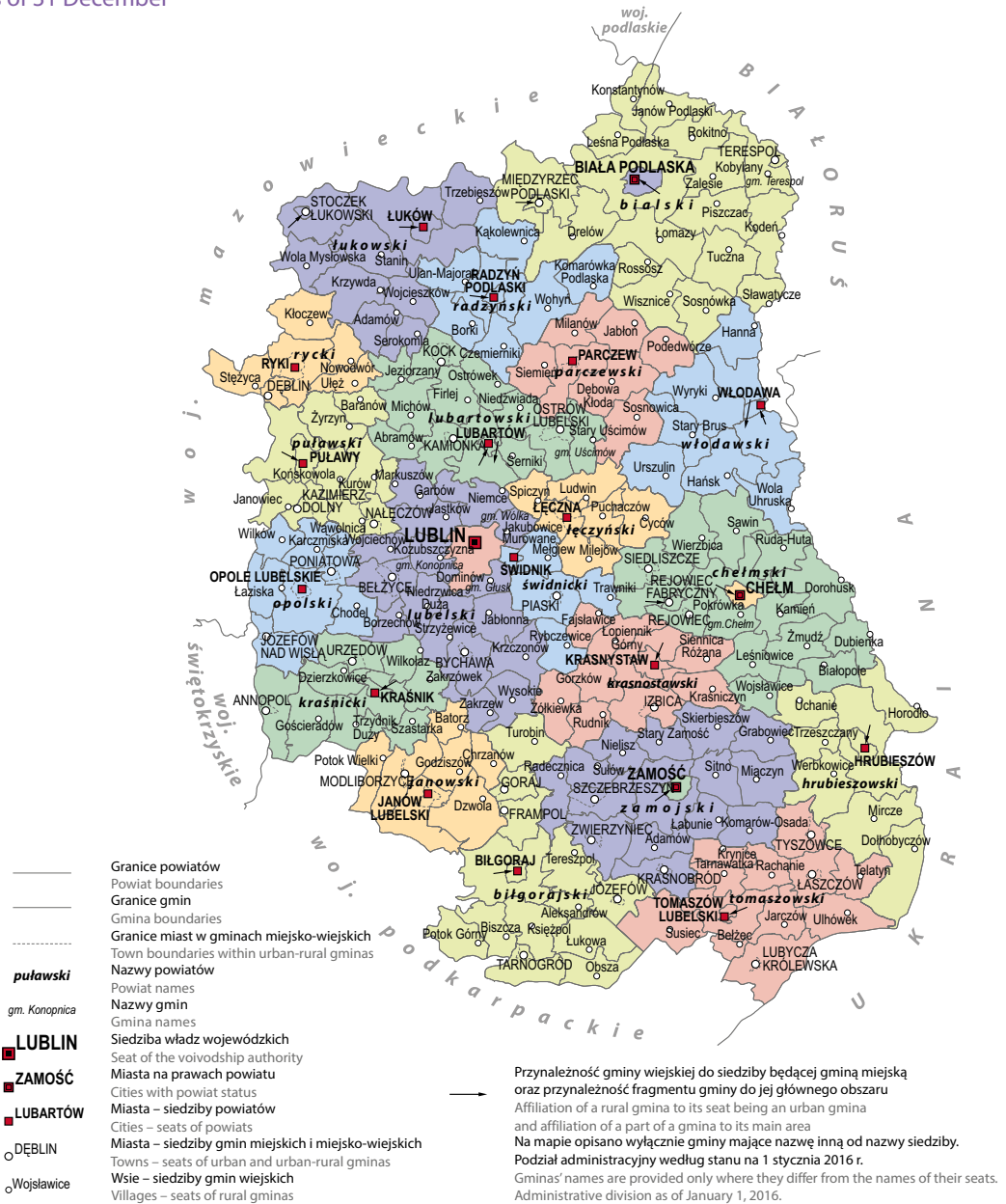
Rozdział 3

Chapter 3

Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Area and territorial division of the Voivodship

Mapa 12. Podział administracyjny województwa lubelskiego w 2022 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 12. Administrative division of Lubelskie Voivodship in 2022
 As of 31 December

Mapa 13.

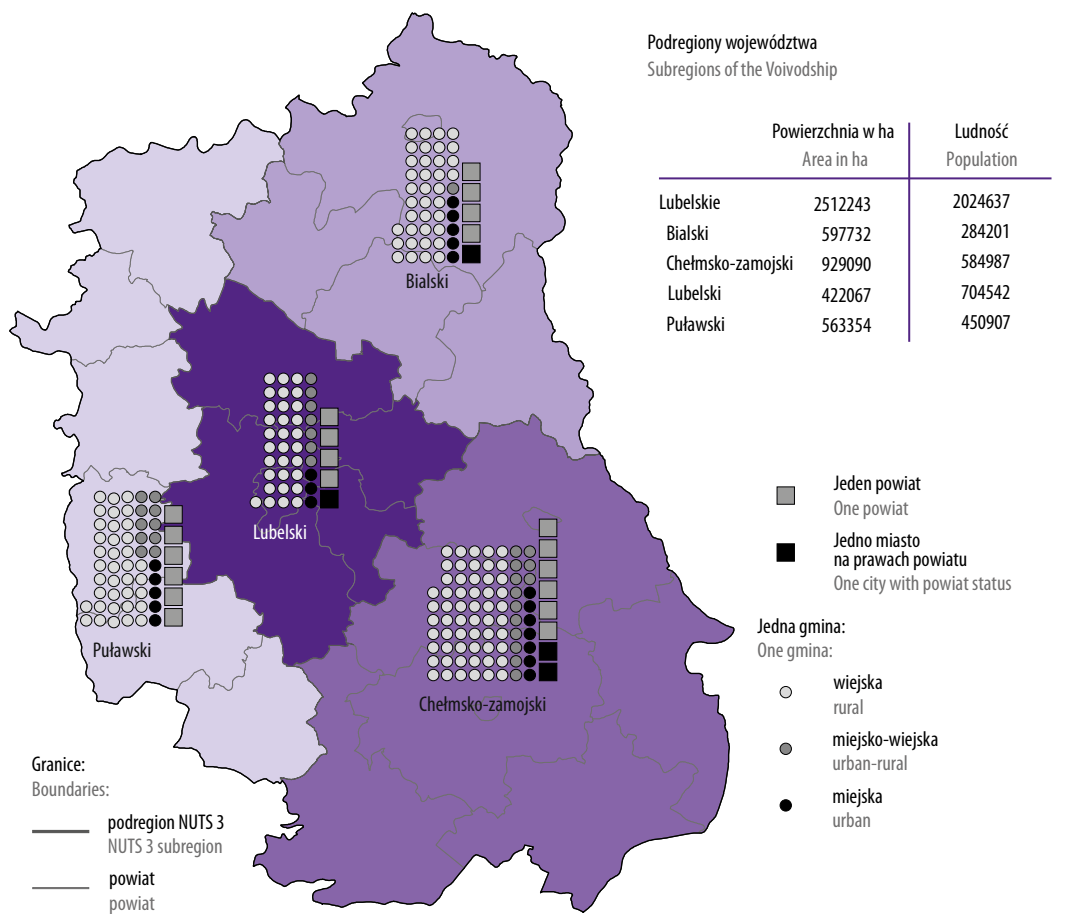
Podział województwa lubelskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 13.

Division of Lubelskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2022

As of 31 December

Powiat Powiat	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność Population	Powiat Powiat	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność Population	Powiat Powiat	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność Population
Bialski	275430	105530	Lubelski	167958	163209	Świdnicki	46835	69586
Biłgorajski	168100	97055	Łęczyński	63661	55926	Tomaszowski	148676	77963
Chełmski	188559	74358	Łukowski	139425	101536	Włodawski	125643	35802
Hrubieszowski	127019	57594	Opolski	81050	56163	Zamojski	187033	101388
Janowski	87530	43188	Parczewski	95219	32608	m. Biała Podlaska	4940	54768
Krasnostawski	103142	59754	Puławski	93376	107914	m. Chełm	3528	57933
Kraśnicki	100530	90085	Radzyński	96500	55493	m. Lublin	14745	331243
Lubartowski	128868	84578	Rycki	61443	52021	m. Zamość	3033	58942

Według stanu w dniu 1 stycznia 2022 r. województwo lubelskie zajmowało powierzchnię 25122 km², co stanowi 8,0% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r.) mieszkało 2024,6 tys. osób, tj. 5,4% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 81 osób (dwunasta lokata w kraju). W miastach mieszkało 46,2% ludności województwa.

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Na podstawie ewidencji geodezyjnej prowadzonej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii wynika, że według stanu na 1 I 2022 r. użytki rolne oraz grunty leśne zajmowały 94% powierzchni województwa.

W 2021 r. powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji i zagospodarowania zwiększyła się o 1,6% w porównaniu z 2020 r., zmniejszyła się zaś powierzchnia gruntów zreultywowanych (o 33,3%) oraz gruntów zagospodarowanych (o 56,1%).

Województwo lubelskie usytuowane jest we wschodniej części Polski i jest trzecim co do wielkości regionem w Polsce. Od północy graniczy z województwem podlaskim (4 km), od zachodu z województwem mazowieckim (372 km) i województwem świętokrzyskim (33 km), od południa z województwem podkarpackim (321 km); a wschodnia granica jest granicą państwową z Białorusią (170 km) i Ukrainą (296 km). Granica z tymi państwami stanowi jednocześnie zewnętrzną granicę Unii Europejskiej.

Województwo lubelskie zajmuje obszar 25122,4 km², co stanowi 8,0% powierzchni kraju. Najwyżej położony punkt – Krągły Goraj – znajduje się w gminie Lubycza Królewska (388,7 m n.p.m.), najniższy punkt znajduje się na terenie gminy Stężycza (106,6 m n.p.m.).

Według ewidencji geodezyjnej w 2022 r. największy udział w powierzchni województwa miały użytki rolne (70,2%), a następnie grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione (23,7%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (4,2%). Zdecydowanie mniejszy udział w powierzchni ogólnej miały nieużytki (0,9%) oraz grunty pod wodami powierzchniowymi (0,8%).

W porównaniu z 2021 r. zwiększyła się powierzchnia nieużytków (o 5,1%) oraz gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 1,8%), oraz gruntów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych (o 0,1%). Zmniejszyła się natomiast powierzchnia gruntów pod wodami powierzchniowymi (o 1,2%) oraz użytków rolnych (o 0,1%). W porównaniu z 2015 r. zwiększyła się powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 9,1%), nieużytków (o 5,1%) i gruntów pod wodami powierzchniowymi (o 4,1%), także użytków rolnych (o 0,3%), niższa natomiast była powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (o 2,2%)

Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania
 Stan w dniu 1 stycznia
 Table 2. Geodetic area by the land use
 As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w ha in ha				Polska =100 Poland =100
Powierzchnia ogólna Total area	2512246	2512251	2512251	2512243	8,0
w tym: of which					
Użytki rolne Agricultural land	1757368	1768139a	1764604a	1762965a	9,4
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	608618	594572	595144	595476	6,2
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	18938	19291	19941	19705	3,0
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	95796	100151b	102676b	104545b	5,8
Nie użytki Wasteland	22349	22192	22356	23494	5,0

a łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item "Forest land as well as woodland and shrubland" until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

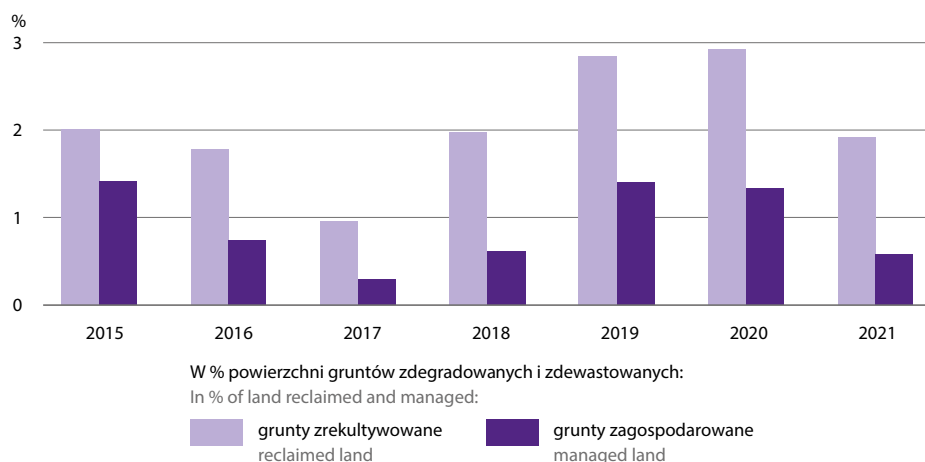
Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolnictwu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania

W końcu 2021 r. powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania wyniosła 3,1 tys. ha (w kraju 62,3 tys. ha). Większość spośród nich – 98,5% stanowią grunty zdewastowane (w kraju – 86,8%). W odniesieniu do stanu w końcu 2020 r. powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji zwiększyła się o 50 ha, tj. o 1,6% (w kraju zmniejszyła się o 212 ha, tj o 0,3%), a w porównaniu ze stanem w końcu 2015 r. zmniejszyła się o 56 ha, tj. o 1,8% (w kraju zmniejszyła się o 1104 ha, tj. o 1,7%).

W województwie lubelskim udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem w 2021 r. wyniósł 0,1% i w stosunku do 2020 r., jak i 2015 r. pozostał na tym samym poziomie (w kraju wyniósł 0,2% i również pozostał na tym samym poziomie co w 2020 r. i 2015 r.).

W 2021 r. zrehabilitowano 60 ha gruntów i w odniesieniu do 2020 r. odnotowano spadek powierzchni zrehabilitowanych gruntów o 33,3% i o 6,3% w stosunku do 2015 r. W kraju zrehabilitowano 2,2 tys. ha gruntów (więcej o 51,5% niż w 2020 r. i o 23,7% niż w 2015 r.). Powierzchnia gruntów zagospodarowanych w 2021 r. wyniosła 18 ha i była niższa o 56,1% niż w 2020 r. i o 60,0% niż w 2015 r. W kraju zagospodarowano 0,6 tys. ha gruntów (więcej o 9,0% niż w 2020 r., mniej zaś o 34,6% niż w 2015 r.).

Wykres 6. Grunty zrehabilitowane i zagospodarowane w ciągu roku
Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

4.2. Zużycie wody. Ścieki przemysłowe i komunalne

4.2. Water consumption. Industrial and municipal wastewater

W 2021 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności było wyższe o 5,0% niż w roku poprzednim, odprowadzono mniej ścieków przemysłowych (o 0,4%), a więcej ścieków komunalnych (o 3,3%). Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków zarówno w 2021 r., jak i w 2020 r. wyniósł 58,0%.

W 2021 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wyniosło 287,7 hm³ (3,3% zużycia krajowego) i było wyższe o 5,0% niż w 2020 r., niższe zaś o 9,1% niż w 2015 r. W kraju zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności było wyższe o 5,7% niż w 2020 r., a niższe o 12,1% niż w 2015 r.

Największe zużycie wody (39,3% zużycia w województwie) wystąpiło w rybactwie (napęlnianie i uzupełnianie stawów rybnych) – 113,1 hm³ (13,4% zużycia krajowego) i było wyższe o 8,2% niż w 2020 r., niższe zaś o 10,3% niż w 2015 r.

Na potrzeby przemysłu 131 zakładów zużyło 101,2 hm³ wody (1,6% zużycia krajowego), tj. więcej o 5,2% niż w 2020 r., mniej zaś 10,2% niż w 2015 r. Z tego na cele produkcyjne zużyto 99,3 hm³, wobec 94,3 hm³ w 2020 r. i 110,0 hm³ w 2015 r. W 2021 r. przychód wody na potrzeby przemysłu pochodził głównie z wód powierzchniowych (77,1%) i wód podziemnych (19,0%), pozostała część stanowiła woda z odwadniania zakładów górniczych i obiektów budowlanych oraz z zakupu od innych jednostek.

Zużycie wody w ramach eksploatacji sieci wodociągowej w 2021 r. wyniosło 73,4 hm³ (4,5% zużycia krajowego) i było wyższe o 0,1% w stosunku do roku poprzedniego i o 1,1% do 2015 r. Zużycie wody z sieci wodociągowej na potrzeby gospodarstw domowych wyniosło 60,6 hm³ (4,7% zużycia krajowego) i było niższe o 0,7% w stosunku do 2020 r. i o 0,8% do 2015 r.

Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku
Table 3. Water consumption by needs during the year

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	w hm ³			in hm ³	
					Polska =100 Poland =100
Ogółem^a Total^a	316,7	276,2	274,1	287,7	3,3
w tym: of which:					
Przemysł Industry	112,6	100,0	96,2	101,2	1,6
Rybactwo ^b Fishing ^b	126,0	101,1	104,5	113,1	13,4
Gospodarstwa domowe Households	61,1	61,2	61,0	60,6	4,7

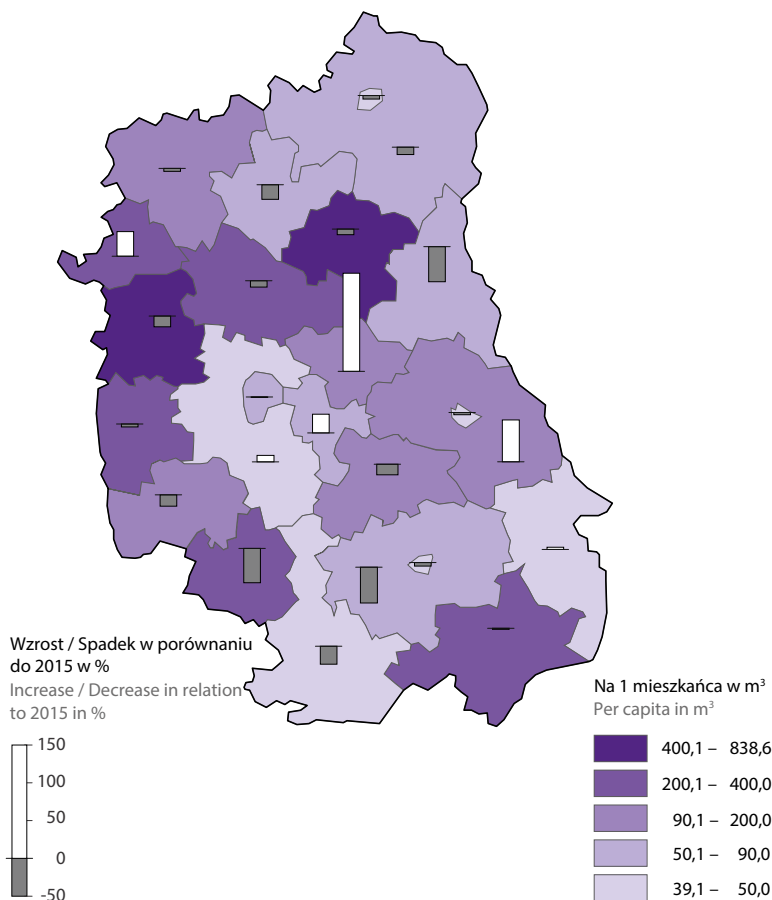
a Od 2019 r. pozycja obejmuje nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie. b Napęlnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a Since 2019 includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wyniosło 140,5 m³ i było o 39,6% niższe niż średnio w kraju (wskaźnik dla kraju wyniósł 232,8 m³). W województwie w porównaniu z 2020 r. wskaźnik ten zwiększył się o 7,8 m³, natomiast w stosunku do 2015 r. – zmniejszył się o 7,2 m³

Najwyższe wartości omawianego wskaźnika w 2021 r. odnotowano w powiecie puławskim (838,6 m³) i parczewskim (454,4 m³), najniższe zaś w mieście na prawach powiatu Biała Podlaska (39,9 m³) i w powiecie biłgorajskim (39,1 m³).

Mapa 14.
Map 14.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2021 r.
Water consumption for the needs of the national economy and population in 2021

W 2021 r. w województwie lubelskim odprowadzono do wód lub do ziemi 133,6 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych (więcej o 0,9% niż w poprzednim roku, a mniej o 12,7% niż w 2015 r.), spośród których 80,5 hm³ to ścieki odprowadzone bezpośrednio z zakładów, a 53,1 hm³ siecią kanalizacyjną. Łącznie oczyszczenia wymagało 76,9 hm³ ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi, tj. 3,4% ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia w Polsce. Udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód lub do ziemi wyniósł w 2021 r. 99,6% (w kraju 94,5%).

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

W 2021 r. w województwie lubelskim odprowadzono ogółem 85,8 hm³ ścieków przemysłowych (mniej o 0,4% niż rok wcześniej i o 21,2% niż w 2015 r.), z czego 80,5 hm³ odprowadzono do wód lub do ziemi, a 5,4 hm³ siecią kanalizacyjną. Oczyszczenia wymagało 23,8 hm³ ścieków przemysłowych odprowadzonych do wód lub do ziemi (mniej o 1,1% niż w 2020 r., a więcej o 12,4% niż w 2015 r.), w tym 98,7% poddano procesowi oczyszczenia (98,6% w 2020 r. i 97,9% w 2015 r.). W 2021 r. z ogólnej ilości ścieków przemysłowych oczyszczanych odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi najwięcej (64,7%) było oczyszczanych mechanicznie.

W 2021 r. w województwie siecią kanalizacyjną odprowadzono do wód lub do ziemi 53,1 hm³ ścieków komunalnych (o 3,3% więcej niż w 2020 r. i o 8,1% niż w 2015 r.) i w omawianych latach były one w całości oczyszczane. Najwięcej ścieków komunalnych oczyszczano metodą podwyższonego usuwania biogenów (76,7%).

Tablica 4.
Table 4.

Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

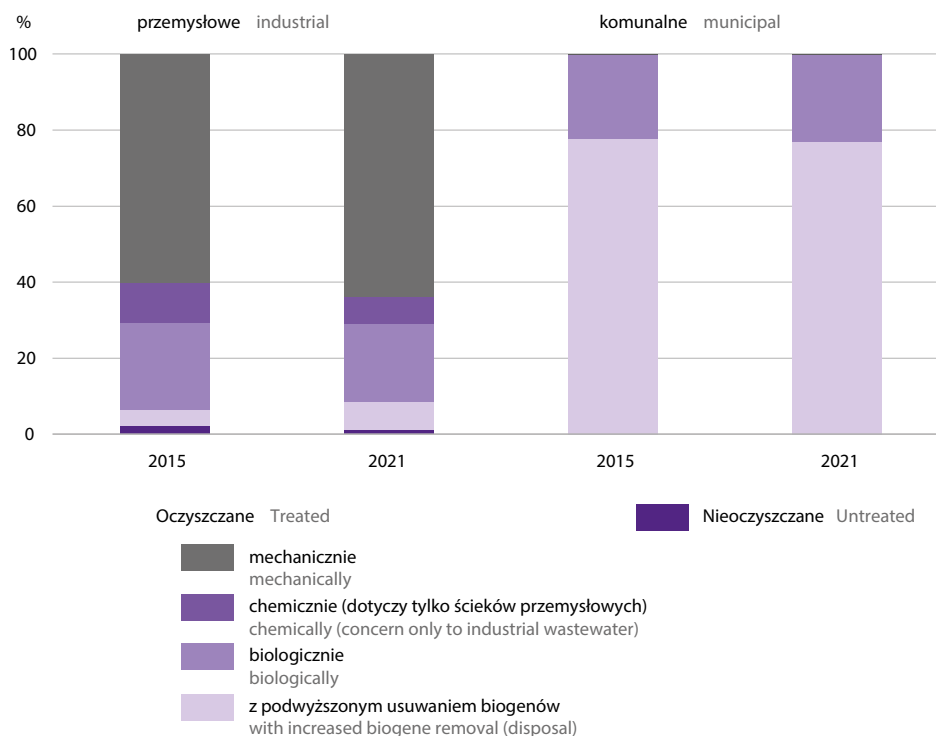
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	352	348	350	343
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Municipal wastewater discharged during the year in dam ³	49136	50815	51381	53095
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	21182	22385	24090	23816
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludność ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	57,2	58,0	58,0	58,0

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Na terenie województwa lubelskiego funkcjonowały 62 oczyszczalnie ścieków przemysłowych (7,3% działających w kraju). W porównaniu z 2020 r. ubyło 3 oczyszczalnie ścieków przemysłowych, a z 2015 r., ubyło ich 4. Przepustowość oczyszczalni wyniosła 137,0 dam³/d (o 1,9% mniej w stosunku do 2020 r., zaś w porównaniu z 2015 r. więcej o 0,4%). Wśród oczyszczalni przemysłowych w 2021 r. dominowały oczyszczalnie biologiczne – 71,0% (w kraju 59,6%).

Oprócz oczyszczalni przemysłowych w 2021 r. działało 281 oczyszczalni komunalnych (8,6% działających w kraju). W porównaniu z 2020 r. ubyło 4 oczyszczalnie ścieków komunalnych oraz 5 w porównaniu z 2015 r. Przepustowość oczyszczalni wyniosła 347,4 dam³/d (tj. na zbliżonym poziomie jak w 2020 r. i o 0,8% mniej niż w 2015 r.). Wśród oczyszczalni komunalnych w 2021 r. dominowały oczyszczalnie biologiczne – 89,7% (w kraju 74,8%).

Wykres 7.
Chart 7.Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Municipal and industrial wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

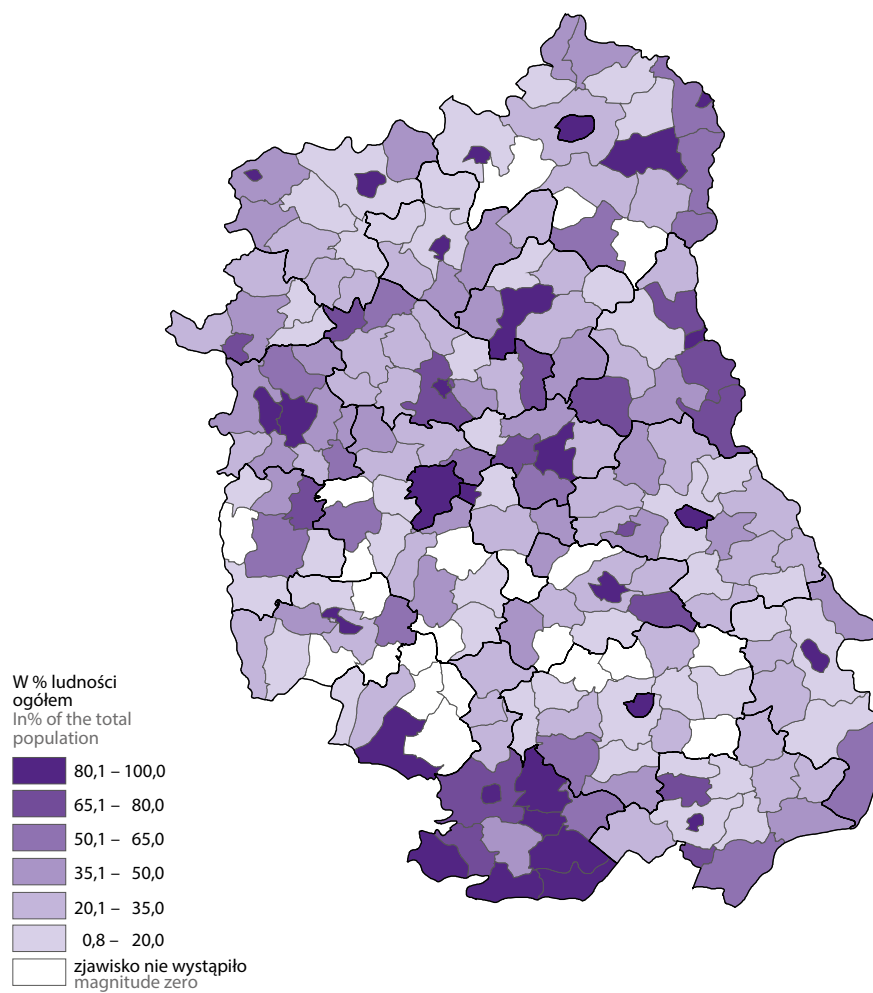
Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne)

Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w województwie lubelskim w 2021 r., jak i w 2020 r. wyniósł 58,0% wobec 57,2% w 2015 r. Udział ten był dużo niższy od średniej krajowej (analogiczne wskaźniki w kraju wynosiły 75,2%, 74,9%, 72,7%). Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w miastach województwa lubelskiego w 2021 r. wyniósł 93,8% wobec 94,0% rok wcześniej, a na wsi 27,3% wobec 27,1% (w kraju odpowiednio w miastach 94,6% wobec 94,7%, a na wsi 46,5 wobec 45,4%).

W 2021 r. największy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków odnotowano w mieście Tomaszów Lubelski (99,97%) oraz w gminie wiejskiej Potok Górny (99,94%), zaś najmniejszy w gminach wiejskich Wysokie (0,8) i Ulan-Majorat (1,0%). Ponadto należy podkreślić, że w 22 gminach województwa nie korzystano z oczyszczalni ścieków.

Mapa 15.
Map 15.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2021 r.
Population connected to wastewater treatment plants in 2021

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

W województwie lubelskim w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza zmniejszyła się o 9,8%, a zanieczyszczeń gazowych – o 0,2%. Stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych osiągnął poziom 97,8% i był wyższy o 0,3 p. proc. niż w 2020 r., natomiast gazowych wyniósł 92,1% i był wyższy o 0,6 p. proc. Wśród zanieczyszczeń gazowych największy udział miały zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla, a wśród zanieczyszczeń pyłowych – zanieczyszczenia powstałe ze spalania paliw.

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza to tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne (zakłady) o największej w skali kraju emisji zanieczyszczeń do powietrza, określonej na podstawie wysokości opłat wniesionych za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze. Są to głównie zakłady sektora energetyczno-przemysłowego, który decyduje o skali i strukturze emisji zanieczyszczeń. W końcu 2021 r. na terenie województwa lubelskiego działało 90 takich zakładów (4,9% zakładów tego rodzaju działających w kraju). Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadały 54 zakłady (60,0% ogółu), a 6 (6,7%) było wyposażonych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych (w kraju odpowiednio 58,5% i 15,8%).

Przez zanieczyszczanie powietrza rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza: substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r. w województwie lubelskim wyniosła 1,2 tys. t (w Polsce 22,2 tys. t). Ilość wyemitowanych zanieczyszczeń pyłowych zmniejszyła się w stosunku do 2020 r. o 9,8% (w kraju o 1,9%), a w porównaniu z 2015 r. o 40,3% (w Polsce o 49,9%). Udział województwa w emisji zanieczyszczeń pyłowych wytworzonych przez zakłady szczególnie uciążliwe w kraju stanowił 5,3% i był o 0,5 p. proc. niższy niż w 2020 r., a wyższy o 0,9 p. proc. niż w 2015 r. Najwięcej w województwie lubelskim było zanieczyszczeń pyłowych pochodzących ze spalania paliw (53,4%) i ich ilość zmniejszyła się o 1,9% w stosunku do 2020 r. i o 30,8% w porównaniu z 2015 r. W kraju również zanieczyszczenia pyłowe pochodzące ze spalania paliw stanowiły największy udział w zanieczyszczeniach pyłowych ogółem (54,0%), a ich ilość w stosunku do 2020 r. i 2015 r. zmniejszyła się odpowiednio o 2,7% i o 57,2%. W województwie w 2021 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni wyniosła 0,05 t i w stosunku do 2020 r. nie uległa zmianie oraz 0,08 t w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 0,07 t, 0,07 t, 0,14 t).

Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r. w województwie lubelskim wyniosła 4927,1 tys. t i zmniejszyła się zarówno w stosunku do 2020 r. – o 0,2%, jak i 2015 r. – o 1,5% (w Polsce zwiększyła się o 12,5% w stosunku do 2020 r., a zmniejszyła się o 1,0% w porównaniu z 2015). Udział województwa lubelskiego w emisji zanieczyszczeń gazowych wytworzonych przez zakłady szczególnie uciążliwe w kraju wyniósł 2,4% (wobec 2,7% w 2020 r. i 2,4% w 2015 r.). Największy udział w emisji zanieczyszczeń gazowych stanowił dwutlenek węgla, i to zarówno w województwie lubelskim (99,7%), jak i w kraju (99,5%). Zarówno w stosunku do 2020 r., jak

i 2015 r. odnotowano spadek emisji zanieczyszczeń dwutlenkiem węgla odpowiednio o 0,2% i o 1,4% (w kraju wystąpił wzrost o 12,6% w stosunku do 2020 r., a spadek o 0,8% w porównaniu z 2015 r.). Średnio na 1 km² powierzchni województwa wyemitowano 196,1 t zanieczyszczeń gazowych (w kraju 669,9 t).

Tablica 5.
Table 5.

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	tys. ton/rok thousand of tonnes/year				Polska=100 Poland=100)
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants					
Ogółem Total w tym: of which:	5000,2	4986,5	4938,5	4927,1	2,4
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	6,0	4,5	3,4	3,8	2,1
Metan Methane	0,04	0,03	0,07	0,05	0,01
Tlenki azotu Nitrogen oxides	6,8	5,4	5,4	5,5	3,1
Tlenek węgla Carbon monoxide	5,7	5,2	5,5	3,7	1,4
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	4978,7	4968,5	4921,4	4911,1	2,4
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulates pollutants					
Ogółem Total w tym: of which:	2,0	1,3	1,3	1,2	5,3
Ze spalania paliw From fuel combustion	0,9	0,6	0,6	0,6	5,3
Niezorganizowana Unorganised	0,0	-	-	-	.

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2021 r. zatrzymano 97,8% pyłów i 92,1% gazów (bez dwutlenku węgla) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza, mające siedzibę w województwie lubelskim. Stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych zwiększył się w stosunku do 2020 r. o 0,3 p. proc., a w porównaniu z 2015 r. pozostał na tym samym poziomie, natomiast stopień redukcji zanieczyszczeń gazowych był wyższy o 0,6 p. proc. od osiągniętego w 2020 r. i o 3,0 p. proc. niż w 2015 r. W kraju w 2021 r. zatrzymano 99,9% wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych i 73,5% gazowych (bez dwutlenku węgla) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza.

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W końcu 2021 r. powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w województwie lubelskim zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 17,1 ha, a udział procentowy w powierzchni województwa pozostał na tym samym poziomie (22,7%).

W 2021 r. wskaźnik lesistości wyniósł 23,4% i był taki sam jak w 2020 r.

Obszary prawnie chronione w województwie lubelskim w końcu w 2021 r. zajmowały ogółem 570,1 tys. ha, (5,6% obszarów prawnie chronionych w Polsce). Powierzchnia obszarów chronionych zmniejszyła się zarówno w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej (o 17,1 ha), jak i w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r. (o 1541,2 ha). Stanowiły one 22,7% powierzchni ogólnej województwa i zarówno w stosunku do 2020 r., jak i 2015 r. wskaźnik ten nie uległ zmianie. W kraju udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych w powierzchni ogólnej kraju był wyższy i zarówno w 2021 r. jak i 2020 r. wyniósł 32,3%, wobec 32,5% w 2015 r.

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

Na terenie województwa lubelskiego znajdują się dwa parki narodowe: Poleski Park Narodowy, utworzony w 1990 r., o powierzchni 9759,9 ha i Roztoczański Park Narodowy, utworzony w 1974 r., o powierzchni 8481,8 ha (łącznie 5,8% powierzchni parków narodowych w Polsce).

Na terenie województwa występuje również 87 rezerwatów przyrody (w kraju 1506) o łącznej powierzchni 11,9 tys. ha, które stanowiły 7,0% ogólnej powierzchni rezerwatów przyrody w kraju. Ponad połowę powierzchni rezerwatów w województwie lubelskim w 2021 r. zajmowały rezerваты leśne, a ponad jedną czwartą rezerваты torfowiskowe.

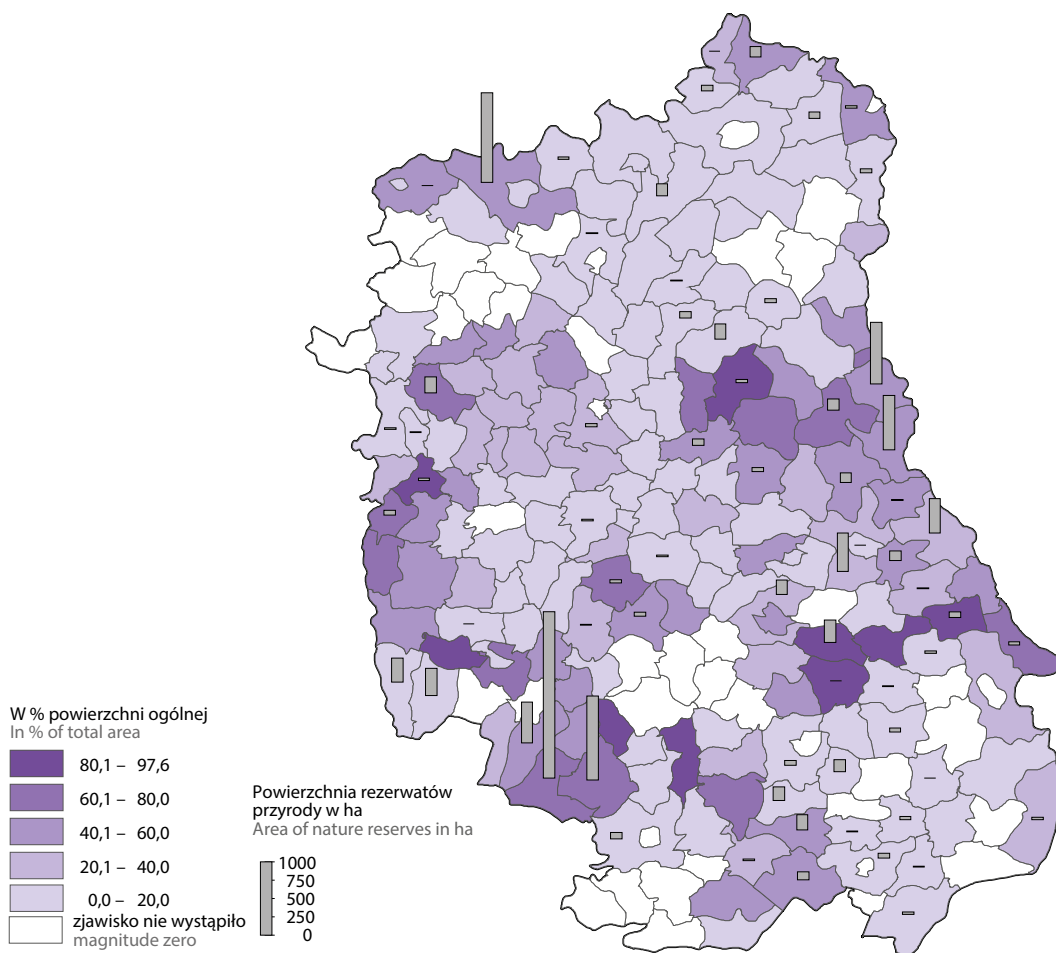
Na terenie województwa lubelskiego znajdowało się również 17 obszarów chronionego krajobrazu (w kraju 389) o łącznej powierzchni 299,6 tys. ha (bez powierzchni rezerwatów przyrody), co stanowiło 4,3% ogólnej powierzchni obszarów chronionego krajobrazu w Polsce. Funkcjonowało także 17 parków krajobrazowych (w Polsce 126) o łącznej powierzchni 232,2 tys. ha (bez powierzchni rezerwatów przyrody), co stanowiło 9,2% ogólnej powierzchni parków krajobrazowych w kraju.

Poza wyżej wymienionymi formami ochrony przyrody na terenie województwa lubelskiego znajdowało się również 1444 pomników przyrody, z czego najwięcej było pojedynczych drzew – 76,2% (w kraju

35,0 tys. i również najwięcej było pojedynczych drzew – 78,5%), 4 stanowiska dokumentacyjne (w kraju 182), 217 użytków ekologicznych o powierzchni 7,4 tys. ha (w kraju 8323 o powierzchni 55,2 tys. ha) oraz 7 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych o powierzchni 0,8 tys. ha (w Polsce 329 o powierzchni 118,1 tys. ha).

Mapa 16.
Map 16.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r.
Area of special nature value under legal protection in 2021

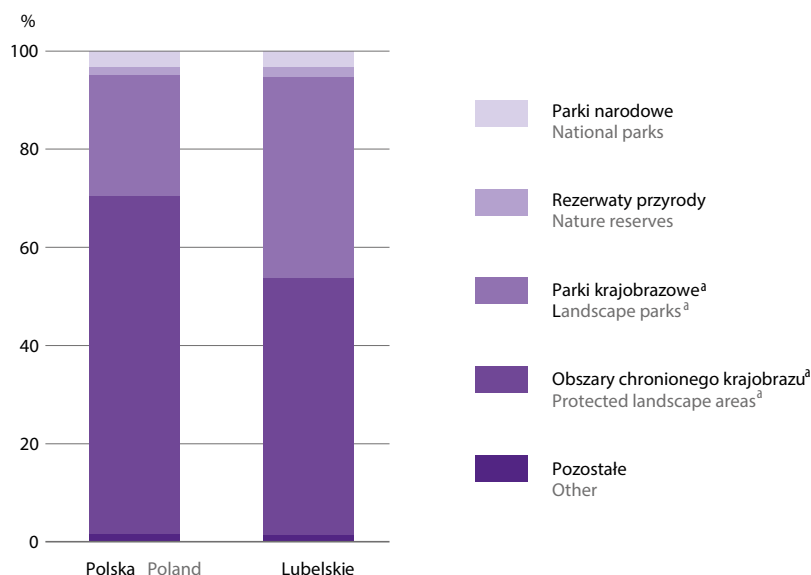

W województwie lubelskim w 2021 r. najwyższy odsetek obszarów prawnie chronionych odnotowano w gminie wiejskiej Chrzanów (97,6%), a najniższy – w gminie wiejskiej Niedźwiada (0,02%). Na terenie 43 gmin nie było obszarów prawnie chronionych.

Duża część obszarów prawnie chronionych w województwie lubelskim wchodzi w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Zakres terenów objętych programem specjalnej ochrony ptaków wynosił w 2021 r. 335,8 tys. ha, tj. 13,4% powierzchni województwa, a specjalne obszary ochrony siedlisk zajmują 165,2 tys. ha, co stanowi 6,6% powierzchni województwa.

Na terenie województwa lubelskiego w 2021 r. wśród zwierząt chronionych było 11,2 tys. bobrów europejskich, 266 wilków i 34 rysie. W porównaniu z 2015 r. liczebność bobrów europejskich zwiększyła się o 3,1 tys., wilków o 116 szt. oraz ubył jeden ryś.

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r.
Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2021

a Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) situated in the area of landscape parks and protected landscape areas.

Ważną rolę w ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników odgrywają tereny zieleni. Mają one pozytywny wpływ na warunki ekologiczne i pełnią funkcję estetyczną. W 2021 r. w województwie lubelskim powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej zajmowała 2,8 tys. ha (0,1% powierzchni województwa) i wzrosła od 2015 r. o 64,1 ha. Większość – 81,6% tych terenów znajdowała się w miastach i pokrywała 2,3% ich powierzchni.

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

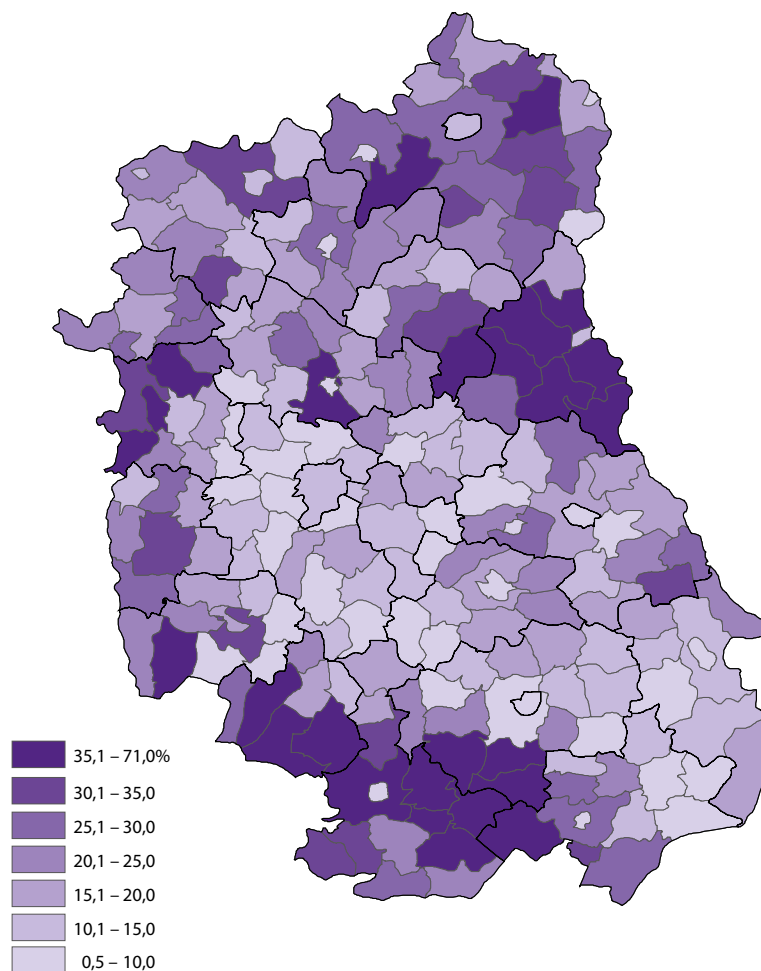
Powierzchnia gruntów leśnych na terenie województwa lubelskiego w 2021 r. wynosiła 596,9 tys. ha i stanowiła 6,3% ogółu gruntów leśnych w kraju. W porównaniu z 2020 r. powierzchnia gruntów leśnych w województwie lubelskim zwiększyła się o 0,1% (w kraju pozostała na tym samym poziomie), a w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 0,7% (w kraju o 0,5%). Lasy w 2021 r. zajmowały 588,3 tys. ha (wobec 587,4 tys. ha w 2020 r. i 584,0 tys. ha w 2015 r.). W strukturze własnościowej dominowały lasy publiczne – 58,9% (w kraju – 80,7%), a wśród nich zdecydowaną większość (95,0%) stanowiły lasy znajdujące się w zarządzie Lasów Państwowych. Udział lasów prywatnych wyniósł 41,1%.

Województwo lubelskie jest jednym z najsłabiej zalesionych regionów w kraju, co pokazuje wskaźnik lesistości na poziomie 23,4% (w Polsce 29,6%), niższy wskaźnik lesistości występował tylko w województwie łódzkim (21,4%), a w województwie mazowieckim wskaźnik ten wyniósł tyle samo co w lubelskim. Najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w województwie lubuskim (49,3%). W 2021 r. wskaźnik lesistości w porównaniu z 2020 r., zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju, pozostał bez zmian, natomiast w stosunku do 2015 r. wskaźnik lesistości zwiększył się w województwie lubelskim o 0,2 p. proc., a w kraju o 0,1 p. proc.

Mapa 17.

Lesistość w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Forest cover in 2021
As of 31 December

Map 17.

Wskaźnik lesistości wykazuje duże zróżnicowanie w ujęciu terytorialnym. Jego najwyższy poziom odnotowano w gminie wiejskiej Tereszpol (71,0%) oraz w gminach miejsko-wiejskich Zwierzyniec (70,9%) i Janów Lubelski (66,2%), najniższy zaś w mieście Lubartów (0,5%).

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2021 r. w województwie lubelskim ilość wytworzonych odpadów przemysłowych zmniejszyła się o 5,5% w stosunku do 2020 r. Wytworzono więcej o 4,1% odpadów komunalnych, a ilość zebranych selektywnie odpadów komunalnych była wyższa o 8,4%.

W 2021 r. w województwie lubelskim objęte badaniem były 73 zakłady wytwarzające odpady, które wytworzyły łącznie 5,4 mln t odpadów przemysłowych. Najwięcej wytworzonych odpadów zostało przekazane innym odbiorcom (57,7%) lub zostało unieszkodliwione we własnym zakresie (41,2%), a poza tym odzyskowi poddano 0,9%, a do czasowego magazynowania przekazano 0,2%. Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych zmniejszyła się o 5,5% porównując z 2020 r. i o 20,5% w stosunku do 2015 r. W kraju zakłady objęte badaniem (1836) wytworzyły łącznie 107,7 mln t odpadów przemysłowych, a ich spadek w porównaniu z rokiem wcześniejszym wyniósł 1,6% oraz 17,8% w porównaniu z 2015 r. Udział wytworzonych odpadów wojewódzkich w wielkości krajowej wyniósł 5,0% i zmniejszył się w stosunku do 2020 r. o 0,3 p. proc. i o 0,2 p. proc. w porównaniu z 2015 r.

Tablica 6.
Table 6.

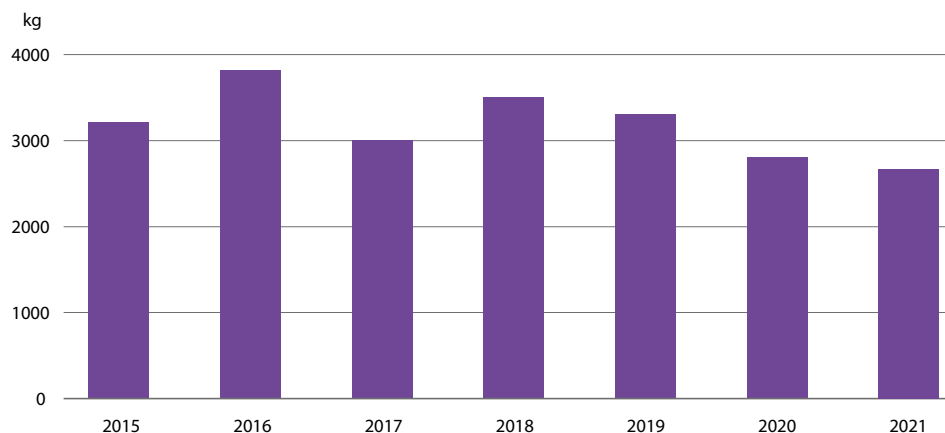
Odpady przemysłowe Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2019	2020	2021	
	w tysiącach tonach in thousands tonnes	Polska=100 Poland=100)	w tysiącach tonach in thousands tonnes		Polska=100 Poland=100)	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total	6837,8	5,2	6976,9	5757,4	5439,3	5,0
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie conditioned by waste producer on site	2379,7	9,0	3254,6	2795,9	2240,7	9,5
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	4367,9	5,9	3564,9	2886,9	3138,4	5,2
magazynowane czasowo temporarily stored	7,7	0,4	8,5	14,3	12,1	1,0
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a ; (stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled to date (accumulated) ^a (as of the end of the year) – total	31604,6	1,9	44639,9	47433,0	49668,6	2,7

a Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
a On own landfills and in facilities servicing the extractive industries (including heaps and settling ponds).

W województwie lubelskim według stanu na koniec 2021 r. ilość odpadów przemysłowych składowanych (nagromadzonych) w obiektach własnych wyniosła 49,7 mln ton i była wyższa zarówno w porównaniu z 2020 r., jak i 2015 r. (odpowiednio o 4,7% i o 58,7%). Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów wyniosła 143,3 ha i w porównaniu z rokiem poprzednim nie uległa zmianie, natomiast w porównaniu z 2015 r. była większa o 5,1%. W kraju składowanych w tym czasie było 1811,4 mln t odpadów przemysłowych, a ich ilość w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 1,3% i o 7,7% w stosunku do 2015 r., a powierzchnia składowania wyniosła 8,5 tys ha i była większa w porównaniu z 2020 r. o 1,9%, a w stosunku do 2015 r. mniejsza o 3,5%. Udział województwa lubelskiego w ilości składowanych odpadów w kraju wyniósł 2,7% i w stosunku do 2020 r. nie uległ zmianie, natomiast w stosunku do 2015 r. był wyższy o 0,8 p. proc.).

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

Odpady komunalne - odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W 2021 r. wytworzono 543,1 tys. t odpadów komunalnych (w kraju 13673,6 tys. t), czyli o 4,1% więcej niż rok wcześniej (w Polsce o 4,2%) i o 41,2% niż w 2015 r. (w kraju o 25,9%). Udział województwa lubelskiego w zebranych odpadach komunalnych w kraju wyniósł 4,0% i w porównaniu z 2020 r. nie uległ zmianie, a w stosunku do 2015 r. wzrósł o 0,5 p. proc. Zdecydowana większość odpadów komunalnych pochodziła z gospodarstw domowych – 82,6% (83,6% w 2020 r.), a odpady z innych źródeł, tzw. usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji stanowiły 17,4% ogółu odpadów komunalnych (16,4% w 2020 r.). Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca województwa lubelskiego zwiększyła się ze 180 kg w 2015 r. do 265 kg w 2021 r. (w kraju analogicznie z 283 kg do 360 kg).

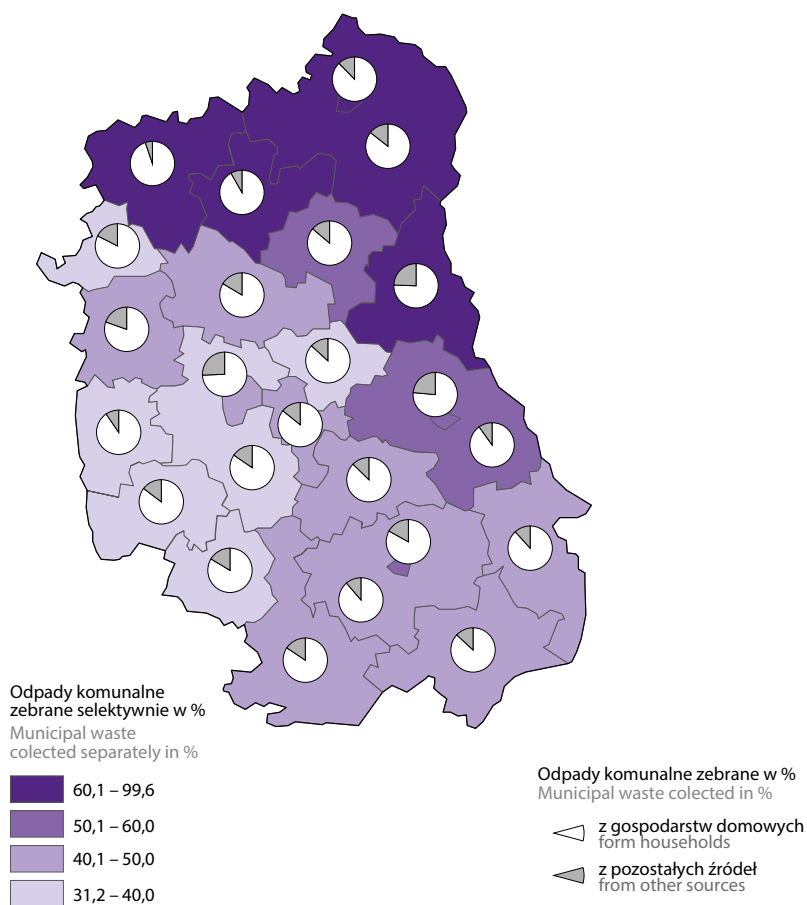
W 2021 r. selektywnie zebrano 271,4 tys. t odpadów (w Polsce 5439,5 tys. t) i w stosunku do 2020 r. zebrano ich więcej o 8,4% i o 211,2% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio o 9,3% i 114,4%).

W latach 2015–2021 systematycznie zwiększała się ilość odpadów zebranych selektywnie. W 2021 r. udział odpadów zebranych selektywnie stanowił 50,0% ogółu odpadów komunalnych, podczas gdy w 2015 r. udział ten wyniósł 22,7 (w kraju odpowiednio 39,8% i 23,4%). W strukturze odpadów zebranych selektywnie dominującą frakcją były odpady biodegradowalne (32,5%), a następnie to szkło (13,9%), tworzywa sztuczne (12,9%), wielkogabarytowe (9,3%), papier i tektura (9,0%) oraz zmieszane odpady opakowaniowe (8,7%). Spośród frakcji mających znaczący udział w odpadach zebranych selektywnie, najwyższą dynamikę wzrostu ilości odpadów w stosunku do 2020 r. odnotowano w przypadku papieru i tektury (o 18,2%) oraz tworzyw sztucznych (o 13,7%), a w stosunku do 2015 r. – w przypadku odpadów biodegradowalnych (o 361,0%) i zmieszanych odpadów opakowaniowych (o 360,4%).

W 2021 r. w ujęciu terytorialnym najwyższą dynamikę wzrostu ilości odpadów zebranych selektywnie, w porównaniu z 2020 r., odnotowano w podregionie chełmsko-zamojskim – o 15,4%, następnie w podregionie lubelskim (o 9,6%), puławskim (o 4,6%) i bialskim (o 2,5%). Najwięcej odpadów zebranych

selektywnie zebrano w podregionie lubelskim – 36,9% ogółu zebranych selektywnie. We wszystkich podregionach, tak jak i w województwie, w strukturze odpadów zebranych selektywnie dominującą frakcją były odpady biodegradowalne. Na drugiej pozycji w podregionie białskim i chełmsko-zamojskim były zmieszane odpady opakowaniowe, w lubelskim – tworzywa sztuczne, a w puławskim – pozostałe. W stosunku do 2020 r. spośród frakcji mających znaczący udział w odpadach zebranych selektywnie, najwyższą dynamikę wzrostu ilości odpadów w podregionie białskim i puławskim odnotowano w przypadku tworzyw sztucznych (odpowiednio o 30,5% i o 37,8%), w lubelskim – papieru i tektury (o 28,1%), a w chełmsko-zamojskim – pozostałych (o 34,9%).

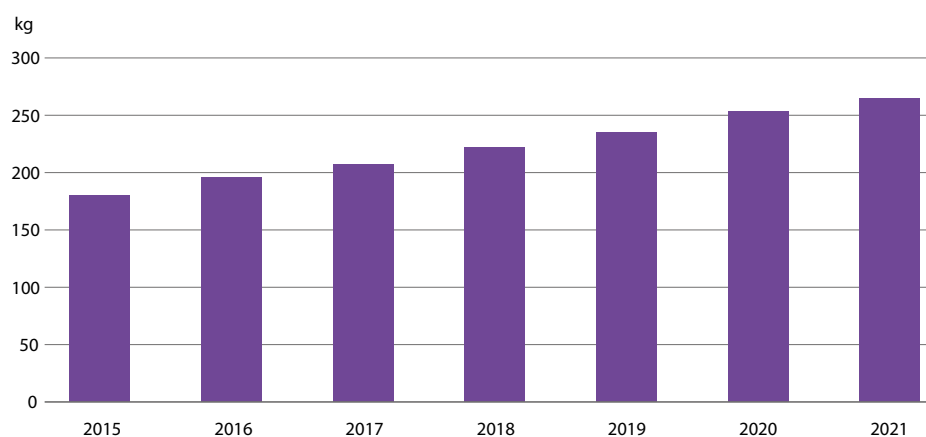
Mapa 18. Odpady komunalne zebrane w 2021 r.
Map 18. Municipal waste collected in 2021

Tablica 7. **Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku**
Table 7. **Municipal waste collected separately during the year**

Wyszczególnienie Specification	2015		2019	2020	2021			
		w tym z gospodarstw domowych of which from households	ogółem total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
		w tonach in tonnes				Polska =100 Poland =100)	w tonach in tonnes	Polska =100 Poland =100)
Ogółem Total	87208,7	77003,1	193643,7	250225,1	271368,9	5,0	246827,0	4,9
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and cardboard	11062,5	7985,1	15965,1	20761,4	24539,8	4,5	18224,4	3,9
Szkło Glass	19479,5	17171,4	29630,4	34812,9	37793,8	4,8	34466,2	4,7
Tworzywa sztuczne Plastics	9295,4	7958,7	26139,6	30845,6	35060,1	6,7	30739,1	6,4
Metale Metals	1540,4	1442,7	776,1	554,7	339,9	3,9	290,5	3,7
Tekstylia Textiles	48,8	36,9	157,6	247,3	205,9	4,6	203,7	4,7
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	3429,2	3387,6	2244,5	2975,7	2644,7	5,9	2351,1	5,5

Wykres 10. **Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca**
Chart 10. **Municipal waste collected during the year per capita**

Na koniec 2021 r. na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 21 składowisk o łącznej powierzchni 59,3 ha (3,6% tej powierzchni w kraju). W porównaniu z 2020 r. funkcjonowało o 2 składowiska mniej, a powierzchnia czynnych składowisk była niższa o 10,1 ha. Także w stosunku do 2015 r. zmniejszyła się liczba składowisk (o 18) oraz ich powierzchnia (o 35,3 ha). W 2021 r. do unieszkodliwienia poprzez składowanie po wcześniejszych procesach przetwarzania trafiło na składowiska 171,3 tys. ton odpadów komunalnych (31,5% ogółu zebranych).

W ciągu 2021 r. na terenie województwa lubelskiego zlikwidowane zostały 294 nielegalne wysypiska, z których zebrano 0,8 tys. ton odpadów komunalnych. W latach 2015-2021 zlikwidowano 2,2 tys. nielegalnych wysypisk, a łączna masa odpadów zebranych podczas ich likwidacji wyniosła 12,1 tys. ton. Nadal w województwie na koniec 2021 r. pozostało 32 dzikie wysypiska śmieci o łącznej powierzchni 6,1 ha.

W 2021 r. wydatki budżetowe na gospodarkę odpadami przypadające na jeden kilogram odpadów wyniosły 1,03 zł wobec 0,77 zł w 2020 r. (w Polsce odpowiednio 0,81 zł i 0,77 zł).

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2021 r., w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost nakładów poniesionych na ochronę środowiska (o 11,6%) i na gospodarkę wodną (o 11,4%).

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie lubelskim w 2021 r. wyniosły 681,9 mln zł i były o 11,6% wyższe niż 2020 r. (w kraju o 8,2%), natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrosły o 41,0% (w kraju były niższe o 18,4%). Udział nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska w 2021 r. w województwie lubelskim stanowił 5,5% nakładów w kraju, wobec 5,3% przed rokiem i 3,2% w 2015 r. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2021 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 333 zł wobec 296 zł w 2020 r. i 226 zł w 2015 r. (w kraju odpowiednio 326 zł, 300 zł i 394 zł).

Tablica 8. Nakłady^a na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015-2021
Table 8. Outlays^a on fixed assets for environmental protection and water management in 2015-2021

Wyszczególnienie	W tys. zł In thousand PLN	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca ^b w zł Per capita ^b in PLN	Specification
Ochrona środowiska - ogółem	3520200,2	4,7	240	Environmental protection - total
w tym:				of which:
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1314196,3	5,4	89	climate and air protection
gospodarka ściekowa i ochrona wód	1497537,4	4,4	102	sewage management and waters protection
gospodarka odpadami	161477,1	2,0	11	waste management
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu ogółem	41022,0	4,7	3	protection of biodiversity and landscape
pozostała działalność związana z ochroną środowiska	446942,1	7,9	30	other activity connected with environment protection
Gospodarka wodna – ogółem	640552,4	3,4	44	Water management – total
w tym:				of which:
ujęcia i doprowadzenia wody	432128,1	5,1	29	water intakes and systems
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	107357,4	4,0	7	construction and modernisation of water treatment plants
obwałowania przeciwpowodziowe	62014,9	3,4	4	flood embankments

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

W 2021 r. pod względem kierunków inwestowania w ochronie środowiska najwyższe nakłady na środki trwałe poniesione zostały na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 270,9 mln zł (39,7% ogółu nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie wobec 45,6% rok wcześniej) oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 257,7 mln zł (37,8%, wobec 33,6% rok wcześniej). W latach 2015–2021 nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód stanowiły od 35% do 65% nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska ogółem, natomiast na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu stanowiły od 15% do 48%.

W 2021 r. głównymi źródłami finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska były środki własne inwestorów – 46,6% oraz środki z zagranicy – 26,3% (rok wcześniej odpowiednio 54,3% i 35,0%). Pozostałe źródła to: łącznie z budżetu centralnego, województwa, powiatu, gminy – 11,9%, fundusze ekologiczne – 9,9%, kredyty i pożyczki krajowe – 3,7%, a także inne środki – 1,7%.

Wśród efektów rzeczowych inwestycji służących ochronie środowiska w województwie lubelskim w 2021 r. należy wymienić oddanie 8,8 km barier przeciw hałasowi drogowemu, czy też przekazanie do eksploatacji 175,9 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oraz 26,1 km sieci odprowadzającej wody opadowe. Oddano także do użytkowania 2 oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 712 m³/dobę. Ponadto przekazano do eksploatacji 249 indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 369 m³ na dobę.

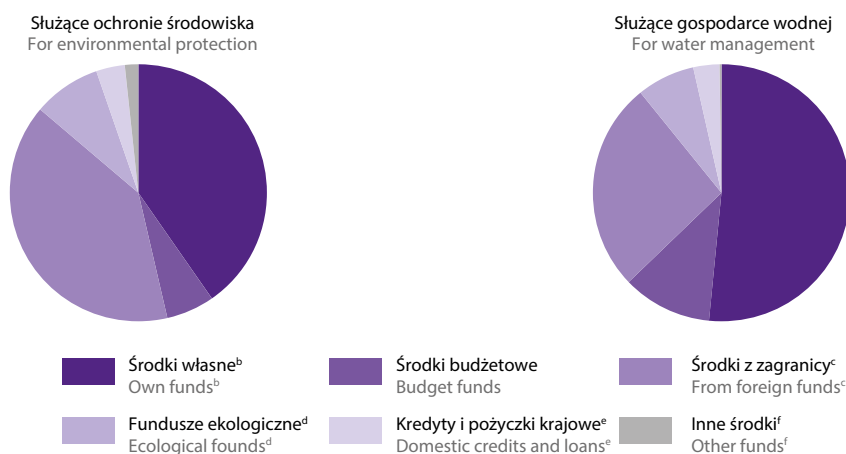
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w województwie lubelskim w 2021 r. wyniosły 117,1 mln zł i były o 11,4% wyższe niż 2020 r. (w kraju o 22,6%) i o 28,7% w porównaniu z 2015 r. (w kraju niższe o 0,8%). Udział nakładów na środki trwałe służących gospodarce wodnej w 2021 r. w województwie lubelskim stanowił 3,6% nakładów w kraju, wobec 3,9% przed rokiem i 2,8% w 2015 r. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2021 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 57 zł wobec 51 zł w 2020 r. i 42 zł w 2015 r. (w kraju odpowiednio 86 zł, 70 zł i 86 zł).

W 2021 r. pod względem kierunków inwestowania w gospodarce wodnej najwyższe nakłady na środki trwałe poniesione zostały na ujęcia i doprowadzenia wody – 84,3 mln zł (72,0% ogółu nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej w województwie, wobec 70,6% rok wcześniej) i w latach 2015–2021 inwestycje skierowane były głównie na nie – od 50% do 72% nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej ogółem.

Najważniejszymi źródłami finansowania inwestycji służących gospodarce wodnej w 2021 r. były środki własne jednostek – 48,7% oraz środki z zagranicy – 29,4% (rok wcześniej odpowiednio 53,6% i 31,6%). Pozostałe źródła to: łącznie z budżetu centralnego, województwa, powiatu, gminy – 11,2%, kredyty i pożyczki krajowe – 5,4%, fundusze ekologiczne – 4,8%, a także inne środki – 0,6%.

Efektami inwestycji służących gospodarce wodnej w województwie lubelskim w 2021 r. były urządzenia zaopatrzenia w wodę (tj. ujęcia wody i uzdatniania wody) o łącznej wydajności 5,0 tys m³ na dobę oraz 185,4 km sieci wodociągowej.

Wykres 11. Nakłady^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015-2021
Chart 11. Outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015-2021

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym bankowe. f W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which bank credits and loans. f Of which non-financed outlays.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5. 1. Human capital

Demografia

Demography

Województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych. W 2022 r. odnotowano spadek liczby mieszkańców województwa lubelskiego. Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji ludności na pobyt stały były ujemne. Trwa proces starzenia się ludności.

Stan i struktura ludności

Dane dotyczące ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisywanych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2022 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Dane prezentowane za lata 2020–2021 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

Według danych szacunkowych w końcu 2022 r. w województwie lubelskim mieszkało 2024,6 tys. osób, tj. 5,4% ludności w kraju. Pod względem liczby ludności województwo lubelskie zajmowało 9. miejsce w kraju.

W porównaniu z 2015 r. liczba ludności w województwie lubelskim zmniejszyła się o 115,1 tys. osób. Stan ludności zmniejszył się w prawie wszystkich powiatach. Wyjątkiem był powiat lubelski, w którym

odnotowano przyrost liczby mieszkańców o 8,0% (o 12031 osób). Największy przyrost liczby ludności odnotowano w gminie Głusk (o 42,5%), Wólka (o 23,1%) i Konopnica (o 18,9%). Największy spadek liczby ludności odnotowano w powiecie hrubieszowskim (o 12,7%), Chełmie (o 9,9%) oraz powiecie ryckim (o 9,4%). Największy ubytek ludności zaobserwowano w gminie Dołhobyczów (o 17,5%), Ulhówek (o 17,3%) oraz Mircze (16,3%).

Tablica 9.

Ludność

Stan w dniu 31 grudnia

Table 9.

Population

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem Total w tys. osób in thousands	2139,7	2056,9	2038,3	2024,6
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	5,6	5,4	5,4	5,4
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	106	107	107	107
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	46,2	46,2	46,2	46,2
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	53,8	53,8	53,8	53,8
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	85	82	81	81

Wykres 12.

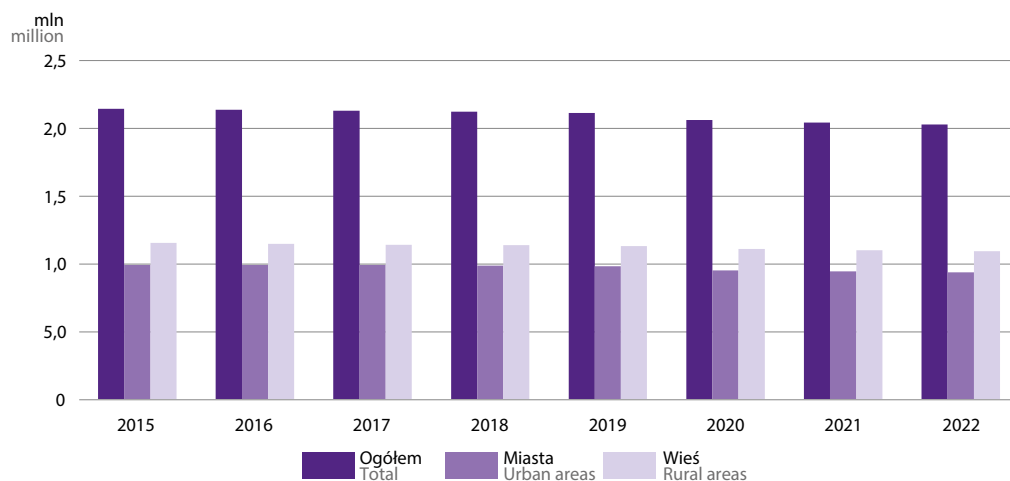
Liczba ludności

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 12.

Population

As of 31 December

Średnia gęstość zaludnienia w województwie lubelskim w 2022 r. była niższa niż w kraju i wyniosła 81 osób na km² wobec 121 osób na km² w kraju. W miastach na 1 km² przypadało średnio 898 osób.

W poszczególnych powiatach województwa rozmieszczenie ludności nie było równomierne – największe zagęszczenia występowało w Lublinie (2246 osób na 1 km²) i Zamościu (1943), a najmniejsze w powiecie włodawskim (28) i parczewskim (34). W okresie od 2015 r. gęstość zaludnienia zmniejszyła się o 4 osoby na 1 km², a w miastach o 121.

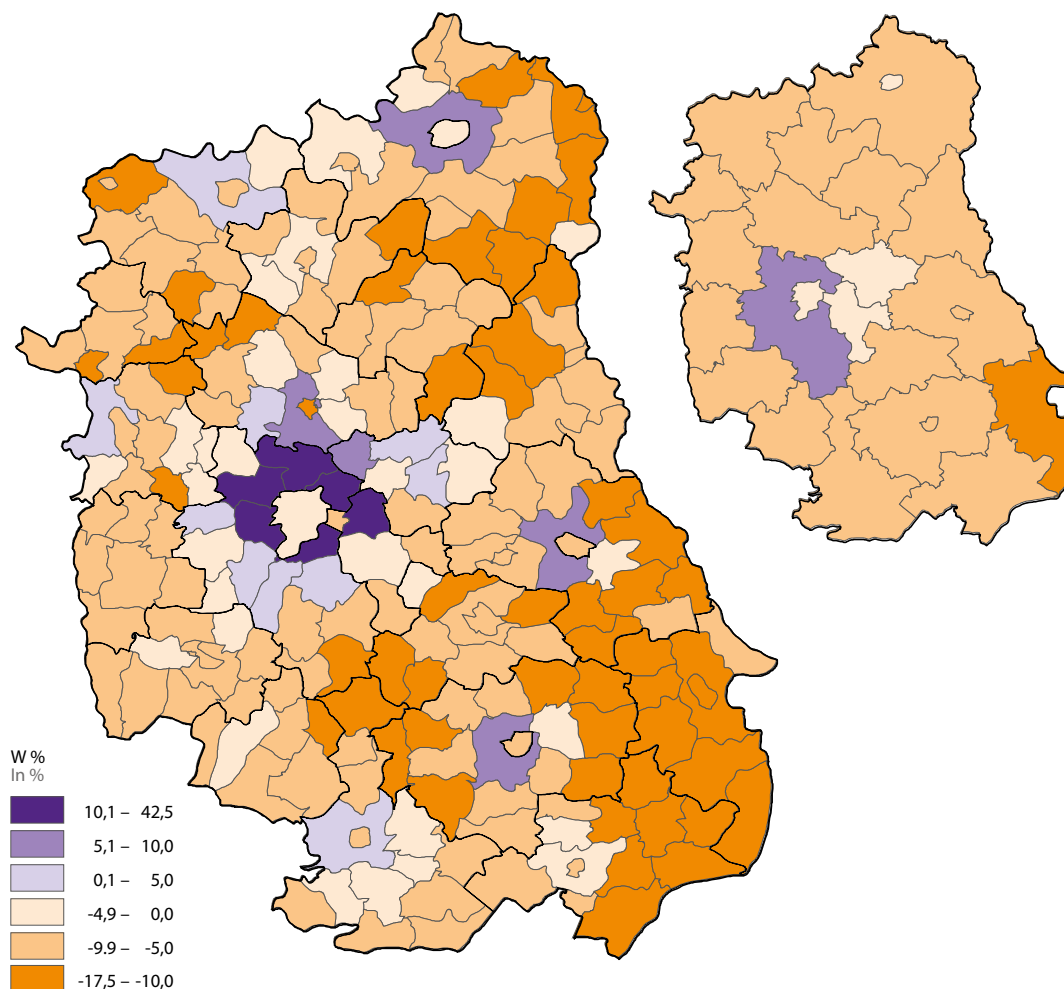
Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015-2022

Stan w dniu 31 grudnia

Map 19.

Population changes in 2015-2022

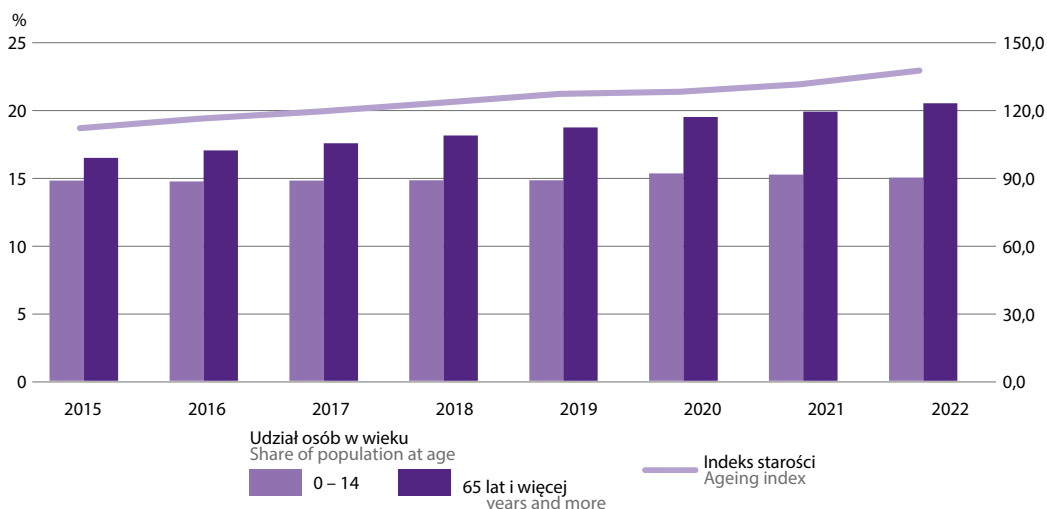
As of 31 December

W 2022 r. w miastach mieszkało 46,2% ogółu ludności województwa lubelskiego (tyle samo, co w 2015 r.). W Lublinie, największym mieście województwa, mieszkało 331,2 tys. osób – 35,4% mieszkańców miast (w 2015 r. – 34,5%). Natomiast najmniejszym miastem województwa w 2022 r. był Józefów nad Wisłą, który liczył 0,8 tys. mieszkańców, a w 2015 r. – Modliborzyce, gdzie mieszkało wtedy 1,4 tys. osób. Wśród powiatów ziemskich najbardziej zurbanizowany był powiat świdnicki (56,7%, a w 2015 r. – 58,7%), a następnie puławski (47,5%, 47,8%) i rycki (45,0%, 46,4%). Najmniejszy udział mieszkańców miast odnotowano w powiecie lubelskim (6,5%, 7,7%) oraz chełmskim (9,9%, 5,6%).

Struktura ludności według płci w województwie lubelskim od wielu lat nie ulega zmianie. W 2022 r. kobiety stanowiły 51,6% ogółu ludności województwa. Średnio na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet. W miastach na 100 mężczyzn przypadało 113 kobiet wobec 101 na wsi. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadało w Lublinie (117), następnie w Chełmie i Zamościu (po 115), Białej Podlaskiej i powiecie puławskim (po 110). Najbardziej wyrównanym pod względem proporcji płci był powiat bialski, w którym na 100 kobiet przypadało 100 mężczyzn.

Wykres 13. Indeks starości
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 13. Ageing index
 As of 31 December

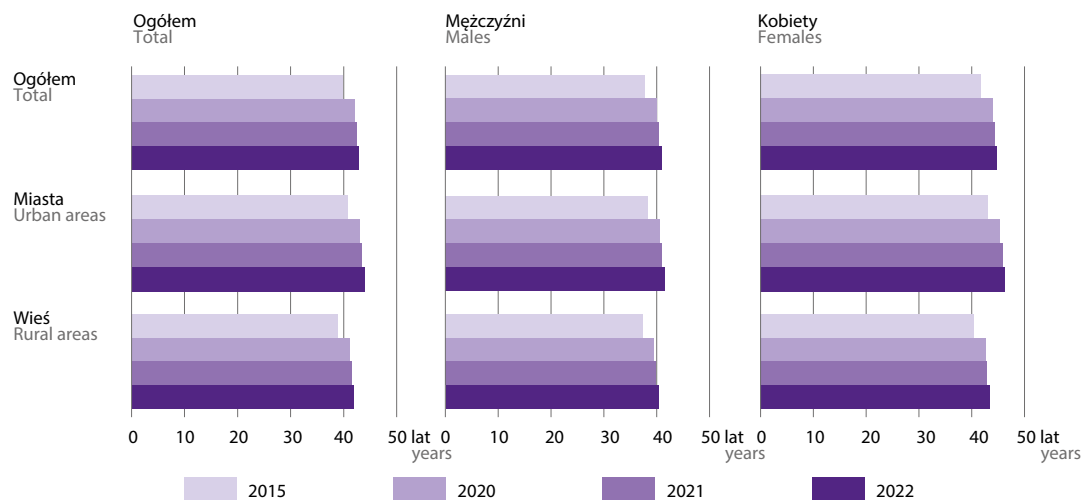

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w 2022 r. przedstawiała się następująco: ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 18,0% ogółu populacji województwa lubelskiego, ludność w wieku produkcyjnym – 58,1%, a osoby w wieku poprodukcyjnym – 23,9%. W porównaniu z 2015 r. udział ludności w wieku przedprodukcyjnym nie zmienił się, ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się o 4,2 p.proc., a osób starszych wzrósł o 4,1 p.proc.

Struktura ludności według wieku w województwie lubelskim zmienia się z roku na rok. Systematycznie maleje liczba dzieci i młodzieży, a wzrasta liczba ludności w starszych rocznikach. Indeks starości określający relacje międzypokoleniowe „dziadków i wnuków” liczony jako iloraz liczby osób w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poniżej 15 roku życia, w 2022 r. wyniósł 137 wobec 111 w 2015 r. Natomiast współczynnik obciążenia demograficznego mówiący o tym, ile dzieci i osób starszych przypada na 100 osób dorosłych zwiększył się z 45 do 55. Współczynnik wsparcia międzypokoleniowego również wzrósł w tym okresie. W 2022 r. na 100 osób w wieku 50-64 lata przypadało 12 osób w wieku 85 lat i więcej, podczas gdy w 2015 r. – 10.

W wyniku zachodzących zmian demograficznych z roku na rok zwiększa się mediana wieku mieszkańców. W 2022 r. statystyczny mieszkaniec województwa był w wieku 43,0 lat (o 3,2 więcej niż w 2015 r.), przy czym mężczyzna miał 41,1 lat (więcej o 3,2), a kobieta 45,0 lat (więcej o 3,1). Mieszkaniec miasta był starszy od mieszkańca wsi o 2,1 lat, a w 2015 r. o 1,8 lat.

Wykres 14. Mediana wieku ludności
Chart 14. Median age of population

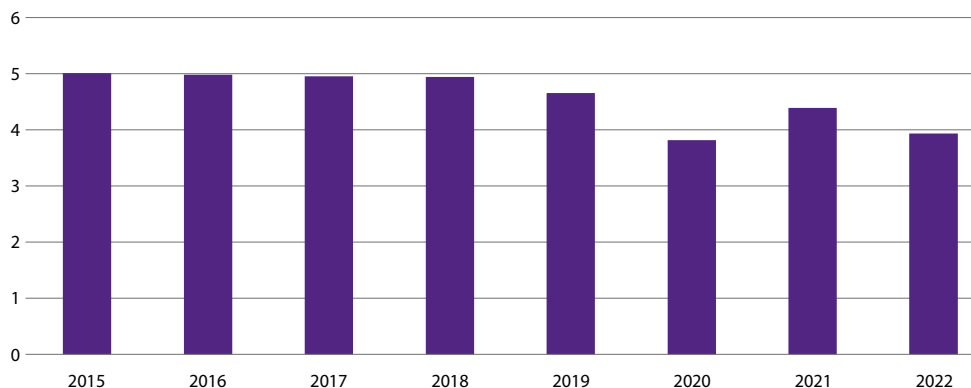

Ruch naturalny ludności

W 2022 r. w województwie lubelskim zawarto 8000 małżeństw. W porównaniu z 2015 r. liczba nowo zawartych małżeństw zmalała o 25,6%. Ponad połowę małżeństw (53,5%) zarejestrowano na wsi.

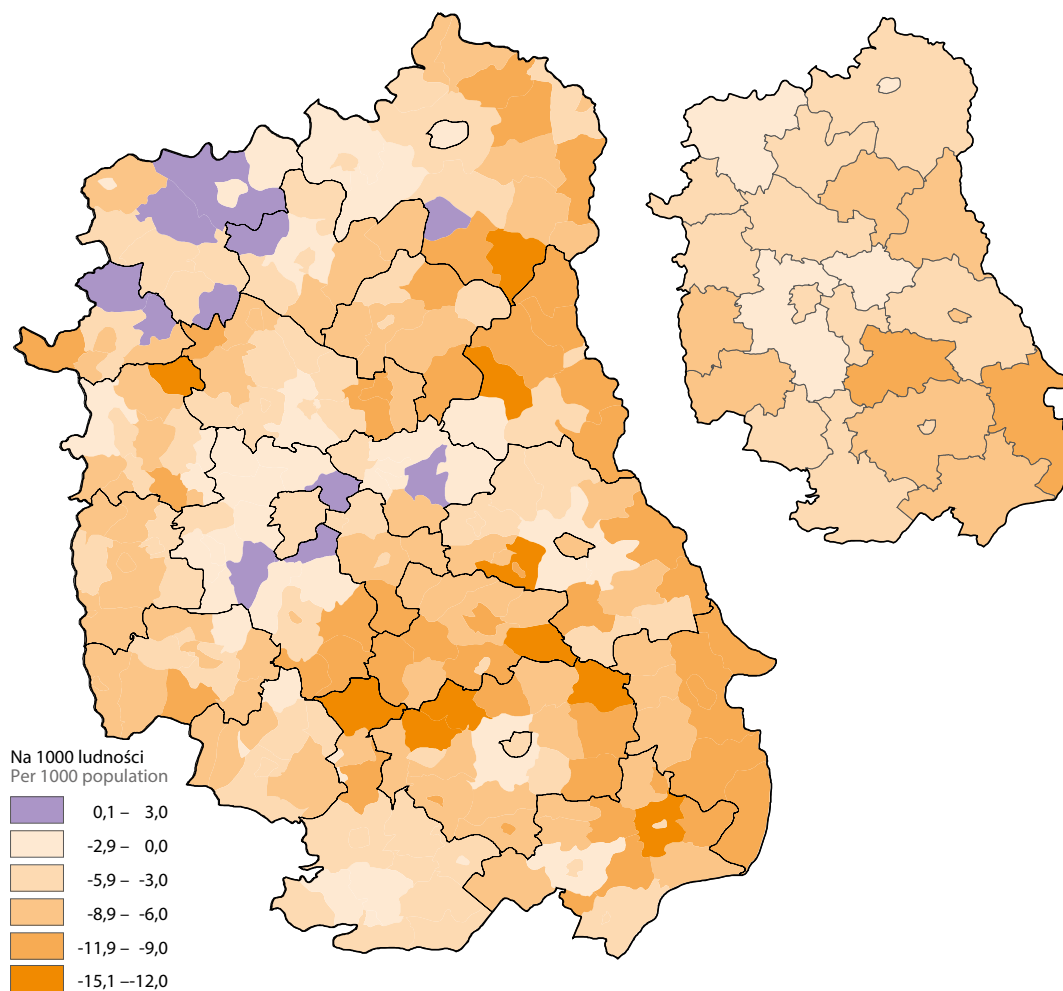
Współczynnik małżeństw (liczba nowo zawartych małżeństw na 1000 ludności) wyniósł 3,94‰, a w 2015 r. – 5,02‰. Częstość zawierania związków małżeńskich w miastach (3,96‰) była większa niż na wsi (3,92‰). Najczęściej związki małżeńskie zawierano w powiecie ryckim (4,58‰), następnie w Lublinie (4,56‰) i powiecie łukowskim (4,51‰), zaś najrzadziej w Chełmie i powiecie krańickim (po 3,38‰) oraz powiecie lubartowskim (3,51‰).

Wykres 15. Małżeństwa zawarte
Chart 15. Marriages contracted

Mapa 20.
Map 20.

Przyrost naturalny ludności w 2022 r.
Natural increase in 2022

W 2022 r. w województwie lubelskim zarejestrowano 15218 urodzeń żywych. W porównaniu z 2015 r. liczba urodzeń zmalała o 22,8%. Na wsi urodziło się więcej dzieci (54,3% ogółu urodzeń żywych) niż w miastach. Wśród noworodków ponad połowę (51,8%) stanowili chłopcy.

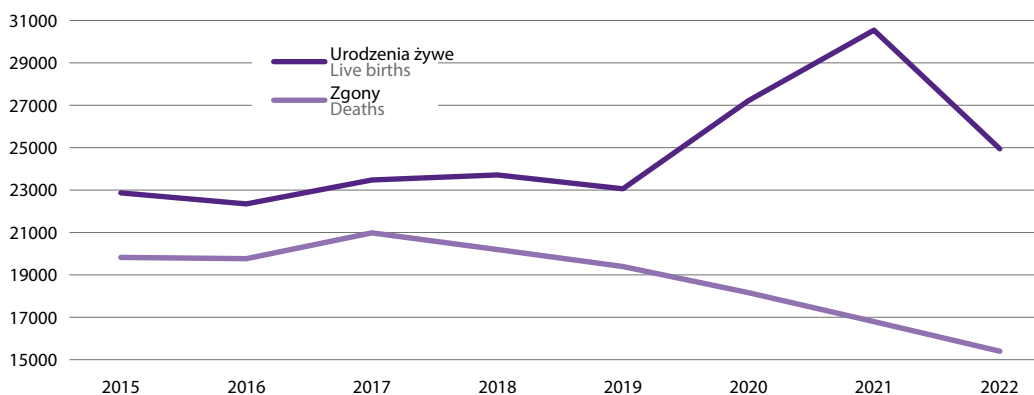
Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 ludności) osiągnął poziom 7,49‰ wobec 9,20‰ w 2015 r. Największe natężenie urodzeń odnotowano w powiecie łukowskim (9,39‰), następnie w Lublinie (8,97‰) i powiecie ryckim (8,85‰), natomiast najmniejsze w powiecie hrubieszowskim (5,73‰), Chełmie (5,91‰) i powiecie krasnostawskim (6,02‰).

W 2022 r. w województwie lubelskim zmarło 24924 mieszkańców. W porównaniu z 2015 r. liczba zgonów zwiększyła się o 9,2%. Na wsi odnotowano 55,9% ogółu zgonów. Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności mężczyzn, których udział w ogólnej liczbie zgonów wyniósł 51,3%.

Współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 mieszkańców) osiągnął poziom 12,27‰ wobec 10,65‰ w 2015 roku i w miastach (11,72‰) był niższy niż na wsi (12,75‰). Współczynnik zgonów wykazywał duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami. Największe natężenie zgonów odnotowano

w powiecie hrubieszowskim (15,48‰), następnie krasnostawskim (15,20‰) i opolskim (14,15‰), natomiast najmniejsze w powiecie lubelskim (9,60‰), łęczyńskim (9,79‰) oraz Białej Podlaskiej (10,14‰).

Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of population

W 2021 r. podobnie jak w latach ubiegłych głównymi przyczynami zgonów w województwie lubelskim były choroby układu krążenia (42,2% ogółu zgonów), COVID-19 (19,2%) i choroby nowotworowe (17,4%). Duży udział miały również zewnętrzne przyczyny zgonów (5,1%). Dla porównania w 2015 r. zgony z powodu chorób układu krążenia stanowiły 47,6% ogółu zgonów, chorób nowotworowych 23,8%, a spowodowane zewnętrznymi przyczynami 6,4%.

W 2022 r. zarejestrowano 66 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia). W porównaniu z 2015 r. liczba zgonów niemowląt zmalała o 10,8%. Współczynnik umieralności niemowląt, wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniósł 4,34‰ wobec 3,75‰ w 2015 roku. W miastach osiągnął wyższy poziom (4,89‰) niż na wsi (3,87‰).

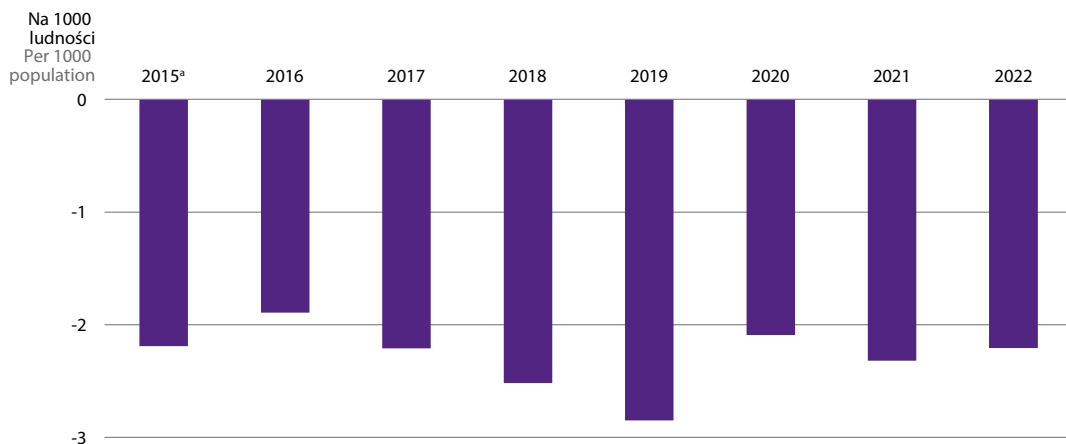
W 2022 roku po raz kolejny w województwie lubelskim odnotowano ujemny przyrost naturalny, w wyniku którego liczba mieszkańców zmalała o 9706 osób (rok wcześniej o 13976 osób, a w 2015 r. o 3101). W miastach odnotowano mniejszy ujemny przyrost naturalny (minus 4045 osób), niż na wsi (minus 5661 osób).

Współczynnik przyrostu naturalnego w omawianym okresie wyniósł minus 4,78‰ wobec minus 1,45‰ w 2015 roku, przy czym w miastach ukształtował się na poziomie minus 4,31‰, a na wsi minus 5,19‰. We wszystkich powiatach województwa w 2022 r. wystąpił ujemny przyrost naturalny. Największy ubytek naturalny ludności odnotowano w powiecie hrubieszowskim (minus 9,74‰), następnie w krasnostawskim (minus 9,17 ‰) i zamojskim (minus 7,19‰). Najmniejszy ujemny przyrost naturalny odnotowano w powiecie lubelskim (minus 1,46‰).

Migracje ludności:

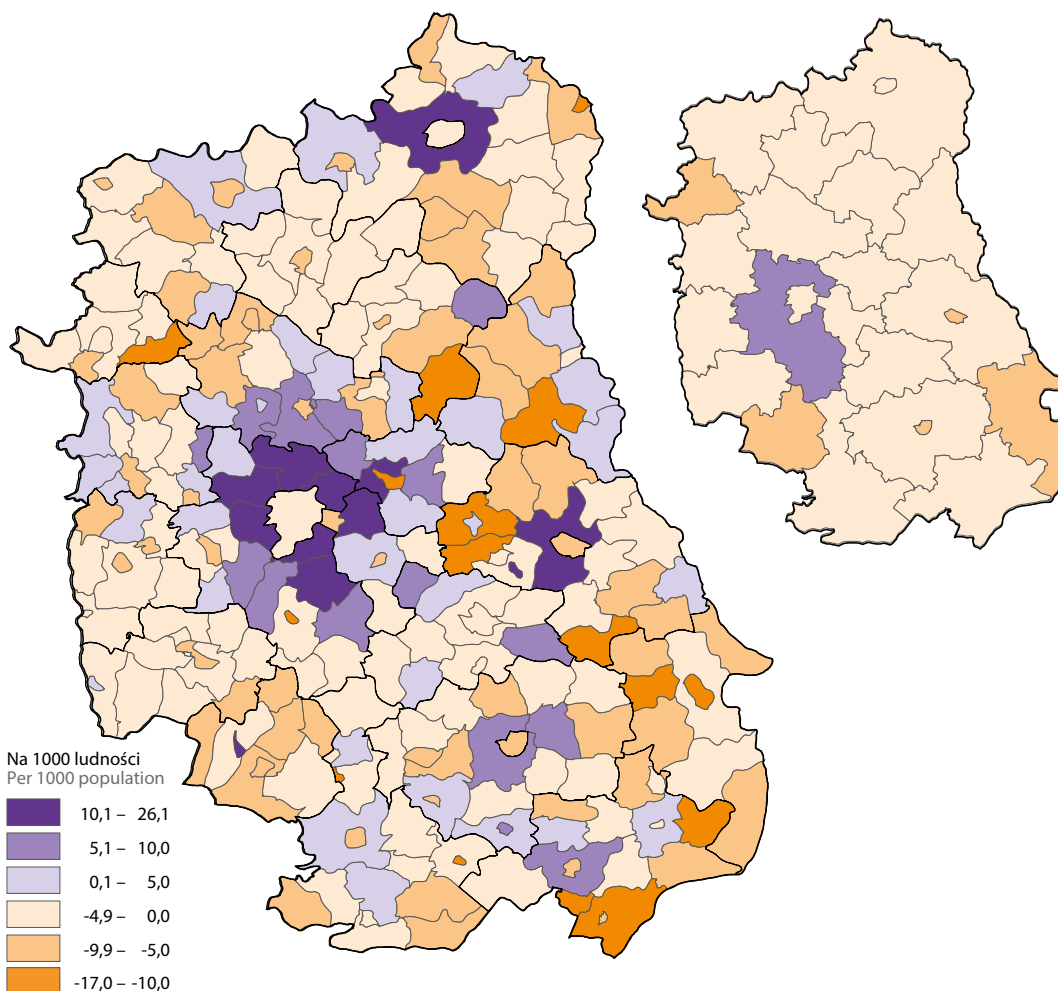
W wyniku ujemnego salda migracji stałych liczba mieszkańców województwa lubelskiego w 2022 r. zmniejszyła się o 4501 osób. W miastach ubyło 4561 mieszkańców, a na wsi przybyło 60 osób. Współczynnik salda migracji ogółem osiągnął wartość minus 2,22‰. Największy ubytek ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w powiecie hrubieszowskim (minus 7,64‰), następnie w Chełmie (minus 7,63‰) i Zamościu (minus 5,99‰). Przyrost liczby mieszkańców odnotowano tylko w powiecie lubelskim (8,16‰).

Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały
 Chart 17. Net migration of population for permanent residence

^a Tylko migracje wewnętrzne.
 a Only internal migration.

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2022 r.
 Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2022

W ruchu wewnętrznym w 2022 r. w województwie lubelskim zameldowano na pobyt stały 19988 osób, a wymeldowano 24674 osób. W miastach ubyto 7484 mieszkańców, a na wsi 12504 osób. Tym samym saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały w 2022 r. w województwie lubelskim osiągnęło wartość minus 4686 osób wobec minus 4814 w 2015 r. Współczynnik salda migracji wewnętrznych osiągnął wartość minus 2,31‰ wobec 2,25‰ w 2015 roku.

W wyniku imigracji w województwie lubelskim zameldowano na pobyt stały 697 osób, a w wyniku emigracji wymeldowano 512 osób. Tym samym saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w 2022 r. w województwie lubelskim osiągnęło wartość 185 osób. Współczynnik salda migracji wewnętrznych osiągnął wartość 0,10‰.

Edukacja

Education

W województwie lubelskim w roku szkolnym 2021/22 zmniejszyła się liczba placówek wychowania przedszkolnego, zarówno w stosunku do roku szkolnego 2020/21, jak i 2015/16. Natomiast liczba dzieci w tych placówkach zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku szkolnego i do roku szkolnego 2015/16.

W szkołach podstawowych w województwie lubelskim w omawianym roku szkolnym dziewczęta stanowiły 48,7% ogółu uczniów tych szkół.

Liczba szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych oraz liczba uczniów tych szkół w województwie lubelskim w roku szkolnym 2021/22 zmniejszyła się w stosunku do roku szkolnego 2020/21.

W roku akademickim 2021/22 liczba studentów w szkołach wyższych mających siedzibę na terenie województwa lubelskiego zmniejszyła się w stosunku do roku akademickiego 2020/21.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Wychowanie przedszkolne

Według stanu na koniec września 2021 roku na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 1341 placówek wychowania przedszkolnego (łącznie z placówkami przy podmiocie leczniczym). W kraju natomiast działało ogółem 22430 placówek wychowania przedszkolnego. W porównaniu z wcześniejszym rokiem szkolnym liczba placówek ogółem w województwie lubelskim zmniejszyła się o 1,2% (w Polsce wzrosła o 0,3%), natomiast w stosunku do 2015 r. odnotowano spadek o 0,7% (w kraju wzrost o 6,2%).

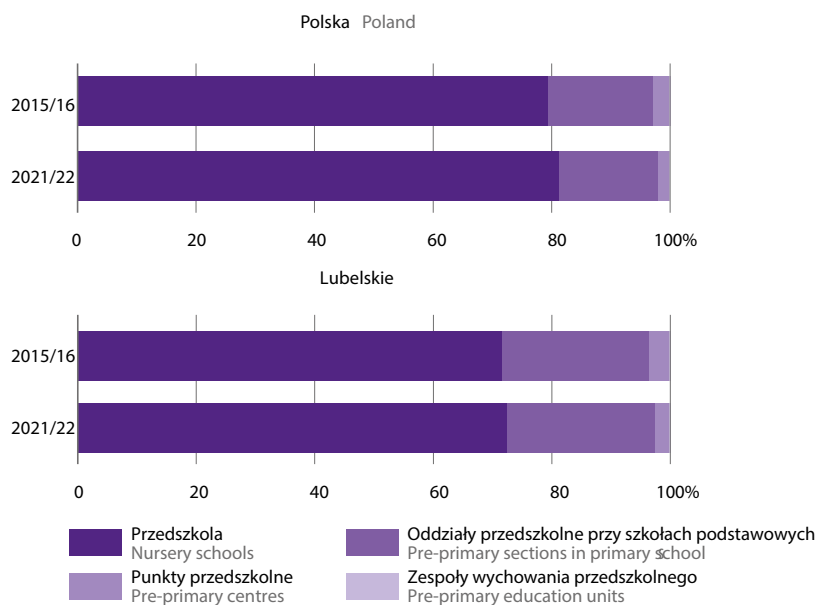
Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

Tablica 10. **Wychowanie przedszkolne^a**
Table 10. Pre-primary education^a

Wyszczególnienie Specification	2015/16	2019/20	2020/21	2021/22
Placówki Establishments	1350	1390	1357	1341
miasta urban areas	403	491	492	495
wieś rural areas	947	899	865	846
w tym przedszkola of which nursery schools	540	600	614	622
w tym specjalne of which special	17	20	22	24
Dzieci Children	59715	70165	71102	73632
miasta urban areas	33605	39822	40749	41983
wieś rural areas	26110	30343	30353	31649
w tym w wieku: 6 lat of which aged: 6	5276	18220	18652	18859
5 lat 5	21132	18122	18274	18673

a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
a Including children staying in the units performing health care activities.

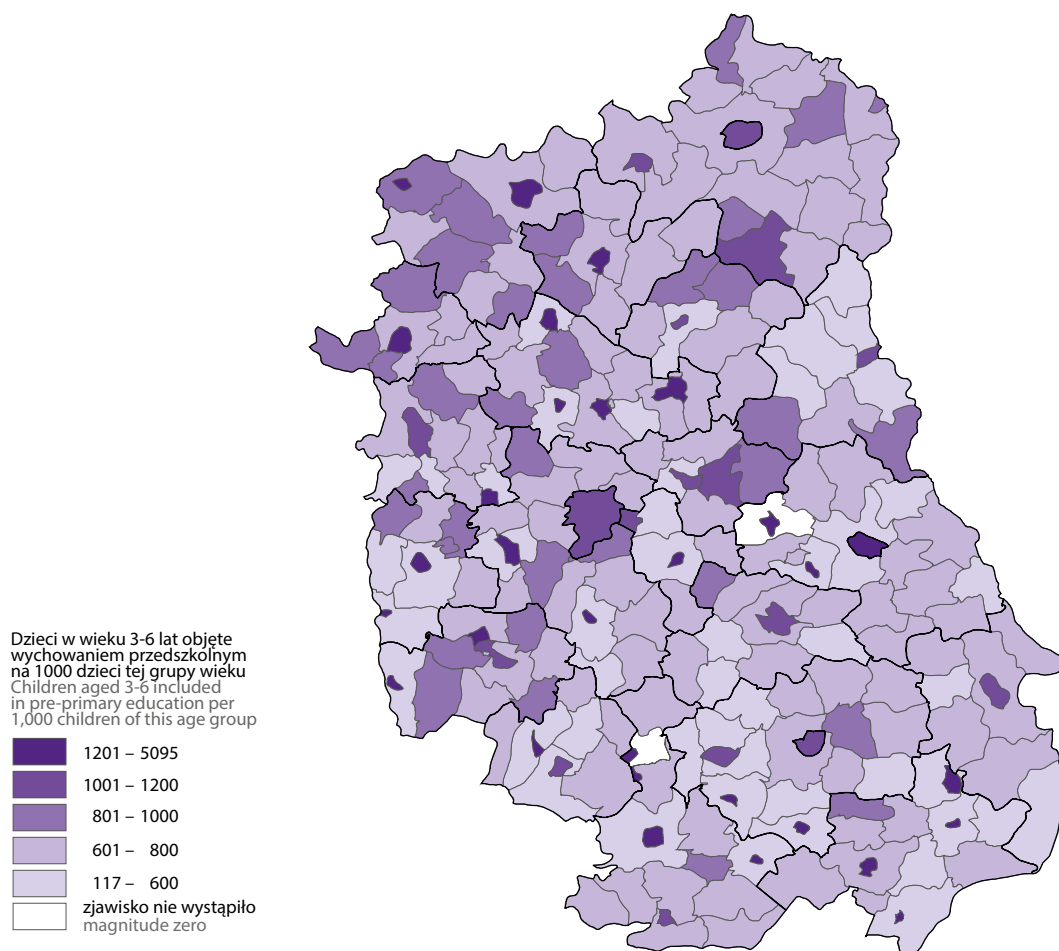
Wykres 18. **Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego**
Chart 18. Children attending pre-primary establishments

Spośród wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w województwie lubelskim w 2020 r. najwięcej było oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (623, z czego 87,0% działało na wsi) oraz przedszkoli (622, z czego 64,6% funkcjonowało w mieście). Pozostałe placówki wychowania przedszkolnego stanowiły 7,2% ogółu placówek, przy czym zespołów przedszkolnych było 10, a punktów przedszkolnych 86. W Polsce natomiast najwięcej było przedszkoli (13483, z czego 68,0% miało siedzibę w miastach) oraz oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (7463, z czego 75,0% funkcjonowało na wsi). Pozostałe placówki wychowania przedszkolnego w Polsce stanowiły 6,6% ogółu tych placówek, przy czym punktów przedszkolnych było 1425, zaś zespołów wychowania przedszkolnego 59.

Mapa 22.
Map 22.

Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2021/22
Pre-primary education in the 2021/22 school year

Porównując liczbę i rodzaj placówek wychowania przedszkolnego w województwie lubelskim i w kraju w roku szkolnym 2021/22 z wcześniejszym rokiem szkolnym i z rokiem 2015/16 zaobserwować można podobną sytuację. W województwie lubelskim w obydwu omawianych latach najwięcej było oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (w 2021/22 – 623, w 2020/21 – 645, w 2015/16 – 688) oraz przedszkoli (w 2021/22 – 622, w 2020/21 – 614, w 2015/16. – 540). Natomiast w Polsce najwięcej było przedszkoli (w 2021/22 – 13483, w 2020/21 – 13214, w 2015/16 – 11331) oraz oddziałów przedszkolnych

przy szkołach podstawowych (w 2021/22 – 7463, w 2020/21 – 7605, w 2015/16. – 7838). Jednocześnie analizując powyższe dane widzimy, że w województwie lubelskim liczba przedszkoli wzrosła zarówno w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21, jak i 2015/16, odpowiednio o 1,3% i o 15,2%. Natomiast liczba oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych zmniejszyła się w stosunku do roku szkolnego 2020/21 o 3,4%, a w porównaniu z rokiem szkolnym 2015/16 o 9,4 %. W Polsce również liczba przedszkoli wzrosła w stosunku do roku szkolnego 2020/21 o 2,0% i o 19,0% w porównaniu z rokiem szkolnym 2015/16, zaś liczba oddziałów przedszkolnych zmniejszyła się odpowiednio o 1,9% i 4,8%.

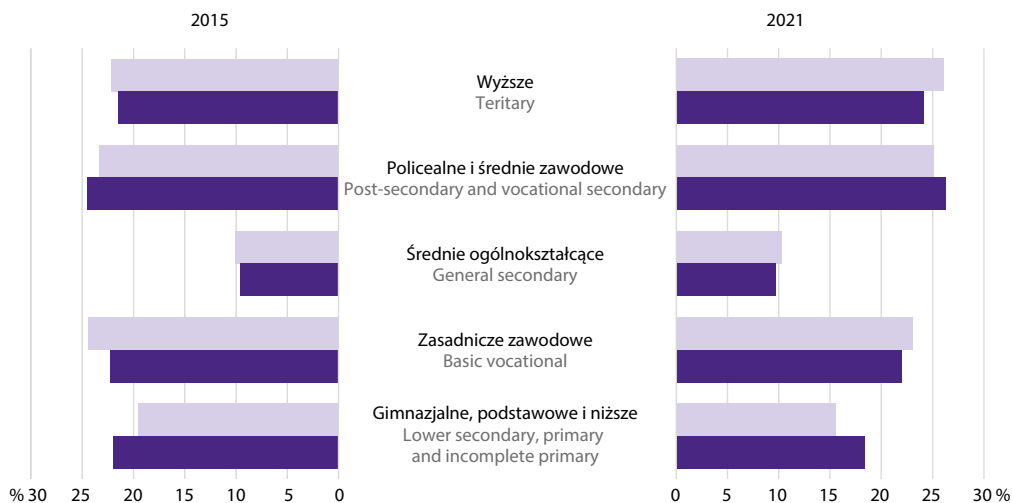
Na początku roku szkolnego 2021/22 wychowaniem przedszkolnym w województwie lubelskim objętych było 73,6 tys. dzieci (w kraju 1472,6 tys.), z tego 42,0 tys. w miastach (w Polsce 978,2 tys.). Dziewczęta stanowiły prawie połowę (49,0%) ogółu dzieci we wszystkich placówkach wychowania przedszkolnego (w kraju 48,7%). W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego zwiększyła się o 3,6% (w Polsce o 3,4%), a w stosunku do roku szkolnego 2015/16 o 23,3% (w kraju o 29,1%).

Spośród wszystkich dzieci w wieku od 3 do 6 lat mieszkających w województwie lubelskim wychowaniem przedszkolnym objętych było 88,1% dzieci (w kraju 90,6%). Dzieci 6-letnie uczęszczające do placówek wychowania przedszkolnego stanowiły 94,0% ogółu dzieci w tym wieku w województwie lubelskim (w Polsce 96,7% ogółu dzieci 6-letnich w kraju) (obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci 6-letnich reguluje art. 31 § 4 Ustawy Prawo oświatowe).

Edukacja

Wykres 19.
Chart 19.

Ludność^a według poziomu wykształcenia według BAEL
Structure of population^a by level of education attainment by LFS

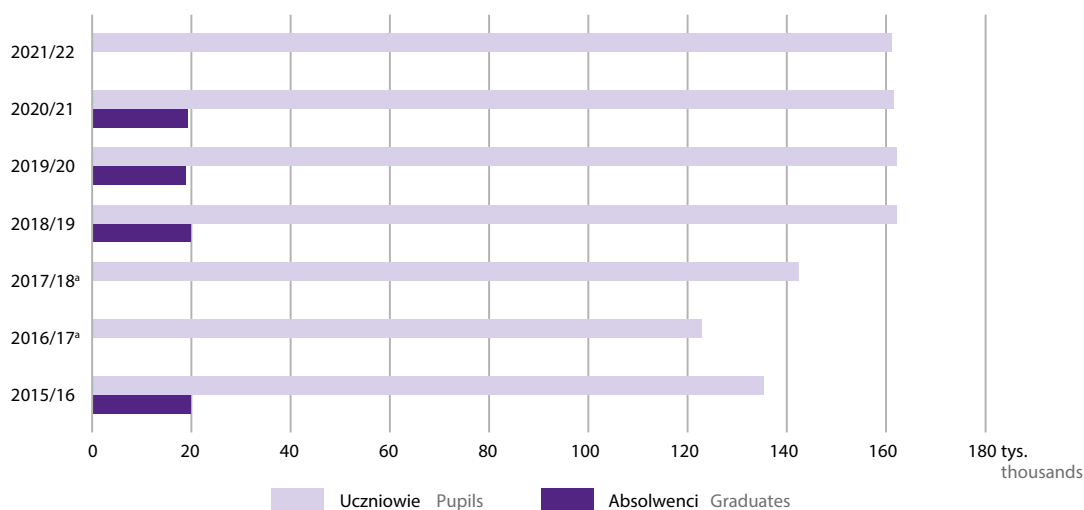
^a W wieku 15-89 lat.
^a Aged 15-89.

Edukacja w szkołach podstawowych

Według stanu na koniec września 2021 roku na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 916 szkół podstawowych (w Polsce 14144), z czego zdecydowana większość szkół zlokalizowana była na terenach wiejskich (75,2%), podobnie jak i w kraju (58,7%). W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 liczba szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży zmniejszyła się o 1,9% (w Polsce o 0,5%) i o 5,7% w stosunku do roku szkolnego 2015/16 (w kraju wzrosła o 4,3%)

W badanym roku szkolnym do szkół podstawowych w województwie lubelskim uczęszczało 161,0 tys. dzieci i młodzieży (w Polsce 3121,6 tys.) i było to o 0,2% niż we wcześniejszym roku szkolnym, natomiast o 19,1% niż w roku szkolnym 2015/16 (w kraju w obydwu przypadkach więcej odpowiednio o 1,0% i o 25,8%). Dziewczęta stanowiły 48,7% ogółu uczniów szkół podstawowych w województwie lubelskim, natomiast w Polsce 48,5%.

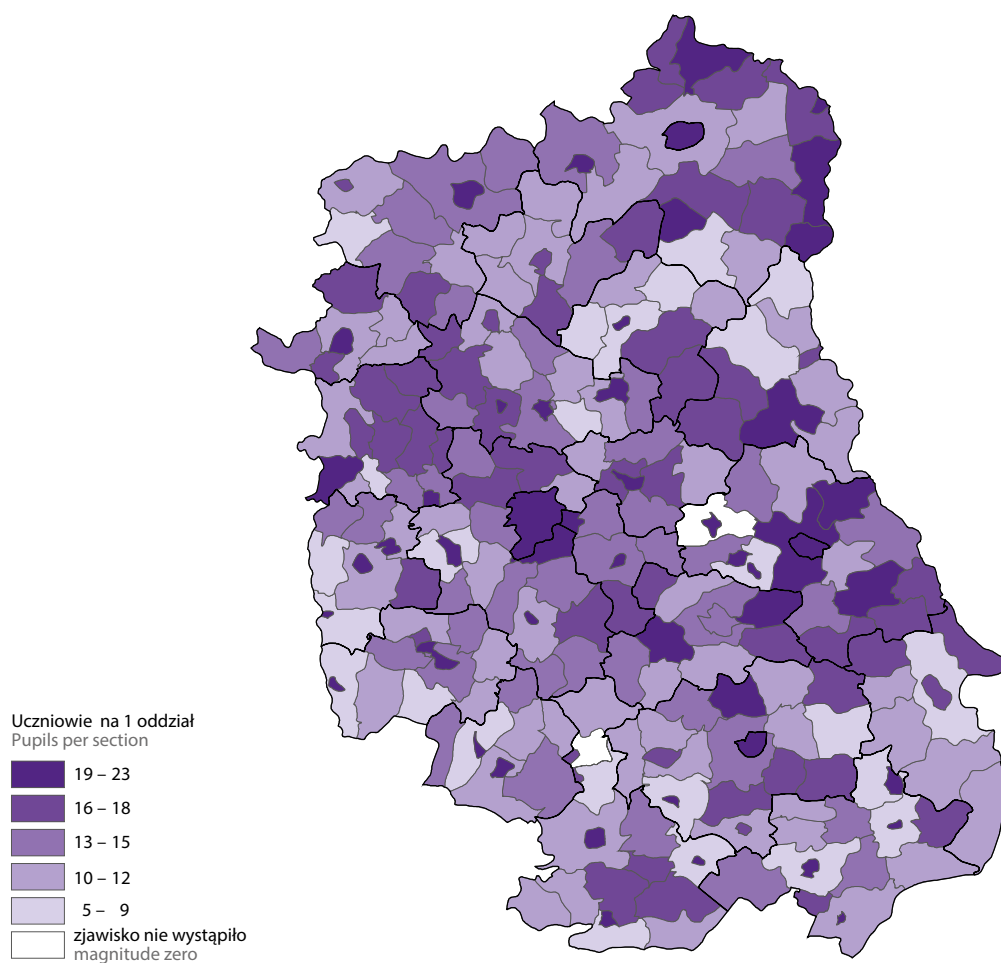
Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych
Chart 20. Pupils and graduates of primary schools

^a Brak absolwentów związany jest z reformą systemu edukacji, tj. z przejściem z 6- na 8-letnią szkołę podstawową.
^a Lack of graduates is connected with the reform of the educational system i. e. transition from a 6-year to 8-year primary school.

Mapa 23.
Map 23.

Uczniowie w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2021/22
Pupils in primary schools in the 2020/21 school year

Edukacja w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Na początku roku szkolnego 2021/22 w województwie lubelskim w 378 szkołach ponadpodstawowych dla młodzieży kształciło się 87,8 tys. uczniów (w kraju w 6678 szkołach było 1547,6 tys. uczniów). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zarówno liczba szkół, jak i liczba uczniów zmniejszyła się, odpowiednio o 1,0% i o 0,1%. W Polsce natomiast liczba szkół ponadpodstawowych wzrosła o 2,3%, a uczniów o 1,8%.

W roku szkolnym 2021/22 w porównaniu z rokiem poprzednim w województwie lubelskim utworzono 1 nową szkołę branżową I stopnia i 2 nowe szkoły branżowe II stopnia, natomiast zlikwidowano 1 liceum ogólnokształcące i 6 techników. W Polsce natomiast utworzono 6 nowych szkół branżowych I stopnia, 54 nowe szkoły branżowe II stopnia oraz 12 nowych liceów ogólnokształcących, zlikwidowano zaś 10 techników.

W roku szkolnym 2021/22 na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 135 liceów ogólnokształcących (w Polsce 2331), w których uczyło się 39,5 tys. młodzieży (w kraju 652,7 tys.). W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 liczba liceów ogólnokształcących w województwie lubelskim zmniejszyła się o 0,7% (w Polsce wzrosła o 0,5%), a liczba uczniów o 0,1% (w kraju wzrosła o 1,4%). Natomiast w stosunku do roku szkolnego 2015/16 liczba liceów ogólnokształcących zmniejszyła się o 5,6% (w Polsce wzrosła o 4,0%), zaś uczniów zwiększyła się o 16,1% (w kraju o 30,2%).

W omawianym roku szkolnym w województwie lubelskim działało 111 techników (w Polsce 1854) i 5 ogólnokształcących szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe (w kraju 126). W szkołach tych łącznie uczyło się 38,1 tys. młodzieży (w Polsce 671,2 tys.). W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 liczba techników w województwie lubelskim zmniejszyła się o 5,1% (w kraju o 0,5%), zaś liczba ogólnokształcących szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe pozostała bez zmian, zarówno w województwie lubelskim, jak i w Polsce. Liczba uczniów w technikach w województwie lubelskim zmniejszyła się o 1,1% (w kraju wzrosła o 1,4%), a w ogólnokształcących szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe o 4,7% (w Polsce wzrosła o 2,0%). W stosunku do roku szkolnego 2015/16 liczba techników w województwie lubelskim, zmniejszyła się o 22,9%, zaś liczba uczniów w tych szkołach wzrosła o 20,5% (w kraju odpowiednio zmniejszyła się o 2,9% i zwiększyła się o 29,7%). Natomiast liczba ogólnokształcących szkół artystycznych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 16,7% (w kraju wzrosła o 3,3%), a liczba uczniów w tych szkołach wzrosła o 3,2% (w Polsce o 16,4%).

W roku szkolnym 2021/22 na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 118 szkół branżowych I stopnia łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy (w kraju 2231), w których uczyło się łącznie 10,0 tys. młodzieży (w Polsce 219,9 tys.). W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 liczba tych szkół wzrosła o 0,9% (w kraju o 0,6%), natomiast liczba uczniów wzrosła o 3,1% (w Polsce o 2,5%).

W roku szkolnym 2021/22 na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 9 szkół branżowych II stopnia (w kraju 136), w których uczyło się łącznie 0,2 tys. młodzieży (w Polsce 3,7 tys.). Liczba tych szkół w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wzrosła o 28,6% (w kraju o 65,9%), a liczba uczniów o 58,8% (w Polsce ponad 2-krotnie).

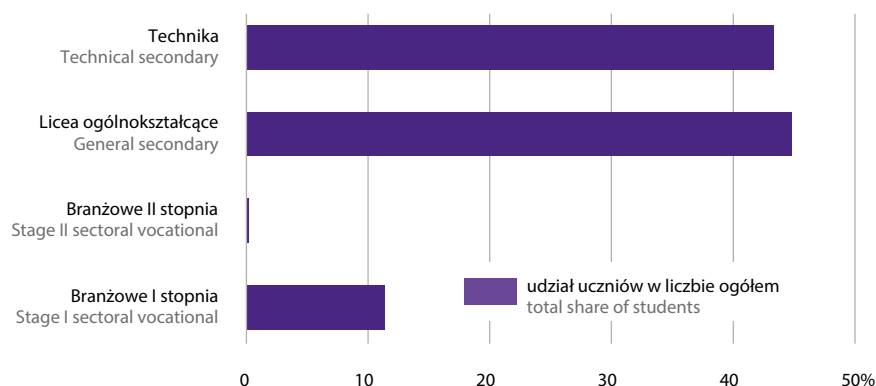
W roku szkolnym 2020/21 świadectwa ukończenia szkoły ponadpodstawowej otrzymało 17,8 tys. uczniów (w Polsce 301,1 tys.), czyli o 1,8% mniej, niż w poprzednim roku szkolnym (w kraju o 0,6% więcej). W województwie lubelskim, podobnie jak i w kraju największą liczbę absolwentów ukończyło licea ogólnokształcące (w województwie 51,2% ogółu absolwentów, w kraju 49,5%).

W porównaniu z rokiem szkolnym 2015/16 liczba absolwentów szkół ponadpodstawowych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 18,5%, w kraju zmniejszyła się o 14,8%.

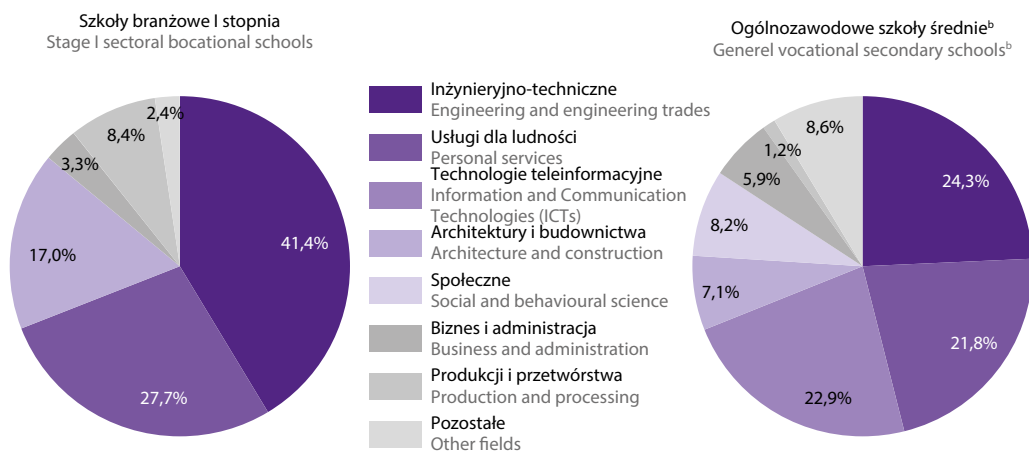
Według stanu na koniec września 2021 r. w województwie lubelskim działało 77 szkół policealnych (w kraju 1357). Z ogólnej liczby 11,5 tys. słuchaczy tych szkół (w Polsce 232,7 tys.), kobiety stanowiły 75,3% (w kraju stanowiły 70,4%). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba szkół policealnych zmniejszyła się o 9,4% (w kraju o 7,6%), a słuchaczy o 0,9% (w Polsce wzrosła o 13,7%). Natomiast w stosunku do roku szkolnego 2015/16 liczba szkół policealnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 48,3% (w kraju o 42,4%), liczba słuchaczy w tym okresie zmniejszyła się o 33,8% (w Polsce o 8,8%).

Szkołę policealną w województwie lubelskim w roku szkolnym 2020/21 ukończyło 3,5 tys. słuchaczy (w Polsce 55,9 tys.), czyli o 13,4% mniej niż w poprzednim roku szkolnym (w kraju o 2,5% więcej) i o 42,5% mniej niż w roku szkolnym 2015/16 (w kraju o 28,5% mniej).

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych według typów szkół w roku szkolnym 2021/22
 Chart 21. Students of post-primary schools by types in the 2021/22 school year

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2020/21
 Chart 22. Students of vocational school for youth by narrow fields of education^a in the 2020/21 school year

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-2013). ^b Technika i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.
^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-2013). ^b Technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Wyniki egzaminu maturalnego

Tablica 11. Osoby, które przystąpiły / zdały egzamin maturalny
Table 11. Persons who took or passed matriculation exam

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Kobiety Females				
przystąpiło took	9656	8457	8567	8568
zdało passed	7102	6297	6445	6740
Mężczyźni Males				
przystąpiło took	7807	7453	7479	7244
zdało passed	5617	5094	5283	5454

Szkolnictwo wyższe¹

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. w publicznych i niepublicznych szkołach wyższych mających siedzibę na terenie województwa lubelskiego kształciło się 67,3 tys. studentów (w Polsce w tym czasie uczyło się 1216,1 tys. studentów). Na studiach stacjonarnych kształciło się 52,1 tys. osób (w Polsce 782,8 tys.). Stanowili oni ponad trzy czwarte (77,4%) ogółu studentów (w kraju 64,4%).

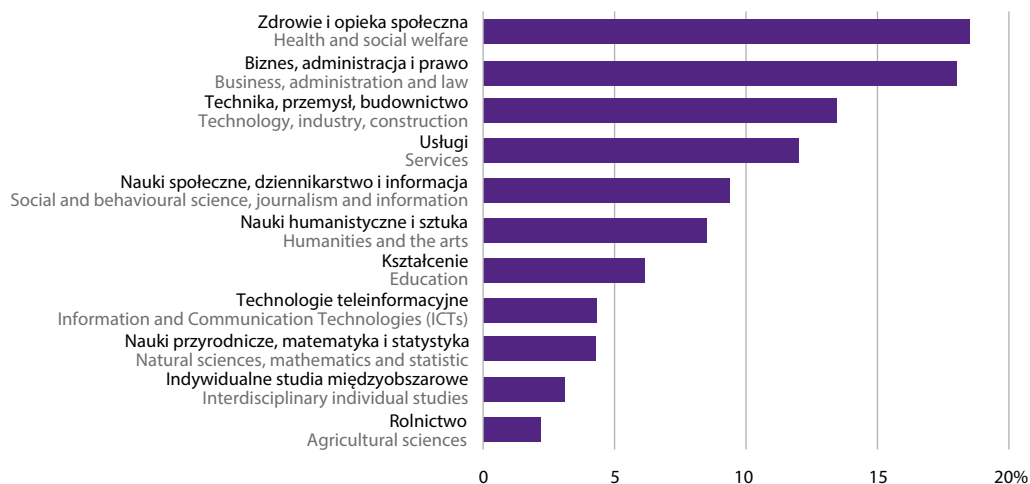
W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim liczba studentów na uczelniach mających siedzibę w województwie lubelskim zmniejszyła się o 1,9% (w Polsce wzrosła o 0,1%). W tym czasie liczba studentów na studiach stacjonarnych zmniejszyła się o 1,5%, a na niestacjonarnych o 3,3% (w kraju odpowiednio zmniejszyła się o 1,8% i wzrosła o 3,7%).

W roku akademickim 2021/22 najwięcej osób w województwie lubelskim studiowało na kierunkach z grupy „zdrowie i opieka społeczna” (19,6%) oraz „biznes, administracja i prawo” (17,1%). Natomiast najmniej na kierunkach z grupy „indywidualne studia międzyobszarowe” (3,2%) oraz „nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka” (3,3%). W Polsce zaś najwięcej osób studiowało na kierunkach z grupy „biznes, administracja i prawo” (22,4%) oraz „technika, przemysł, budownictwo” (14,0%), natomiast najmniej na kierunkach z grupy „rolnictwo” (1,8%) oraz „nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka” (3,4%).

¹ Studentów i absolwentów w województwie lubelskim wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi. Podane informacje zawierają dane dotyczących uczelni resortu obrony oraz resortu spraw wewnętrznych. Studenci i absolwenci według grup i podgrup kierunków studiów zostali wykazani zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

Wykres 23. Struktura absolwentów uczelni według grup kierunków kształcenia^a w roku akademickim 2020/21

Chart 23. Structure of graduates by broad fields of education^a in the 2020/21 academic year

a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2021 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F-2013).

a Graduates who obtained higher education diplomas in 2021. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F-2013).

Kształcenie dorosłych

Według stanu na koniec września 2021 r. w województwie lubelskim działało 40 szkół dla dorosłych i były to licea ogólnokształcące. W Polsce natomiast funkcjonowało 61 szkół podstawowych dla dorosłych i 835 liceów ogólnokształcących dla dorosłych.

W województwie lubelskim w roku szkolnym 2021/22 w liceach ogólnokształcących dla dorosłych uczyło się 3,3 tys. osób (w Polsce 87,5 tys.), czyli mniej o 13,0% w stosunku do roku szkolnego 2020/21 i o 58,1% w porównaniu z rokiem szkolnym 2015/16 (w kraju odpowiednio mniej o 13,2% i o 47,8%). Licea ogólnokształcące dla dorosłych w roku szkolnym 2020/21 ukończyło 1,4 tys. uczniów (w Polsce 33,8 tys.), a więc o 3,4% mniej niż w roku wcześniejszym (w kraju o 1,1%) i o 37,8% mniej niż w roku szkolnym 2015/16 (w Polsce o 34,6%).

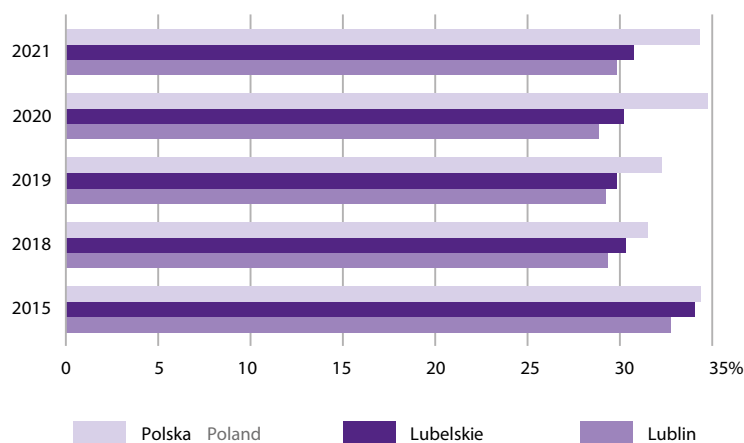
W województwie lubelskim w 2021 r. odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu w wieku 25 – 64 lata wyniósł 6,2% (w Polsce 5,4%) i w stosunku do roku wcześniejszego był wyższy o 1,9 p. proc. (w kraju o 1,7 p. proc.). Natomiast w porównaniu z 2015 r. odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu w wieku 25 – 64 lata również wzrósł o 2,9 p. proc. (w Polsce o 1,9 p. proc.).

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na oświatę i wychowanie

Wydatki publiczne na oświatę i wychowanie (z budżetu województwa oraz z budżetów powiatów i gmin) w 2021 r. w województwie lubelskim wyniosły 5,0 mld zł (w kraju 94,1 mld zł), z czego 2,7 mld zł są to wydatki budżetów gmin bez miast na prawach powiatów (w Polsce 46,4 mld zł). Udział wydatków na edukację w wydatkach ogółem poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego w województwie lubelskim w 2021 r. wyniósł 30,7% (w Polsce 29,8%).

W porównaniu do roku wcześniejszego wydatki jednostek samorządu terytorialnego na edukację w województwie lubelskim wzrosły o 8,3% (w kraju o 8,9%), a w stosunku do 2015 r. o 40,3% (w kraju o 46,2%).

Wykres 24. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na edukację
Chart 24. Educational expenditure of budgets of local governments units

Zasoby pracy

Labour resources

W 2021 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 691,4 tys. osób i była wyższa o 0,9% w porównaniu z 2020 r. Większość osób pracowało w sektorze prywatnym. Województwo charakteryzował wysoki odsetek osób pracujących w rolnictwie. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w województwie pracowało średnio 339 osób.

W końcu 2022 r. w województwie lubelskim zaobserwowano poprawienie się sytuacji na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano zmniejszenie ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz spadek stopy bezrobocia. W porównaniu z 2021 r. zaobserwowano zwiększenie liczby ofert zatrudnienia, którymi dysponowały urzędy pracy. Osoby pozostające bez pracy dłużej niż 1 rok nadal stanowiły znaczącą część bezrobotnych zarejestrowanych, a odsetek tych osób był o 5,5 p. proc. niższy od notowanego przed rokiem.

W 4 kwartale 2022 r. wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł 58,3%. Zmniejszyła się liczba biernych zawodowo. Wskaźnik zatrudnienia w województwie lubelskim był niższy o 1,2 p. proc. niż średnio w kraju.

Pracujący

Dane roczne o pracujących w gospodarce narodowej (stan na 31 grudnia) według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności bazują na sprawozdawczości GUS. Dane te nie uwzględniają pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód

W końcu grudnia 2021 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej (według faktycznego miejsca pracy) w województwie lubelskim wyniosła 691,4 tys. osób i zwiększyła się w stosunku do 2020 r. o 0,9%. W kraju natomiast liczba pracujących wyniosła 14658,1 tys. osób i była wyższa o 1,4% w stosunku do 2020 r. Pracujący stanowili 4,7% tej populacji w kraju (przed rokiem podobnie). W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w województwie lubelskim udział pracujących w sektorze prywatnym pozostał na tym samym poziomie. Na sektor ten przypadało 75,5% ogółu pracujących (w kraju – 79,1%). W porówna-

niu z rokiem poprzednim liczba pracujących w sektorze prywatnym zwiększyła się o 1,0%, a w sektorze publicznym wzrosła o 0,6%.

W 2021 r. udział osób pracujących w gospodarce narodowej wyniósł 58,0% liczby mieszkańców województwa w wieku produkcyjnym. W województwie lubelskim występuje najwyższy w kraju odsetek osób pracujących w sektorze rolnictwa (19,9%), podczas gdy w kraju odsetek ten wyniósł tylko 7,8%. Wyraźnie niższy niż w kraju był udział w grupie przemysł i budownictwo. W województwie lubelskim wyniósł on 23,3% zbiorowości pracujących, a w kraju 29,1%. Odsetek osób pracujących w grupie sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja wyniósł 23,2% (w kraju 27,7%), natomiast w grupie sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości – 2,8% (w kraju 3,8%), a w grupie sekcji pozostałe usługi – 30,9% (w kraju 31,7%).

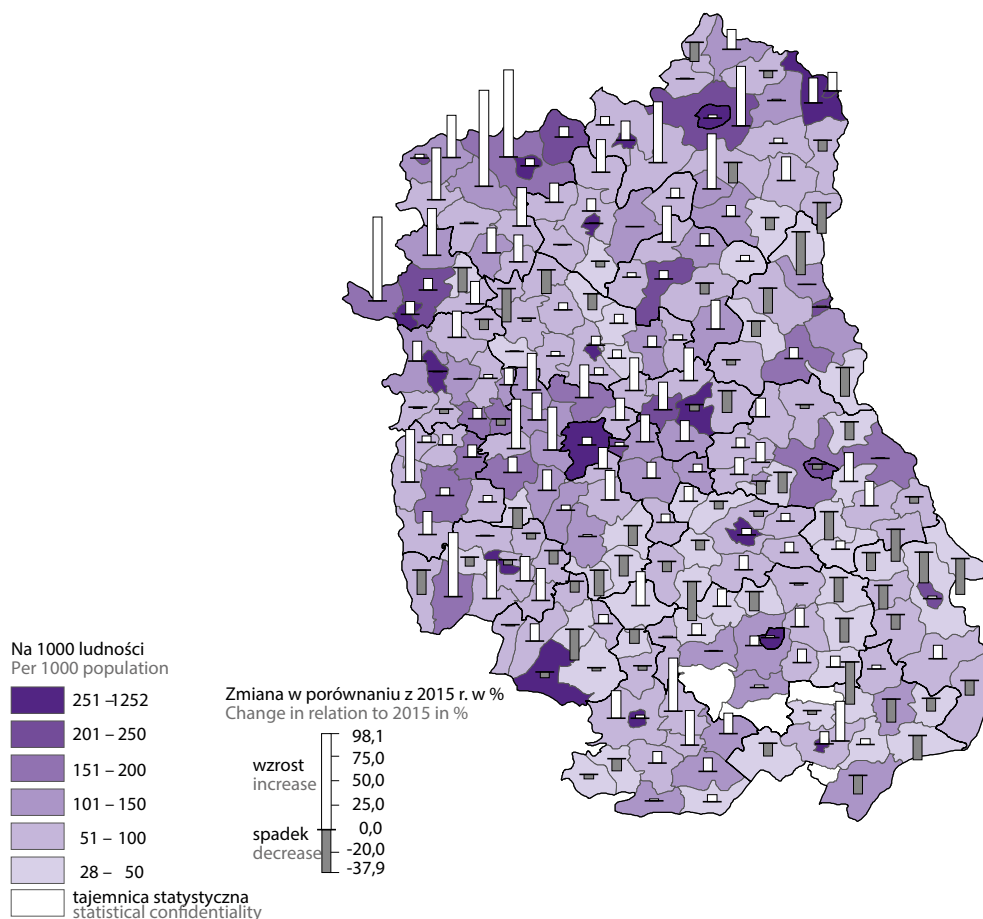
Mapa 24.

Pracujący^a w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 24.

Economic activity of the population aged 15 and more in quarter 4 by LFS
As of 31 December

^a Dane dotyczą pracujących w podmiotach gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data concern in entities of the national economy employing more than 9 persons and budgetary sphere units regardless of the number of employed persons.

Liczba pracujących w gospodarce narodowej, w województwie lubelskim, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2021 r. wyniosła 339 osób wobec 333 w 2020 r. (w Polsce odpowiednio – 387 i 379). Pod względem wysokości tego wskaźnika województwo lubelskie uplasowało się na 11. miejscu w kraju. Najwyższy poziom wskaźnika wystąpił w województwie mazowieckim (479 osób pracujących na 1000 ludności), a najniższy w warmińsko-mazurskim (309).

Bezrobocie rejestrowane

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.), w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.).

W końcu grudnia 2022 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego wyniosła 61,3 tys. osób i była niższa o 7,5% od zanotowanej przed rokiem. Zmiany zaobserwowano również w skali kraju – na koniec 2022 r. liczba bezrobotnych była niższa o 9,3% niż w 2021 r.

W województwie lubelskim w porównaniu z 2021 r., odnotowano zmniejszenie liczby bezrobotnych w większości powiatów, przy czym najwyższy w powiecie puławskim (o 16,9%), świdnickim (o 16,0%) oraz Białej Podlaskiej (o 15,3%). Wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano jedynie w 3 powiatach: parczewskim (o 3,0%), radzyńskim (o 1,0%) oraz tomaszowskim (o 0,7%).

Spośród bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy na koniec grudnia 2022 r. praca do zasiłku nie posiadało 55,3 tys. osób, tj. mniej o 7,7% niż przed rokiem. Ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł 90,3% i był niższy niż na koniec grudnia 2021 r. o 0,2 p. proc. (w kraju 85,8%).

Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi w końcu grudnia 2022 r. wyniosła 33,1 tys. osób (mniej o 8,0% w porównaniu z grudniem 2021 r.). Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyniósł 54,1% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych i był niższy o 0,3 p. proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2021 r., natomiast w kraju udział ten wyniósł 46,0%.

W końcu grudnia 2022 r., w województwie lubelskim wśród bezrobotnych przeważały kobiety, podobnie w kraju (53,7%). Bezrobotni mężczyźni stanowili 49,4% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była niższa o 8,0% niż rok wcześniej. Spadek w skali roku zaobserwowano również w populacji bezrobotnych kobiet (o 7,0%) natomiast ich odsetek zwiększył się w ujęciu rocznym o 0,3 p. proc. i wyniósł 50,6%.

W końcu grudnia 2022 r. największą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata – 27,0% ogółu bezrobotnych (na wsi – 28,7%). Udział osób w wieku do 24 lat wyniósł 14,2% ogółu bezrobotnych (na wsi – 17,9%). W porównaniu z analogicznym okresem 2021 r. w największym stopniu, tj. o 12,3% zmniejszyła się liczba bezrobotnych w grupie wiekowej 25-34 lata oraz w grupie wiekowej powyżej 55 lat – o 7,6%.

Na koniec grudnia 2022 r. wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy najwięcej było osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym 24,9% (na wsi – 25,7%) oraz gimnazjalnym i bez wykształcenia szkolnego 23,9% (na wsi – 25,2%), a najmniej ze średnim ogólnokształcącym – 13,2% (na wsi – 12,1%). W porównaniu z tym samym miesiącem 2021 r. największy spadek liczby bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 8,5%) i średnim ogólnokształcącym (o 7,9%).

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy w końcu grudnia 2022 r., najliczniejsza była grupa osób pozostających bez pracy przez ponad 1 rok, stanowiły one 44,7% wszystkich bezrobotnych (w 2021 r. – 50,2%). W tej grupie 30,9% bezrobotnych pozostawało bez pracy dłużej niż 24 miesiące. Najmniej liczną

grupę, czyli 9,8% wszystkich bezrobotnych, stanowiły osoby pozostające bez pracy przez 1 miesiąc lub krócej.

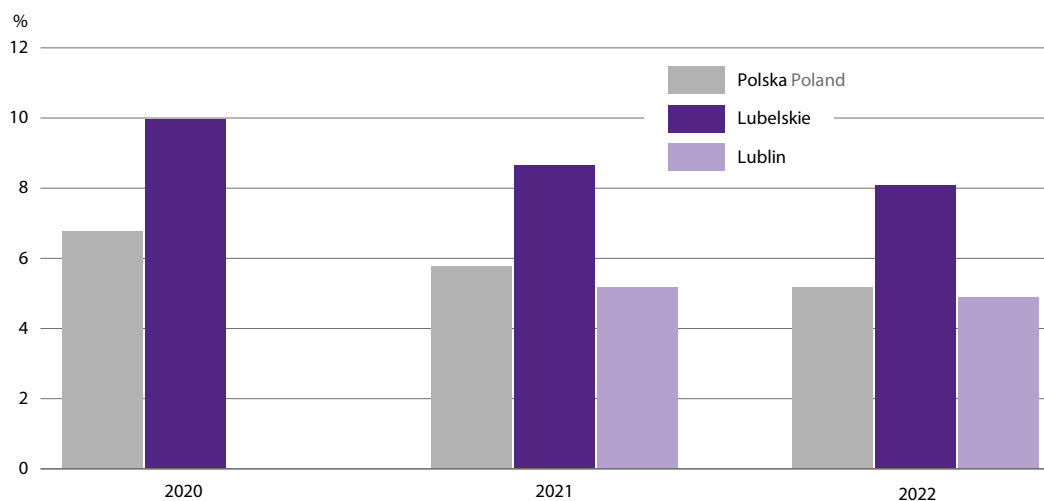
W końcu grudnia 2022 r. udział osób bezrobotnych wcześniej pracujących zawodowo wyniósł 80,7% ogółu (na wsi – 77,4%). Najliczniejsze grupy stanowiły osoby ze stażem pracy poniżej 1 roku – 26,9% ogółu bezrobotnych (wobec 26,7% w 2021 r.) i ze stażem pracy od 1 do 5 lat – 24,3% ogółu (podobnie w 2021 r.). Najmniej było bezrobotnych ze stażem powyżej 20 lat pracy – 6,3% (na wsi – 5,1%). Osoby bez stażu pracy stanowiły natomiast 19,3% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres 25. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 25. Registered unemployment rate

As of 31 December

Stopa bezrobocia rejestrowanego, zarówno w skali kraju, jak i województwa, była niższa w porównaniu z 2021 r. W końcu grudnia 2022 r. stopa bezrobocia w kraju wyniosła 5,2% i była niższa o 0,6 p. proc. w odniesieniu do poziomu zanotowanego na koniec 2021 r. W województwie lubelskim w końcu 2022 r., stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 8,1% i była niższa o 0,6 p. proc. niż w 2021 r. W rankingu województw, lubelskie pod względem wysokości stopy bezrobocia uplasowało się na 14. miejscu. W kraju najniższy poziom bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (2,9%), śląskim (3,7%) oraz mazowieckim (4,2%), a najwyższy w województwie podkarpackim (8,8%) oraz warmińsko-mazurskim (8,7%).

W województwie lubelskim do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: hrubieszowski (16,5%), włodawski (15,8%) oraz chełmski (15,5%), o najniższej zaś: łukowski (4,3%), Lublin (4,9%) i puławski (5,5%). W porównaniu z grudniem 2021 r. stopa bezrobocia zmniejszyła się w 21 powiatach, w największym stopniu w powiecie chełmskim (o 2,0 p. proc.), włodawskim (o 1,8 p. proc.), hrubieszowskim (o 1,6 p. proc.) oraz świdnickim (o 1,5 p. proc.). Stopa bezrobocia zwiększyła się jedynie w powiecie parczewskim (o 0,2 p. proc.). Na niezmiennym poziomie stopa bezrobocia pozostała w powiecie łukowskim i radzyńskim.

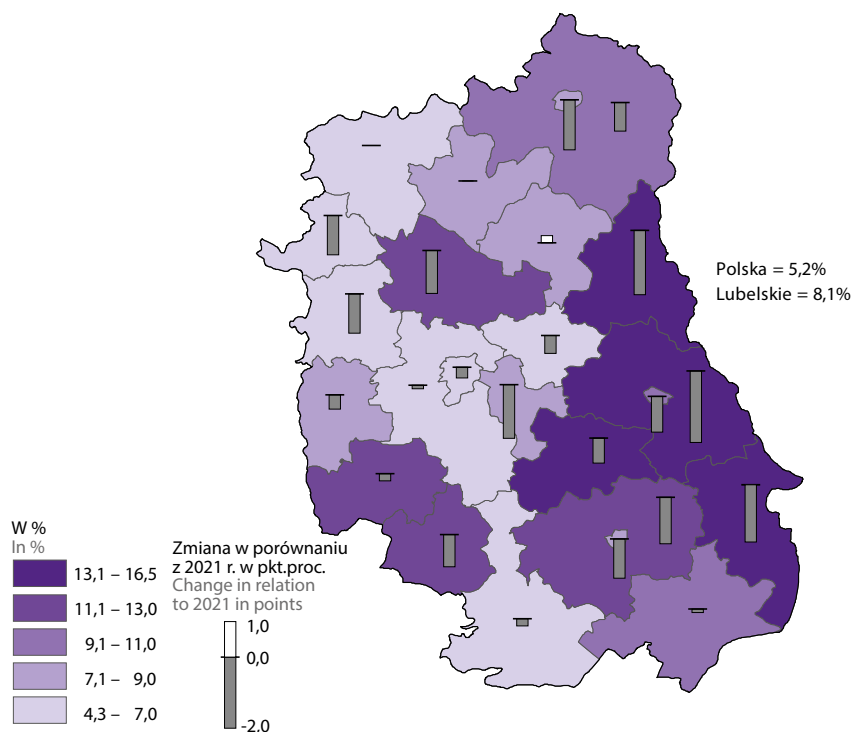
Mapa 25. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 25.

Registered unemployment rate in 2022

As of 31 December

W końcu grudnia 2022 r. większość bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Grupa ta liczyła 35,6 tys. osób, co stanowiło 58,2% ogólnej liczby bezrobotnych. Było to o 3,5 p. proc. mniej niż w roku poprzednim. Liczba osób należących do omawianej kategorii bezrobotnych była niższa w stosunku rocznym (o 12,8%).

W końcu grudnia 2022 r. zarejestrowane były 3402 osoby niepełnosprawne (5,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), z czego 39,0% stanowiły kobiety. W porównaniu z grudniem 2021 r. liczba bezrobotnych niepełnosprawnych zmniejszyła się o 1,4%. Spośród zarejestrowanych niepełnosprawnych 90,8% bezrobotnych nie posiadało prawa do zasiłku. Dla osób niepełnosprawnych przygotowano 50 ofert pracy, co oznacza, że na 1 wolne miejsce pracy przypadało 68 osób niepełnosprawnych, w kraju zaś 27.

W województwie lubelskim w końcu 2022 r. zarejestrowanych było 3,1 tys. absolwentów. Był to wzrost (o 12,1%) w stosunku do 2021 r. Udział absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł z 4,1% w 2021 r. do 5,0% w 2022 r.

W 2022 r., w województwie lubelskim bilans bezrobotnych kształtował się niekorzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano mniej osób niż wyłączono z ewidencji (o 5,0 tys.). Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 94,7%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 94,0%.

Wskaźnik płynności rynku pracy, będący stosunkiem liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych, wyniósł w analizowanym okresie 54,0% i był niższy o 6,7 p. proc. od wskaźnika zanotowanego w grudniu 2021 r.

Powiatowe urzędy pracy w województwie lubelskim w ciągu 2022 r. miały do dyspozycji 49,5 tys. ofert pracy, tj. więcej o 3,6% niż rok wcześniej. W końcu grudnia 2022 r. na 1 ofertę pracy przypadało 41 bezrobotnych (wobec 31 osób w 2021 r.) i wskaźnik ten był wyższy niż w skali kraju. Najkorzystniejszą sytuację odnotowano w powiatach: lubelskim (12 osób na 1 ofertę) oraz parczewskim (17 osób). W Lublinie na 1 ofertę przypadały 23 osoby bezrobotne.

Aktywność ekonomiczna ludności

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Według danych BAEL w 4 kwartale 2022 r. zbiorowość osób aktywnych zawodowo w województwie lubelskim liczyła 947 tys. osób, co stanowiło 5,5% ogólnej liczby osób aktywnych zawodowo w kraju. Liczba osób biernych zawodowo wyniosła natomiast 678 tys. osób, co stanowiło 5,5% wielkości krajowej. Liczba aktywnych zawodowo w 4 kwartale 2022 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 2,4%.

W ogólnej liczbie aktywnych zawodowo przeważali mężczyźni (54,5%), a biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania – mieszkańcy wsi (55,5%).

Tablica 12.
Table 12.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL^a Economic activity of the population aged 15–89 in the 4 quarter by LFS^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	1138	899	925	947	17294
pracujący employed persons	1035	855	888	899	16796
bezrobotni unemployed persons	103	44	37	48	499
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	932	754	711	678	12426
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	55,0	54,4	56,5	58,3	58,2
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	50,0	51,7	54,3	55,3	56,5
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	9,1	4,9	4,0	5,1	2,9

^a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.
^a The unemployed population includes people aged 15–74.

Wskaźnik obciążenia pracujących osobami niepracującymi (w przeliczeniu na 100 pracujących) wyniósł 81 osób. Wśród aktywnych zawodowo na 100 mężczyzn przypadają 83 kobiety, a na 100 mieszkańców wsi przypadają 80 z miast.

W województwie lubelskim wśród osób aktywnych zawodowo najwięcej, bo 33,6% ogółu, ukończyło szkołę wyższą. Najmniejszą grupę aktywnych zawodowo (5,2%) stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego.

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

W 4 kwartale 2022 r. liczba osób pracujących wyniosła 899 tys. i zwiększyła się w ujęciu rocznym o 1,2%. Liczba pracujących kobiet zmniejszyła się o 0,4%, a liczba pracujących mężczyzn zwiększyła o 3,3%.

Najliczniejszą grupę wiekową wśród pracujących stanowiły osoby w wieku 35-44 lata (28,6% ogółu pracujących). Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia wśród pracujących, najliczniejszą zbiorowość stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (34,4% ogółu pracujących).

W 4 kwartale 2022 r. w sektorze prywatnym pracowało 650 tys. osób (72,3% ogółu pracujących). Wśród nich przeważali mężczyźni (61,1%).

Grupa osób zatrudnionych ogółem w podmiotach publicznych lub u pracodawcy prywatnego liczyła w omawianym okresie 630 tys. osób (70,1% ogółu pracujących). Pracę najemną na czas nieokreślony, tj. stałą wykonywało 508 tys. osób (80,6%), zaś na czas określony 123 tys. osób (19,5%).

Grupa pracodawców oraz pracujących na własny rachunek liczyła w tym czasie 244 tys. osób, stanowiąc 27,1% ogółu pracujących na terenie województwa lubelskiego.

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Współczynnik aktywności zawodowej wyrażony udziałem pracujących i bezrobotnych w populacji osób w wieku 15-89 lat wyniósł dla województwa lubelskiego w 4 kwartale 2022 r. 58,3% (w kraju – 58,2%). W ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się o 1,8 p. proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost o 0,2 p. proc.).

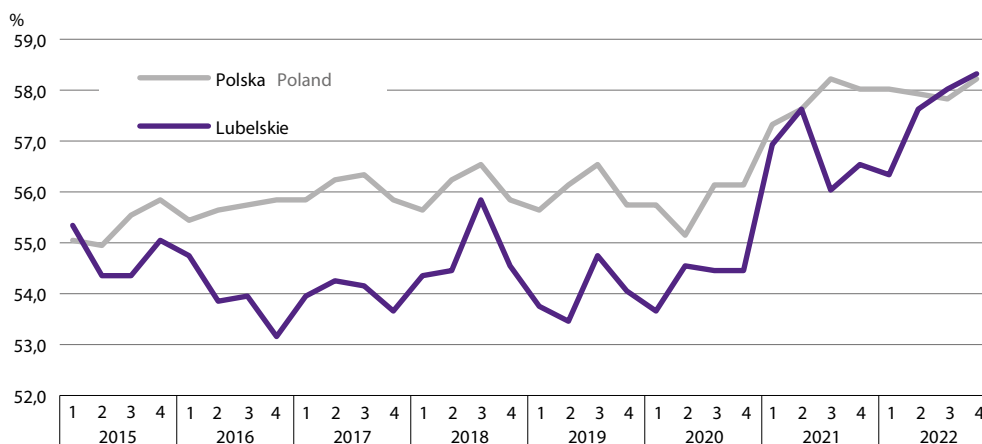
Województwo lubelskie znalazło się w 4 kwartale 2022 r. na 6. miejscu pod względem wskaźnika aktywności zawodowej. Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w województwie mazowieckim – 62,4%, zaś najniższą w województwie podkarpackim – 53,0%.

W 4 kwartale 2022 r. wyższy współczynnik aktywności zawodowej na terenie województwa lubelskiego odnotowano w populacji mężczyzn (65,8%) niż kobiet (51,1%). W miastach współczynnik ten wyniósł 56,9%, a na wsi 59,4%.

Rozpatrując wiek badanych, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano wśród osób w wieku 35-44 lata (89,3%). Natomiast najniższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano w grupie osób w wieku 55-89 lat (26,7%).

Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej według poziomu wykształcenia badanej grupy mieszkańców województwa lubelskiego w wieku 15-89 lat dotyczył osób, które ukończyły szkołę wyższą i wyniósł 81,1%. Wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego współczynnik ten ukształtował się na najniższym poziomie i wyniósł 16,8%.

Wykres 26. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Chart 26. Activity rate by quarters

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie lubelskim wyniósł 55,3% i był niższy o 1,2 p. proc. niż średnio w kraju (56,5%). W odniesieniu do analogicznego kwartału 2021 r. zwiększył się on o 1,0 p. proc. (w skali kraju odpowiednio wzrost o 0,2 p. proc.).

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia w badanym okresie osiągnął wartość 86,0% i dotyczył dwóch grup osób: w wieku 35-44 lata oraz w wieku 45-54 lata. Z kolei najniższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano wśród osób w wieku 55-89 lata (26,2%).

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (78,8%), natomiast najniższy wskaźnik - w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (14,8%).

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

W 4 kwartały 2022 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 678 tys. osób. Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo w województwie lubelskim zmniejszyła się o 4,6% (w skali kraju odpowiednio spadek o 0,8%). W ogólnej liczbie osób biernych zawodowo w województwie lubelskim przeważały kobiety, których udział w 4 kwartały 2022 r. wyniósł 60,6% oraz mieszkańcy wsi (52,9%). Większość osób biernych zawodowo to osoby w wieku 55-89 lat (68,0%).

W strukturze biernych zawodowo mieszkańców województwa lubelskiego, przyjmując za kryterium poziom wykształcenia, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowo-

wym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego, a ich udział w ogólnej liczbie tej zbiorowości wyniósł 35,7%.

W województwie lubelskim w 4 kwartale 2022 r. zbiorowość osób nieposzukujących pracy liczyła 550 tys. Ponad połowę osób należących do tej grupy stanowiły kobiety (59,5%) oraz mieszkańcy wsi (54,2%). Przewagę mężczyzn odnotowano w grupie osób nieposzukujących pracy z powodu choroby, niesprawności (62,0%).

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitant's wealth

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób w województwie lubelskim w 2021 r. kształtowało się na poziomie 5318,68 zł i było o 43,8% wyższe w odniesieniu do 2015 r. We wszystkich sekcjach odnotowano poprawę warunków płacowych.

W 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż w roku poprzednim.

W porównaniu do 2021 r. odnotowano spadek przeciętnej liczby emerytów i rencistów, natomiast wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto zarówno wypłacanej przez ZUS jak i rolnikom indywidualnym.

Z roku na rok poprawia się sytuacja materialna gospodarstw domowych w województwie. Odnotowano wzrost (o 55,4%) przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych względem 2015 r. W badaniu z 2021 r. wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych wynosił 22,9% i był najwyższy w kraju.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W województwie lubelskim w 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób osiągnęło poziom 5318,68 zł i było wyższe o 8,2% w porównaniu z 2020 r. oraz o 43,8% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju odpowiednio o 8,6% i o 44,6%). W analizowanej zbiorowości rozpiętość wynagrodzeń wahała się od 3494,77 zł w zakwaterowaniu i gastronomii do 8267,88 zł w informacji i komunikacji. Wynagrodzenia te stanowiły odpowiednio: 65,7% i 155,4% przeciętnego wynagrodzenia w województwie. Poprawę warunków płacowych względem 2020 r. odnotowano we wszystkich sekcjach działalności gospodarczej. Znaczący wzrost wynagrodzeń odnotowano m.in. w sekcji opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 16,2%). Najwolniej rosły wynagrodzenia w sekcji pozostała działalność usługowa (o 2,2%). Natomiast w porównaniu z 2015 r. najbardziej wynagrodzenia wzrosły w sekcji opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 75,7%), a najmniej w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiecko i rybactwo (o 24,4%).

W pierwszej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) - na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2021 r. (jako ostatnim dostępnym).

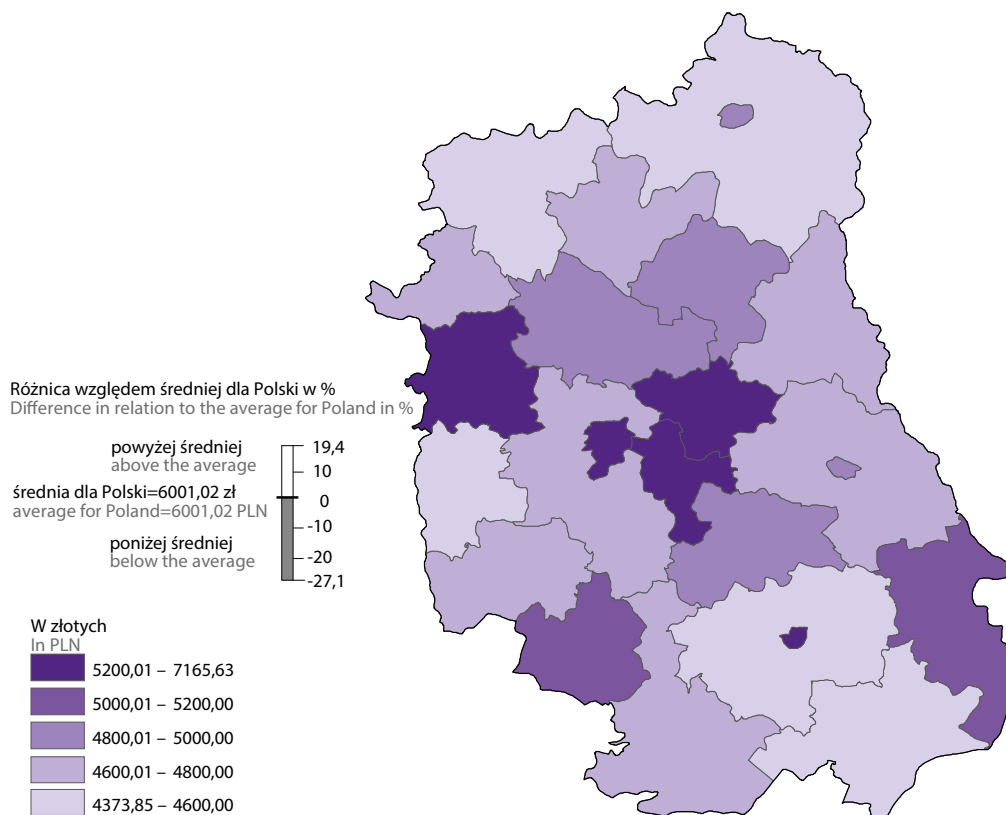
W układzie powiatowym zaobserwowano znaczne zróżnicowanie wysokości wynagrodzeń. Najwięcej zarabiali pracujący w powiecie łęczyńskim (7165,63 zł) i puławskim (5680,00 zł). Najniższe wynagrodzenie otrzymywali natomiast pracujący w powiecie zamojskim (4373,85 zł) oraz opolskim (4547,18 zł).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było wyższe od średniej wojewódzkiej w powiecie: łączyńskim, puławskim i świdnickim oraz w powiecie grodzkim Lublin i Zamość. Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie zamojskim stanowiło tylko 61,0% przeciętnego wynagrodzenia brutto z powiatu łączyńskiego.

W porównaniu z 2020 r. przeciętne wynagrodzenia wzrosły we wszystkich powiatach województwa lubelskiego; najbardziej w janowskim (o 14,1%), łączyńskim (12,1%), hrubieszowskim (o 11,1%), Białej Podlaskiej (o 10,7%) oraz w powiecie lubartowskim (o 10,4%).

Mapa 26.
Map 26.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2021 r.
Average monthly gross wages and salaries^a in 2021

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

W drugiej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób - metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2022 r. (jako ostatnim dostępnym).

W 2022 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 5604,38 zł i było wyższe o 11,8% w porównaniu z 2021 r. i o 58,2% z 2015 r. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 6653,67 zł i było również wyższe o 13,0% w odniesieniu do 2021 r. i o 61,4% do 2015 r. W Lublinie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5964,49 zł.

W stosunku do 2021 r. wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w województwie, przy czym najwyższy notowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 31,4%), w budownictwie (o 12,0%) oraz w przemyśle (o 11,3%).

Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

W 2022 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie lubelskim zanotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 54,5%), natomiast niższe wynagrodzenia w tym sektorze otrzymywali zatrudnieni m.in. w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (o 30,8%) oraz administrowanie i działalność wspierająca (o 24,0%).

Tablica 13. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**
Table 13. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3543,24	4585,19	5014,44	5604,38
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)	86,0	84,7	85,1	84,2

W 2022 r. w województwie lubelskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 518,1 tys. osób i była niższa o 0,6% od notowanej w 2021 r., a wyższa o 2,1% niż w 2015 r. W kraju, w omawianym roku, świadczenia otrzymywało 8852,6 tys. osób, czyli mniej o 0,3% niż w 2021 r., a więcej o 4,4% niż w 2015 r.

Wykres 27. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Rok poprzedni=100

Chart 27.

Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Previous year=100

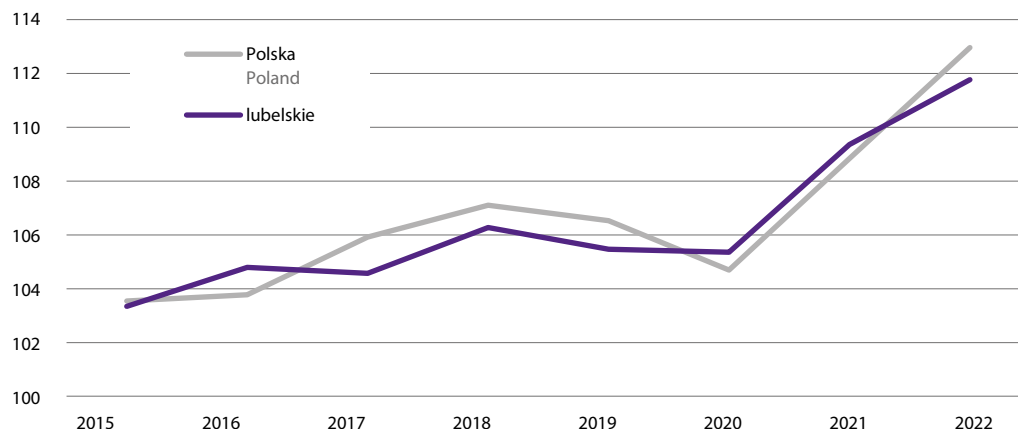
Tablica 14.

Table 14.

Świadczenia społeczne

Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	507,6	525,1	521,4	518,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1776,99	2170,28	2321,29	2533,54
w tym emerytura of which retirement pension	1903,84	2250,32	2403,61	2624,07
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1175,20	1383,90	1439,01	1508,45
w tym emerytura of which retirement pension	1201,50	1390,56	1446,28	1516,02

W 2022 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie, w ogólnej ich zbiorowości w Polsce, wyniósł 5,9%. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa lubelskiego stanowili 5,0% całej populacji, zaś świadczeniobiorcy z KRUS – 12,8%.

W 2022 r. w województwie lubelskim emerytury i renty z ZUS otrzymywało 391,0 tys. osób, tj. więcej o 0,7% niż w 2021 r. i o 11,8% w odniesieniu do 2015 r. Najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS w 2022 r. stanowili emeryci (77,4% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierający renty z tytułu niezdolności do pracy (9,2%).

W porównaniu z 2021 r. wzrosła o 2,0% liczba emerytów. Zmniejszeniu uległa przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 7,1%) oraz liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,6%).

Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty rolnicze w 2022 r. pobierało 127,1 tys. osób (mniej o 4,6% niż w 2021 r. i o 19,5% w stosunku do 2015 r.). W ciągu ostatniego roku spadek (o 5,1%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy (o 3,3%), a zwiększeniu uległa zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych (o 0,3%). Podobnie jak w przypadku osób pobierających świadczenia z ZUS, najliczniejszą grupę wśród świadczeniobiorców z KRUS stanowili emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 74,4%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,8% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

W województwie lubelskim, w 2022 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 2533,54 zł i była wyższa o 9,1% niż w 2021 r. (w kraju wzrost o 9,2%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1508,45 zł i zwiększyło się o 4,8% w ciągu roku (w kraju o 5,0%).

W 2022 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Województwo lubelskie, podobnie jak przed rokiem, należało do województw, gdzie wypłacana była jedna z najniższych w Polsce przeciętna emerytura i renta z ZUS (14. miejsce w kraju). W przypadku analogicznego świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych województwo plasowało się na 9. miejscu w kraju.

Tablica 15. **Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny**
Table 15. **Average monthly available income**

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	2021 Polska Poland
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in a household	1226,74	1556,76	1679,02	1906,84	2061,93
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1174,92	1497,96	1629,68	1856,17	2014,61

W 2021 r. w województwie lubelskim badaniem budżetów objęto 1,8 tys. gospodarstw domowych, co stanowiło 5,7% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętne gospodarstwo domowe w województwie lubelskim liczyło 2,74 osób (w kraju – 2,55). Przeciętna liczba osób w gospodarstwie zmniejszyła się o 3,5% w relacji do 2015 r., natomiast zwiększyła się o 1,1% w porównaniu z 2020 r.

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne - wyniki **Badania Budżetów Gospodarstw Domowych**.

Istotny wpływ na poziom życia członków gospodarstwa domowego ma dochód rozporządzalny. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stopniową, jednak wyraźną, poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych zarówno w Polsce, jak i w województwie lubelskim. Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2021 r. wykazały, że w województwie lubelskim przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ukształtował się na poziomie 1906,84 zł i był wyższy o 13,6% w porównaniu z 2020 r. i o 55,4% niż w 2015 r. W kraju dochód rozporządzalny przeciętnego gospodarstwa domowego wyniósł 2061,93 zł i większy był o 7,4% w stosunku do 2020 r. i o 48,8% w relacji do 2015 r.

W strukturze dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych dominowały dochody z pracy najemnej, a następnie dochody ze świadczeń społecznych. Przeciętny dochód rozporządzalny z pracy najemnej na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 875,66 zł i stanowił 45,9% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem (w kraju – 1091,96 zł i 53,0%) i w skali roku odsetek ten

wzrósł o 0,1 p. proc. Z kolei, przeciętny dochód ze świadczeń z społecznych przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 652,64 zł i stanowił 34,2% (w kraju – 650,29 zł i 31,5%), a w skali roku udział ten zmalał o 3,4 p. proc.

Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej wyniósł 92,5%. Województwo lubelskie znalazło się w wśród 11 województw, w których przeciętne dochody były niższe od średniej krajowej. Podobnie jak w 2020 r., najwyższymi przeciętnymi dochodami na 1 osobę dysponowały gospodarstwa domowe z województwa mazowieckiego (2450,37 zł). Dochody te były o 18,8% wyższe niż przeciętny krajowy dochód na osobę. Najniższe dochody wystąpiły w województwie opolskim (1690,86 zł) – o 18,0% poniżej średniej krajowej.

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki gospodarstwa domowego, jest **dochodem do dyspozycji**, który gospodarstwa domowe przeznaczają na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności. Mieszkaniec województwa lubelskiego w 2021 r. dysponował dochodem, który wyniósł miesięcznie 1856,17 zł i był wyższy o 13,9% od dochodu z 2020 r. oraz był niższy o 7,9% od średniej krajowej.

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie lubelskim w 2021 r. wyniosły 1245,77 zł (w Polsce – 1316,09 zł). Były one realnie wyższe o 10,0% od wydatków ponoszonych w 2020 r. i o 28,3% w porównaniu z 2015 r. W województwie lubelskim wydatki stanowiły 65,3% dochodu rozporządzalnego, a w 2015 r. było to 79,2% dochodu (w Polsce odpowiednio 63,8% i 78,7%). Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne wyniosły średnio 1195,10 zł (średnio w Polsce 1268,76 zł) i były realnie wyższe o 10,3% w stosunku do 2020 r. i 30,0% do 2015 r.

W 2021 r. w województwie lubelskim gospodarstwa domowe 26,1% swoich wydatków przeznaczały na zakup żywności i napojów bezalkoholowych. Ważną pozycję w wydatkach gospodarstw domowych stanowiły również wydatki na użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (16,7%). W 2021 r. w województwie lubelskim wydatki na 1 osobę stanowiły 94,7% średniej krajowej.

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

W 2021 r. 14,8% populacji ludności Polski uzyskało dochody poniżej progu ubóstwa relatywnego. W porównaniu z 2020 r. wskaźnik ten utrzymał się na tym samym poziomie. Ze względu na zróżnicowanie przeciętnego dochodu do dyspozycji w różnych regionach kraju, zjawisko ubóstwa również rozkładało się nierównomiernie.

Województwo lubelskie w 2021 r. osiągnęło najwyższy w Polsce wskaźnik zagrożenia relatywnym ubóstwem po transferach społecznych – 22,9%. Wskaźnik ten w porównaniu z 2020 r. był niższy o 1,5 p. proc. W 7 województwach odsetek osób zagrożonych ubóstwem przekroczył średnią wartość dla kraju. Najniższym natomiast odsetkiem wskaźnika zagrożenia ubóstwem relatywnym charakteryzowało się województwo dolnośląskie (9,9%).

W 2021 r. współczynnik Giniego dla przeciętnego ekwiwalentnego rocznego dochodu do dyspozycji w województwie lubelskim wyniósł 28,3%. W porównaniu z 2020 r. współczynnik ten był niższy o 0,5 p. proc. W porównaniu do kraju współczynnik ten był wyższy o 1,5 p. proc. Najmniejszym zróżnicowaniem przeciętnego dochodu wyrażonego tym współczynnikiem charakteryzowało się województwo świętokrzyskie (22,6%). Współczynnik Giniego dla Polski wyniósł 26,8% i był niższy o 0,4 p. proc. w porównaniu z 2020 r.

Obserwowana w 2021 r. poprawa sytuacji materialnej gospodarstw domowych miała wpływ na lepszą ocenę ich aktualnej sytuacji finansowej. W 2021 r. jako dobrą albo raczej dobrą swoją sytuację materialną określiło 48,4% gospodarstw (w Polsce 53,0%), a 5,5% jako raczej złą albo złą (w kraju 5,1%). Jako przeciętną swoją sytuację postrzegało 46,1% gospodarstw (dla Polski średnia wynosiła 41,8%).

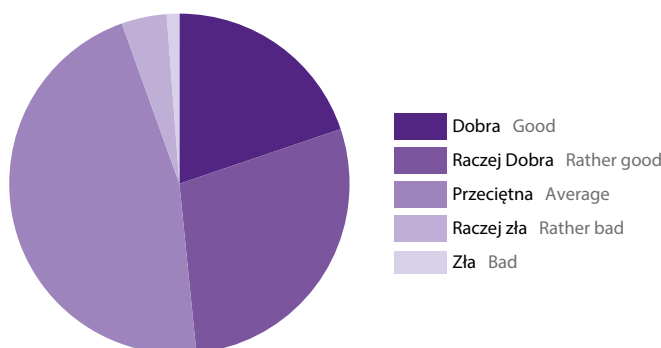
W województwie lubelskim w skali roku nastąpił wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą o 2,3 p. proc. (w Polsce wzrost o 1,4 p. proc.) oraz spadek odsetka gospodarstw postrzegających ją jako raczej złą albo złą o 2,2 p. proc. (w kraju spadek o 0,7 p. proc.). Zmniejszył się także udział osób określających swoją sytuację jako przeciętną o 0,1 p. proc. (dla Polski spadek o 0,8 p. proc.).

Wykres 28.

Chart 28.

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2021 r.

Subjective evaluation of the material situation of household in 2021

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social assistance and family support

W 2021 r. świadczeniem w ramach programu „Rodzina 500 plus” objęto mniejszą liczbę dzieci niż rok wcześniej. Niższa była również kwota przeznaczona na świadczenia. Kartę Dużej Rodziny posiadało 72,7 tys. rodzin. Przeciętnie w województwie 257 osób na 10 tys. ludności korzystało ze świadczeń pomocy społecznej. Utrzymuje się spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej, jak i liczby gospodarstw domowych objętych pomocą. Najczęstszą przyczyną udzielania pomocy było ubóstwo. W 2021 r. poniżej kryterium dochodowego funkcjonowało 59,3% gospodarstw domowych. Wzrasta liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3.

W 2021 r. w województwie lubelskim świadczenia społeczne w ramach zadań własnych i zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego przyznano na podstawie decyzji 52,6 tys. osób bez względu na liczbę pobieranych świadczeń, ich rodzaj, formę oraz źródło finansowania (mniej o 8,3 tys. osób niż w 2020 r. i o 56,8 tys. osób w 2015 r.).

Oprócz stacjonarnych form pomocy społecznej realizowana jest również pomoc środowiskowa polegająca na udzielaniu świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom spełniającym określone kryteria i zakwalifikowanym do otrzymania takiej pomocy w miejscu ich zamieszkania.

Środowiskową pomoc pieniężną stanowią między innymi różnego rodzaju zasiłki np.: stałe, okresowe, celowe, pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, pomoc dla cudzoziemców, natomiast pomoc niepieniężna obejmuje m.in: posiłek, schronienie w placówkach dla bezdomnych, ubranie, sprawienie pogrzebu, usługi opiekuńcze, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Osoby potrzebujące mogły otrzymać pomoc zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. W 2021 r., w województwie lubelskim z obu form pomocy społecznej skorzystało 70,5 tys. osób, tj. o 9,3 tys. mniej niż w 2020 r.

W 2021 r. świadczenia w formie pieniężnej otrzymało na podstawie decyzji w województwie lubelskim 45,9 tys. osób (w 2020 r. – 49,2 tys.). Zasiłki stałe wypłacane osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności przyznano 8,9 tys. osób, zasiłki okresowe – 14,2 tys. osób. Dużą grupę beneficjentów (22,8 tys.) stanowiły osoby korzystające z różnych zasiłków celowych.

Świadczenia w formie niepieniężnej przyznano na podstawie decyzji 24,6 tys. osób (w 2020 r. – 30,6 tys.). Był to głównie codzienny gorący posiłek (17,3 tys. osób), zapewnienie schronienia w noclegowniach, schroniskach i domach dla bezdomnych (0,8 tys. osób), sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego (0,2 tys. osób), usługi opiekuńcze obejmujące zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację, zapewnienie kontaktów z otoczeniem oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (6,2 tys. osób).

W ramach pomocy społecznej organizowanej i świadczonej przez jednostki samorządu terytorialnego (zadania własne i zlecone), a także realizowanej przez powiatowe centra pomocy rodzinie (zadania własne oraz z zakresu administracji rządowej), na pomoc społeczną w 2021 r. w województwie lubelskim wydano łącznie 165,9 mln zł (mniej o 3,5% niż w 2020 r. i o 9,9% w porównaniu z 2015 r.), co stanowiło 4,8% tego typu wydatków w kraju.

Pomoc pieniężna w 2021 r. wyniosła 107,8 mln zł (mniej o 3,2% niż w 2020 r. i o 16,5% niż w 2015 r.). Wydatki te stanowiły 65,0% wydatkowanej kwoty ogółem. Z tego na zasiłki stałe przeznaczono 48,6 mln zł (mniej o 4,4% niż w 2020 r.), na zasiłki okresowe – 31,3 mln zł (mniej o 8,5% niż w 2020 r.), na zasiłki celowe – 27,5 mln zł (więcej o 5,9% niż w 2020 r.).

W ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 58,0 mln zł, tj. 35,0% kwoty ogółem (mniej o 3,9% niż w 2020 r.). Na zapewnienie posiłków przeznaczono 9,2 mln zł tj. 15,8% kwoty wydatkowanej na pomoc niepieniężną (więcej o 2,2% niż w 2020 r.). Wyższą kwotę niż w roku poprzednim wydano na schronienie (3,6 mln zł – więcej o 10,8% niż w 2020 r.). Na usługi opiekuńcze wraz ze specjalistycznymi usługami opiekuńczymi wydatkowano kwotę 44,6 mln zł (mniej o 6,0% niż w 2020 r.).

Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniósł w województwie 257 osób na 10 tys. ludności (w 2020 r. – 295).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy - gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zmianami).

Tablica 16.
Table 16.

Świadczenia pomocy społecznej
Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczb osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of persons)	109340	69478	60892	52558
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	184151,6	175388,3	171791,4	165852,4
pomoc pieniężna financial assistance	129193,2	111810,5	111435,8	107821,8
pomoc niepieniężna non-financial assistance	54958,4	63577,8	60355,6	58030,6
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	510	329	295	257

Dodatkowym wsparciem dla rodzin jest tzw. „Karta Dużej Rodziny”. Jest to program uruchomiony w czerwcu 2014 r. i skierowany do rodzin wielodzietnym, tj. minimum z trójką dzieci poniżej 18 roku życia, 25 roku życia jeśli kontynuują naukę lub/oraz gdy dzieci posiadają orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Program oferuje rodzinom szereg zniżek oraz dodatkowych uprawnień przy korzystaniu z usług kulturalno-rozrywkowych oraz transportowych na terenie kraju.

W 2021 r. w województwie lubelskim 72,7 tys. rodzin posiadało tę kartę (66,4 tys. w 2020 r.), co w skali roku oznacza wzrost o 9,5% (w kraju – 9,8%). Stanowiły one 6,4% wszystkich tego typu kart w kraju. W układzie powiatów województwa najwięcej kart przyznano rodzinom w Lublinie (9,9% wszystkich wydanych kart w województwie), w powiecie białskim (9,7%) oraz powiecie łukowskim (9,0%), natomiast najmniej w powiatach: włodawskim (1,8%), Chełmie (1,9%) i powiecie parczewskim (2,3%).

W 2021 r. , w województwie lubelskim, ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 39,4 tys. gospodarstw domowych, w których było 84,8 tys. osób. W odniesieniu do 2020 r. liczba gospodarstw domowych uległa w województwie zmniejszeniu o 8,8%, a liczba członków tych gospodarstw o 13,4% (w kraju analogicznie: o 7,7% oraz o 10,9%). Natomiast w porównaniu z 2015 r. liczba gospodarstw domowych była niższa o 38,8%, a liczba członków o 53,9%. W 2021 r. poniżej kryterium dochodowego funkcjonowało w województwie lubelskim 59,3% gospodarstw domowych (w kraju 57,7%). W porównaniu z 2020 r. udział takich gospodarstw domowych pozostał na tym samym poziomie, a był mniejszy o 10,6 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio większy o 1,5 p. proc. i mniejszy o 11,8 p. proc.).

W Lublinie wsparcie finansowe w postaci świadczenia ze środowiskowej pomocy społecznej otrzymało 5,6 tys. gospodarstw domowych, w których było 8,7 tys. osób.

Tablica 17.
Table 17.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Beneficiaries of social assistance at domicile

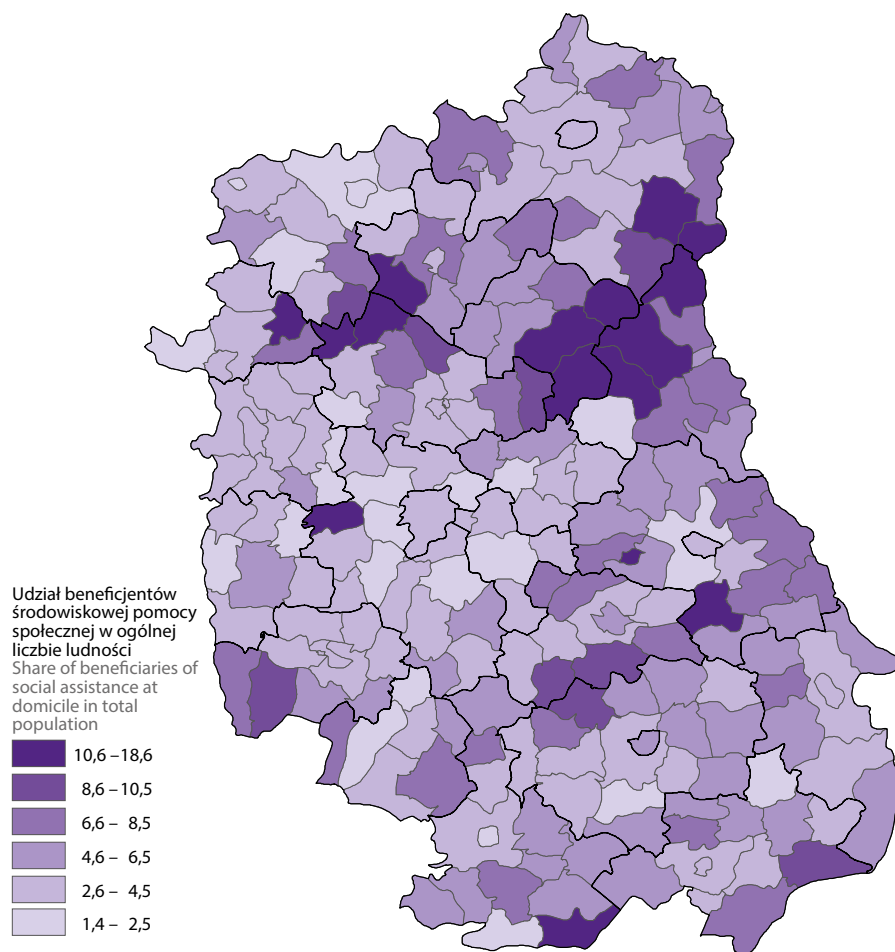
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	64415	47948	43255	39445
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	183946	113282	97894	84755
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance at domicile per 10 thousand population	858	536	474	414

Beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2021 r. w przeliczeniu na 10 tys. ludności było 414 mieszkańców województwa lubelskiego, natomiast w 2015 r. – 858 (w kraju odpowiednio: 373 oraz 710 osób). Wśród województw w 2021 r. odnotowano znaczne zróżnicowanie wartości omawianego miernika. Najmniej korzystną sytuację notowano w województwie warmińsko-mazurskim, w którym na 10 tys. mieszkańców ze wsparcia korzystały 652 osoby, a najbardziej korzystną wyróżniało się śląskie z wynikiem 256 osób.

W ujęciu powiatów województwa lubelskiego najmniej korzystną relacją liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej do liczby ludności wyróżniał się powiat parczewski, w którym wskaźnik przyjął najwyższą wartość (834 osoby), a najbardziej korzystną miasto Lublin (260 osób). W przestrzeni gmin województwa największym wsparciem finansowym w przeliczeniu na 10 tys. ludności objęta była gmina Wiryki (1860 osób), a najmniejszym w gminie miejsko-wiejskiej Nałęczów (140 osób).

Mapa 27.
Map 27.

Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2021 r.
Scope of use of social assistance at domicile in 2021

Zasięg korzystania z pomocy społecznej w województwie wyniósł 4,1% i był niższy o 0,6 p. proc. w porównaniu z 2020 r. i o 4,5 p. proc z 2015 r. W Polsce wskaźnik ten wyniósł 3,7%. Zróżnicowanie zasięgu korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej pomiędzy gminami w województwie było duże. Naj-

wyższą wartość wskaźnika odnotowano w gminach: Wyrzyki (18,6%) oraz Stary Brus (17,9%). Najmniejszy zasięg beneficjentów korzystających z pomocy społecznej wystąpił natomiast w gminie miejsko-wiejskiej Nałęczów (1,4%), a także w mieście Łuków (1,5%) oraz w gminie Markuszów, Jastków, Łęczna i Konopnica (po 1,6%). W Lublinie omawiany miernik w 2021 r. wyniósł 2,6% i był niższy o 0,1 p. proc. w stosunku do 2020 r. i o 2,7 p. proc. do 2015 r.

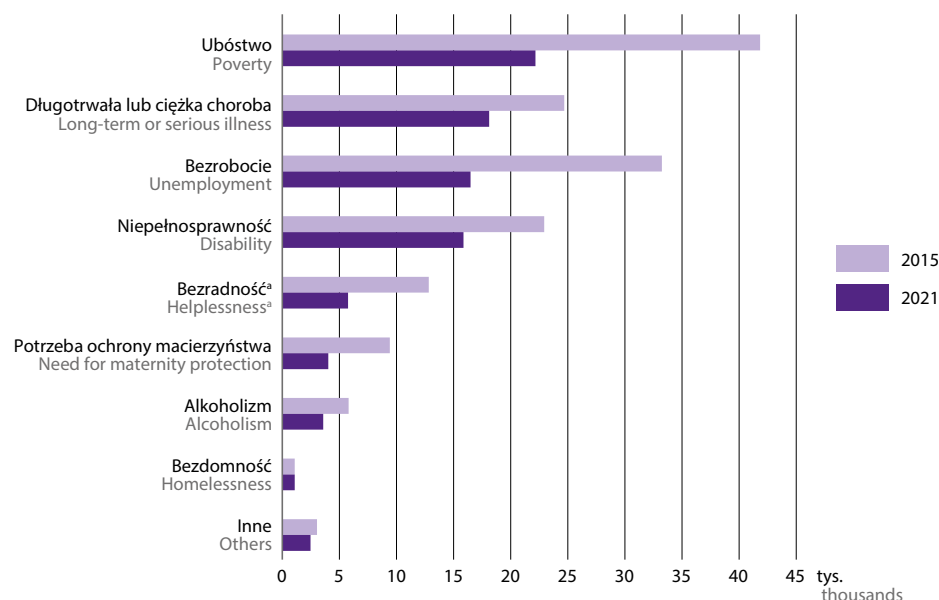
W Polsce zróżnicowanie zasięgu korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej było najwyższe w województwie warmińsko-mazurskim (6,5%) oraz kujawsko-pomorskim (5,6%). Najniższą wartość tego wskaźnika odnotowano natomiast w województwie śląskim (2,6%) oraz dolnośląskim (2,7%). Województwo lubelskie pod względem tego wskaźnika uplasowało się na 7. miejscu w kraju.

W jednej rodzinie mogło wystąpić kilka przyczyn udzielenia pomocy środowiskowej. W 2021 roku, tak jak w roku poprzednim, najczęściej pomocy udzielano z powodu:

- ubóstwa – było ono przyczyną przyznania świadczenia dla 22,2 tys. rodzin (mniej o 8,8% niż w 2020 r. i o 47,0% w stosunku do 2015 r.);
- długotrwałej lub ciężkiej choroby – 18,1 tys. rodzin (mniej o 8,5% niż w roku poprzednim i o 26,6% niż w 2015 r.);
- bezrobocia – 16,5 tys. rodzin (mniej o 7,1% niż w 2020 r. i o 50,4% w porównaniu z 2015 r.);
- niepełnosprawności – 15,9 tys. rodzin (w porównaniu z 2020 r. mniej o 8,5%. i o 30,8% niż w 2015 r.);
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 5,8 tys. rodzin (mniej o 13,2% niż w 2020 r. i o 55,0% niż w 2015 r.);
- potrzeby ochrony macierzyństwa – 4,0 tys. rodzin (mniej o 15,4% w porównaniu z 2020 r. i o 57,2% niż w 2015 r.).

Wykres 29.
Chart 29.

Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn
Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons

^a W sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.
^a Care and education as well as household management problems.

Program „Rodzina 500+” to świadczenia przyznawane od 1 lipca 2019 r. na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia w rodzinie naturalnej, jak również umieszczone w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Świadczeniem wychowawczym w wysokości 500 zł miesięcznie objęto w województwie lubelskim w 2021 r. przeciętnie miesięcznie 339,0 tys. dzieci (w 2020 r. – 342,1 tys.). Wydatki na ten cel wyniosły 2073,1 mln zł (w 2020 r. – 2107,0 mln zł). Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na którą rodziny otrzymywały świadczenie w 2021 r. była najwyższa w województwie mazowieckim (1037,0 tys.) i śląskim (722,4 tys.), najniższa zaś w województwie opolskim (134,8 tys.).

Tablica 18.
Table 18.

Świadczenie wychowawcze „RODZINA 500+”
“FAMILY 500+” child-raising benefit

Wyszczególnienie Specification	2016 ^a	2019	2020	2021
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	1049637,4	1679593,8	2107046,6	2073056,0
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze Monthly average number of children for whom families received a child-raising benefit	234001	<u>213418</u> 325409 ^c	342112	339022

a Dane dotyczą okresu: w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia.

Uwaga: Od 1 kwietnia 2016 do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę.

a In the period the period: in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December.

Note: From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income.

W 2021 r. na świadczenia rodzinne, mające na celu finansowe wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi, przeznaczono 661,4 mln zł, tj. o 14,5 mln zł więcej (o 2,2%) niż w 2020 r.

Zasiłki rodzinne pobierało średnio miesięcznie 48,6 tys. rodzin, tj. o 17,4% rodzin mniej niż w 2020 r. Zasiłki rodzinne wypłacano przeciętnie miesięcznie na 103,3 tys. dzieci (mniej o 14,3% w porównaniu z 2020 r.). Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymali zasiłki rodzinne w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 25,7% i był najwyższy w Polsce. Wskaźnik ten był niższy o 4,1 p. proc. w porównaniu z 2020 r. W Polsce wskaźnik osiągnął wartość 19,4% (niższy o 3,2 p. proc. niż w 2020 r.). Wskaźnik ten najniższą wartość osiągnął w województwie dolnośląskim (14,0%).

Od 2018 r. pomoc dla rodzin z dziećmi została poszerzona o wypłatę jeden raz w roku (w wysokości 300 zł) świadczeń na wyprawkę szkolną, dla każdego uczącego się dziecka rozpoczynającego rok szkolny. Świadczenie wypłacane jest w ramach programu „Dobry Start” i jest niezależne od uzyskiwanego dochodu. W 2021 r. wsparcie w ramach programu otrzymało w województwie lubelskim 234,5 tys. uczniów, a wartość tego wsparcia wyniosła 70,4 mln zł.

Z funduszu alimentacyjnego może korzystać osoba uprawniona do pobierania alimentów w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów od dłużnika. W 2021 r. wypłacono 150,7 tys. świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podczas gdy w 2020 r. było to 159,1 tys. świadczeń. Świadczenia te wypłacono na łączną kwotę 64,0 mln zł, o 4,4% mniejszą niż w roku poprzednim.

Tablica 19.
Table 19.

Świadczenia na rzecz rodziny
Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021
Dobry Start^a Good Start^a				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	.	70933	70365
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	.	236532	234495
Zasiłek rodzinny Family allowance				
kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	305624	275829	246480	212087
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny children, for which the parents shall receive family allowances	153626	138830	121025	103299
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age	37,6	34,4	29,8	25,7
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	79099	71525	66896	63961
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	192688	171828	159110	150745
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł amount of tax deductions for family tax relief in thousand PLN	281003	281988	278119	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	344088	339595	339598	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the „Good Start” program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. z 6 marca 2018 r. poz. 603). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3 nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. na terenie województwa lubelskiego działało 214 placówek opieki nad dziećmi do lat 3. Placówki tego typu stanowiły 4,3% wszystkich tego typu placówek w kraju. Wśród wszystkich placówek największy odsetek stanowiły żłobki (88,8%). W końcu 2021 r. najwięcej placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 funkcjonowało w Lublinie (81). W porównaniu z 2020 r. liczba placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 zwiększyła się o 32 placówki, najbardziej w Lublinie (o 12 placówek) oraz powiecie łukowskim (o 6 placówek).

Spośród wszystkich placówek opieki instytucjonalnej nad dziećmi w wieku do lat 3 – 74,3% żłobków i klubów dziecięcych należało do sektora prywatnego. W sektorze prywatnym 66,0% placówek prowadzonych było przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, natomiast w sektorze publicznym 90,9% placówek było prowadzonych przez samorząd gminny.

Tablica 20. Żłobki i kluby dziecięce
Stan w dniu 31 grudnia
Nurseries and children's clubs
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Żłobki Nurseries	52	140	163	190
w tym publiczne of which public	22	38	41	50
Oddziały żłobkowe Nursery sections	7	2	1	1
Kluby dziecięce Children's clubs	15	22	18	23
w tym publiczne of which public	-	2	4	4
Miejsca ^a w tys.: Places ^a in thousands:	2,8	5,9	6,9	8,3
w żłobkach in nurseries	2,4	5,5	6,6	7,8
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,2	0,	0,3	0,5
Dzieci ^a przebywające (w ciągu roku) w tys. : Children ^a staying (during the year) in thousands	3,8	8,5	9,2	10,6
w żłobkach in nurseries	3,3	8,0	8,7	10,0
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,3	0,5	0,4	0,6

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Including nursery sections.

Liczba miejsc we wszystkich placówkach opieki nad małymi dziećmi wzrosła z 2,8 tys. w 2015 r. do 8,3 tys. w 2021 r. W porównaniu z 2020 r. liczba miejsc wzrosła o 20,0%, a w stosunku do 2015 r. liczba miejsc zwiększyła się ponad 2-krotnie. W końcu 2021 r. w żłobkach, klubach dziecięcych i oddziale żłobkowym przebywało 6,9 tys. dzieci. Ponad połowę dzieci stanowili chłopcy (52,8%).

Wskaźnik liczby miejsc w placówkach w przeliczeniu na 1 tys. dzieci w wieku do lat 3 w województwie lubelskim wzrastał w kolejnych latach. Wskaźnik ten wzrósł z 48,5 w 2015 r. do 154,7 w 2021 r. Dla Polski wartość tego wskaźnika w 2021 r. wyniosła 182,0 podczas gdy w 2015 r. – 73,1. Najwyższe wartości tego wskaźnika w województwie lubelskim odnotowano w Lublinie (368,7) oraz Chełmie (338,3). Wysokie wskaźniki miały także pozostałe powiaty grodzkie: Biała Podlaska (243,1) i Zamość (295,7). Z kolei niższe wartości wskaźnika wyróżniały powiaty ziemskie, m.in: świdnicki (206,8) i puławski (207,3).

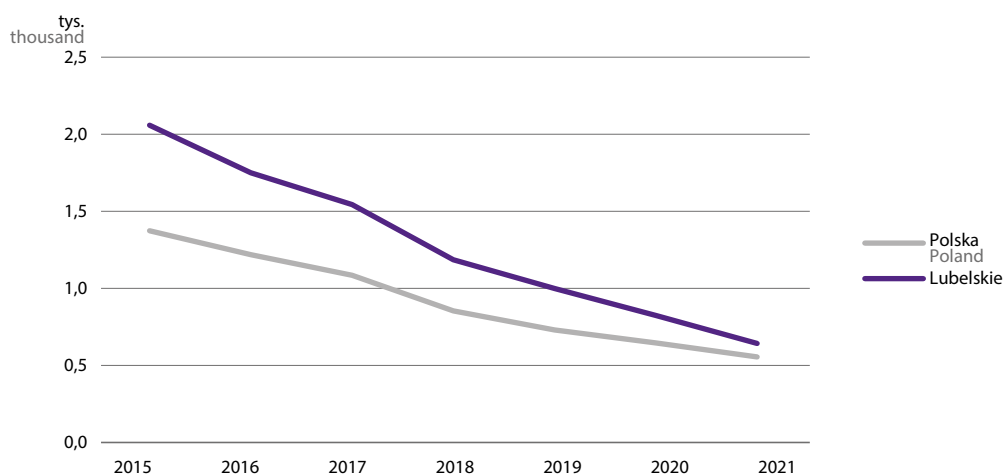
Wykres 30. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach^a i klubach dziecięcych

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 30.

Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries^a and children's clubs

As of 31 December

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

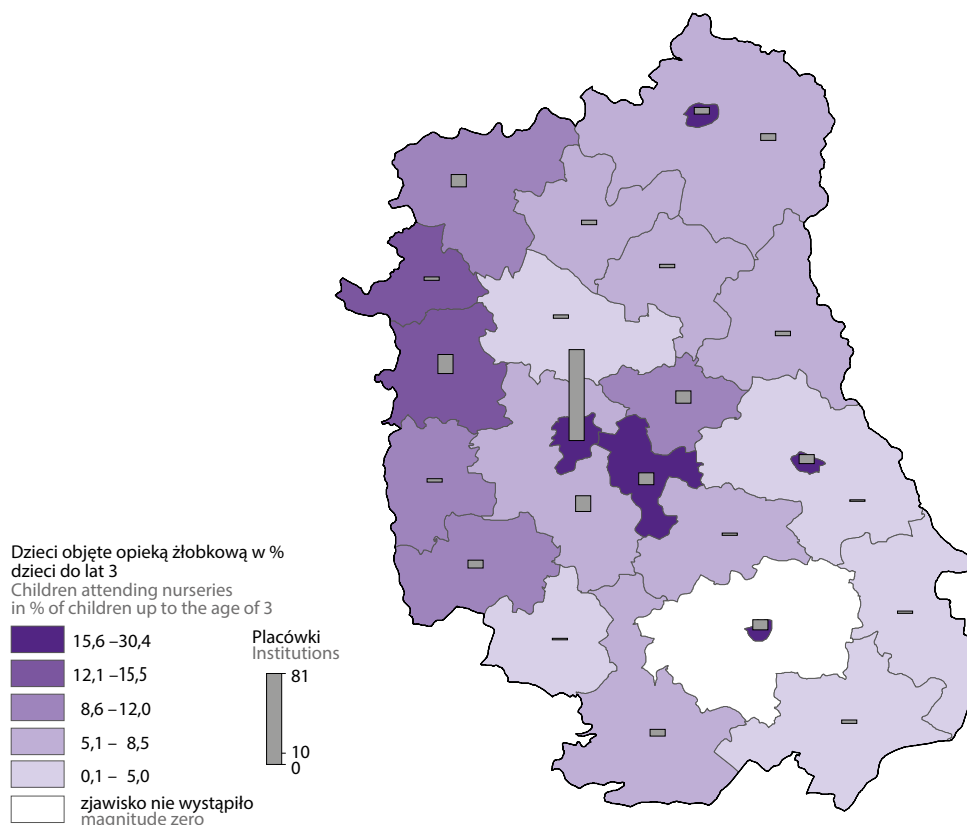
a Including nursery sections.

Wskaźnik liczby dzieci w żłobkach, klubach dziecięcych i oddziale żłobkowym na 1000 dzieci w wieku do lat 3 wzrósł z 45,3 w 2015 r. do 128,2 w 2021 r. Analizując opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 na poziomie województwa warto zauważyć, że podobnie jak w 2020 r, największy odsetek dzieci korzystających ze żłobków, oddziałów żłobkowych i klubów dziecięcych charakteryzował powiaty grodzkie: Lublin (304,1), Chełm (272,6), Zamość (268,1) oraz Biała Podlaska (206,1). Wśród powiatów ziemskich najwyższe wartości odnotowano m.in. w powiatach: świdnickim (180,6) i puławskim (144,6) natomiast najniższe – chełmski (7,4) oraz janowski (17,5).

Łącznie w ciągu całego 2021 r. z placówek skorzystało 10,6 tys. dzieci. W porównaniu z 2020 r. liczba dzieci w placówkach opieki nad małymi dziećmi wzrosła o 16,1%, a w porównaniu z 2015 przybyło ponad 2-krotnie więcej dzieci w tego typu placówkach. Koszty pobytu w placówkach zostały częściowo lub całkowicie pokryte przez gminy 73,8% dzieciom przebywającym w ciągu całego roku.

Mapa 28.
Map 28.

Żłobki i kluby dziecięce w 2021 r.
Nurseries and children's clubs in 2021

Warunki mieszkaniowe
Housing conditions

W 2021 r., w porównaniu z 2020 r., odnotowano wzrost liczby mieszkań o 0,7%, powierzchni użytkowej o 0,9% oraz izb o 0,8%. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej zwiększyła się o 0,8%, kanalizacyjnej o 1,3%, a gazowej o 2,0%. Wzrósł wskaźnik ludności korzystającej z sieci gazowej w % ogółu ludności – o 0,9 p. proc., kanalizacyjnej i wodociągowej – po 0,1 p. proc.

Według stanu na koniec 2021 r. zasoby mieszkaniowe w województwie lubelskim liczyły 792,2 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 62633,3 tys. m², w których znajdowało się 3128,4 tys. izb. W porównaniu z 2020 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań o 0,7%, a z 2015 r. – o 4,0%, powierzchni użytkowej – odpowiednio wzrost o 0,9% i 7,0% oraz izb – odpowiednio wzrost o 0,8% i o 6,9%. W kraju w porównaniu z poprzednim rokiem wzrost liczby mieszkań wyniósł 1,1%, wobec wzrostu o 8,8% w stosunku do 2015 r., powierzchni użytkowej – odpowiednio wzrost o 1,4% i o 11,0% oraz izb – odpowiednio wzrost o 1,1% i o 9,2%.

Na koniec 2021 r. w miastach zlokalizowanych było 416,4 tys. mieszkań (wzrost o 1,0% w stosunku do 2020 r.), o powierzchni użytkowej 27689,4 tys. m² (wzrost o 1,2%), w których było 1541,7 tys. izb (wzrost o 1,0%). Na terenach wiejskich znajdowało się 375,8 tys. mieszkań (wzrost o 0,4% w stosunku do 2020 r.), o powierzchni użytkowej 34973,8 tys. m² (wzrost o 0,7%), w których było 1586,7 tys. izb (wzrost o 0,6%).

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w województwie lubelskim przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 79,1 m² i wzrosła o 2,2 m² w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio 75,1 m² i 1,5 m²), a przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę wyniosła 30,7 m² i wzrosła o 3,3 m² (w kraju odpowiednio 30,4 m² i 3,4 m²). Przeciętna liczba izb przypadająca na 1 mieszkanie wyniosła 3,95 wobec 3,84 w 2015 r. (w kraju 3,84 wobec 3,82).

Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 21. Dwelling stocks^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020 ^b	2021 ^b
Mieszkania w tys. Dwellings in thousands	761,5	787,7	786,5	792,2
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1,000 population	355,9	373,6	382,4	388,7
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	3,84	3,86	3,95	3,95
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	76,9	77,5	79,0	79,1
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,81	2,68	2,62	2,57

a Na podstawie bilansów. b Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.
a Based on balances. b The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans Zasobów mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

W województwie lubelskim wskaźnik dotyczący przeciętnej liczby osób przypadającej na 1 mieszkanie systematycznie maleje – z 2,81 w 2015 r. do 2,57 w 2021 r. (w kraju odpowiednio z 2,72 do 2,47). W układzie terytorialnym notuje się jego wyraźne zróżnicowanie; w województwie w 2021 roku wyniósł od 2,04 w Lublinie do 3,25 w powiecie janowskim. Wyraźnie zróżnicowana jest także przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania. Najmniejsze były mieszkania w miastach na prawach powiatu: Lublin – 60,3 m², Chełm – 64,1 m², Zamość – 67,4 m² oraz Biała Podlaska – 69,8 m², a największe w powiatach lubelskim – 104,2 m² i janowskim – 95,3 m².

Mapa 29.

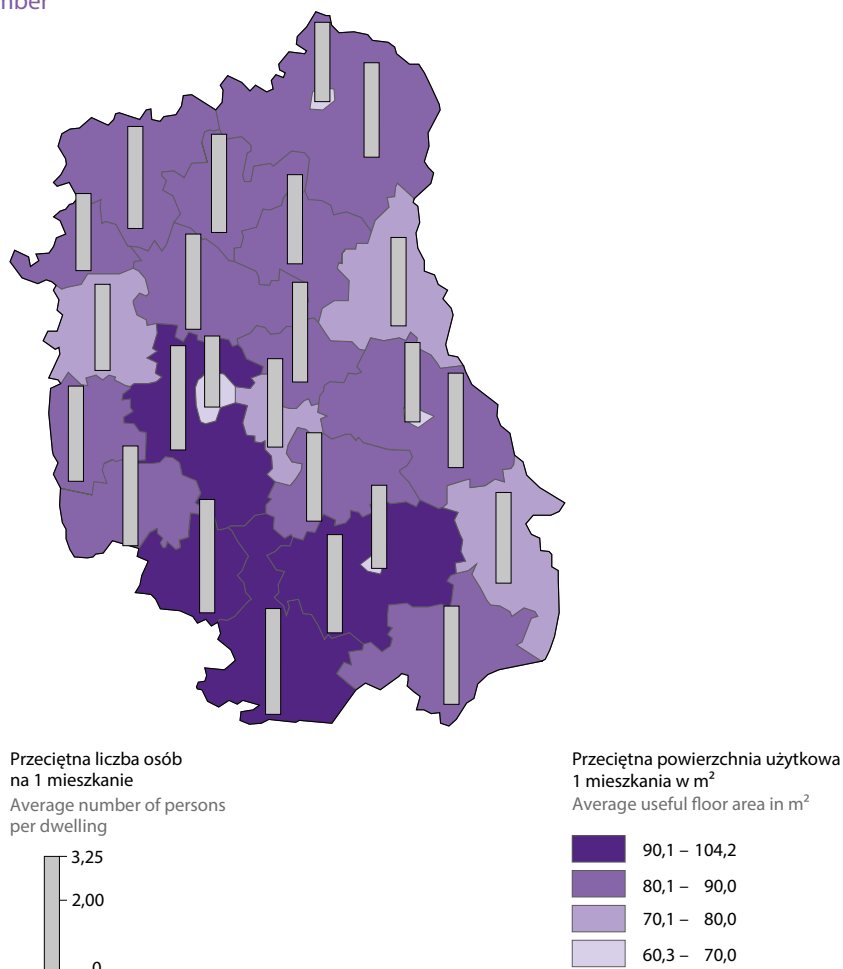
Warunki mieszkaniowe ludności w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 29.

Housing conditions of population in 2021

As of 31 December

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

W województwie lubelskim w 2021 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej osiągnęła 22,2 tys. km i w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 179,6 km (o 0,8%), a z 2015 r. o 1128,0 km (o 5,4%). Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych wyniosła 399,0 tys. sztuk i zwiększyła się w porównaniu z 2020 r. o 1,4%, a z 2015 r. o 8,0%.

W kraju długość sieci wodociągowej rozdzielczej w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 1,0% i o 6,3% w stosunku do 2015 r., a liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych zwiększyła się odpowiednio o 2,3% i 10,2%.

W 2021 r. na terenach wiejskich w województwie lubelskim zlokalizowanych było 86,1% długości sieci wodociągowej oraz 75,3% przyłączy do budynków mieszkalnych. W porównaniu z rokiem poprzednim długość sieci wodociągowej na terenach wiejskich wzrosła o 0,7%, a w miastach o 1,8%.

Wraz z rozwojem infrastruktury wodociągowej następuje systematyczne zagęszczenie sieci. W 2021 r. wyniosło ono 88,2 km wobec 87,5 km na 100 km² w roku poprzednim (w kraju odpowiednio 101,3 km wobec 100,2 km na 100 km²). Na terenach wiejskich wskaźnik gęstości sieci wodociągowej w 2021 r. wyniósł 79,1 km na 100 km² i w porównaniu z 2020 r. był wyższy o 0,5 km. Tereny miejskie odznaczały się znacznie większym zagęszczeniem sieci wodociągowej, ze wskaźnikiem zagęszczenia wynoszącym w 2021 r. 299,0 km na 100 km² (wzrost w stosunku do 2020 r. o 1,3 km).

W 2021 r. zużycie wody z wodociągów przez gospodarstwa domowe wyniosło 60,6 hm³ (w kraju 1279,8 hm³) i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyło się o 0,7% (w kraju o 1,6%), a przeciętne zużycie wody przez gospodarstwa domowe przypadające na 1 mieszkańca wyniosło 29,6 m³ (w kraju 33,7 m³) i w porównaniu z 2020 r. zwiększyło się o 0,1 m³ (w kraju zmniejszyło się o 0,3 m³). W porównaniu z poprzednim rokiem w województwie na obszarach wiejskich zużycie wody na jednego mieszkańca zwiększyło się o 0,7 m³ i w mieście zmniejszyło się o 0,8 m³ (w kraju zarówno na obszarach wiejskich, jak i w miastach wystąpił spadek wartości tego wskaźnika, który wyniósł odpowiednio 0,2 m³ i 0,5 m³).

Tablica 22.

Wodociągi

Stan w dniu 31 grudnia

Table 22.

Water supply system

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km	21023,5	21783,2	21971,9	22151,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	369593	388373	393332	399012
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	61,1	61,2	61,0	60,6

W województwie lubelskim w 2021 r. z sieci wodociągowej korzystało 87,5% ogółu ludności² (w kraju 92,4%), co w porównaniu z 2020 r. oznaczało wzrost o 0,1 p. proc. (w kraju o 0,2 p. proc.), a w odniesieniu do 2015 r. o 0,7 p. proc. (w kraju o 0,6 p. proc.). W miastach dostęp do wodociągu miało 94,7% ogółu ludności, a na terenach wiejskich 81,3% (w kraju odpowiednio 96,7% i 85,9%).

W 2021 r. w 75% gmin województwa lubelskiego ludność korzystająca z sieci wodociągowej stanowiła ponad 80% ogółu ludności w tych gminach. Udział mieszkańców korzystających z wodociągów wynoszący poniżej 20% odnotowano w gminie Łabunie (7,1%), Miączyn (3,2%) i Bełżec (0,2%).

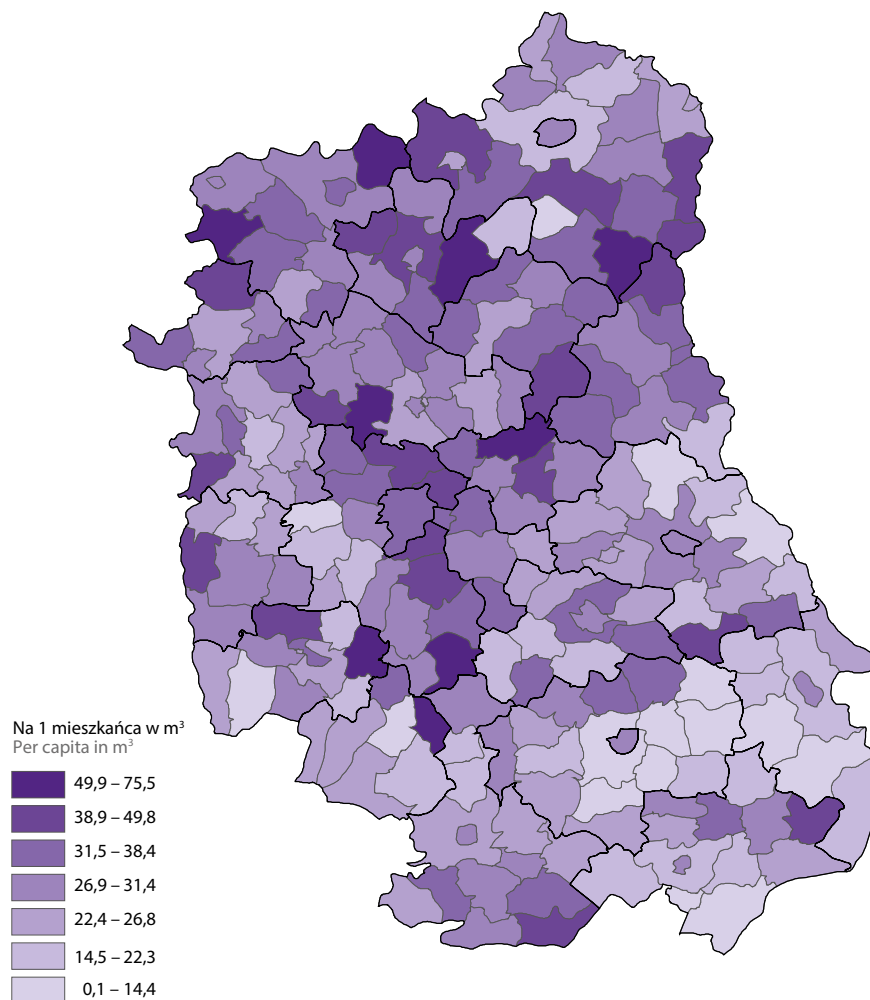
W 2021 r. sieć kanalizacyjna w województwie lubelskim osiągnęła długość 7281,6 km i w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 94,3 km (o 1,3%) i o 1002,7 km (o 16,0%) do 2015 r. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych wyniosła 153,9 tys. i zwiększyła się w porównaniu z 2020 r. o 2,3%, a z 2015 r. o 20,2%.

W kraju sieć kanalizacyjna w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 2,3%, a w stosunku do 2015 r. o 15,9%. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych zwiększyła się w porównaniu z 2020 r. o 3,0%, a z 2015 r. o 20,1%.

² W celu zachowania spójności danych z poprzednimi edycjami raportu odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej lub gazowej obliczono z wykorzystaniem danych pochodzących z NSP 2011. Dla lat 2020–2021 wskaźniki te zostaną przeliczone w oparciu o dane pozyskane z NSP 2021. Planowany termin udostępnienia przeliczonych danych – październik 2023 r.

Mapa 30.
Map 30.

Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2021 r.
Population connected to the water supply system in 2021

W 2021 r. na terenach wiejskich znajdowało się 58,9% (4287,1 km) długości sieci kanalizacyjnej (w kraju 59,8%) i w stosunku do 2020 r. długość jej wzrosła o 0,8% (34,4 km). Na terenach miejskich długość sieci kanalizacyjnej wyniosła 2994,5 km i w ciągu roku wzrosła o 2,0% (o 59,9 km).

Również w przypadku infrastruktury kanalizacyjnej następuje systematyczne zagęszczenie sieci. W 2021 r. gęstość sieci kanalizacyjnej w przeliczeniu na 100 km² wyniosła w województwie 29,0 km i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 0,4 km na 100 km² (w kraju o 1,3 km). W miastach województwa lubelskiego w 2021 r. zagęszczenie sieci kanalizacyjnej wyniosło 290,1 km na 100 km² i w porównaniu z 2020 r. zwiększyło się o 2,0 km, a na terenach wiejskich wyniosło 17,8 km na 100 km² i w porównaniu z 2020 r. zwiększyło się o 0,2 km.

Ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną w 2021 r. wyniosła 53,1 hm³ (w kraju 1367,1 hm³) i w porównaniu z 2020 r. była wyższa o 3,3%, a z 2015 r. – o 8,1% (w kraju wyższa odpowiednio o 1,7% i o 8,6%).

Tablica 23.

Kanalizacja

Stan w dniu 31 grudnia

Table 23.

Sewage system

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	6278,9	6957,7	7187,3	7281,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	128063	144677	150355	153868
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	49,1	50,8	51,4	53,1
w tym oczyszczone of which treated	49,1	50,8	51,4	53,1

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Z sieci kanalizacyjnej w 2021 r. korzystało 54,0% ogółu mieszkańców województwa lubelskiego (w kraju 71,9%). Wskaźnik ten wzrósł o 0,1 p. proc. w porównaniu z 2020 r. i o 1,9 p. proc. w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio wzrost o 0,4 p. proc. i o 2,2 p. proc.). W miastach udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej wyniósł 89,4% (w kraju 90,7%), na obszarach wiejskich 23,3% (w kraju 43,8%).

Wśród gmin województwa lubelskiego największy udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej odnotowano w miastach: Puławy (96,1%), Świdnik (95,1%), Lubartów (93,5%), Chełm (93,4%), Włoda-wa (93,2%) i Lublin (92,0%), natomiast w 21 gminach nie korzystano z sieci kanalizacyjnej.

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

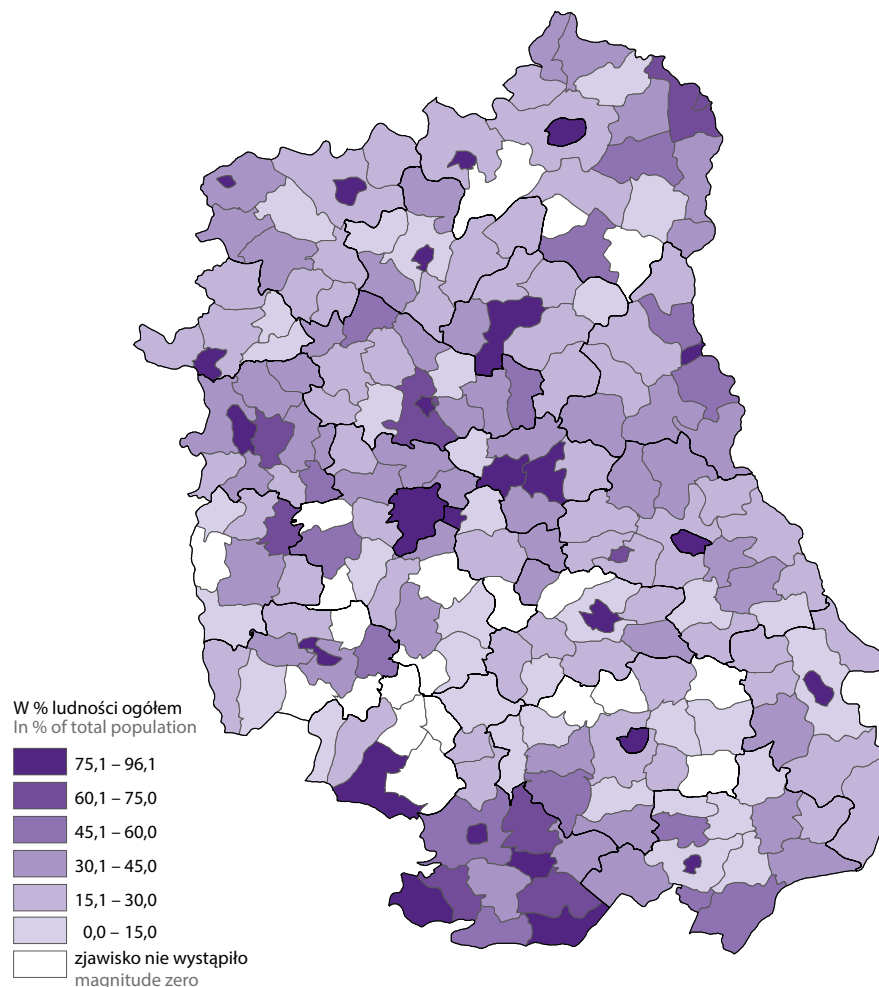
- sieć przesyłową i dystrybucyjną (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć dystrybucyjną z budynkami i innymi obiektami.

Na koniec 2021 r. długość sieci gazowej ogółem w województwie lubelskim wynosiła 9785,9 km i w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 195,5 km (o 2,0%) i o 1131,1 km (o 13,1%) w stosunku do 2015 r. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wyniosła 172,6 tys. i zwiększyła się w porównaniu z 2020 r. o 3,9%, a z 2015 r. o 20,4%. W kraju sieć gazowa ogółem osiągnęła długość 165,7 tys. km i w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 2,2% i o 13,5% w stosunku do 2015 r., a liczba przyłączy prowadzących do budynków wyniosła 3,3 mln i zwiększyła się w porównaniu z 2020 r. o 4,0%, a z 2015 r. o 22,0%.

Na terenach wiejskich długość sieci gazowej ogółem wynosiła 6687,0 km i stanowiła 68,3% całej sieci gazowej województwa lubelskiego, a liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wynosiła – 88,1 tys. (51,0% ogółu). W odniesieniu do 2020 r. długość sieci na obszarach wiejskich wzrosła o 104,1 km (o 1,6%), a w miastach o 91,4 km (o 3,0%).

Mapa 31.
Map 31.

Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2021 r.
Population connected to the sewage system in 2021

Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych
Stan w dniu 31 grudnia

Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households
As of 31 December

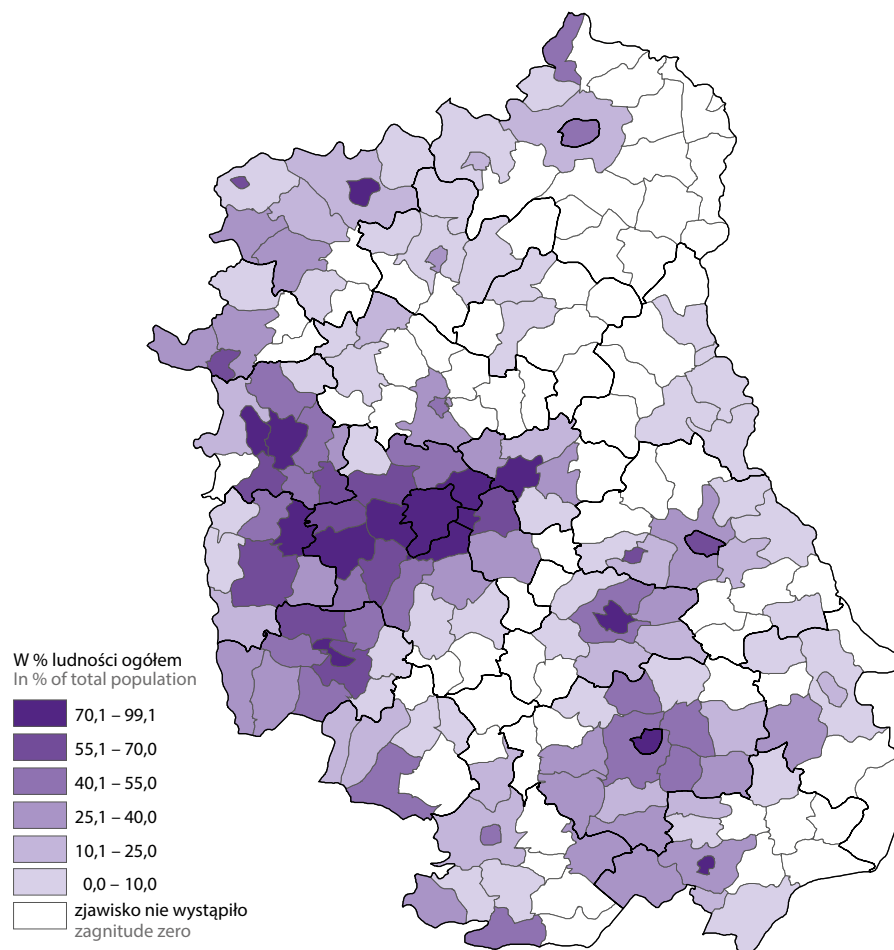
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	8654,8	9426,9	9590,5	9785,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i nie-mieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	143356	161266	166048	172598
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	318,8	338,4	355,1	364,7
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	1678,2	1899,9	2021,2	2427,2
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	783,0	899,5	978,8	1185,0

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas customers using collective gas-meters

Także i w przypadku infrastruktury gazowej następuje systematyczne zagęszczenie sieci gazowej ogółem. W 2021 r. wyniosło ono 39,0 km na 100 km² (w kraju 53,0 km) i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyło się o 0,8 km na 100 km² (w kraju o 1,2 km). Na obszarach wiejskich wskaźnik zagęszczenia sieci gazowej w 2021 r. wyniósł 27,8 km na 100 km² i w porównaniu z 2020 r. był wyższy o 0,5 km. Gęstość sieci na terenach miejskich była dużo wyższa i w 2021 r. wyniosła 300,2 km na 100 km² (wzrost o 4,9 km w stosunku do 2020 r.).

Mapa 32.
Map 32.

Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2021 r.
Population connected to the gas supply system in 2021

W 2021 r. w województwie lubelskim zużycie gazu z sieci ogółem przez gospodarstwa domowe wyniosło 2427,2 GWh (w kraju 59431,5 GWh) i w porównaniu z 2020 r. wzrosło o 20,1% (w kraju o 18,2%), przy równoczesnym wzroście liczby odbiorców o 2,7% (w kraju o 2,5%). W miastach, w stosunku do 2020 r. miał miejsce wzrost zużycia gazu o 6,6% (w kraju o 13,0%) przy wzroście liczby odbiorców o 1,8% (w kraju o 1,7%), a na obszarach wiejskich odnotowano wzrost zużycia gazu o 52,2% (w kraju o 32,5%), podczas gdy liczba odbiorców zwiększyła się o 6,5% (w kraju o 7,1%).

W 2021 r. przeciętne zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca wyniosło 1185,0 kWh i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosło o 21,1% (w kraju 1564,4 kWh i wzrosło o 18,8%), przy czym w miastach zużycie gazu na 1 mieszkańca wyniosło 1601,1 kWh i wzrosło o 7,4% (w kraju 1845,5 kWh i wzrosło o 13,9%), a na terenach wiejskich – 826,8 kWh i wzrosło o 53,5% (w kraju 1146,8 kWh i wzrosło o 32,7%).

Ochrona zdrowia

Health care

W końcu 2021 r., w województwie lubelskim, w głównym miejscu pracy, pracowało 7,4 tys. lekarzy oraz 2,0 tys. lekarzy dentyistów. Placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej było mniej o 1,1% w porównaniu z 2020 r. Mieszkaniec województwa lubelskiego w 2021 r. skorzystał średnio z 9 porad lekarskich. W województwie lubelskim było 47 szpitali ogólnych, co stanowiło 5,2% wszystkich szpitali w Polsce. Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 52 łóżka, a na jedno łóżko w szpitalach ogólnych przypadało 193 osoby. W porównaniu z 2021 r. zmniejszyła się liczba aptek, a 2597 osób przypadało w województwie na 1 aptekę i punkt apteczny. Na jedną jednostkę systemu ratownictwa medycznego przypadało przeciętnie 18,4 tys. mieszkańców województwa. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” były wyższe o 34,1% w porównaniu z 2020 r.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej działało 1527 placówek. Było ich w stosunku do 2020 r. więcej o 1,1%, a mniej o 4,6% w porównaniu z 2015 r. Stanowiły one 5,9% wszystkich placówek w kraju. Przychodnie stanowiły 81,4% wszystkich placówek. W miastach województwa lubelskiego zlokalizowanych było 72,0% wszystkich przychodni oraz 56,5% praktyk lekarskich.

W województwie lubelskim, w 2021 r., na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przypadało 1335 osób (w kraju – 1474). Analizując gminy województwa lubelskiego, najlepszy dostęp ludności do placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej odnotowano w mieście Tomaszów Lubelski, gdzie na 1 podmiot miało dostęp średnio 610 osób. Najmniej korzystną sytuację odnotowano natomiast w gminie Chełm – 15054 osoby na 1 podmiot. W Lublinie na 1 podmiot przypadało średnio 959 osób.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w województwie lubelskim udzielono 18,0 mln porad (więcej o 14,2% niż w 2020 r.) i stanowiły one 5,7% wszystkich porad w kraju. Najczęściej korzystano z porad udzielanych w przychodniach (97,1% ogółu porad). Udzielono w nich 99,8% ogółu porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, 97,9% specjalistycznych porad lekarskich oraz 79,3% porad stomatologicznych.

W 2021 r. przeciętnie mieszkaniec województwa skorzystał z 9 porad w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (w kraju 8 porad). Najwięcej porad w województwie lubelskim udzielono w mieście Zamość (19 porad) oraz w Lubartowie i Tomaszowie Lubelskim (po 18).

Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej
 Stan w dniu 31 grudnia
 Table 25. Health care facilities
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Przychodnie Out-patient departments	1186	1229	1203	1243
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyków ^a Medical and dental practices ^a	414	327	308	284
Porady udzielone ^{bcd} w tys: Consultations provided ^{bcd} in thousands:	19122,9	18879,8	16036,1	18256,6
lekarskie medical	16137,3	16623,5	14429,5	16370,2
stomatologiczne dental	2985,6	2256,3	1606,6	1886,4
Szpitala ogólne General hospitals	57	46	45	47
łóżka w szpitalach ogólnych beds in general hospitals	11307	9984	10738	10570
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	52,8	47,4	51,2	51,9
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	71,4	73,2	57,3	65,2
średni pobyt chorego w dniach average patient stay in day	6,1	5,4	5,6	5,6

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.
 a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. w województwie lubelskim funkcjonowało 47 szpitali ogólnych (w kraju – 899), co stanowiło 5,2% wszystkich szpitali w Polsce. Było ich więcej o 4,4% w porównaniu z 2020 r., a mniej o 17,5% z 2015 r. W placówkach tych do dyspozycji pacjentów było 10,6 tys. łóżek. W porównaniu z 2020 r. liczba łóżek zmniejszyła się o 1,6% i o 6,5% z 2015 r. Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadają 52 łóżka, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 44. Na jedno łóżko w szpitalach ogólnych przypadają 193 osoby (w kraju – 225).

W 2021 r. w szpitalach ogólnych w trybie stacjonarnym leczonych było 416,9 tys. osób (łącznie z ruchem międzyoddziałowym), tj. 6,0% leczonych w szpitalach ogólnych w kraju. Najwięcej pacjentów odnotowano na oddziałach: chirurgicznych – 88,7 tys., chorób wewnętrznych – 46,0 tys. i ginekologiczno-położni- cych – 44,9 tys.

Kolejnym wskaźnikiem opisującym działalność oddziałów jest przeciętne wykorzystanie łóżek w ciągu roku. W województwie lubelskim wskaźnik ten dla wszystkich szpitali ogólnych wyniósł 65,2% i był wyższy o 7,9 p. proc. niż w 2020 r.

Wskaźnik przeciętnego wykorzystania łóżek ogółem w szpitalach w 2021 r. w województwie wyniósł 238 dni. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano na oddziałach: nefrologicznym (337,2), kardi- o-chirurgicznym (312,3) oraz gastrologicznym (309,4).

W 2021 r. jeden chory przebywał na oddziale szpitalnym w szpitalach ogólnych województwa lubelskiego średnio 5,6 dnia. Najdłużej na leczeniu przebywali pacjenci oddziałów psychiatrycznych (37,9 dnia), tera- pii uzależnień (24,6 dnia) oraz rehabilitacyjnym (21,0 dnia).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. opiekę długoterminową świadczyło 40 placówek, które posiadały 2,1 tys. łóżek. W ciągu roku w placówkach tych przebywało 5,3 tys. pacjentów, z tego 32,1% w zakładach opiekuńczych typu ogólnego.

W województwie funkcjonowało w 2021 r. również 5 zakładów stacjonarnej opieki psychiatrycznej, z tego 3 szpitale psychiatryczne. Liczba łóżek we wszystkich tego typu zakładach wyniosła 1,1 tys., większość z nich należała do szpitali psychiatrycznych (95,2%).

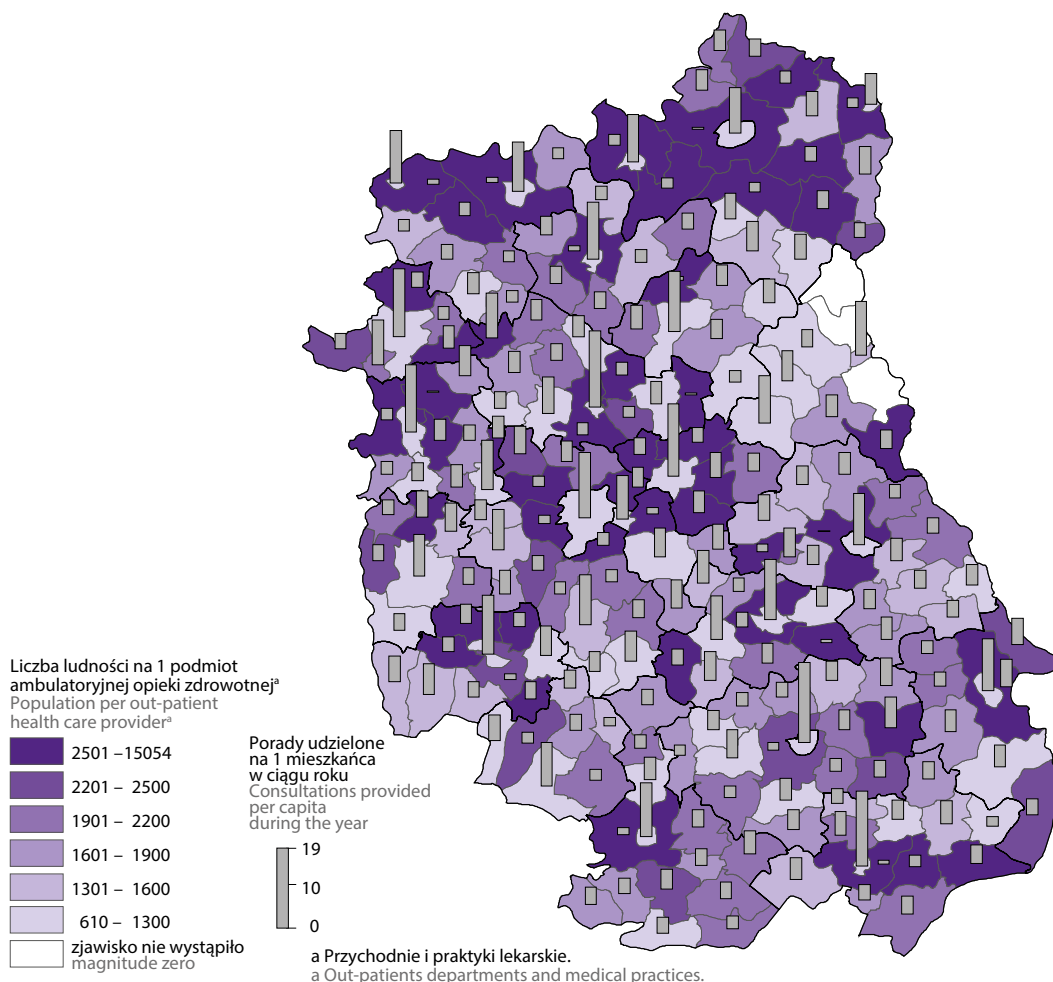
Mapa 33. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 33.

Out-patient health care in 2021

As of 31 December

Od 2019 r. dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy.

W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

W końcu 2021 r., w województwie lubelskim, pracowało 7,4 tys. lekarzy, było ich więcej o 1,8% w porównaniu z 2020 r. i o 2,0% z 2019 r. Lekarze stanowili 5,7% wszystkich lekarzy w kraju. Lekarzy dentyistów było 2,0 tys. (więcej o 3,6% w porównaniu z 2020 r.) i stanowili oni 5,8% wszystkich tego typu lekarzy w Polsce. W województwie było również 1,8 tys. farmaceutów (bez techników farmacji), 1,7 tys. fizjoterapeutów oraz 0,7 tys. diagnostów laboratoryjnych. Personel medyczny reprezentowało również 13,7 tys. pielęgniarek oraz 1,8 tys. położnych. W porównaniu z 2020 r. liczba pielęgniarek zwiększyła się o 3,0%, a położnych o 4,3%. Pielęgniarki w 2021 r. stanowiły 6,4% wszystkich pielęgniarek w kraju, podobnie położne.

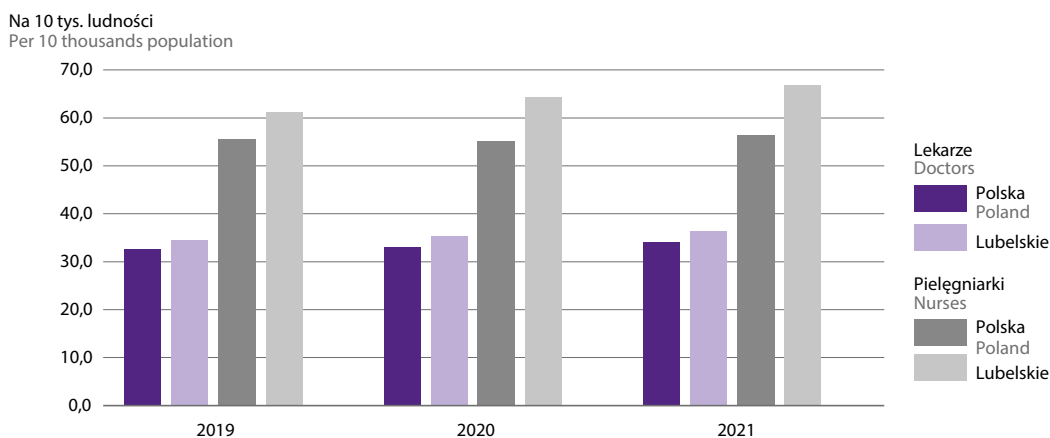
W 2021 r., liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. ludności wyniosła 36,5 (w kraju 34,3). W Polsce wskaźnik ten wahał się od 23,3 w województwie lubuskim do 43,3 w województwie mazowieckim. Pod względem powiatowym, w województwie lubelskim, najniższy wskaźnik odnotowano w powiecie chełmskim (4,8), a najwyższy w Lublinie (123,8).

Natomiast w tym samym roku liczba lekarzy dentyistów w Polsce przypadająca na 10 tys. mieszkańców przekroczyła 9 osób i wahała się od 6 osób w województwie kujawsko-pomorskim do 11 osób w województwie łódzkim. W województwie lubelskim średnio przypadało około 10 lekarzy dentyistów na 10 tys. ludności, z tego najwięcej w Lublinie (średnio 26 lekarzy dentyistów).

Wykres 31. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31 grudnia

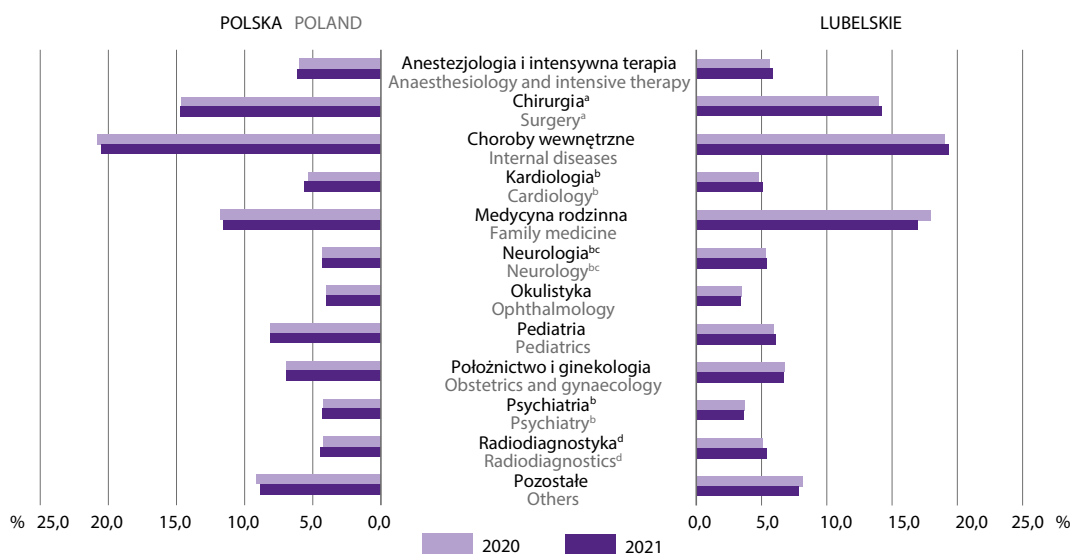
Chart 31. Doctors and nurses per 10 thousand population As of 31 December

Liczba pielęgniarek pracujących bezpośrednio z pacjentem na 10 tys. mieszkańców w 2021 r. wyniosła 67,1 i była wyższa 2,5 pkt w porównaniu z 2020 r. (w kraju 56,6 – wyższy o 1,2 pkt). Wskaźnik ten był jednym z najwyższych w Polsce. W powiatach województwa lubelskiego najniższy wskaźnik odnotowano w powiecie chełmskim (17,0) i lubelskim (21,5), a najwyższy w Zamościu (176,7) i Lublinie (149,6). Analizując podział terytorialny w kraju najniższą wartość tego wskaźnika odnotowano w województwie pomorskim – niespełna 46 pielęgniarek na 10 tys. mieszkańców. Poza województwem lubelskim najwięcej pielęgniarek na 10 tys. mieszkańców odnotowano w województwie świętokrzyskim – powyżej 68. Natomiast liczba położnych w kraju przypadająca w 2021 r. na 10 tys. kobiet przekroczyła 14 i wahała się od 11 położnych w województwie lubuskim do powyżej 17 w województwach lubelskim i podkarpackim.

W analizowanym roku liczba lekarzy specjalistów, w województwie lubelskim, wyniosła 5,1 tys. osób (5,9% wszystkich lekarzy specjalistów w kraju). W porównaniu z 2020 r. było ich więcej o 2,7% i o 2,3% w stosunku do 2019 r. (w kraju odpowiednio wzrost o 2,8% i 3,1%). Z ogólnej liczby lekarzy specjalistów pracujących w województwie w 2021 r. największy odsetek stanowili lekarze chorób wewnętrznych (19,3%). W strukturze wyróżniali się także lekarze specjaliści w zakresie: medycyny rodzinnej (17,0% ogółu lekarzy specjalistów), chirurgii (14,2%), położnictwa i ginekologii (6,7%), pediatrii (6,1%) oraz anestezjologii i intensywnej terapii (5,9%).

Wykres 32. Lekarze specjaliści
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 32. Medical specialists
As of 31 December

a Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. cd Także: c - neuropatologii, d - radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a General, paediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of the locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. b Including children's specialists. cd Also: c - neuropathology, d - radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and children's radiology.

Sprzedaż leków i środków medycznych w 2021 r. prowadziło 734 apteki i 51 punktów aptecznych. W porównaniu z 2020 r. nastąpił spadek liczby aptek o 0,7% i o 10,4% w odniesieniu do 2015 r. Liczba aptek w województwie stanowiła 6,2% ogółu aptek w kraju. W efekcie tych zmian zmniejszyła się liczba ludności obsługiwanej przez 1 placówkę. W 2021 r. przeciętnie było to 2597 osób (w kraju 2913 osób).

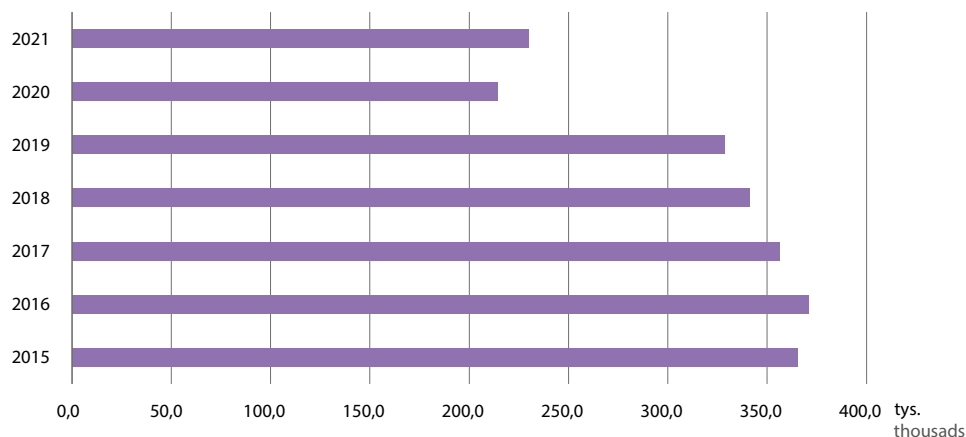
Szybką pomoc medyczną w nagłych przypadkach w 2021 r. świadczyło na terenie województwa lubelskiego 111 jednostek systemu ratownictwa medycznego (w kraju – 1849). Na jedną jednostkę przypadało przeciętnie 18,4 tys. mieszkańców (w kraju – 20,5 tys.).

W 2021 r. zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego dokonały 167,6 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia (więcej o 7,5% niż 2020 r.), z tego 82,0% to wyjazdy do domu, a 3,1% do zdarzeń w ruchu uliczno-drogowym. Z ich pomocy skorzystało 168,0 tys. osób (więcej o 7,4% niż w 2020 r.).

W trybie ambulatoryjnym świadczeń w nagłych wypadkach udzielały 23 izby przyjęć i 17 szpitalnych oddziałów ratunkowych. Z ich usług skorzystało 229,8 tys. osób, więcej o 7,3% niż w 2020 r. Najczęściej udzielano pomocy o charakterze chirurgicznym (38,4% ogółu świadczeń), z zakresu chorób wewnętrznych (14,7%) oraz o charakterze ogólnym (14,0%). Najrzadziej natomiast udzielano porad w zakresie ginekologii i położnictwa (2,8%).

Wykres 33. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

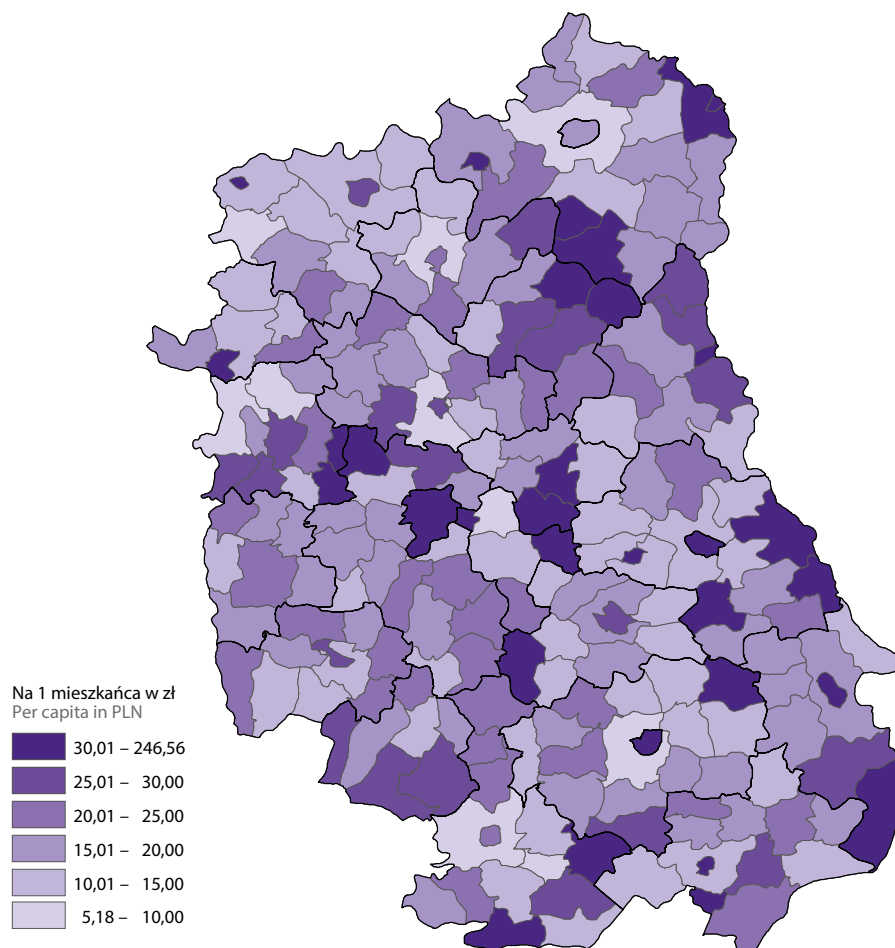
Chart 33. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

W 2021 r., w województwie lubelskim, wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” wyniosły 68,5 mln zł (w porównaniu z 2020 r. więcej o 34,1% i o 30,8% z 2015 r.). Wydatki stanowiły 3,1% łącznych wydatków na ten cel z budżetu kraju natomiast w województwie lubelskim stanowiło to 0,5% wszystkich wydatków gmin i miast na prawach powiatu. W województwie lubelskim na 1 mieszkańca wydatkowano średnio 33,44 zł (w kraju – 58,52 zł). Kwota ta była wyższa o 35,2% w porównaniu z 2020 r. i o 36,8% z 2015 r. W województwie lubelskim wydatki na 1 mieszkańca z działu „Ochrona zdrowia” były jednymi z najniższych w kraju. Pod względem terytorialnym w województwie najniższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminach: Wola Mysłowska – 5,18 zł, Mełgiew – 5,33 zł i Lubartów – 6,28 zł, natomiast najwyższe były w gminie Bełżec – 246,56 zł, Terespolu – 206,47 zł oraz Zamościu – 135,02 zł. W Lublinie wydano średnio 60,63 zł na 1 mieszkańca.

Mapa 34.
Map 34.

Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2021 r.
Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Health care” division in 2021

Kultura
Culture

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. na terenie województwa lubelskiego działało 563 bibliotek publicznych. W porównaniu z 2020 r. zmniejszyła się (o 1,8%) liczba muzeów i oddziałów muzealnych. Widzowie i słuchacze teatrów i instytucji muzycznych stanowili 1,4% ogółu widzów w kraju. W odniesieniu do 2020 r. zmniejszyła się liczba kin stałych (o 3,2%) a wzrosła liczba widzów w tych kinach (o 31,4%). Zwiększa się liczba centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic na terenie województwa. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego były wyższe o 4,9% w porównaniu z 2020 r.

W 2021 r. na terenie województwa lubelskiego funkcjonowały 563 biblioteki publiczne, w tym 338 filii bibliotecznych. Biblioteki publiczne w województwie stanowiły 7,3% wszystkich placówek tego typu w kraju. Większość bibliotek publicznych i filii prowadziło działalność na wsi (73,4%). Na terenie województwa działało również 135 punktów bibliotecznych.

W porównaniu z 2020 r., placówek bibliotecznych (biblioteki łącznie z filiami oraz punktami bibliotecznymi) było mniej o 1,6% i o 7,8% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio spadek o 1,3% i 8,7%). Na 1 placówkę biblioteczną przypadało przeciętnie w województwie 2920 mieszkańców (w kraju – 4441). Najwięcej ludności na 1 placówkę biblioteką odnotowano w Chełmie (11761 osób) i Białej Podlaskiej (9183 osoby), a najmniej w powiecie lubartowskim (1637 osób) i parczewskim (1568 osób). W Lublinie na 1 placówkę przypadało 7925 osób.

Na koniec 2021 r. księgozbiór bibliotek publicznych liczył 6432,2 tys. woluminów, co stanowiło 5,2% całego księgozbioru w kraju. Było ich więcej o 0,6% w porównaniu z 2020 r. i o 3,1% z 2015 r.

W stosunku do 2020 r. zmniejszyła się o 2,6% liczba zarejestrowanych czytelników (w kraju spadek o 2,3%). W 2021 r. liczba czytelników wyniosła 286,3 tys. co stanowiło 6,0% wszystkich czytelników w kraju.

W 2021 r. liczba wypożyczeń w województwie lubelskim wyniosła 5336,9 tys. co stanowiło 6,0% wszystkich wypożyczeń w kraju. W porównaniu z 2020 r. wypożyczeń było więcej o 10,3%, a mniej o 26,2% z 2015 r. Przeciętny czytelnik w 2021 r. wypożyczył 19 pozycji (podobnie w kraju). Najwięcej – średnio 26 woluminów wypożyczył czytelnik w Białej Podlaskiej, a najmniej – 15 woluminów – w powiecie łączyńskim. W kraju najwyższy wskaźnik odnotowano w województwie wielkopolskim (22 woluminy), a najniższy w pomorskim (15).

W 2021 r. w województwie lubelskim funkcjonowało 56 muzeów (łącznie z oddziałami muzealnymi), stanowiły one 6,0% wszystkich muzeów w kraju. W porównaniu z 2020 r. było ich mniej o 1,8%.

Tablica 26.

Instytucje kultury

Stan w dniu 31 grudnia

Table 26.

Cultural institutions

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	757	727	709	698
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums with branches ^a	53	51	57	56
Teatry i instytucje kultury Theatres and music institutions	8	7	7	5
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture, cultural centres and establishments	172	184	187	188
Kluby i świetlice Clubs and community centres	18	45	44	45
Kina stałe Indoor cinemas	30	33	31	30
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per library establishment	2827	2900	2901	2920
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1,000 population	528	577	272	419
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	11262	9206	8904	8748

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Muzea odwiedziło 858,1 tys. osób, co oznacza wzrost o 52,5% w porównaniu z 2020 r. W zorganizowanych grupach odwiedziło muzea 32,5% zwiedzających, przy czym większość stanowiły grupy młodzieży

(18,3% spośród ogółu zwiedzających). Z ogólnej liczby zwiedzających, 35,2% osób skorzystało z „bezpłatnych” wstępów do muzeów. Największym zainteresowaniem cieszyły się muzea interdyscyplinarne – 28,6% ogółu zwiedzających, sztuki – 21,8% oraz muzea historyczne – 17,8%. Na 1000 mieszkańców muzea w województwie lubelskim odwiedziło 419 osób (w kraju – 665).

Muzea miały w swoich zasobach 338,3 tys. szt. zbiorów muzealnych (więcej o 1,3% niż w 2020 r.). Dominowały eksponaty z etnografii (20,1% ogółu muzealiów), historii i archeologii (po 18,4%), a także muzealia z dziedziny sztuki (15,9%) oraz numizmaty (12,8%).

W 2021 r. działalność wystawienniczą w województwie lubelskim prowadziło także 8 galerii i salonów sztuki (o 1 mniej niż w 2020 r., ale o 2 więcej niż w 2015 r.). Stanowiły one 2,6% wszystkich galerii w kraju. Placówki te zorganizowały w tym czasie 98 wystaw (o 18,1% więcej niż w 2020 r., a o 27,4% mniej niż w 2015 r.). Zaprezentowano na nich 101 ekspozycji. Liczba zwiedzających lubelskie galerie sztuki wynosiła 41,2 tys. osób i była większa o 24,5% w porównaniu z 2020 r. Na 1 galerię sztuki w województwie przypadało przeciętnie 5,1 tys. zwiedzających (w kraju – 11,0 tys.). Średnio 1 wystawę obejrzało 0,4 tys. osób (w kraju – 1,1 tys.). Galerie posiadały 5,2 tys. eksponatów własnych, w tym największe były zbiory: rysunku (75,3% zbiorów), malarstwa (10,6%), fotografii (7,9%) oraz grafiki (5,3%).

Działalność sceniczną w 2021 r. w województwie lubelskim prowadziło 5 teatrów i instytucji muzycznych. Teatry i instytucje muzyczne zorganizowały 480 przedstawień i koncertów (więcej o 12,9% niż w 2020 r.). Stawiły one 1,6% wszystkich spektakli w kraju. We wszystkich imprezach uczestniczyło 68,2 tys. widzów i słuchaczy, tj. o 7,1% mniej niż w 2020 r. W porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się zarówno liczba przedstawień i koncertów, jak i widzów oraz słuchaczy, tj. odpowiednio: o 55,2% i o 66,4%.

Średnia liczba przedstawień przypadająca na 1 podmiot wyniosła 96. Największą ich część stanowiły przedstawienia teatrów: dramatycznego i lalkowego – 55,4% wszystkich przedstawień oraz koncerty filharmonii i orkiestrę – 33,5%. Zmniejszyła się również frekwencja – z 173 osób na jedno przedstawienie lub koncert w 2020 r. do 142 osób w 2021 r. Biorąc pod uwagę średnią liczbę widzów i słuchaczy przypadających na 1 przedstawienie i koncert, najwięcej osób uczestniczyło w przedstawieniach zorganizowanych przez operetkę – 277 widzów i słuchaczy oraz filharmonię – 161 osób. W teatrach dramatycznych jedno przedstawienie obejrzało średnio 140 osób, w lalkowym – 106, a występy orkiestr i chórów wysłuchało 60 osób. Teatry i instytucje muzyczne dysponowały 1,6 tys. miejsc na widowni w stałych salach (mniej o 17,5% w porównaniu z 2020 r.).

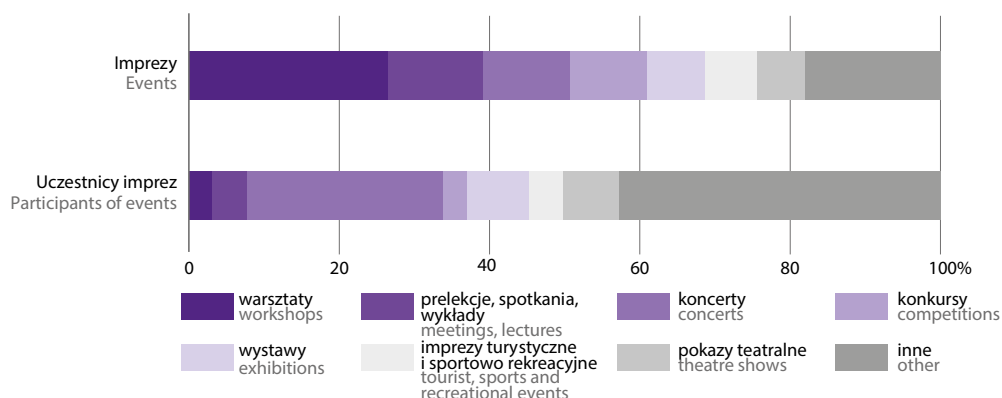
Według stanu w końcu 2021 r., w województwie lubelskim, działalność prowadziło 30 kin (mniej o 1 placówkę w porównaniu z 2020 r.), z tego 8 znajdowało się w Lublinie. Stanowiły one 5,7% wszystkich kin w kraju. Kina stałe posiadały 61 sal projekcyjnych i dysponowały 11,4 tys. miejsc na widowni. Liczba sal projekcyjnych zwiększyła się o 5,2% w porównaniu z 2015 r., a liczba miejsc na widowni spadła o 0,5%.

W kinach stałych, w województwie lubelskim, wyświetlono 48,5 tys. seansów. W porównaniu z 2020 r., ogólna liczba seansów zwiększyła się o 18,9%. W ciągu całego 2021 r. na seansach filmowych obecnych było 975,5 tys. widzów (więcej o 31,4% niż w 2020 r., a mniej o 37,3% niż w 2015 r.). Filmy produkcji polskiej zgromadziły 231,3 tys. widzów (mniej o 33,7% niż w 2020 r.). W województwie lubelskim widzowie oglądający filmy polskie stanowili 23,7% ogółu widzów w kinach stałych. Przeciętna frekwencja na jednym seansie w 2021 r. wyniosła 20 osób.

W 2021 r. w województwie lubelskim działało 233 instytucje, takie jak: centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice. Spośród wymienionych instytucji 67,4% zlokalizowanych było na wsi, 32,6% w mieście. Było ich więcej o 0,9% w porównaniu z 2020 r. i o 22,6% z 2015 r.

Najwięcej centrów, domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic zlokalizowanych było w powiecie łukowskim i bialskim – odpowiednio 33 i 25, najmniej we włodawskim i lubartowskim (po 4). Miasta na prawach powiatu skupiały 22 instytucje – najwięcej instytucji zlokalizowanych było w Lublinie (16), najmniej w Białej Podlaskiej i Chełmie (po 1).

Wykres 34. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2021 r.
Chart 34. Events and participants of events organized by culture institutions in 2021

Centra, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice zorganizowały 9,3 tys. imprez (więcej o 28,2% niż w 2020 r., a mniej o 20,3% w 2015 r.). Wśród imprez organizowanych przez instytucje kultury dominowały warsztaty (26,5%), prelekcje, spotkania, wykłady (12,7%), koncerty (11,5%), konkursy (10,2%), wystawy (7,7%) czy imprezy turystyczne i sportowo rekreacyjne (6,8%). W imprezach zorganizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice uczestniczyło 1428,3 tys. osób (więcej o 80,4% niż w 2020 r., a mniej o 27,0% w 2015 r.). Przeciętnie w 1 imprezie uczestniczyły 153 osoby, przed rokiem 109 osób. Ośrodki w Lublinie zorganizowały najwięcej, bo 2,2 tys. imprez, które zgromadziły 535,5 tys. uczestników (więcej o 87,7% niż w 2020 r.).

W 2021 r. wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego z budżetów gmin i miast na prawach powiatu w województwie lubelskim wyniosły 385,2 mln zł. W porównaniu z 2020 r. wydatków tych było więcej o 4,9% i o 55,5% z 2015 r. Wydatki te stanowiły 5,1% wszystkich wydatków z budżetów gmin i miast na prawach powiatu poniesionych w województwie.

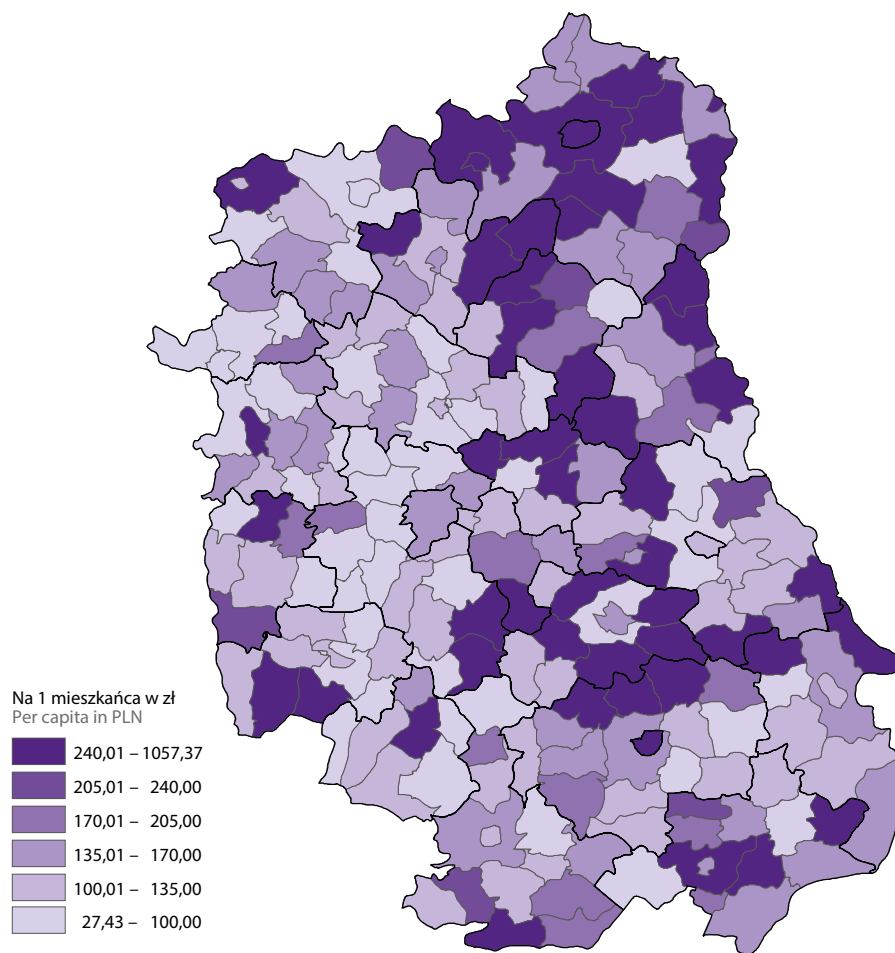
W 2021 r. wydatki budżetu gmin i miast na prawach powiatu na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 188,04 zł (w 2020 r. – 177,88 zł). W kraju na 1 mieszkańca wydano średnio 198,21 zł (w 2020 r. – 187,87 zł). W województwie lubelskim największe wydatki na kulturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Puchaczów (1057,37 zł) i Siennica Różana (999,27 zł), natomiast najmniejsze w gminie Kraśnik (27,43 zł) i Chrzanów (39,12 zł). W Lublinie wydano średnio 167,17 zł. W kraju natomiast największe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w województwie dolnośląskim (240,80 zł), a najmniej w świętokrzyskim (156,59 zł).

Mapa 35.

Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2021 r.

Map 35.

Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2021

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2022 r. liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję zmniejszyła się o 3,7% w porównaniu z 2021 r., a wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję był niższy o 4,6 p. proc.

Niższa niż w 2021 r. była liczba: wypadków drogowych (o 12,0%), ofiar śmiertelnych wypadków drogowych (o 10,4%) i rannych w wypadkach (o 15,6%).

W 2022 r. w województwie lubelskim odnotowano 32,1 tys. przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, co stanowiło 3,7% ogólnej liczby przestępstw w kraju. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 3,7% i o 2,8% w stosunku do 2015 r. W kraju odnotowano wzrost liczby przestępstw stwierdzonych w stosunku do 2021 r. o 5,1% i 7,9% w porównaniu z 2015 r.

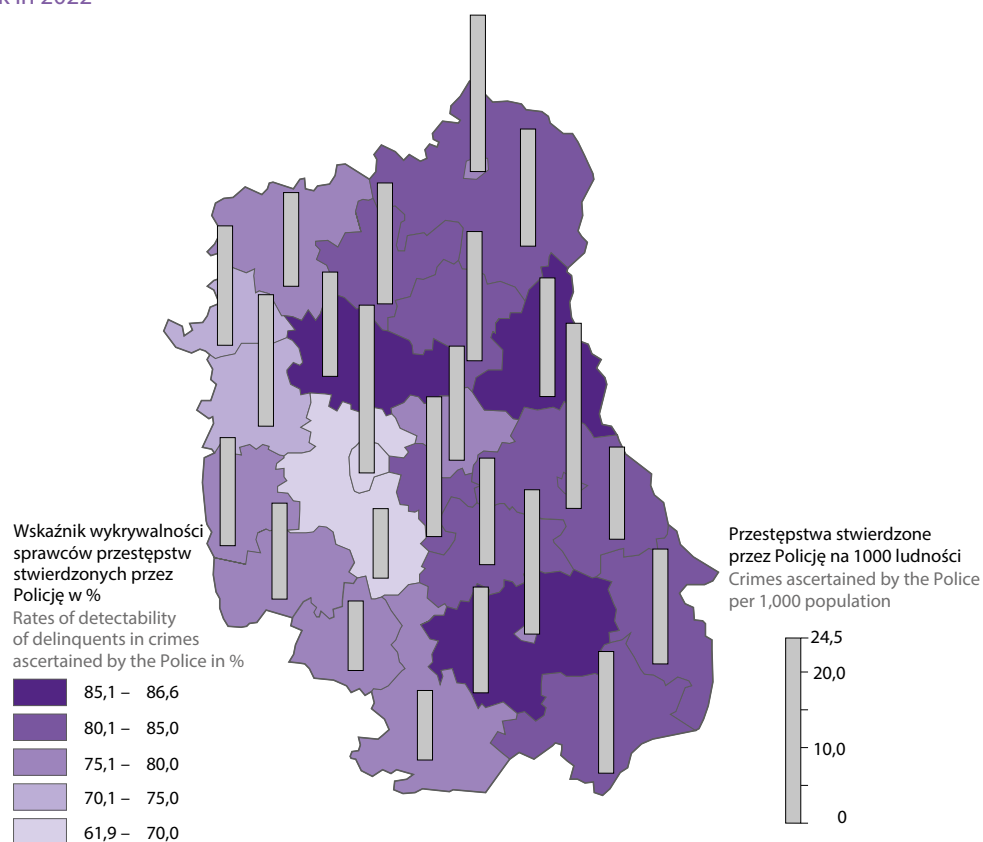
Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

W województwie lubelskim w 2022 r. w ogólnej liczbie przestępstw dominowały przestępstwa o charakterze kryminalnym – 17,9 tys. (55,8%) i było ich mniej o 5,1% niż w 2021 r. Przestępstw o charakterze gospodarczym odnotowano 8,6 tys. (na tym samym poziomie co roku poprzednim), a liczba przestępstw drogowych wyniosła 3,8 tys. i była niższa o 6,0% niż w 2021 r. W kraju, w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost liczby przestępstw o charakterze kryminalnym i gospodarczym (odpowiednio o 0,4% i o 17,6), a spadek liczby przestępstw drogowych (o 2,5%).

Mapa 36.
Map 36.

Zagrożenie przestępczością w 2022 r.
Crime risk in 2022

W 2022 r. wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w województwie wyniósł 75,5% i był niższy o 4,6 p. proc. niż w 2021 r., wyższy zaś o 4,5 p. proc niż w 2015 r. (w kraju wyniósł 71,1% i był niższy o 0,1 p. proc. niż w 2021 r., a wyższy o 6,4 p. proc niż w 2015 r.). Liczba przestępstw stwierdzonych na 1000 ludności w województwie w 2022 r. wyniosła 15,8 wobec 16,3 w 2021 r. i 15,4 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 22,8, 21,6 i 20,8).

W 2022 r. najwyższy wskaźnik zagrożenia przestępczością (liczba przestępstw stwierdzonych na 1000 ludności) odnotowano w miastach na prawach powiatu: Chełm (24,5), Lublin (22,2) oraz Biała Podlaska (20,7), najniższy zaś wystąpił w powiatach: lubelski, janowski, biłgorajski (po 9,2).

Najwyższy wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w 2022 r. odnotowano w powiecie włodawskim (86,6%), najniższy zaś wystąpił w Lublinie (61,9%).

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

W 2022 r. na drogach województwa lubelskiego odnotowano 785 wypadków (co stanowiło 3,7% ogólnej liczby wypadków w kraju), tj. mniej o 12,0% niż w 2021 r. i o 37,3% niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio mniej o 6,5% i o 35,3%). Zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r. zmniejszyła się liczba ofiar śmiertelnych wypadków (odpowiednio o 10,4% i o 35,6%) oraz liczba rannych w wypadkach (odpowiednio o 15,6% i o 43,2%).

W 2022 r. wskaźnik wypadków drogowych na 100 tys. ludności osiągnął wartość niższą niż średnia w kraju i wyniósł 38,7 wobec 43,5 w 2021 r. i 58,4 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 56,4, 60,1 i 85,7). Liczba ofiar śmiertelnych na 100 wypadków drogowych była wyższa niż średnia w kraju i wyniosła 15,4 wobec 15,1 w 2021 r. i 15,0 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 8,9, 9,8 i 8,9). Liczba rannych na 100 wypadków drogowych była niższa niż średnia w kraju i wyniosła 103,8 wobec 108,3 w 2021 r. i 114,7 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 116,0, 115,8 i 120,7).

Tablica 27.
Table 27.

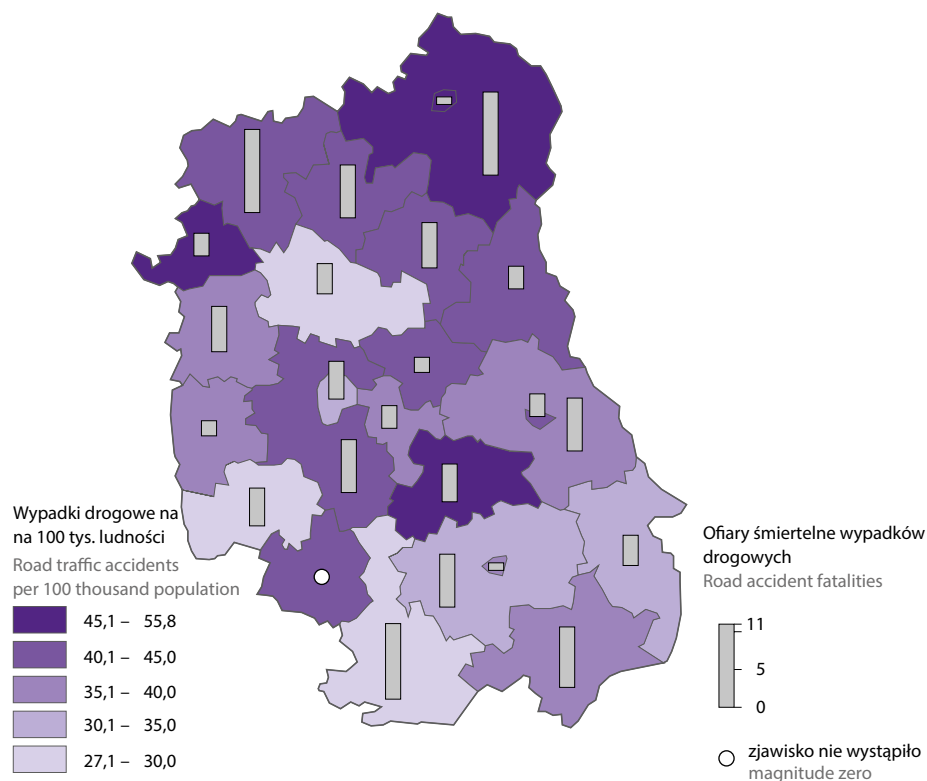
Wypadki drogowe oraz ich skutki
Road accidents and their effects

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Wypadki Accidents	1252	931	892	785
Ofiary śmiertelne Fatalities	188	156	135	121
na 100 wypadków per 100 road accident	15,0	16,8	15,1	15,4
Ranni Injured persons	1436	947	966	815
na 100 wypadków per 100 road accident	114,7	101,7	108,3	103,8

W 2022 r., spośród powiatów województwa lubelskiego, najwyższa liczba wypadków drogowych na 100 tys. mieszkańców odnotowana została w powiecie bialskim (55,8), najniższa zaś – w lubartowskim (27,1). Najwięcej ofiar śmiertelnych w odnotowano w powiecie bialskim i łukowskim (po 11), a jedynie w powiecie janowskim nie było ofiar śmiertelnych wypadków.

Mapa 37.
Map 37.

Bezpieczeństwo na drogach w 2022 r.
Road safety in 2022

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

W województwie lubelskim w 2022 r. 92,4% gospodarstw domowych posiadało dostęp do Internetu, natomiast 87,8% osób w tych gospodarstwach z niego korzystało. Wzrósł odsetek osób korzystających z Internetu, w tym osób korzystających z niego regularnie. W porównaniu z 2021 r. zmniejszyła się grupa osób, która dokonuje zakupów przez Internet.

W 2022 r. dostęp do Internetu posiadało 92,4% gospodarstw domowych (wobec 90,3% w 2021 r.). Dla porównania w 2022 r. w Polsce dostęp do Internetu miało 93,3% gospodarstw (w 2021 r. – 92,4%). W ogólnej liczbie gospodarstw domowych, województwo lubelskie w 2022 r. zajęło 10. miejsce w kraju pod względem gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu. Najwięcej gospodarstw domowych z dostępem do Internetu było w województwie mazowieckie (95,9%).

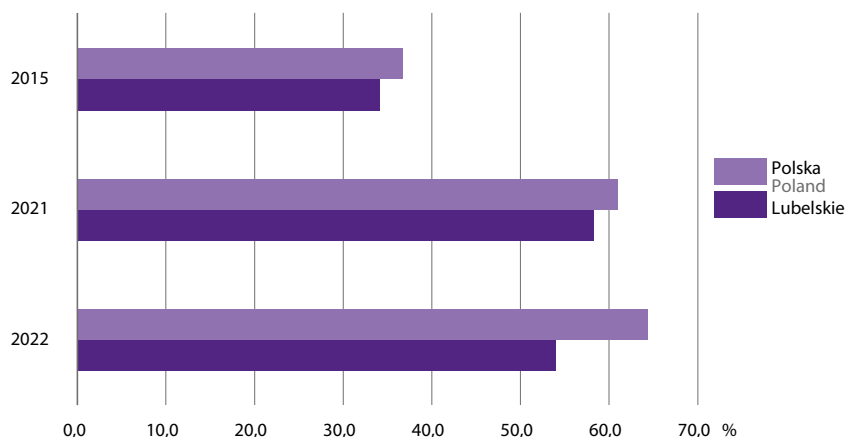
W skali roku udział gospodarstw domowych korzystających z Internetu poprzez szerokopasmowe łącze internetowe zwiększył się o 2,4 p. proc i osiągnął poziom 92,2% (w kraju o 0,9 p. proc. do 92,6%), a przez szerokopasmowe łącze mobilne zmniejszył się o 3,4 p. proc. do poziomu 69,9% (w kraju o 1,4 p. proc. do 70,6%). W Lublinie 97,0% gospodarstw domowych posiadało dostęp do Internetu, natomiast 96,3% gospodarstw posiadało łącza szerokopasmowe.

Tablica 28. Gospodarstwa domowe^a posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby^b korzystające z InternetuTable 28. Households^a with access to the Internet at home and the Internet users^b

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households with access to the Internet at home	78,6	87,2	90,3	92,4
Odsetek osób korzystających z Internetu Percentage of individuals using the internet	72,0	83,3	86,3	87,8
Odsetek osób regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using the Internet regularly (at least once a week)	62,3	74,3	80,0	81,3

a Dane dotyczą gospodarstw domowych z co najmniej 1 osobą w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with at least one person aged 16–74. b Persons aged 16–74.

Wśród mieszkańców województwa w wieku 16–74 lata odsetek osób korzystających z Internetu w 2022 r. wyniósł 87,8%; o 1,5 p. proc. więcej niż w 2021 r. Regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystało z Internetu 81,3% osób w wieku 16–74 lata (wobec 80,0% w roku poprzednim). W 2022 r. w kraju regularnie korzystało z Internetu 85,7% osób wobec 83,6% w roku poprzednim.

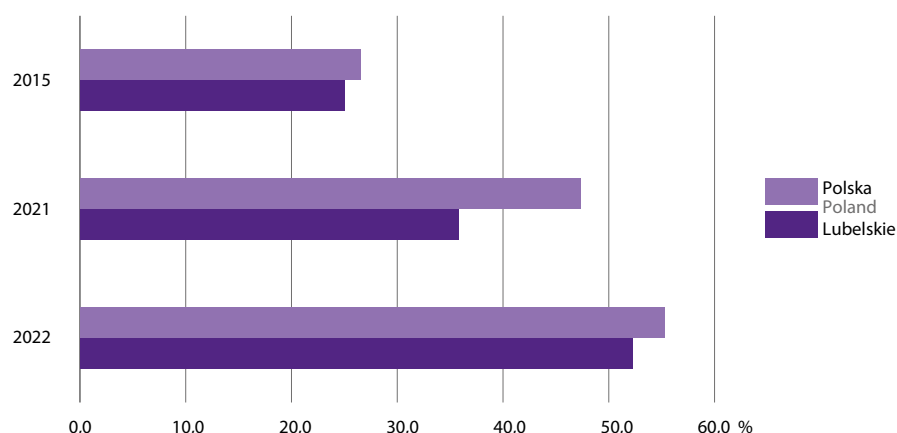
Wykres 35. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcyChart 35. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W 2022 r. zakupów przez Internet w województwie dokonywało 54,2% osób w wieku 16-74 lata. W porównaniu z 2021 r. odnotowano spadek odsetka osób zamawiających przez Internet towary lub usługi o 4,2 p. proc., a wzrost o 20,0 p. proc. do 2015 r. W kraju wskaźnik ten w latach 2015-2021 zwiększył się o 27,7 p. proc. do 64,6%. W ogólnej liczbie gospodarstw domowych, województwo lubelskie w 2022 r. zajęło 14. miejsce w kraju pod względem odsetka osób zamawiających przez Internet, najwyższy natomiast odsetek takich osób był w województwie dolnośląskim (72,6%).

Wykres 36. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 36. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

^a Osoby w wieku 16–74 lata.
^a Persons aged 16–74.

W 2022 r. odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy wyniósł 52,4%, tj. więcej o 16,5 p. proc. w odniesieniu do 2021 r. i o 27,3 p. proc. do 2015 r. W kraju odsetek ten wyniósł 55,4% i był wyższy o 7,9 p. proc. w stosunku do 2021 r. i o 28,8 p. proc. do 2015 r. W województwie podczas korzystania z usług e-administracji najczęściej wykonywanymi czynnościami było pobieranie lub drukowanie formularzy urzędowych (29,3%) oraz wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej (31,3%).

Aktywność społeczna

Social activity

W województwie lubelskim w 2022 r. wpisanych do rejestru REGON było 8,6 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, co stanowiło 4,2% wszystkich podmiotów wpisanych do rejestru REGON.

W 2022 r. w rejestrze REGON wpisanych było 7,2 tys. stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 1,4 tys. fundacji. W stosunku do 2021 r. liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych w województwie wzrosła o 2,1% i o 8,3% w porównaniu z 2015 r. Liczba fundacji była wyższa o 8,3% w porównaniu z 2020 r. i o 51,8% niż w 2015 r. Na terenie województwa lubelskiego widoczne było zróżnicowanie liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ujęciu terytorialnym. Według stanu w końcu 2022 r., podobnie jak rok wcześniej, najwięcej ich funkcjonowało na terenie Lublina (2126, tj. 24,8%) natomiast najmniej funkcjonowało w powiecie parczewskim (143, tj. 1,7%) oraz w mieście Biała Podlaska (160, tj. 1,9%).

W województwie lubelskim w 2022 r. wpisane do rejestru REGON fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne stanowiły 4,2% wszystkich podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Wszystkie fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne stanowiły 5,3% wszystkich tego typu podmiotów w kraju.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. w województwie lubelskim przypadało 42 fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. ludności (w kraju – 43). Porównując powyższy wskaźnik do innych województw, lubelskie zajęło 9. miejsce w kraju. Najlepszą sytuację wśród powiatów województwa lubelskiego odnotowano w Lublinie (64) oraz powiecie włodawskim (49), najmniej korzystnie przedstawiała się sytuacja w powiecie chełmskim i Białej Podlaskiej (po 30).

Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON

Stan w dniu 31 grudnia

Table 29.

Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2021
Ogółem Total	7557	8178	8329	8585
na 10 tysięcy ludności per 10 thousand population	35	40	41	42

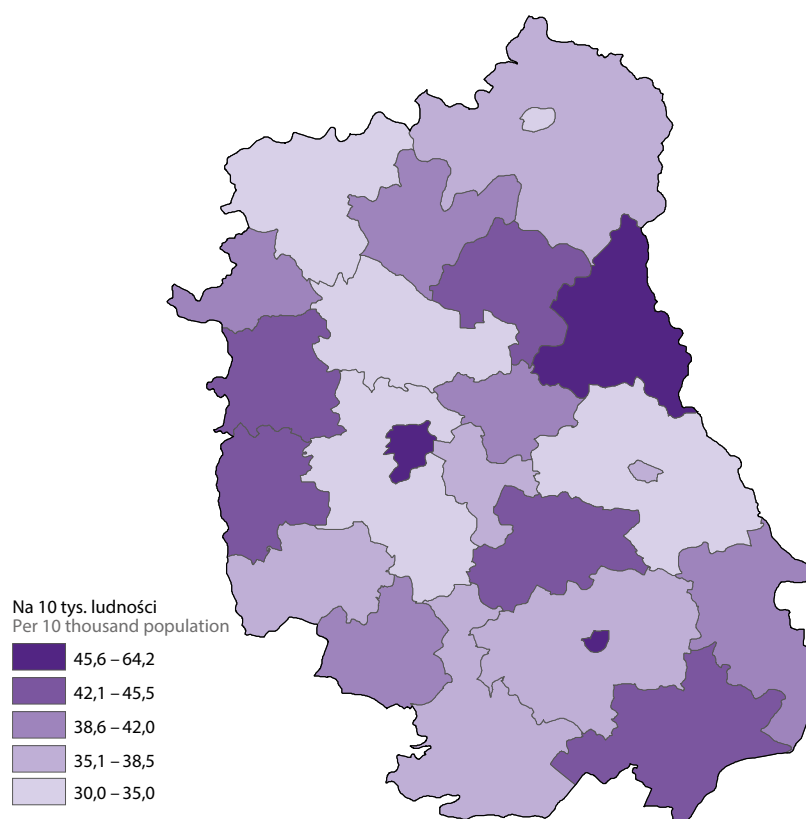
Mapa 38.**Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2021 r.**

Stan w dniu 31 grudnia

Map 38.

Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2022

As of 31 December

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6. 1. Gross domestic product

W 2021 r. według wstępnych szacunków w województwie lubelskim wytworzono 97221 mln zł produktu krajowego brutto – 3,7% wartości w kraju. PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniósł 47464 zł – najmniej wśród wszystkich województw..

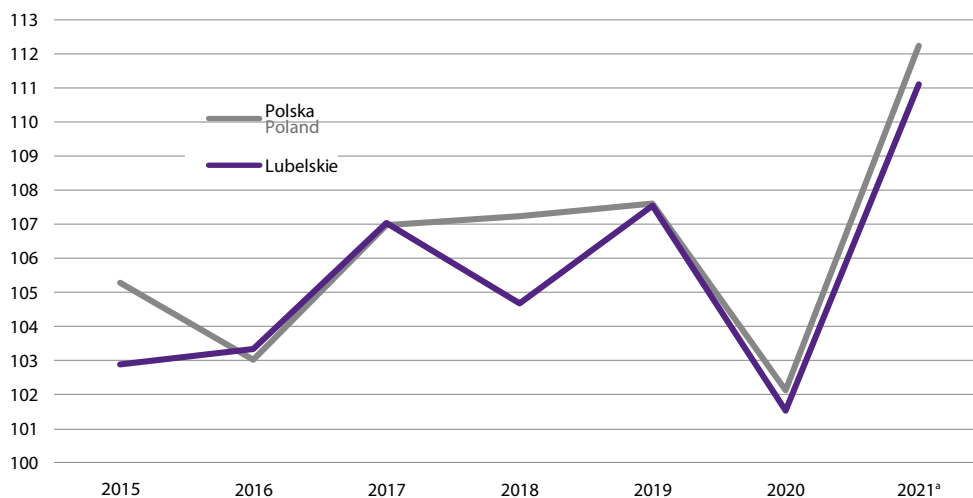
Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Według wstępnego szacunku w 2021 r. wartość produktu krajowego brutto wytworzonego w województwie lubelskim wyniosła 97221 mln zł i w stosunku do 2020 r. w cenach bieżących wzrosła o 11,1%, a w porównaniu z 2015 r. o 40,6%. W kraju wartość PKB kształtowała się na poziomie 2623948 mln zł i w porównaniu z poprzedzającym go rokiem wzrosła o 12,2 %, a w stosunku do 2015 r. o 45,9%. Udział województwa w wytworzeniu krajowego PKB wyniósł 3,7%, tyle samo, co w 2020 r. i mniej o 0,1 p.proc niż w 2015 r. W przeliczeniu na jednego mieszkańca w województwie wytworzono 47464 zł PKB, więcej o 5094 zł niż w 2020 r. i o 15198 zł niż w 2015 r. W 2021 r. województwo lubelskie zajmowało ostatnie miejsce wśród regionów. Omawiany wskaźnik stanowił 68,7% wartości średniej krajowej, podczas gdy w 2020 r. był on wyższy o 0,5 p.proc., a w 2015 r. – o 0,3 p.proc. Najwyższy poziom PKB na 1 mieszkańca uzyskany w 2021 roku w regionie warszawskim stołecznym przewyższał 3-krotnie wartość PKB na 1 mieszkańca województwa lubelskiego. Według wstępnych szacunków w 2021 r. PKB województwa lubelskiego według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w PPS wyniosło 16900 i stanowiło 52,2% średniej wartości tego wskaźnika dla Unii Europejskiej (dla 27 krajów) i było o 29,0% wyższe niż w 2015 r.

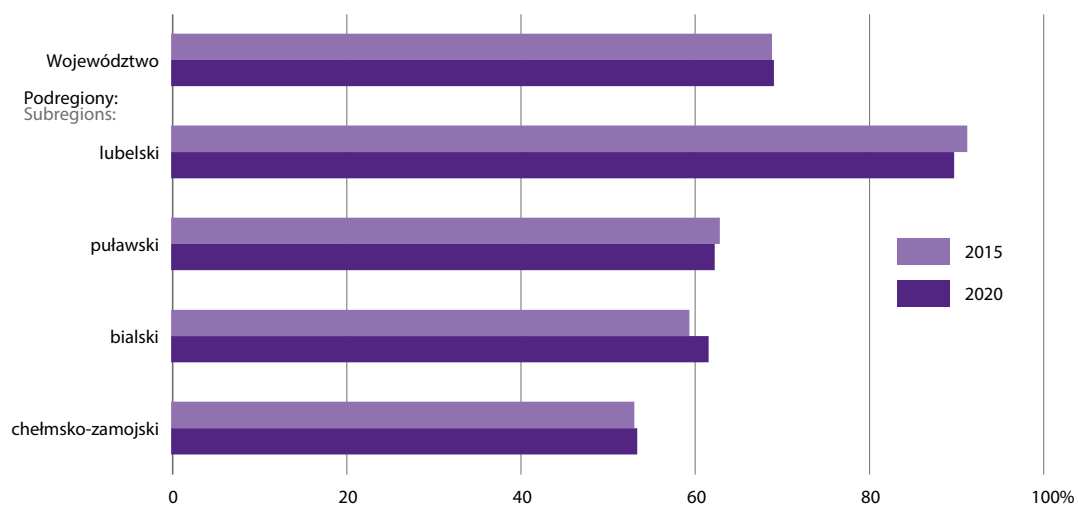
W 2020 r. w podregionie lubelskim wytworzono 44,7% PKB województwa lubelskiego. Na drugiej pozycji uplasował się podregion chełmsko-zamojski z udziałem 22,5%, następnie podregion puławski – 20,2%, a na ostatnim miejscu podregion bialski – 12,6%. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się udział podregionu lubelskiego (o 0,7 p.proc.) i bialskiego (o 0,3 p.proc.), a zmniejszył się udział podregionu chełmsko-zamojskiego (o 0,4 p.proc.) i puławskiego (o 0,6 p.proc.). W 2020 r. w podregionie lubelskim wytworzono 1,7% PKB w kraju, tyle samo, co 2015 r. W województwie lubelskim PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtował się następująco: podregion lubelski – 55075 zł (więcej o 12344 zł niż w 2015 r.), podregion puławski – 38209 zł (więcej o 8754 zł), podregion bialski – 37761 zł (więcej o 9945 zł) i podregion chełmsko-zamojski – 32776 zł (więcej o 7906 zł). Tylko PKB per capita podregionu lubelskiego przekroczył średnią dla województwa i był od niej wyższy o 30,0%. PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca w podregionie puławskim stanowiło 90,2% wartości średniej wojewódzkiej, w podregionie bialskim – 89,1% , a w podregionie chełmsko-zamojskim – 77,4%. Żaden z podregionów nie przekroczył średniej ogólnopolskiej. PKB per capita w podregionie lubelskim stanowił 89,9% jej wartości, w puławskim – 62,4%, w bialskim – 61,7%, a w chełmsko-zamojskim – 53,5%. Wskaźnik dyspersji regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów dla województwa lubelskiego w 2020 r., wyniósł 20,6% i zmniejszył się w stosunku do 2015 r. o 1,4 p.proc.

Wykres 37. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

rok poprzedni=100

Chart 37. Indices of gross domestic product (current prices)
previous year=100

^a Wstępny szacunek.
^a Preliminary estimate.

Wykres 38. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące)**Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju**Chart 38. Gross domestic product per capita by subregions (current prices)
Relative deviations from the national average value

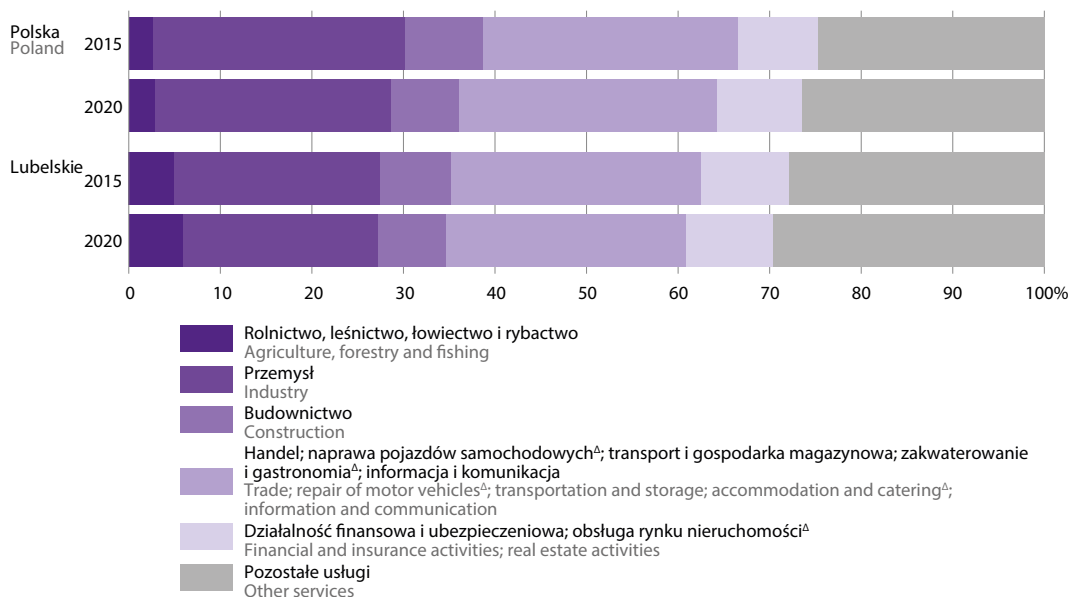
Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

W 2020 r. wartość dodana brutto w województwie lubelskim wyniosła 77065 mln zł, co stanowiło 3,7% wielkości krajowej. W porównaniu z 2015 r. była ona wyższa o 25,6%. Największą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki oferujące pozostałe usługi – 29,4% (27,8% w 2015 r.). Drugą grupą pod względem udziału w tworzeniu WDB w województwie lubelskim były jednostki z grupy: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja – 26,4 % (27,4%). Kolejną grupą były jednostki przemysłowe (tj. z sekcji: górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja) – 21,2% wielkości wojewódzkiej (22,4%). Działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości wygenerowały 9,5% WDB (tyle samo, co w 2015 r.), budownictwo – 7,4% (7,8%), a rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 6,1% (5,1%). Wydajność pracy mierzona WDB na 1 pracującego wyniosła w 2020 r. 109275 zł, co stanowiło 77,0% wielkości krajowej. W 2015 r. była ona niższa o 28596 zł i stanowiła 71,1% wielkości krajowej.

Wykres 39.
Chart 39.

Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)
Gross value added by kind of activity (current prices)

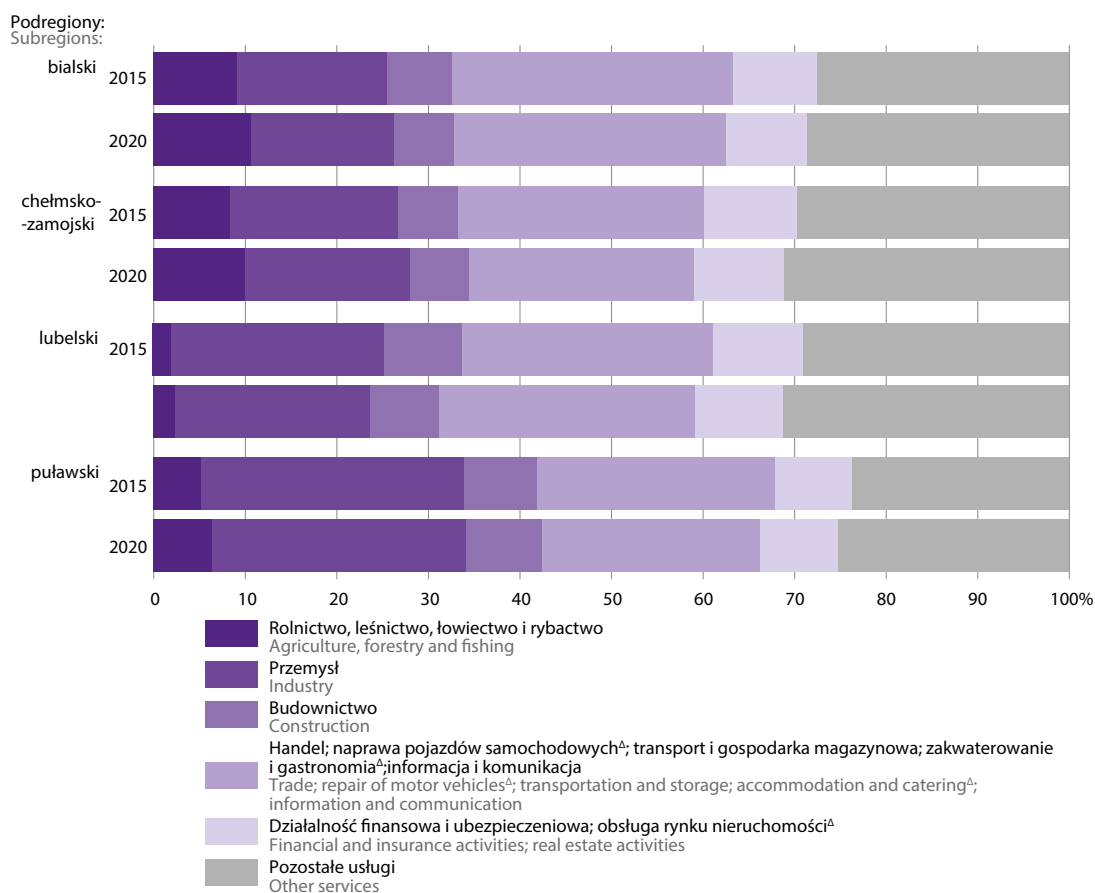

W 2020 r. wartość dodana brutto w podregionie lubelskim wyniosła 34487 mln zł (4,8% wielkości wojewódzkiej) i w porównaniu z 2015 r. była ona wyższa o 27,2%. Największą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki z grupy: pozostałe usługi – 30,8% (28,9% w 2015 r.). W podregionie chełmsko-zamojskim WDB wyniosła 17366 mln zł (22,5%), w stosunku do 2015 r. była ona wyższa o 24,1%. Naj-

większą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki z grupy: pozostałe usługi – 30,8% (29,5% w 2015 r.). W podregionie puławskim WDB wyniosła 15542 mln zł (20,2%) i w porównaniu z 2015 r. była ona wyższa o 22,7%. Największą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki z przemysłu – 27,7% (28,7% w 2015 r.). W podregionie białskim WDB wyniosła 9671 mln zł (12,5%), więcej o 28,7% niż w 2015 r. Największą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki z grupy: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja – 29,5% (30,6% w 2015 r.).

Najwyższą wydajność pracy mierzoną WDB na 1 pracującego w 2020 r. odnotowano w podregionie lubelskim – 124157 zł (87,5% wartości krajowej), więcej o 27116 zł niż w 2015 r. Na drugim miejscu pod tym względem uplasował się podregion białski – 103600 zł (73,0%), więcej o 27422 zł niż w 2015 r. W podregionie puławskim wydajność pracy ukształtowała się na poziomie 98808 zł (69,6%) i wzrosła w porównaniu z 2015 r. o 26819 zł. Podregion chełmsko-zamojski był ostatnim spośród podregionów pod względem WDB na 1 pracującego – 98207 zł (69,2%), tj. więcej o 30392 zł niż w 2015 r.

Wykres 40. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 40. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

Liczba podmiotów gospodarki narodowej stale rośnie. Tendencja wzrostowa utrzymuje się od 2005 r. W największym stopniu przyczynił się do tego wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

W województwie lubelskim na koniec 2022 r. do rejestru REGON wpisanych było 206,1 tys. podmiotów gospodarki narodowej, co stanowiło 4,1% podmiotów w kraju. Liczba podmiotów wzrosła o 3,3% w porównaniu z 2021 r. i o 19,0% w stosunku do roku 2015 (w kraju analogicznie o 3,3% i o 19,4%).

Tablica 30.
Table 30.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a

Entities of the national economy in the REGON register^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Ogółem Total	173184	192737	199541	206117	4,1
sektor publiczny public sector	5750	5090	5055	5058	4,5
sektor prywatny private sector	166363	184816	191136	197208	4,1
W tym: Of which:					
spółki companies	22382	24702	26097	27429	3,0
fundacje foundations	924	1233	1296	1403	4,1
stowarzyszenia i organizacje społeczne associations and social orga- nizations	6633	6945	7033	7182	5,7
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	129484	145662	150748	155530	4,4

^a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
^a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

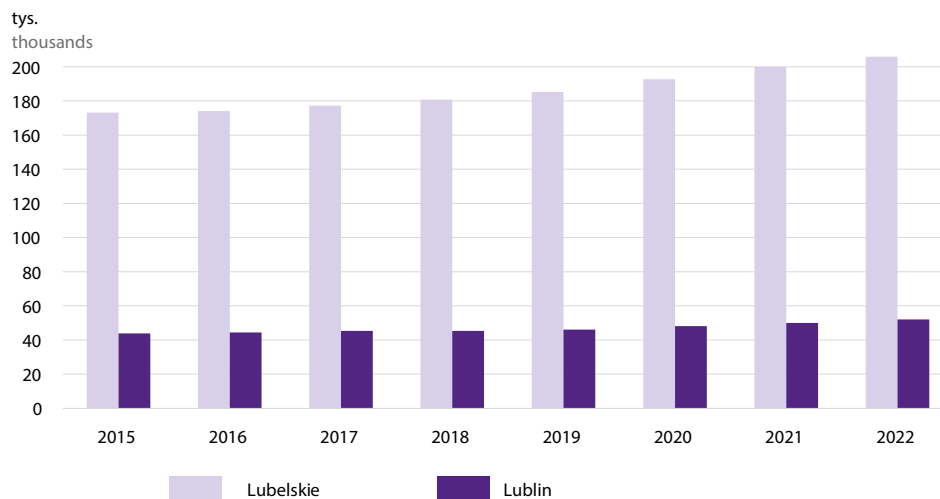
Wykres 41. Podmioty gospodarki narodowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 41.

Entities of the national economy

As of 31 December

W 2022 r. z ogólnej liczby podmiotów w rejestrze REGON, najczęściej zarejestrowanych było w podregionie lubelskim – 41,6%, a następnie w chełmsko-zamojskim – 25,8%, puławskim – 20,1%, a najmniej w bialskim – 12,5%. Jeden na trzy podmioty funkcjonował w powiatach grodzkich (Biała Podlaska, Chełm, Lublin i Zamość), a w samym Lublinie jeden na cztery. W powiatach ziemskich najczęściej podmiotów gospodarki narodowej działało w powiecie lubelskim (7,9%) i puławskim (5,3%), zaś najmniej w parczewskim (1,3%), włodawskim (1,4%) oraz łączyńskim i janowskim (po 1,9%). W porównaniu z 2021 r. zanotowano wzrost ogólnej liczby podmiotów we wszystkich powiatach - największy w Białej Podlaskiej (o 6,8%), powiecie lubelskim (o 5,3%) oraz w Chełmie (4,6%). Najmniejszy wzrost liczby podmiotów odnotowano w powiecie ryckim (o 0,4%).

W 2022 r. wpisano do rejestru REGON 17,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej, więcej o 7,4% niż w 2021 r. Wśród podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą przeważały osoby fizyczne (84,3%), spółki handlowe stanowiły 10,2%. Z ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w 2022 roku 10,5% jednostek nie przetrwało do końca grudnia. W województwie lubelskim w 2022 r. z rejestru REGON wykreślono 9,8 tys. podmiotów, o 15,3% więcej niż w poprzednim roku. W większości (90,3%) były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a spółki handlowe stanowiły 5,4 (w tym z udziałem kapitału zagranicznego – 16,0% ogółu spółek handlowych)

W strukturze podmiotów gospodarki narodowej w województwie przeważały jednostki małe o przewidywanej liczbie pracujących do 9 osób. W 2022 r. stanowiły one 96,9% zarejestrowanych podmiotów. W tej grupie najczęściej jednostek funkcjonowało w sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” i „Budownictwo”. Podmioty średnie liczące od 10 do 49 pracujących obejmowały 2,5% wszystkich podmiotów. W tej grupie najczęściej podmiotów było w sekcji „Edukacja” oraz „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”. Jednostki duże powyżej 49 pracujących stanowiły 0,5% ogółu podmiotów, najczęściej z nich działało w sekcji „Edukacja” oraz „Przetwórstwo przemysłowe”.

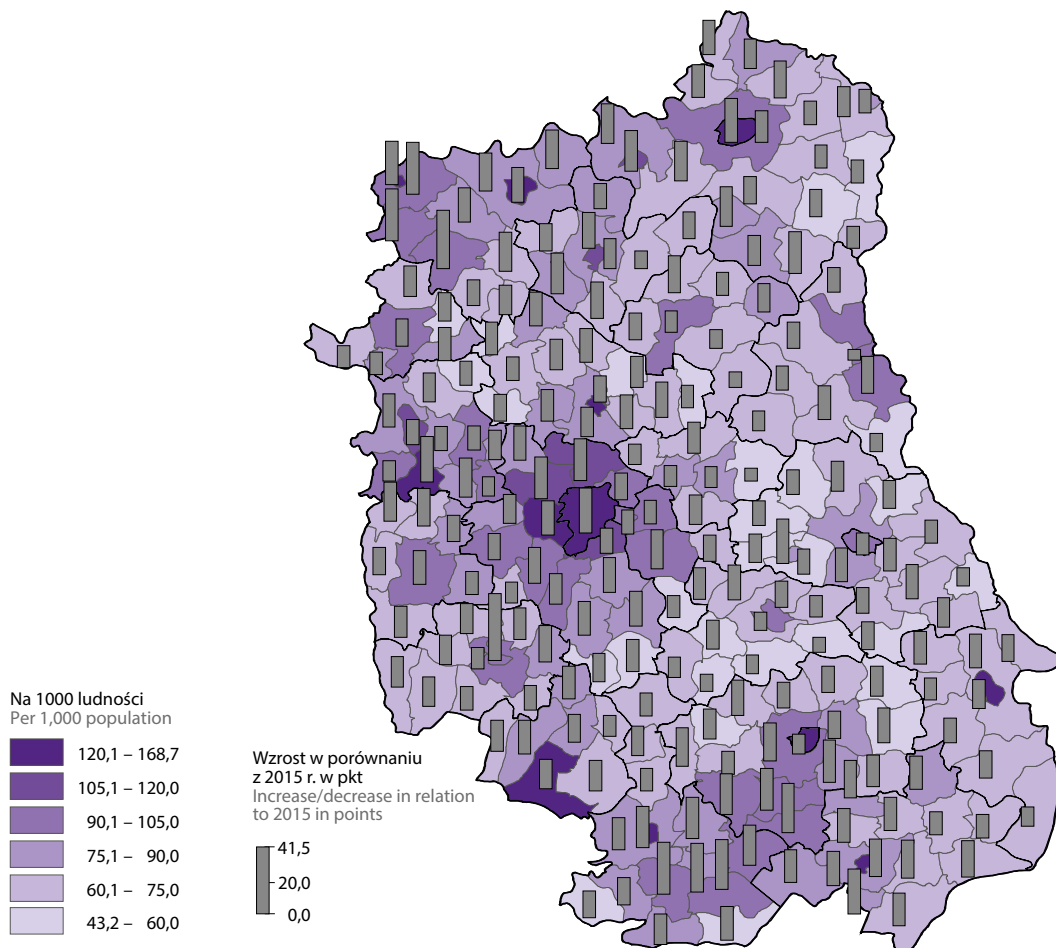
Mapa 39. Podmioty gospodarki narodowej w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 39.

Entities of the national economy in 2022

As of 31 December

Z ogólnej liczby podmiotów w 2022 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ich udział wyniósł 75,5% ogółu podmiotów. Znaczący udział w rejestrze miały również spółki – 13,3%. Ponad połowę z nich stanowiły spółki handlowe, a przede wszystkim spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W porównaniu z 2015 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim w 2022 r. wzrosła o 19,0%. W największym stopniu zwiększyła się liczba fundacji – odnotowano ich o 51,8% więcej. Liczba spółek handlowych wzrosła o 40,2%, a stowarzyszeń i organizacji społecznych – o 8,3%. Zmniejszyła się natomiast liczba przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni i spółek cywilnych. Struktura podmiotów ze względu na formę prawną w analizowanym okresie uległa nieznacznej zmianie.

W porównaniu z 2015 r. zwiększył się udział spółek handlowych i fundacji, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, zmniejszył się natomiast udział spółek cywilnych, spółdzielni oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych.

W rejestrze REGON w końcu 2022 r. na terenie województwa wpisanych było 17,4 tys. spółek handlowych. Stosunkowo duży udział stanowiły spółki należące do sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” – 22,6% „Przemysł” – 14,5% „Budownictwo” – 13,1% oraz „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – 11,3%. W pozostałych sekcjach udziały stanowiły poniżej 10%.

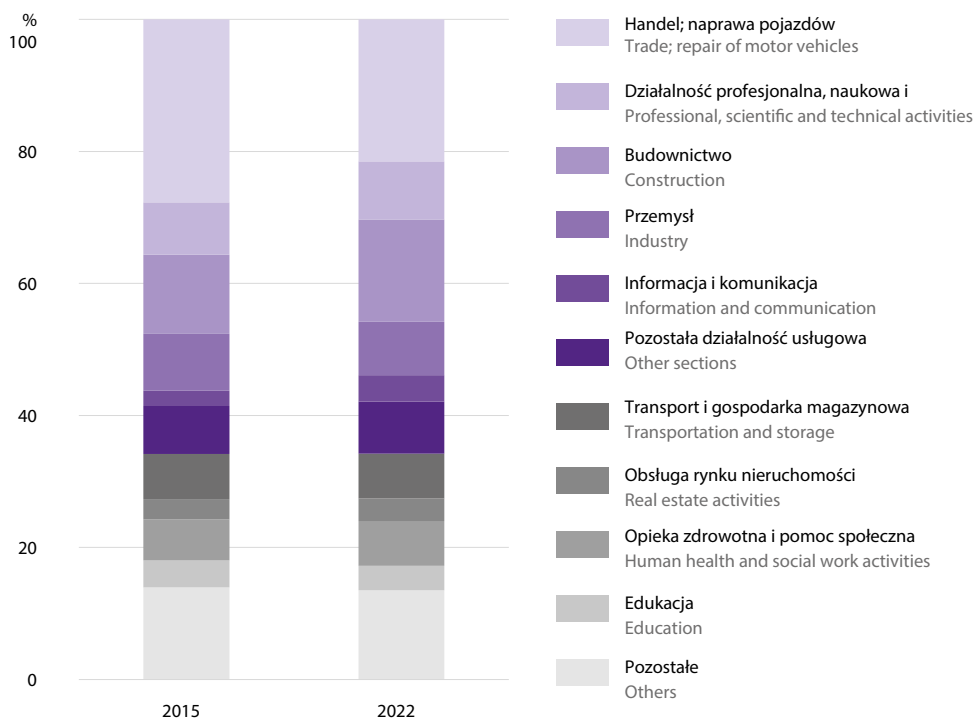
Wykres 42. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 42.

Entities of the national economy by selected PKD sections

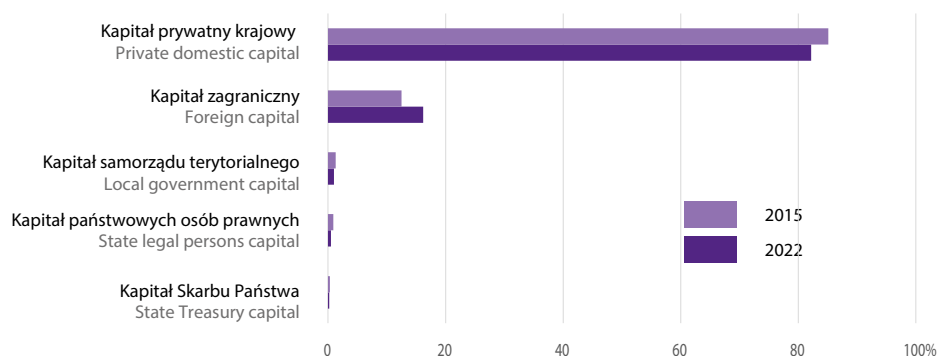
As of 31 December

W porównaniu z rokiem 2015 wyższe udziały zaobserwowano w sekcjach takich jak „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Informacja i komunikacja”, „Budownictwo”, niższym udziałem spółek handlowych charakteryzowały się m.in. sekcje „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” i „Przemysł”. W grupie spółek handlowych, według rodzaju kapitału największy procentowy wzrost wystąpił w liczbie spółek zagranicznych (o 57,9%), największy spadek odnotowano w liczbie jednoosobowych spółek Skarbu Państwa (o 33,3%).

Wykres 43. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a

Chart 43. Commercial companies by type of capital^a
As of 31 December

^a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

^a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to “total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna**Research and development as well as innovation activity**

W 2021 r. wartość nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową wyniosła 1109,7 mln zł i w porównaniu z 2020 r. była wyższa o 8,5%. W ciągu ostatnich lat rosną nakłady na działalność badawczą i rozwojową w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw finansujących działalność badawczą i rozwojową w nakładach wewnętrznych wyniósł 31,4%. W województwie lubelskim wdrożenie innowacji w latach 2019–2021 wykazało 22,9% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 16,1% przedsiębiorstw usługowych.

W badaniu z zakresu działalności badawczej i rozwojowej według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. 300 podmiotów w województwie lubelskim wykazało prowadzenie działalności badawczej i rozwojowej. W porównaniu z 2020 r. ich liczba wzrosła o 12,4%. Stanowiły one 4,1% wszystkich podmiotów tego typu w kraju.

Wartość nakładów wewnętrznych poniesionych na działalność badawczą i rozwojową w województwie lubelskim w 2021 r. wyniosła 1109,7 mln zł i stanowiła 2,9% wszystkich poniesionych tego typu nakładów w kraju. W porównaniu z 2020 r. wartość nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową zwiększyła się o 8,5% i o 51,2% w porównaniu z 2015 r.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

W strukturze nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów kosztów, podobnie jak w latach poprzednich dominowały nakłady bieżące, które w 2021 r. stanowiły 85,4% wszystkich nakładów wewnętrznych na badania naukowe i prace rozwojowe (w kraju – 84,4%). W stosunku do 2020 r. były wyższe o 15,2% (w kraju wzrost o 16,6%), natomiast w odniesieniu do 2015 r. zanotowano w województwie wzrost o 92,4% (w kraju wzrost o 139,0%). W nakładach bieżących dominowały nakłady osobowe – 63,1% (w kraju – 58,9%). Nakłady inwestycyjne stanowiły 14,6% nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową (w kraju – 15,6%).

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

W strukturze nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową według sektorów finansujących w województwie lubelskim dominowały środki pochodzące z sektora rządowego, które w 2021 r. stanowiły 69,0% i były wyższe o 1,7 p. proc. w stosunku do 2020 r. i o 9,8 p. proc. do 2015 r. Zwiększył się również udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw w finansowaniu działalności badawczej i rozwojowej z 16,1% w 2015 r. do 22,4% w 2021 r.

W 2021 r., w województwie lubelskim najwięcej nakładów wewnętrznych bieżących na działalność badawczą i rozwojową przeznaczonych było na badania podstawowe (55,2%), w Polsce natomiast na prace rozwojowe (53,4%).

Tablica 31. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)

Table 31. Intramural expenditure^a on research and development by development by source of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	733,7	986,5	1023,0	1109,7
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	434,0	630,4	688,0	765,3
Przedsiębiorstw Business enterprise	117,8	247,0	261,4	248,4
Szkolnictwa wyższego Higher education	.	38,7	.	.
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	.	0,3	.	.
Reszta świata Rest of the world	.	70,2	45,2	59,0

a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets.

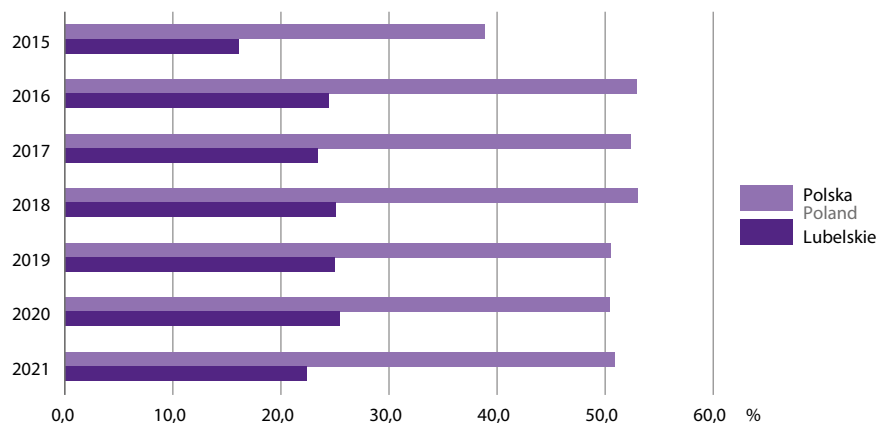
W 2021 r., w województwie lubelskim, udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw finansujących działalność badawczą i rozwojową w nakładach wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową wyniósł 31,4% (w kraju – 63,1%). W porównaniu z 2020 r. udział tych nakładów uległ zmniejszeniu o 4,8 p. proc. (w kraju wzrósł o 0,3 p. proc.), a wzrost o 7,1 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju wzrost o 16,5 p. proc.). Nakłady pochodzące z sektora przedsiębiorstw stanowiły 1,5% nakładów krajowych.

W ciągu ostatnich lat, w województwie lubelskim, jak i w Polsce, rosną nakłady na działalność badawczą i rozwojową w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

W 2021 r. nakłady na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w województwie lubelskim wyniosły 542 zł i były wyższe o 9,4% w porównaniu z 2020 r. i 58,2% z 2015 r. W Polsce natomiast średnia wartość nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową przypadająca na 1 mieszkańca wyniosła 992 zł i wzrosła rok do roku o 16,8%.

Wykres 44. **Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R**

Chart 44. **Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D**

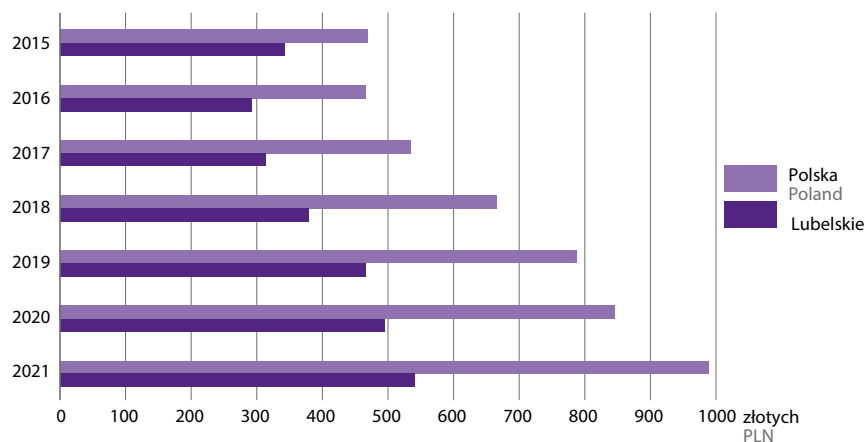
W województwie lubelskim w 2021 r. największym udziałem w strukturze nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową wyróżniał się sektor szkolnictwa wyższego, którego koszty związane z prowadzonymi pracami stanowiły 67,5% (w kraju – 34,7%).

W 2021 r. analiza nakładów wojewódzkich brutto na działalność badawczą i rozwojową według źródeł pochodzenia środków wskazuje, iż większość z nich została sfinansowana ze środków zewnętrznych (79,2%) i było ich o 13,9% więcej w porównaniu z 2020 r. i o 47,9% więcej niż w 2018 r. Nakłady wewnętrzne na finansowanie działalności badawczo-rozwojowej stanowiły zaledwie 20,8% wszystkich nakładów.

W województwie lubelskim głównym źródłem pochodzenia środków zewnętrznych były instytucje rządowe i samorządowe, których środki stanowiły 86,9% środków zewnętrznych przeznaczonych na finansowanie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych. Środków tych było o 11,2% więcej niż w 2020 i o 52,2% niż w 2018 r. Środki te stanowiły 5,5% wszystkich tego typu środków w kraju.

Wykres 45. **Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca**

Chart 45. **Intramural expenditure^a on research and development per capita**

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Tablica 32.
Table 32.

Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)
Intramural expenditure^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2021 Polska=100 Poland =100
	w mln zł in million PLN				
Ogółem Total	806,6	986,5	1023,0	1109,7	2,9
nakłady finansowane ze środków: expenditures financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	212,5	236,6	251,6	231,0	1,2
Zewnętrznych External funds	594,1	749,8	771,4	878,7	4,8
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	501,5	627,9	686,2	763,2	5,5

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

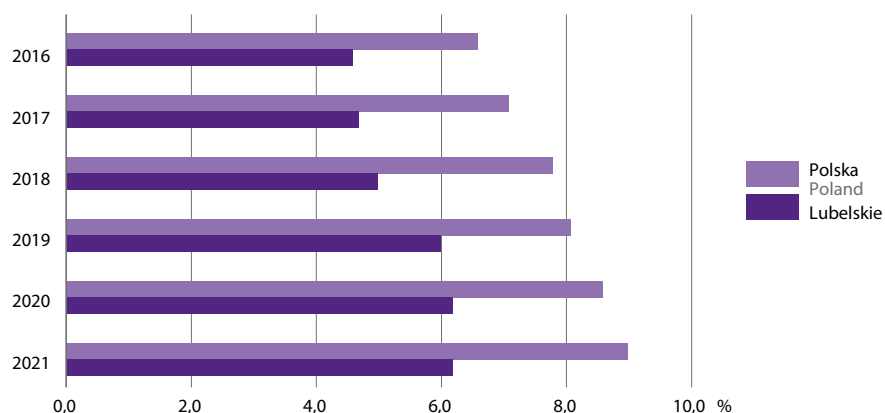
Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (ECP) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

W 2021 r. rzeczywiste zaangażowanie personelu wewnętrznego w prowadzone badania naukowe i prace rozwojowe wyniosło 5771,3 ekwiwalentów pełnego czasu pracy (EPC) i wzrosło w skali roku o 4,1% (w kraju wzrost o 8,0%). Personel wewnętrzny B+R (mierzony w EPC) na 1000 osób aktywnych zawodowo w województwie lubelskim w 2021 r. wyniósł 6,2 EPC (był taki sam jak przed rokiem). Wskaźnik ten był niższy o 2,8 EPC niż w Polsce, co ukształtowało województwo lubelskie na 8. miejscu w kraju.

Wykres 46.
Chart 46.

Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Internal R&D personnel^a per 1,000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) — przeciętne w roku.

a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) — annual averages.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

W 2021 r. w województwie lubelskim zarejestrowano 3873,5 pracujących badaczy (w EPC), co stanowiło 67,1% personelu wewnętrznego w działalności badawczo-rozwojowej (w kraju – 72,7%). W porównaniu z rokiem 2020 liczba badaczy w województwie wzrosła o 4,9%, podczas gdy w kraju wzrost ten wyniósł 8,1%. Badacze w województwie stanowili 3,4 wszystkich badaczy w kraju.

Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczą i rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

Badania dotyczące innowacji prowadzone są w dwóch grupach: wśród przedsiębiorstw przemysłowych oraz wśród przedsiębiorstw wybranych działów PKD w sektorze usług. Badaniami tymi objęte są przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W województwie lubelskim wdrożenie innowacji w latach 2019–2021 wykazało 22,9% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 16,1% przedsiębiorstw usługowych. W Polsce udział przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle kształtował się na poziomie 22,0%, natomiast w sektorze usług przedsiębiorstwa innowacyjne stanowiły 19,7%. W porównaniu z 2020 r. nastąpił spadek odsetka przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych, które wprowadziły innowacje produktowe i procesowe. Zarówno innowacje produktowe, jak i innowacje procesów biznesowych częściej wprowadzały przedsiębiorstwa przemysłowe niż usługowe.

W latach 2019-2021 w ramach innowacji produktowych, nowe lub znacząco ulepszone wyroby wprowadziło 11,7% przedsiębiorstw przemysłowych i 1,3% usługowych, natomiast nowe lub znacząco ulepszone usługi – 2,9% przedsiębiorstw przemysłowych i 4,6% usługowych.

Innowacje procesów biznesowych wdrożyło 19,1% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 14,6% przedsiębiorstw usługowych. Przedsiębiorstwa przemysłowe najczęściej wprowadzały nowe lub znacząco ulepszone metody wytwarzania wyrobów lub świadczenia usług (9,6%), a podmioty usługowe – nowe lub znacząco ulepszone zasady działania wewnątrz przedsiębiorstw lub w relacji z otoczeniem (6,7%).

Największy odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych wystąpił w działach produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych (71,4%), produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (67,4%), produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (61,9%), natomiast w usługach – w działach telekomunikacja (50,0%), działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana (45,5%) oraz finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (36,1%).

Tablica 33. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji
 Table 33. Innovative enterprises by types of introduced innovations

Wyszczególnienie Specification	2013-2015	2018-2020	2019-2021	2019-2021 Polska Poland
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises			
Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Industrial enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	18,4	38,2	22,9	22,0
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	11,7	19,2	12,8	13,1
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	13,4	32,8	19,1	18,0
Przedsiębiorstwa usługowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Service enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	8,6	23,5	16,1	19,7
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	3,4	10,9	5,7	6,8
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	6,7	20,5	14,6	18,1

a W latach 2013-2015 dane dotyczą innowacji procesowych.
 a In the years 2013-2015 the data relate to process innovations.

W 2021 r. w województwie lubelskim nakłady poniesione na działalność innowacyjną w grupie przedsiębiorstw przemysłowych wyniosły 718,5 mln zł, tj. o 30,6 mln zł więcej niż w 2020 r. Środki te stanowiły 3,8% nakładów wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych działających w Polsce.

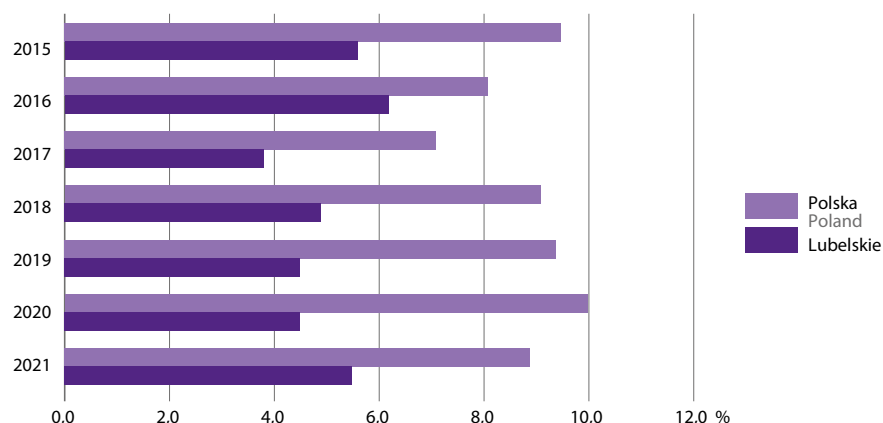
Nakłady na działalność innowacyjną przedsiębiorstw sektora usług z województwa lubelskiego wyniosły w 2021 r. 141,3 mln zł, co stanowiło 0,6% wydatków poniesionych przez wszystkie przedsiębiorstwa z tego sektora w kraju.

W województwie lubelskim w 2021 r. udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2019-2021 w przychodach ze sprzedaży ogółem wyniósł 5,5%, podczas gdy w kraju wskaźnik ten osiągnął wartość 8,9%. W porównaniu z rokiem 2015 wartość tego udziału zmniejszyła się o 0,1 p. proc., podczas gdy w kraju w analogicznym okresie odnotowano spadek o 0,6 p. proc.

Wśród przedsiębiorstw z sektora usług w województwie lubelskim udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych (wprowadzonych na rynek w latach 2019-2021) w przychodach ogółem w 2021 r. wyniósł 1,1%. Dla przedsiębiorstw usługowych w Polsce wskaźnik ten osiągnął wartość 3,1%.

Wykres 47. **Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem**

Chart 47. **Share of revenue of industrial enterprises from sale of new or improved products in total sales revenue**

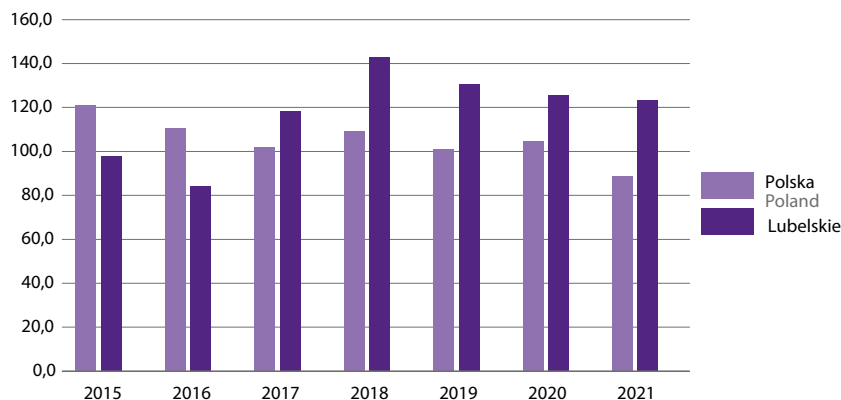
W 2021 r. w Urzędzie Patentowym RP na terenie województwa lubelskiego odnotowano 254 zgłoszenia wynalazków dokonanych przez podmioty krajowe, tj. o 2,3% mniej niż w 2020 r., a o 20,4% więcej niż w porównaniu z 2015 r. Stanowiły one 7,5% wszystkich zgłoszonych wynalazków w kraju.

W 2021 r. przyznano w Urzędzie Patentowym RP 274 patenty na wynalazki przez podmioty krajowe, co stanowiło 8,4% wszystkich zgłoszonych patentów w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił wzrost liczby przyznanych patentów na wynalazki o 61,2% i o 48,1% więcej niż w 2015 r.

W Urzędzie Patentowym RP w 2021 r. na terenie województwa lubelskiego odnotowano 23 zgłoszenia wzorów użytkowych dokonane przez podmioty krajowe (o 45,2% mniej niż w 2020 r. i o 52,1% w porównaniu do 2015 r.) oraz udzielono 29 praw ochronnych dla tego rodzaju własności przemysłowej (o 3,2% mniej niż w 2020 r., a o 31,8% więcej w porównaniu do 2015 r.). Zgłoszenia wzorów użytkowych stanowiły 3,2% wszystkich zgłoszeń w kraju, a udzielone prawa ochronne 5,3%.

Wykres 48. **Zgłoszenia wynalazków dokonane^a przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców**

Chart 48. **Patent applications^a filed by domestic entities^a per million inhabitants**

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
^a Źródło: dane urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej
^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
 Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Wskaźnik liczby zgłoszeń wynalazków złożonych przez podmioty krajowe w Urzędzie Patentowym RP w 2021 r. w województwie lubelskim wyniósł 124,0 zgłoszenia na 1 milion mieszkańców, co oznacza spadek w porównaniu do 2020 r. (o ok. 2 zgłoszenia na 1 milion mieszkańców), natomiast wzrost w porównaniu do 2015 r. (o prawie 26 zgłoszeń na 1 milion mieszkańców). W Polsce wskaźnik ten był niższy i wyniósł 88,9, przy rozpiętości od 35,4 – dla województwa lubuskiego do 126,8 – dla województwa mazowieckiego.

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Use of information and communication technologies in enterprises

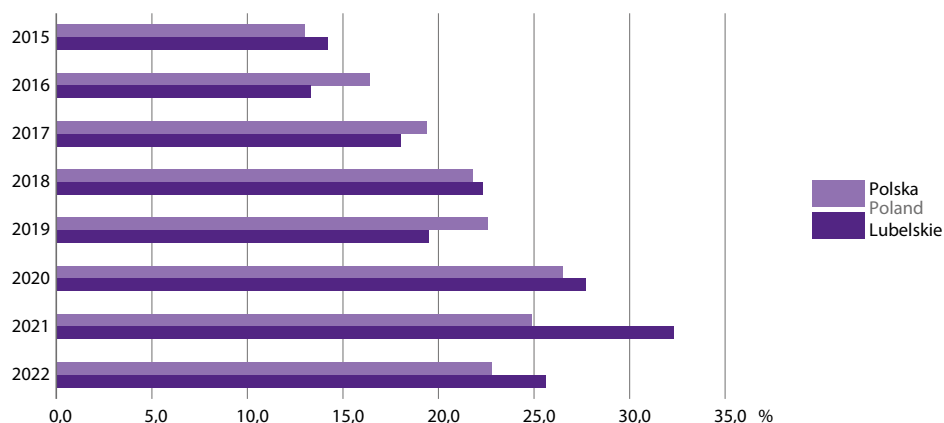
W 2022 r., w województwie lubelskim, 99,5% przedsiębiorstw posiadało dostęp do Internetu szerokopasmowego. Najczęściej przedsiębiorstwa wyposażone były w szerokopasmowe łącza internetowe o prędkości od 30 do 100 Mbit/s. Zmniejszył się odsetek przedsiębiorstw, które otrzymywały zamówienia przez sieci komputerowe. Zwiększeniu uległ natomiast odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących w swojej działalności otwarte dane publiczne.

W województwie lubelskim w 2022 r. dostęp do Internetu szerokopasmowego deklarowało 99,5%, tj. więcej o 0,5 p. proc. niż w 2021 r. i o 7,9 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju 98,5%). Udział przedsiębiorstw z dostępem do łączy szerokopasmowych z roku na rok ulega poprawie, podobna tendencja utrzymuje się również w kraju.

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wykres 49. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a
Chart 49. Enterprises with Internet access^a

^a Dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mbit/s.
^a Internet access 30–100 Mbit/s.

W 2022 r. w województwie lubelskim 84,5% ogółu przedsiębiorstw korzystało ze stałych szerokopasmowych połączeń internetowych, tj. o 0,3 p. proc. mniej niż w kraju. Najczęściej przedsiębiorstwa w województwie lubelskim wyposażone były w szerokopasmowe łącza internetowe o prędkości od 30 do 100 Mbit/s – 25,6% (w kraju 22,8%). Mniejszy był udział przedsiębiorstw dysponujących stałym łączem o przepustowości z zakresu do 30 Mbit/s (15,0%; w kraju 10,1%). Przepustowością przynajmniej 100 Mbit/s,

ale mniej niż 500 Mbit/s dysponowało 27,6% przedsiębiorstw (w kraju 28,0%), natomiast przepustowość przynajmniej 500 Mbit/s, ale mniej niż 1 Gbit/s dysponowało 10,0% przedsiębiorstw (w kraju 12,3%). Najmniej przedsiębiorstw było wyposażonych w stałe łącza o prędkości przynajmniej 1 Gbit/s (6,4%; w kraju 11,0%).

W 2021 r., odsetek przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż poprzez sieci komputerowe w województwie lubelskim wyniósł 14,6% (w kraju 17,0%). W porównaniu z 2020 r. wskaźnik ten zmniejszył się o 4,1 p. proc. (w kraju spadek o 0,9 p. proc.). Natomiast w porównaniu z 2015 r. wskaźnik ten wzrósł o 6,8 p. proc. (w kraju wzrost o 4,6 p. proc.).

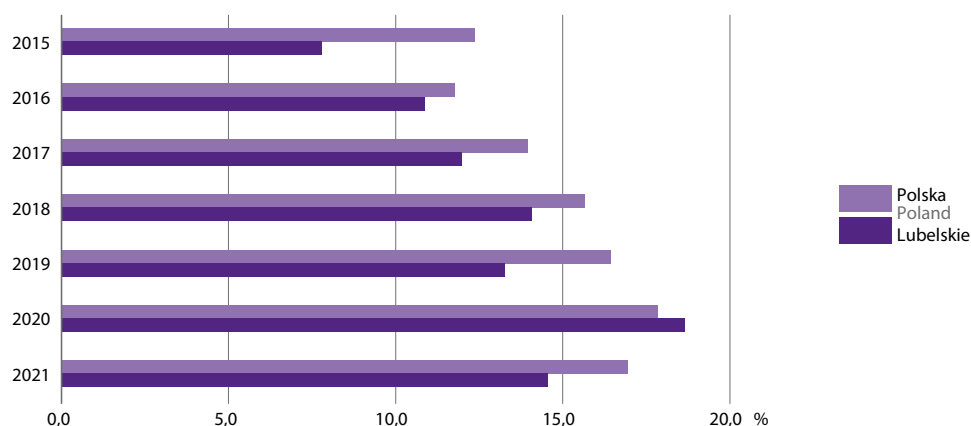
Sprzedaż elektroniczną za pośrednictwem stron internetowych przedsiębiorstwa prowadzą głównie za pośrednictwem własnych stron internetowych lub aplikacji (9,6% przedsiębiorstw sprzedających przez strony), nieco rzadziej korzystają z zewnętrznych platform handlowych (8,0%).

W 2021 r. 10,8% przedsiębiorstw otrzymywało zamówienia od odbiorców indywidualnych; natomiast 9,7% od innych przedsiębiorstw lub jednostek administracji publicznej

Do **sprzedaży elektronicznej** zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI (elektroniczna wymiana informacji, która zapewnia automatyczne przetwarzanie). Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faksem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Wykres 50.
Chart 50.

Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Enterprises receiving orders via computer networks

Działalność administracji publicznej generuje duże ilości danych, które w większości mają charakter publiczny i stanowią użyteczne źródło informacji dla podmiotów gospodarczych. Ponadto pełnią one funkcję wspomagającą w procesie planowania i podejmowania decyzji biznesowych. W 2021 r. z otwartych danych publicznych w celach biznesowych korzystało 20,0% przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa wykazywały największe zainteresowanie otwartymi danymi publicznymi z kategorii gospodarka i finanse

(16,6%), natomiast najmniejsze – informacjami z danych z zakresu kultury, sportu i turystyki (3,8%). Odsetek przedsiębiorstw identyfikujących dane publiczne, które mogłyby być wykorzystywane w celach biznesowych, lecz nie zostały udostępnione w ramach otwartych danych publicznych wyniósł 3,2% (o 1,0 p. proc. mniej niż w kraju).

Otwarte dane publiczne wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2022 r. w województwie lubelskim wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe były wyższe niż uzyskane rok wcześniej, z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej. Poprawił się wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto oraz wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia. Przychody ze sprzedaży na eksport były wyższe niż przed rokiem.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

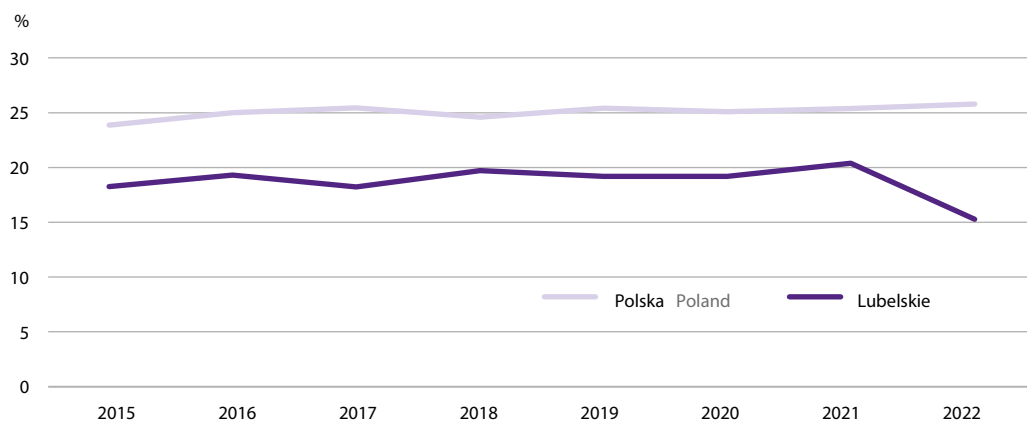
Przychody z całokształtu działalności uzyskane w 2022 r. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie lubelskim wyniosły 137302,1 mln zł i były wyższe o 70,4% niż w 2021 r. i o 160,3% niż w 2015 r. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnęły wartość 132764,2 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z 2021 r. o 67,9% i o 160,5% w stosunku do 2015 r. Ich wzrost w ujęciu rocznym odnotowano w większości sekcji, przy czym największy (w ujęciu wartościowym) w przetwórstwie przemysłowym oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (eksport) obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przeznaczonych na eksport w 2022 r. wyniosły 20041,6,0 mln zł i były o 25,8% wyższe od osiągniętych w 2021 r. Udział sprzedaży na eksport w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu badanych podmiotów wyniósł 15,1% i w porównaniu z 2021 r. był niższy o 5,1 p. proc. W ogólnej wartości sprzedaży eksportowej 81,9% stanowiły przychody ze sprzedaży produktów, natomiast 18,1% – przychody ze sprzedaży towarów i materiałów.

Wykres 51. Udział przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem

Chart 51. Share of revenue from sale of products, goods and materials for export in total revenue from sale of products, goods and materials

W 2022 r. koszty uzyskania przychodu z całokształtu działalności wyniosły 126836,1 mln zł i w skali roku zwiększyły się o 70,2% i o 162,8% w stosunku do 2015 r. W 2022 r. strukturze rodzajowej kosztów w stosunku do 2021 r., zwiększył się udział zużycia materiałów i energii (o 5,6 p. proc.; do 52,5%), zmniejszył się zaś udział podatków i opłat (o 1,9 p. proc.; do 5,9%), wynagrodzeń brutto (o 1,7 p. proc.; do 15,5%), amortyzacji (o 1,3 p. proc.; do 6,2%), usług obcych (o 0,6 p. proc.; do 14,3%), ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (o 0,3 p. proc.; do 4,0%), natomiast udział pozostałych kosztów rodzajowych pozostał na tym samym poziomie (1,5%).

Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów wyniósł 123747,5 mln zł i był wyższy o 69,9% w stosunku do 2021 r. Największy ich wzrost (w ujęciu wartościowym), podobnie jak dla przychodów ze sprzedaży, odnotowano w przetwórstwie przemysłowym oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych.

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

W 2022 r. wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 9016,7 mln zł, co oznacza wzrost o 44,9% w stosunku do 2021 r. Pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z -8,4 mln zł w 2021 r. do -485,1 mln zł w 2022 r.), natomiast znacznie wyższy był wynik na operacjach finansowych (1934,5 mln zł w 2022 r. wobec -172,7 mln zł w 2021 r.).

Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 10466,0 mln zł, tj. o 73,3% większą niż w 2021 r.; zysk brutto wyniósł 10896,1 mln zł, a strata brutto 430,1 mln zł. Obciążenia wyniku finansowego brutto zwiększyły się w skali roku o 66,4% (do 1524,4 mln zł). W rezultacie wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 8941,6 mln zł i był wyższy o 3817,7 mln zł (tj. o 74,5%) od wyniku osiągniętego rok wcześniej; zysk netto zwiększył się o 74,9%, a strata netto o 84,0%. Największą poprawę wyniku finansowego netto odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (o 334,0 mln zł do 2668,9 mln zł) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 331,2 mln zł do 414,4 mln zł). Z kolei największe pogorszenie wyniku finansowego netto miało miejsce w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 33,3 mln zł do 18,7 mln zł).

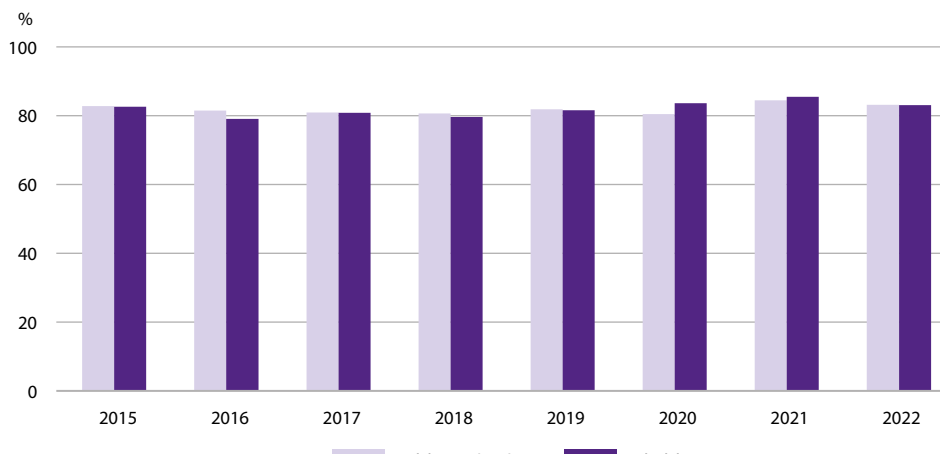
Zysk netto w 2022 r. wykazało 83,0% badanych przedsiębiorstw, tj. o 2,5 p. proc. mniej niż przed rokiem. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności osiągnął 95,0% i był taki sam jak w 2021 r.

Wykres 52.

Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw

Chart 52.

Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of surveyed enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych o zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów z 92,5% w 2021 r. do 92,4% w 2022 r. (w kraju wyniósł 94,0%, wobec 93,3% przed rokiem). W skali roku zwiększyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 7,5% do 7,6%) oraz obrotu netto (z 6,4% do 6,5%), wskaźnik płynności finansowej I stopnia (z 30,0% do 99,9%) oraz płynności finansowej II stopnia (z 87,2% do 147,8%). W kraju odnotowano spadek wartości powyższych wskaźników w porównaniu z 2021 r., i tak wskaźnik rentowności obrotu brutto był niższy o 0,7 p. proc., obrotu netto – o 0,6 p. proc., wskaźnik płynności finansowej I stopnia – o 5,1 p. proc. oraz płynności finansowej II stopnia – o 2,2 p. proc.

Tablica 34. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 34. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprise

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	w % in %				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	91,5	93,2	92,5	92,4	94,0
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	8,3	7,6	7,9	6,8	6,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	8,5	6,8	7,5	7,6	6,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	7,2	5,7	6,4	6,5	5,0
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	33,7	31,7	30,0	99,9	39,0
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	113,9	98,0	87,2	147,8	105,4

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych wyniosła na koniec 2022 r. 63355,2 mln zł, co oznacza wzrost o 147,5% w skali roku. Wartość zapasów ukształtowała się na poziomie 11878,3 mln zł, tj. o 30,1% wyższym niż rok wcześniej. Odnotowano wzrost należności krótkoterminowych (o 58,3%), krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 2,2%) i inwestycji krótkoterminowych (ponad 6 razy). W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych wzrósł udział inwestycji krótkoterminowych (z 21,4% w 2021 r. do 54,3% w 2022 r.), natomiast zmniejszył się udział zapasów (z 35,7% na 18,7%), należności krótkoterminowych (z 40,7% na 26,0%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 2,2% na 0,9%).

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec 2022 r. wyniosły 47452,7 mln zł i były o 94,7% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 27,4% ogółu zobowiązań (wobec 25,2% rok wcześniej). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 13011,4 mln zł i była o 111,5% wyższa niż w końcu 2021 r. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 34441,3 mln zł i w skali roku były wyższe o 89,0%, w tym zobowiązania z tytułu: kredytów i pożyczek – o 267,8%, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 32,7%, dostaw i usług – o 30,7%. Relacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu w końcu 2022 r. wyniosła 87,1% wobec 99,1% w 2021 r.

Z analizy wskaźników sprawności działania przedsiębiorstw wynika, że w porównaniu z 2021 r. skrócił się cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług – o 9 dni (do 32 dni), cykl rotacji zapasów – o 9 dni (do 33 dni) oraz cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług – o 5 dni (do 36 dni).

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

W 2021 r. wartość nakładów inwestycyjnych w podmiotach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób była w skali roku wyższa o 1,9%.

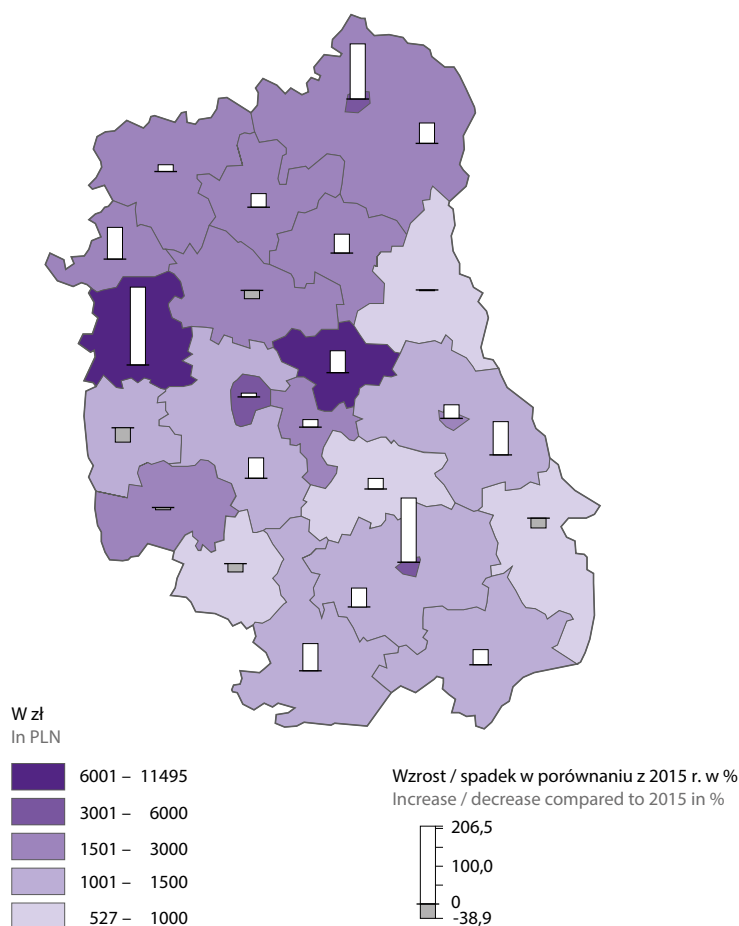
W 2022 r. w stosunku do 2021 r. odnotowano wzrost o 20,3% nakładów inwestycyjnych w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Wzrosła liczba rozpoczętych inwestycji (o 28,6%) oraz ich wartość kosztorysowa (o 95,9%).

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Mapa 40.
Map 40.

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)

Investment outlays in enterprises^a per capita in 2021 (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

W pierwszej części analizy dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

W 2021 r. nakłady inwestycyjne realizowane w województwie lubelskim przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosły 6196,1 mln zł (3,0% ogółu nakładów w kraju) i były wyższe w porównaniu z 2020 r. o 1,9% (w kraju o 12,0%) i o 39,1% w stosunku do 2015 r. (w kraju o 23,5%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady wyniosły 3025 zł (o 44,3 % mniej niż średnio w kraju) i były wyższe o 2,8% w porównaniu z 2020 r. i o 45,6% w stosunku do 2015 r. W kraju wyniosły one 5434 zł i były wyższe o 12,6% niż w 2020 r. i o 25,0% niż w 2015 r. Najwyższe nakłady na 1 mieszkańca osiągnięto w powiecie puławskim (11495 zł) i łęczyńskim (9568 zł), najniższe zaś w powiecie włodawskim (527 zł) i krasnostawskim (756 zł). Najwyższy wzrost dynamiki nakładów w porównaniu z 2015 r. wystąpił w powiecie puławskim – o 206,5% (o 7744 zł), a najwyższy spadek – w powiecie łęczyńskim – o 38,9% (o 653 zł).

W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01³); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

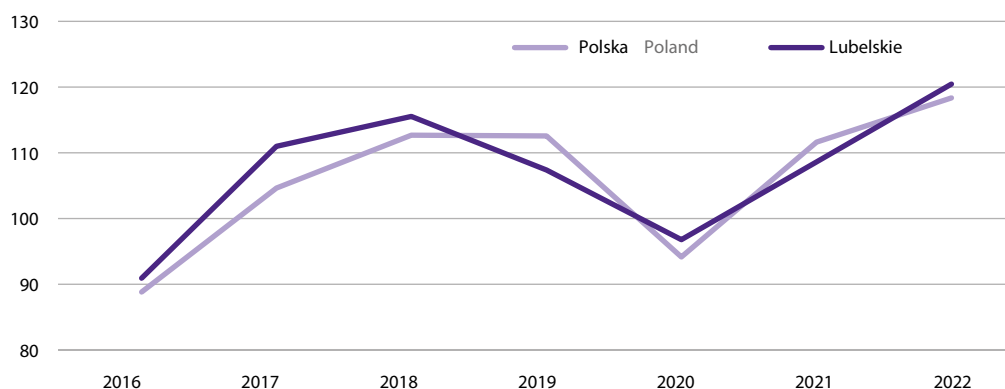
Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2022 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe, mające siedzibę na terenie województwa wyniosła 6024,0 w mln zł i były (w cenach bieżących) o 20,3% wyższe niż rok wcześniej (w kraju o 18,2%).

Wykres 53. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Chart 53. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Previous year = 100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

³ Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 35. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)
Table 35. Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem Total				
w mln zł in million PLN	3850,4	4618,2	5007,2	6024,0
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	2,8	3,1	3,0	3,1
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	54,8	49,6	44,2	57,5
Zakupy Purchases	44,6	50,0	52,2	42,3
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	39,1	45,4	45,2	37,1
środków transportu transport equipment	5,5	4,6	7,0	5,2

W 2022 r., w województwie lubelskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle wydatkowano 3465,3 mln zł (o 56,6% więcej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 2236,7 mln zł (o 1,2% mniej), a na środki transportu – 311,1 mln zł (o 11,4% mniej). Zakupy inwestycyjne osiągnęły wartość 2547,8 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim były niższe o 2,6%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się w skali roku o 9,9 p. proc.

Najwyższą dynamikę wzrostu wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2022 r., w porównaniu z 2021 r., odnotowano w sekcji „handel, naprawa pojazdów samochodowych” (o 45,1%), a najwyższą dynamikę spadku – w sekcji „transport, gospodarka magazynowa” (o 52,1%). W 2022 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie „przemysłu”, na który przypadało 87,8% ogółu poniesionych nakładów.

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

W 2022 r. w województwie lubelskim inwestorzy rozpoczęli realizację 6026 nowych inwestycji (więcej o 28,6% niż w roku poprzednim), o łącznej wartości kosztorysowej 3254,2 mln zł (więcej o 95,9%). W kraju w omawianym roku liczba rozpoczętych inwestycji zmniejszyła się o 23,8%, a ich wartość kosztorysowa była wyższa o 47,1%. W województwie lubelskim na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 52,5% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczętych (rok wcześniej 32,8%).

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

Produkcja zbóż ogółem w województwie lubelskim w 2022 r. zmniejszyła się o 1,1% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 3481,1 tys. t., co stanowiło 9,8% produkcji krajowej.

Według stanu w czerwcu 2022 r. liczebność stada **bydła** w województwie lubelskim w stosunku do czerwca 2021 r. zmniejszyła się o 4,2%, a **trzody chlewnej** o 7,0%, zaś owiec zwiększyła się o 2,1%.

Średnioroczna **cena skupu pszenicy** w województwie lubelskim w 2022 r. była o 54,0% wyższa niż w roku wcześniejszym, a **żyta** o 51,5%. Podobnie **cena skupu żywca wołowego i wieprzowego** w wadze żywej wzrosła odpowiednio o 40,6% i o 53,9%. Również **cena skupu drobiu rzeźnego** była o 39,2% wyższa w czerwcu 2022 r. w stosunku do czerwca 2021 r. Podobnie **cena mleka** w skupie była o 46,8% wyższa niż rok wcześniej.

Wartość rolniczej produkcji globalnej w cenach stałych w województwie lubelskim w 2021 r., w porównaniu z 2020 r. zmniejszyła się o 3,3%, co było wynikiem spadku zarówno wartości produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej, odpowiednio o 3,1% i o 4,1%.

Tablica 36. **Plony wybranych ziemiopłodów rolnych**
Table 36. Yields of selected agricultural crops

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Cereals in total	37,0	48,5	48,9	48,5	49,5
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	37,2	47,8	47,7	46,9	45,9
w tym: of which:					
pszenica wheat:	44,1	57,4	56,6	54,0	53,4
żyto rye	29,5	33,0	31,7	32,0	36,0
mieszanki zbożowe cereal mixtures	30,9	33,7	34,8	32,7	34,5
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	24,8	29,8	31,8	33,9	33,8
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	214	398	346	324	308
Buraki cukrowe Sugar beets	518	541	542	651	638

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding kitchen gardens.

Według wynikowego szacunku powierzchnia upraw zbóż ogółem w 2022 r. wyniosła 717,5 tys. ha i była o 0,3% niższa niż w 2021 r. (w kraju o 3,4%). Plony zbóż ogółem oszacowano na poziomie 48,5 dt/ha i były one o 0,8% niższe od uzyskanych w roku wcześniejszym (w Polsce o 6,5% wyższe). Zbiory zbóż ogółem w 2022 r. w województwie lubelskim zmniejszyły się o 1,1% w stosunku do 2021 r. (w kraju wzrosły o 2,9%) i wyniosły 3481,1 tys. t. (w Polsce 35651,0 tys. t.), co stanowiło 9,8% produkcji krajowej.

Łączna powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi określona na podstawie wynikowego szacunku w 2022 r. wyniosła 620,7 tys. ha i była niższa w porównaniu z 2021 r. o 4,6% (w kraju o 7,4%). Plony uzyskane ze zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na poziomie 46,9 dt/ha, czyli o 1,7% niższym w stosunku do roku wcześniejszego (w Polsce o 7,7% wyższym). Zbiory również oszacowano na niższym o 6,3% poziomie niż w 2021 r. (w kraju o 0,3%) i wyniosły one 2908,7 tys. t. (w Polsce 26924,8 tys. t.), co stanowiło 10,8% zbiorów krajowych.

Powierzchnia upraw pszenicy ogółem w województwie lubelskim w 2022 r. wyniosła 329,8 tys. ha i w stosunku do roku wcześniejszego była wyższa o 3,6% (w kraju o 5,4%), jednakże zbiory zmniejszyły się o 1,1% (w kraju wzrosły o 10,9%) i wyniosły 1780,8 tys. t. (w Polsce 13445,3 tys. t.). Tym samym zbiory wojewódzkie stanowiły 13,2% zbiorów ogólnopolskich. Plony w województwie lubelskim były niższe o 4,6% (w kraju wyższe o 5,3%).

W przypadku żyta powierzchnia zasiewów w województwie lubelskim w 2022 r. wyniosła 27,1 tys. ha i była o 9,3% niższa w stosunku do roku wcześniejszego (w kraju o 13,0%). Natomiast uzyskane plony były o 0,9% wyższe niż w 2021 r. (w Polsce o 8,8%), pomimo iż zbiory były niższe o 8,3%. Zbiory żyta w województwie lubelskim wyniosły 86,8 tys. t. i tym samym stanowiły 3,6% zbiorów ogólnokrajowych. W Polsce zbiory żyta wyniosły 2381,4 tys. t. i w porównaniu z rokiem wcześniejszym były o 5,5% niższe.

Powierzchnia upraw mieszanek zbożowych ogółem w województwie lubelskim w 2022 r. wyniosła 23,0 tys. ha i w stosunku do 2021 r. była o 50,3% niższa (w kraju o 47,2%). Plony jakie rolnicy uzyskali z 1 hektara były o 6,0% niższe niż rok wcześniej (w Polsce o 1,2% wyższe) i wyniosły 32,7 dt. Zbiory natomiast oszacowano na poziomie 75,1 tys. t. (w kraju 1190,7 tys. t.), czyli o 53,4% niższym niż w 2021 r. (w Polsce o 46,6%), co stanowiło 6,3% zbiorów ogólnokrajowych.

Według wynikowego szacunku powierzchnia upraw rzepaku i rzepiku w 2022 r. w województwie lubelskim wyniosła 125,3 tys. ha i była o 1,7% niższa w stosunku do 2021 r. (w kraju o 8,5% wyższa). Uzyskane plony oszacowano na poziomie 33,9 dt/ha, a więc o 6,6% wyższym od uzyskanych w roku poprzednim (w Polsce o 5,3%). Również zbiory były o 4,8% wyższe i wyniosły 424,9 tys. t., co stanowiło 11,7% zbiorów ogólnokrajowych. W Polsce zbiory rzepaku i rzepiku wyniosły 3647,4 tys. t. i tym samym były o 14,3% wyższe od uzyskanych w 2021 r.

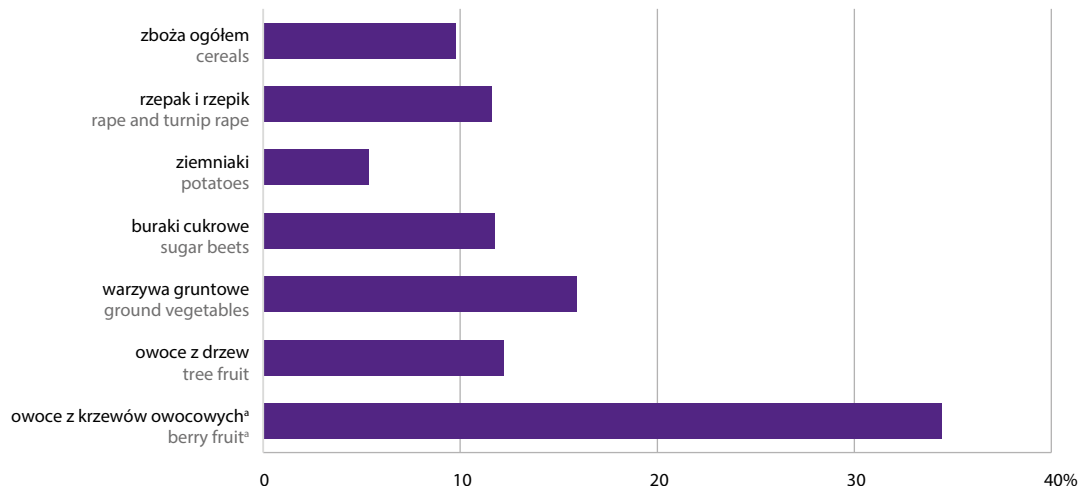
Powierzchnia upraw ziemniaków⁴ w 2022 r. w województwie lubelskim wyniosła 9,9 tys. ha i tym samym była o 14,6% niższa od zanotowanej w roku wcześniejszym (w kraju o 16,8%). Natomiast plony oszacowano na poziomie 324 dt/ha, czyli o 6,4% niższym od uzyskanych w 2021 r. (w Polsce o 2,7% wyższym). W województwie lubelskim w omawianym roku zbiory ziemniaków ukształtowały się na poziomie 321,1 tys. t. (w kraju 6030,9 tys. t.), czyli o 20,1% niższym niż w 2021 r. (w Polsce o 14,8%) i stanowiły 5,3% zbiorów krajowych.

Powierzchnia upraw buraków cukrowych w 2022 r. w województwie lubelskim zmniejszyła się w porównaniu z rokiem wcześniejszym o 19,7% (w kraju o 11,5%) i wyniosła 25,5 tys. ha. Plony ukształtowały się na poziomie 651 dt/ha i były o 20,2% wyższe w stosunku do 2021 r. (w Polsce o 4,6%). Zbiory buraków cukrowych w województwie lubelskim zmniejszyły się w porównaniu z rokiem poprzednim o 3,6% i wyniosły 1663,5 tys. t., co stanowiło 11,8% zbiorów krajowych. W Polsce zbiory buraków cukrowych wyniosły 14154,1 tys. t. i były o 7,3% niższe w stosunku do 2021 r.

⁴ Ziemniaki bez powierzchni i produkcji w ogrodach przydomowych.

Wykres 54. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2022 r.

Chart 54. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2022

a Łącznie z truskawkami i poziomkami gruntowymi.
a Including strawberries and wild strawberries.

Według stanu w czerwcu 2022 r. pogłowie bydła w województwie lubelskim liczyło 361,4 tys. szt., co stanowiło 5,6% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W porównaniu z czerwcem 2021 r. liczebność stada w województwie lubelskim zmniejszyła się o 4,2%, zaś w kraju wzrosła o 0,7%. W stosunku do 2015 r. w województwie lubelskim odnotowano spadek pogłowia bydła o 1,3%, natomiast w Polsce wzrost o 8,1%.

Pogłowie krów w województwie lubelskim w czerwcu 2022 r. wyniosło 120,8 tys. szt. i w stosunku do analogicznego okresu roku wcześniejszego zmniejszyło się o 9,7% (w Polsce o 7,6%). Krowy stanowiły 33,4% w ogólnej strukturze stada bydła (w kraju 34,3%), a ich udział w porównaniu z czerwcem 2021 r. zmniejszył się o 2,0 p. proc. (w Polsce o 3,1 p. proc.). W porównaniu z 2015 r. pogłowie krów w województwie lubelskim zmniejszyło się o 19,0%, zaś w kraju o 9,7%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w województwie lubelskim w czerwcu 2022 r. w porównaniu z czerwcem 2021 r. zmniejszyła się z 27,3 do 26,1, czyli o 4,2%, w Polsce natomiast wzrosła z 42,8 do 43,1, czyli o 0,7%. W stosunku do 2015 r. odnotowano wzrost obsady bydła na 100 ha użytków rolnych zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju, odpowiednio o 2,9% i o 5,2%.

Według stanu na dzień 1 czerwca 2022 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie lubelskim liczyło 402,1 tys. sztuk, co stanowiło 4,2% ogólnego pogłowia w kraju. W porównaniu z rokiem wcześniejszym liczebność stada zmniejszyła się o 7,0% (w Polsce o 12,9%), natomiast w stosunku do 2015 r. o 30,0% (w kraju o 17,4%). Pogłowie loch ogółem w województwie lubelskim według stanu na dzień 1 czerwca 2022 r. wynosiło 25,9 tys. szt. i w porównaniu z dniem 1 czerwca 2021 r. zmniejszyło się o 16,0% (w Polsce o 17,5%), natomiast w stosunku do 2015 r. o 49,6% (w kraju o 36,0%).

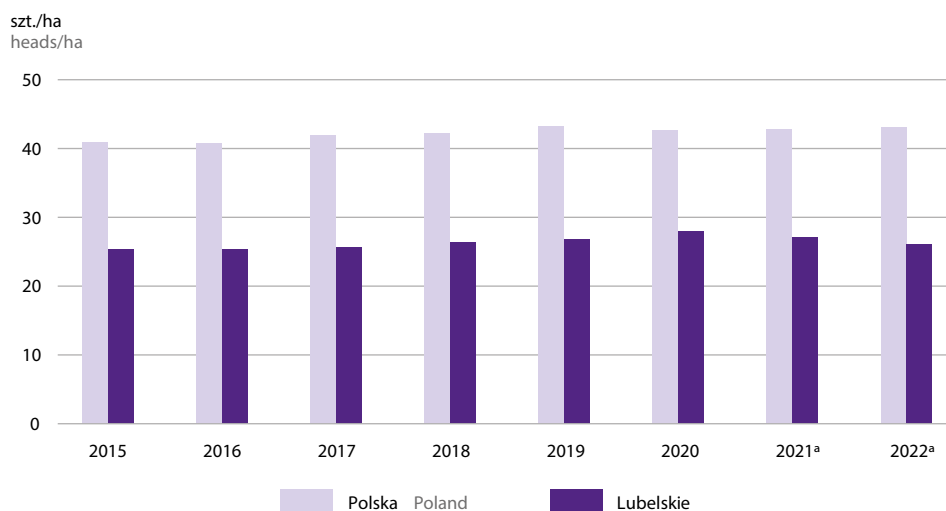
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w województwie lubelskim w czerwcu 2022 r. w porównaniu z czerwcem 2021 r. zmniejszyła się z 31,2 do 29,0, czyli o 7,0%, w Polsce natomiast z 73,8 do 64,3, czyli o 12,9%. W stosunku do 2015 r. również odnotowano spadek zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju, odpowiednio o 27,0% i o 19,7%.

Wykres 55. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 55. Cattle density per 100 ha of agricultural land

As of 1 June

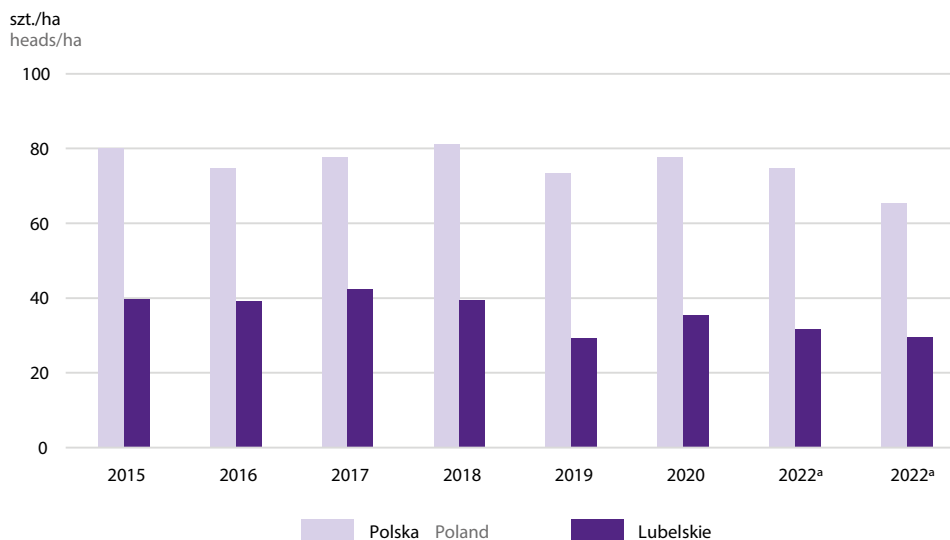
a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.
 a The data on agricultural land as of June 1, 2020 was used as the basis for the calculations.

Wykres 56. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 56. Pig density per 100 ha of agricultural land

As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.
 a The data on agricultural land as of June 1, 2020 was used as the basis for the calculations.

Według stanu w czerwcu 2022 r. pogłowie owiec w województwie lubelskim liczyło 19,2 tys. szt. (w Polsce 289,9 tys. szt.), co stanowiło 6,6 % ogólnego pogłowia owiec w kraju. W porównaniu z analogicznym miesiącem 2021 r. odnotowano wzrost pogłowia owiec o 2,1% (w kraju o 0,3%), podobnie w odniesieniu do stanu z czerwca 2015 r. wzrost zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju, odpowiednio o 55,7% i o 27,4%.

Pogłowie maciorek w czerwcu 2022 r. wyniosło 10,6 tys. szt. (w Polsce 140,5 tys. szt.) i zmniejszyło się w ciągu roku o 7,5%, a w porównaniu z czerwcem 2015 r. wzrosło o 28,3%. W kraju natomiast zmniejszyło się, zarówno w stosunku do 2021 r., jak i 2015 r., odpowiednio o 4,6% i o 2,0%. Maciorki stanowiły 55,3% w ogólnej strukturze stada owiec w województwie lubelskim, a ich udział w porównaniu z czerwcem 2021 r. zmniejszył się o 5,7 p. proc., a w stosunku do czerwca 2015 r. o 11,8 p. proc. W kraju natomiast udział maciorek w stadzie również zmniejszył się zarówno w porównaniu z czerwcem 2022 r., jak i z czerwcem 2015 r., odpowiednio o 2,5 p. proc. i o 14,6 p. proc.

Wartość skupu produktów rolnych w 2022 r. w województwie lubelskim wyniosła 7025,8 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), a w kraju 110716,3 mln zł. Udział województwa lubelskiego w skupie ogólnokrajowym wyniósł 6,3%. W porównaniu z rokiem wcześniejszym wartość skupu produktów rolnych zwiększyła się o 38,6% (w Polsce o 46,0%).

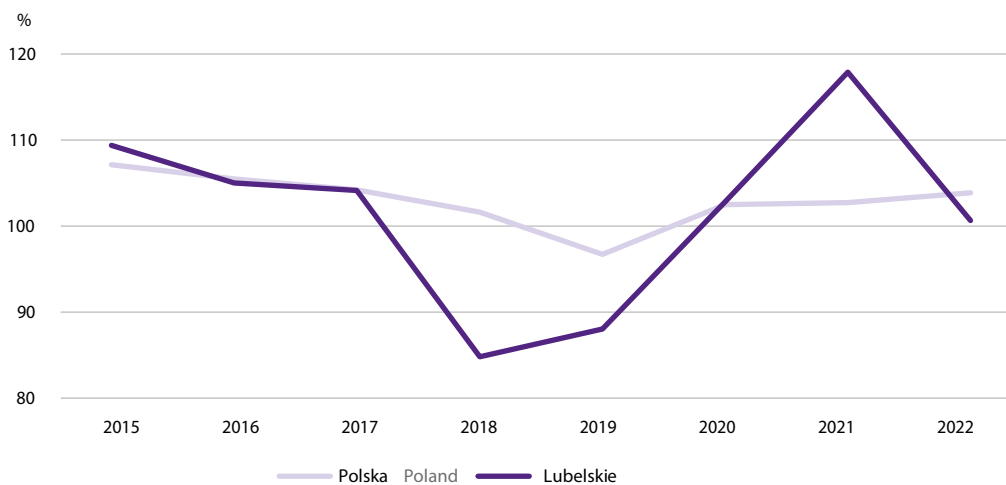
W 2022 r. skupiono 820,3 tys. t. ziarna zbóż ogółem (w kraju 12166,0 tys. t.), w tym 818,1 tys. t. zbóż konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), a w Polsce 12098,2 tys.t. Skup ziarna zbóż ogółem w województwie lubelskim stanowił 6,7% skupu krajowego. W porównaniu z rokiem wcześniejszym wielkość skupu ziarna zbóż ogółem wzrosła o 10,4% (w kraju zmniejszyła się o 0,1%) oraz konsumpcyjnych i paszowych wzrosła po 10,8% (w Polsce zmniejszyła się o 0,1%).

Skup ziemniaków ogółem w 2022 r. ukształtował się na poziomie 46,2 tys. t. (w kraju 1631,4 tys. t.), co stanowiło 2,8% skupu ogólnokrajowego. W porównaniu z 2021 r. odnotowano zmniejszenie ilości skupionych ziemniaków o 20,9% (w Polsce o 21,6%).

Wykres 57. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

rok poprzedni=100

Chart 57. Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight)
previous year=100

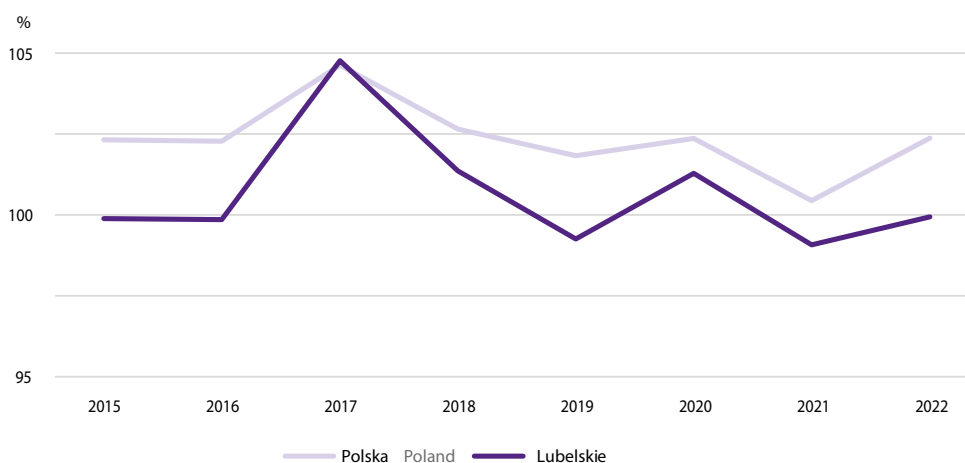

W 2022 r. skupiono 275,2 tys. t. żywca rzeźnego w wadze żywej (w kraju 6793,6 tys. t.) i w porównaniu z rokiem wcześniejszym odnotowano wzrost o 0,5% (w Polsce o 3,8%), zaś w stosunku do 2015 r. spadek o 1,3% (w kraju wzrost o 17,2%). Udział województwa lubelskiego w skupie ogólnokrajowym wyniósł 4,1%. W badanym roku skupiono 105,6 tys. t. żywca wieprzowego, czyli o 10,2% mniej niż w roku poprzednim i o 19,9% mniej jak w 2015 r. W Polsce natomiast skupiono 2378,9 tys. t. żywca wieprzowego i było to o 6,9% mniej niż w 2021 r., zaś o 5,7% więcej niż w 2015 r. Skup w województwie lubelskim stanowił 4,4% skupu krajowego. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 34,4 tys. t. i był o 22,7% mniejszy

niż w 2021 r. i o 11,3% mniejszy niż w 2015 r. W Polsce skupiono 744,4 tys. t. żywca wołowego i było to o 0,9% więcej niż w 2021 r., zaś o 10,5% mniej niż w 2015 r. Skup wojewódzki stanowił 4,6% skupu krajowego. Żywca drobiowego skupiono 134,5 tys. t. (więcej o 21,4% niż w 2021 r. i o 29,3% niż w 2015 r.), w tym najwięcej kurczaków (74,5%) i indyków (20,0%). W kraju skupiono 3658,6 tys. t. żywca drobiowego (mniej o 0,6% niż w 2021 r. i o 20,2% więcej niż w 2015 r.), w tym kurczaki stanowiły 81,4%, a indyki 12,1%. Udział województwa lubelskiego w krajowym skupie drobiu wyniósł 3,7%.

Wielkość skupu mleka krowiego w 2022 r. w województwie lubelskim wyniosła 575,0 mln l. i była o 0,1% niższa niż przed rokiem, zaś w stosunku do 2015 r. o 5,6% wyższa. W kraju skup mleka krowiego wyniósł 12452,9 mln l. i tym samym był wyższy zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i z 2015 r., odpowiednio o 2,4% i o 17,8%. Udział województwa lubelskiego w skupie ogólnokrajowym wyniósł 4,6%.

Wykres 58. Dynamika skupu mleka
rok poprzedni=100
Chart 58. Indices of procurement of cows' milk
previous year=100

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach

Średnioroczna cena skupu pszenicy w województwie lubelskim w 2022 r. wynosiła 142,93 zł/dt i była o 54,0% wyższa niż rok wcześniej i o 127,8% niż w 2015 r. Natomiast w Polsce cena ta wynosiła 152,10 zł/dt i w porównaniu z 2021 r. była wyższa o 57,1%, a w stosunku do 2015 r. o 127,3%. Cena skupu pszenicy w województwie lubelskim była o 6,0% niższa niż w kraju. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 162,27 zł (w kraju 166,53 zł), czyli cena była o 6,6% niższa niż średnia cena w kraju. W porównaniu z 2019 r. cena pszenicy na targowiskach⁵ wzrosła o 89,6% (w Polsce o 81,7%).

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 108,40 zł/dt i była wyższa zarówno w stosunku do 2021 r., jak i 2015 r., odpowiednio o 51,5% i o 142,5%. W Polsce cena ta wynosiła 121,07 zł/dt i w porównaniu z 2021 r. była o 60,1% wyższa, a w stosunku do 2015 r. o 135,0%. Cena żyta

⁵ Porównanie do 2019 r. ze względu na brak danych za lata 2020 – 2021; z uwagi na okresowe zamknięcie targowisk w związku ze stanem zagrożenia chorobą COVID-19, nie było możliwe zebranie danych o cenach targowiskowych produktów.

w skupie w województwie lubelskim była o 10,5% niższa niż średnia cena w kraju. W obrocie targowiskowym cena żyta osiągnęła poziom 121,03 zł/dt (w Polsce 127,21 zł/dt) i tym samym była o 4,9% niższa niż średnia cena w kraju. W porównaniu z 2019 r. targowiskowa cena żyta wzrosła o 81,2% (w Polsce o 73,1%).

W 2022 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 78,64 zł/dt (w kraju 90,34 zł/dt), czyli o 30,4% więcej niż przed rokiem (w Polsce o 49,1%) i o 73,9% więcej niż w 2015 r. (w kraju o 76,6%). Cena ziemniaków jadalnych w skupie była o 13,0% niższa niż średnia cena w kraju. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się na poziomie 141,45 zł/dt (w Polsce 158,22 zł/dt), czyli o 10,6% niższym niż średnia cena w kraju. W porównaniu z 2019 r. cena ziemniaków jadalnych na targowiskach wzrosła o 75,5% (w kraju o 72,5%).

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego w wadze żywej wyniosła 11,08 zł/kg (w Polsce – 10,48 zł/kg), czyli wzrosła o 40,6% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku (w kraju o 37,3%) i o 70,0% w porównaniu z 2015 r. (w Polsce o 74,1%). Cena skupu w województwie lubelskim w 2022 r. była o 5,8% wyższa niż w kraju.

Cena żywca wieprzowego w wadze żywej w skupie osiągnęła wartość 6,57 zł/kg (w Polsce – 6,73 zł/kg), czyli była wyższa o 53,9% niż w 2021 r. (w kraju o 40,5%) i o 54,7% niż w 2015 r. (w Polsce o 56,6%). Cena w skupie w województwie lubelskim w 2022 r. była o 2,4% niższa niż w kraju.

W 2022 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 6,41 zł/kg (w Polsce – 6,16 zł/kg) i była wyższa o 39,2% w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku (w kraju o 46,7%) i o 58,1% w stosunku do 2015 r. (w Polsce o 55,9%). Średnia cena skupu drobiu w województwie lubelskim w 2022 r. była o 4,1% wyższa od notowanej w kraju.

Za 1 l mleka krowiego w omawianym roku płacono 2,30 zł (w kraju – średnio 2,31 zł), czyli więcej zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r., odpowiednio o 46,8% i o 106,6% (w Polsce odpowiednio o 47,3% i o 103,9%). Średnia cena skupu mleka w województwie lubelskim w 2022 r. była o 0,7% niższa niż w kraju.

Wartość rolniczej produkcji globalnej w cenach stałych w województwie lubelskim w 2021 r., w porównaniu z 2020 r. zmniejszyła się o 3,3%, co było wynikiem spadku wartości produkcji zarówno roślinnej, jak i zwierzęcej, odpowiednio o 3,1% i o 4,1%. W kraju natomiast wartość produkcji globalnej zmniejszyła się o 0,3%, na co miał wpływ spadek produkcji roślinnej o 1,6%, pomimo wzrostu produkcji zwierzęcej o 1,1%.

W analizowanym roku udział województwa lubelskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 8,5% i tym samym nasze województwo zajęło pod tym względem 3. miejsce w kraju. Podobnie jak w przypadku produkcji końcowej, gdzie województwo lubelskie również zajęło 3. miejsce w kraju, z udziałem w ogólnopolskiej produkcji końcowej 8,2%. Natomiast w przypadku produkcji towarowej województwo lubelskie zajęło 4. miejsce w kraju, z udziałem 8,0% w ogólnopolskiej produkcji końcowej. W 2021 r. produkcja globalna na 1 ha użytków rolnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 8,2% w porównaniu z rokiem wcześniejszym (w kraju o 5,8%).

W 2021 r. wartość produkcji końcowej w województwie lubelskim, w porównaniu z poprzednim rokiem, była niższa o 5,8%. Przyczynił się do tego spadek zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej, odpowiednio o 6,6% i o 4,0%. W porównaniu z 2020 r. zaobserwowano wzrost udziału produkcji zwierzęcej w produkcji końcowej o 0,6 p. proc., przy jednoczesnym zmniejszeniu się udziału produkcji roślinnej o 0,6 p. proc.

W 2021 r. wartość produkcji towarowej ogółem zmniejszyła się o 5,9%, co spowodowane było spadkiem produkcji roślinnej o 8,4%. Produkcja zwierzęca w województwie lubelskim również zmniejszyła się, jednakże tylko o 0,2%, a jej udział w wartości produkcji towarowej ogółem wyniósł 31,9% i był wyższy w porównaniu z 2020 r. o 1,9 p. proc. Natomiast udział produkcji roślinnej wyniósł 68,1% i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 1,9 p. proc.

Przemysł Industy

W 2022 r. w województwie lubelskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Zanotowano również wzrost wydajności pracy (mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego) i przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Wyniki opracowane zostały na podstawie danych rocznych z systemu zintegrowanego – produkcja, zatrudnienie i wynagrodzenia dla sekcji B, C, D, E (z badań statystycznych: Z-06, SP, F-01/I-01, DG-1) i mają status danych ostatecznych (do 2021 r. włącznie).

W 2021 r. w województwie lubelskim produkcja sprzedana przemysłu w 1174 przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosła łącznie 47439,2 mln zł (w cenach bieżących) i była o 116,1% (w cenach stałych) wyższa w porównaniu z 2020 r. Pod względem wartości produkcji sprzedanej przemysłu województwo lubelskie zajmowało 11. lokatę w kraju. Udział województwa w produkcji krajowej wyniósł 2,6%, tyle samo, co w 2020 r. oraz mniej o 0,1 p. proc. w stosunku do 2015 r. Wśród powiatów województwa lubelskiego zdecydowanie najwyższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w Lublinie – 15755,2 mln zł, natomiast najniższą w powiecie hrubieszowskim – 144,2 mln zł. W skali roku wzrost produkcji zaobserwowano we wszystkich powiatach województwa lubelskiego, największy – w powiecie hrubieszowskim (o 84,4%), a najmniejszy – w powiecie krasnostawskim (o 5,5%).

Produkcja sprzedana przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa lubelskiego osiągnęła wartość 23160 zł (w cenach bieżących) i była najniższa w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 4647 zł, a w stosunku do 2015 r. – o 8576 zł. W kraju wskaźnik ten kształtował się na poziomie 47262 zł (wzrost odpowiednio o 9415 zł i o 16913 zł). W przekroju terytorialnym najwyższą wartość produkcji sprzedanej w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w Lublinie – 47129 zł, natomiast najniższą w powiecie hrubieszowskim – 2441 zł. Największy wzrost produkcji w stosunku do roku poprzedniego wystąpił w Lublinie (o 6994 zł), a najmniejszy – w powiecie krasnostawskim (o 625 zł). W relacji do przeciętnej województwa wyższą wartość produkcji sprzedanej w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w 4 powiatach – m. in. w Lublinie (o 103,5%) i w powiecie ryckim (o 37,7%), natomiast niższą w 20 powiatach – m.in. powiecie hrubieszowskim (o 89,5%) i w chełmskim (o 82,2%).

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie lubelskim wyniosło 98,9 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 1,9%, a o 9,4% w porównaniu z 2015 r. Najwyższy udział w przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle odnotowano w Lublinie (27,0%), najmniejszy zaś w powiecie hrubieszowskim (0,4%). W porównaniu z 2020 r. najbardziej zatrudnienie w przemyśle wzrosło w powiecie tomaszowskim, natomiast spadło w powiecie hrubieszowskim

W 2021 r. wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego wyniosła 479,5 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 21,8% wyższa niż rok wcześniej oraz o 38,7% niż w 2015 r. Wzrost tego wskaźnika w skali roku zaobserwowano we wszystkich powiatach województwa

lubelskiego, najwyższy – w powiecie hrubieszowskim (o 117,3%), natomiast najniższy w powiecie kraśnostawskim (o 3,9%).

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu oraz przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2022 r. w województwie osiągnęła wartość 63886,2 mln zł (w cenach bieżących) i była o 10,2% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w 2021 r. oraz o 58,5% niż w 2015 r. Natomiast w skali kraju produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) zwiększyła się o 10,2% w stosunku do 2021 r. i o 51,5% w porównaniu z 2015 r. W województwie w kolejnych kwartalnych okresach narastających w 2022 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku odpowiednio: w pierwszym kwartale – o 16,8%, w pierwszym półroczu – o 14,1%, a w okresie trzech kwartałów – o 13,4%.

Tablica 37.
Table 37.

Przemysł
Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) Sold production of industry (current prices)				
w mln zł in million PLN	31762,6	39579,2	48797,1	63886,2
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	2,7	2,6	2,6	2,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	74,3	76,3	79,2	79,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	90,9	99,1	99,7	100,2

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2022 r. w województwie lubelskim w głównej mierze wpłynęła produkcja w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 50584,3 mln zł, co stanowiło 79,2% produkcji przemysłowej (tyle samo, co w 2021 r.). Największy udział w produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w produkcji artykułów spożywczych – 23,0% (22,0% w 2020 r.), wyrobów z metali – 6,5% (6,2%), napojów – 4,6% (4,9%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – 3,9% (4,7%).

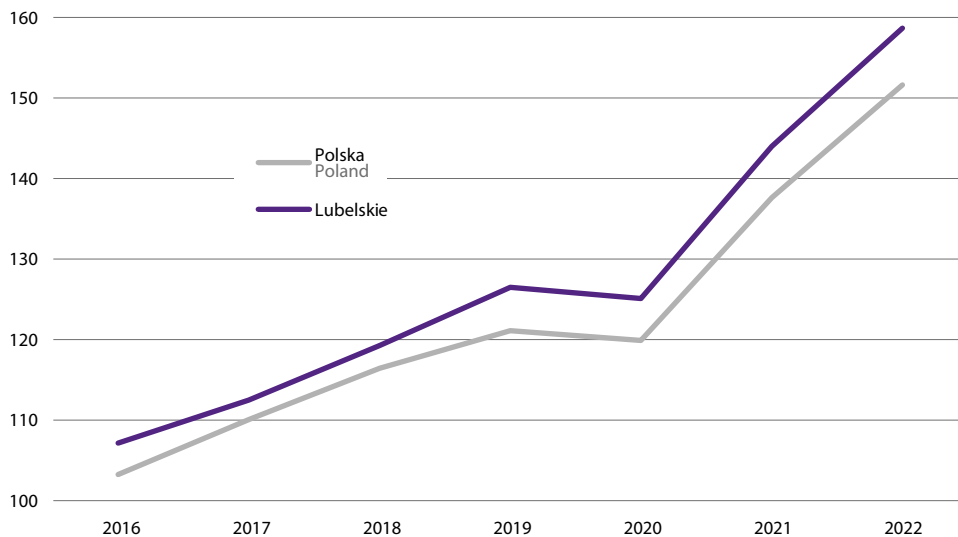
Wyższy niż w 2021 r. poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 19 (spośród 30) działach przemysłu. Uwzględniając działy o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu, największy wzrost w odniesieniu do 2021 r. odnotowano w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 27,5%), wyrobów z metali (o 16,3%) oraz metali (o 15,2%), a największy spadek – w produkcji papieru i wyrobów z papieru (o 10,9%), mebli (o 5,0%) i wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 2,3%).

Wykres 59. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)

2015=100

Chart 59. Indices of sold production of industry (constant prices)

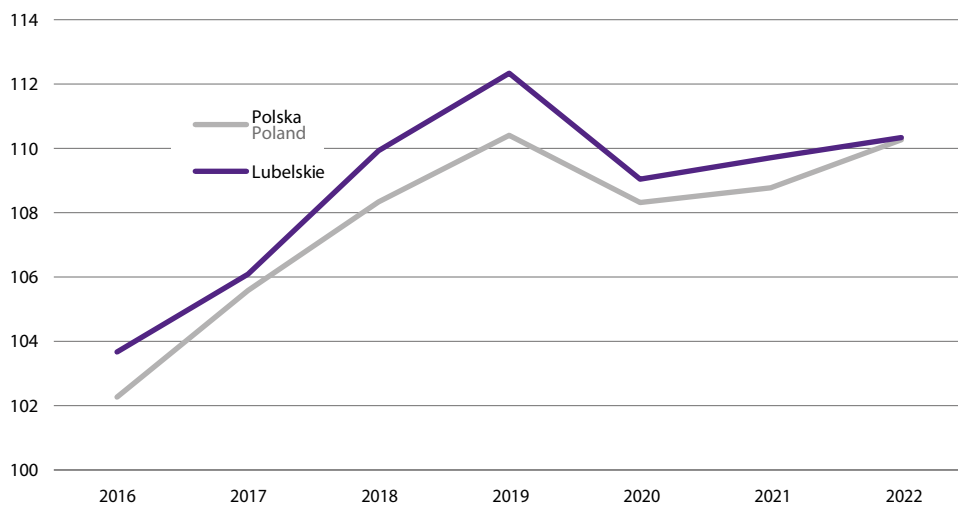
2015=100

Wykres 60. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

2015=100

Chart 60. Indices of average employment in industry

2015=100

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2022 r. w województwie lubelskim wyniosło 100,2 tys. osób, w tym w przetwórstwie przemysłowym 75,4 tys. osób. Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubelskim w skali roku towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia o 0,6% i o 10,3% w stosunku do 2015 r. W kraju zanotowano również wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 1,4% w odniesieniu do roku poprzedniego i o 10,2% w porównaniu z 2015 r.

Wydajność pracy w przemyśle w 2022 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, w województwie lubelskim wyniosła 637,4 tys. zł i była o 9,5% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 8,7%.

Budownictwo Construction

W 2022 r. w województwie lubelskim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w stosunku do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była produkcja budowlano-montażowa. Zwiększyła się również wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego oraz przeciętne zatrudnienie.

W 2022 r. w województwie lubelskim w stosunku do 2021 r. zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania, a zmniejszyła się mieszkań, których budowę rozpoczęto oraz mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia zgodnie z projektem budowlanym.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa, jak i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2022 r. w województwie lubelskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 9219,4 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 31,7% (w skali kraju odnotowano wzrost o 29,8%). Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w 2022 r. w województwie lubelskim stanowiła 2,3% produkcji budownictwa w kraju (tyle samo, co w 2021 r.). Pod tym względem województwo lubelskie zajęło 12. lokatę wśród innych województw.

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Tablica 38.
Table 38.

Budownictwo Construction

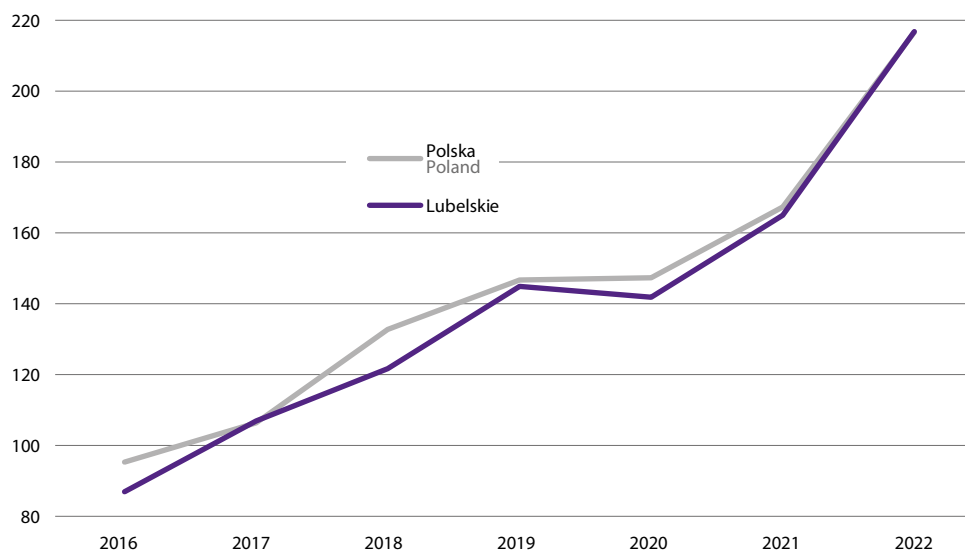
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) Sold production of construction (current prices)				
w mln zł in million PLN	4270,7	6007,8	6999,9	9219,4
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	2,3	2,3	2,3	2,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	66,7	71,2	68,2	64,9
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	14,9	18,2	17,9	18,4

Wykres 61. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)

2015=100

Chart 61. Indices of sold production of construction (current prices)

2015=100

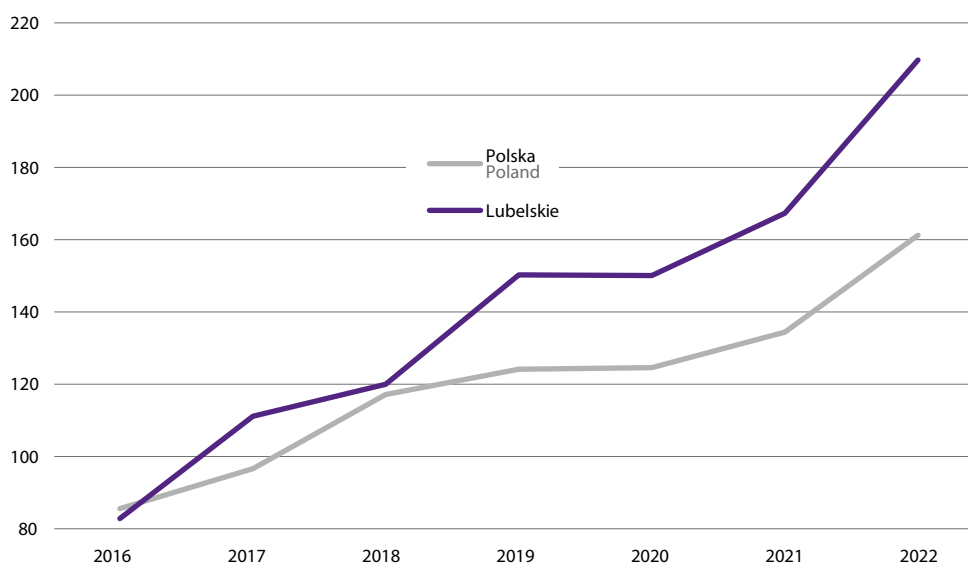
Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zlecniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

Wykres 62. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)

2015=100

Chart 62. Indices of construction and assembly production (current prices)

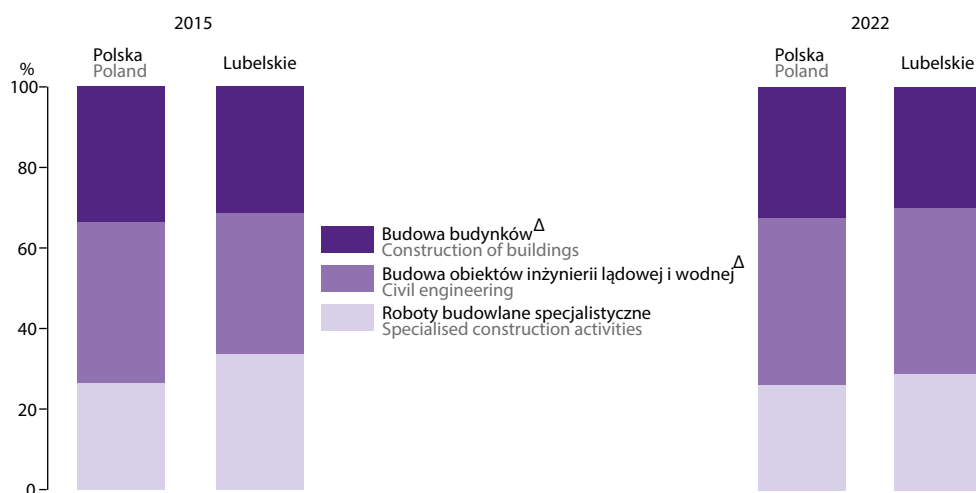
2015=100

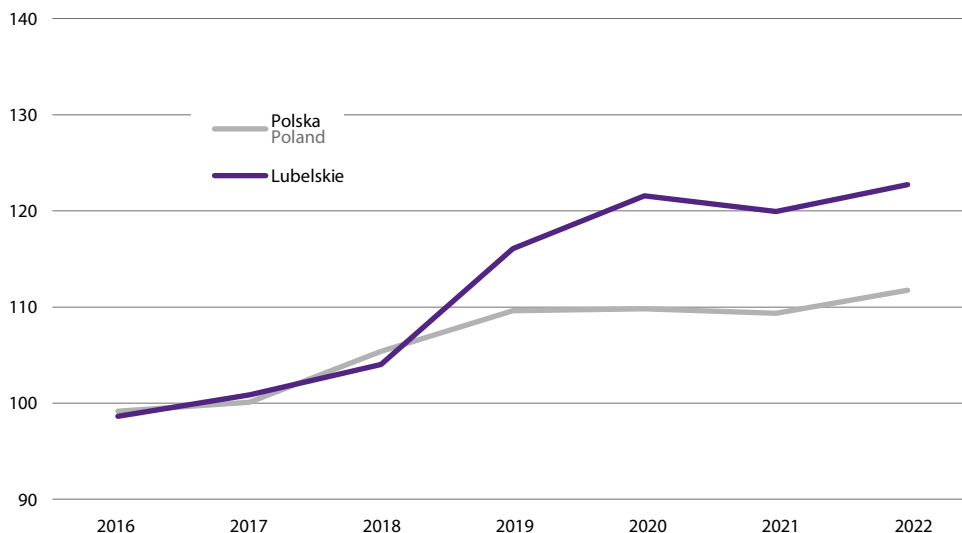
W 2022 r. w województwie lubelskim produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 5978,8 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 25,3% (w skali kraju odnotowano wzrost o 19,9%). Pod względem wartości produkcji budowlano-montażowej województwo lubelskie zajmowało 10. lokatę w kraju (4,3% produkcji krajowej), a pod względem wskaźnika dynamiki w porównaniu z rokiem poprzednim 7. miejsce.

W 2022 r. wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano we wszystkich działach „Budownictwa”: w przedsiębiorstwach specjalizujących się we wznoszeniu budynków (o 0,3%), w robotach związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 48,6%) i w robotach budowlanych specjalistycznych (o 29,4%).

Wykres 63. **Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)**
Chart 63. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

Wykres 64. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2015=100
Chart 64. Indices of average employment in construction
2015=100

W 2022 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zmniejszył się udział przedsiębiorstw zajmujących się głównie budową budynków o 7,4 p. proc. (do 29,9%). Zwiększył się natomiast udział podmiotów specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej o 6,5 p. proc. (do 41,7%) oraz wykonujących roboty budowlane specjalistyczne o 0,9 p. proc. (do 28,4%). W porównaniu z 2015 r. zaobserwowano wzrost udziału przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 6,6 p. proc.), a spadek udziału podmiotów wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 5,2 p. proc.) i przedsiębiorstw zajmujących się głównie budową budynków (o 1,4 p. proc.).

W województwie lubelskim przeciętne zatrudnienie w budownictwie zwiększyło się w porównaniu z 2021 r. o 2,3% do poziomu 18,4 tys. osób. W kraju przeciętne zatrudnienie zwiększyło się o 2,2%.

W 2022 r. w województwie lubelskim wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, wyniosła 502,1 tys. zł i była o 28,7% wyższa niż przed rokiem.

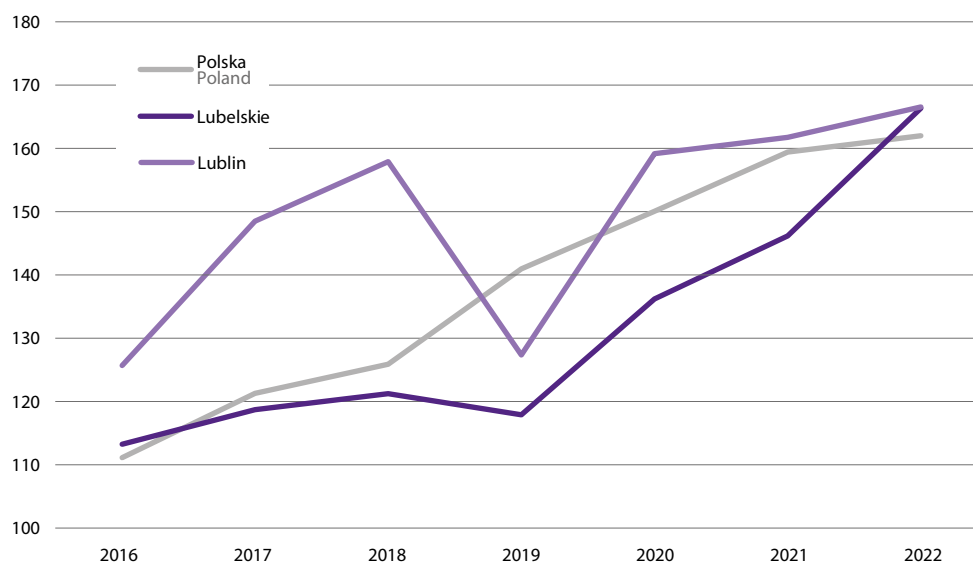
W 2022 r. w województwie lubelskim oddano do użytkowania 10328 mieszkań o łącznej powierzchni 1003,0 tys. m². Oznacza to w skali roku wzrost liczby mieszkań o 13,9%, a powierzchni o 12,7% (w kraju odpowiednio o 1,6% i o 1,0%). Natomiast w porównaniu z 2015 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania była większa o 65,8%, a ich powierzchnia o 58,2% (w kraju odpowiednio o 61,5% i o 49,4%).

Wykres 65. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2015=100

Chart 65. Indices of the number of dwellings completed

2015=100

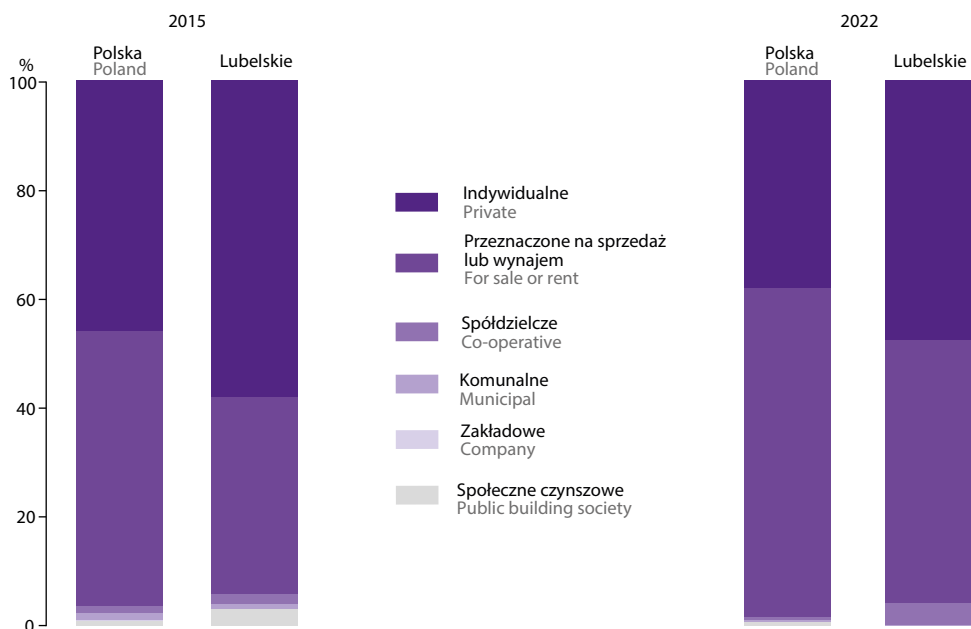

Najwięcej mieszkań wybudowali deweloperzy z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem, a w dalszej kolejności inwestorzy indywidualni. W województwie lubelskim w 2015 r. udział mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem w ogólnej ich liczbie wyniósł 36,2%, a 7 lat później – 48,2%; w przypadku mieszkań indywidualnych było to odpowiednio 58,0% i 47,8%.

Tablica 39. **Budownictwo mieszkaniowe**
Table 39. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1,000 population	2,9	4,1	4,4	5,1	6,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	105,4	96,3	98,1	97,1	92,3
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings which received construction permits or whose construction projects were registered per 1,000 population	3,7	5,1	7,5	6,2	7,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1,000 population	3,6	4,7	6,7	4,2	5,3

Wykres 66. **Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa**
Chart 66. Dwellings completed by construction form

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

W 2022 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w województwie wyniosła 97,1 m². Było to mniej o 1,0 m² niż rok wcześniej, a mniej o 8,3 m² niż w 2015 r. Mieszkania w miastach są mniejsze niż na wsi – w ostatnim badanym roku ich powierzchnia wynosiła odpowiednio 70,2 m² wobec 132,5 m², a 7 lat wcześniej – 78,7 m² wobec 135,2 m². Przeciętna powierzchnia mieszkań w województwie jest większa niż w kraju; w 2022 r. o 4,8 m², przy czym mieszkania w miastach – mniejsza o 1,8 m², a na terenach wiejskich – większa o 6,9 m². Mieszkania oddane do użytkowania w województwie

są większe niż w kraju także pod względem przeciętnej liczby izb. W 2022 r. wskaźnik ten wyniósł odpowiednio 4,1 wobec 3,9. Zarówno w kraju, jak i w województwie mieszkania w miastach mają średnio nieco ponad 3 izby, a na wsi – 5 i więcej.

W 2022 r. największą powierzchnię użytkową miały mieszkania wybudowane w powiatach: biłgorajskim (140,8 m²), chełmskim (138,8 m²) i krasnostawskim (138,6 m²), a najmniejszą w Lublinie (60,2 m²), Białej Podlaskiej (63,7 m²) oraz Zamościu (68,2 m²).

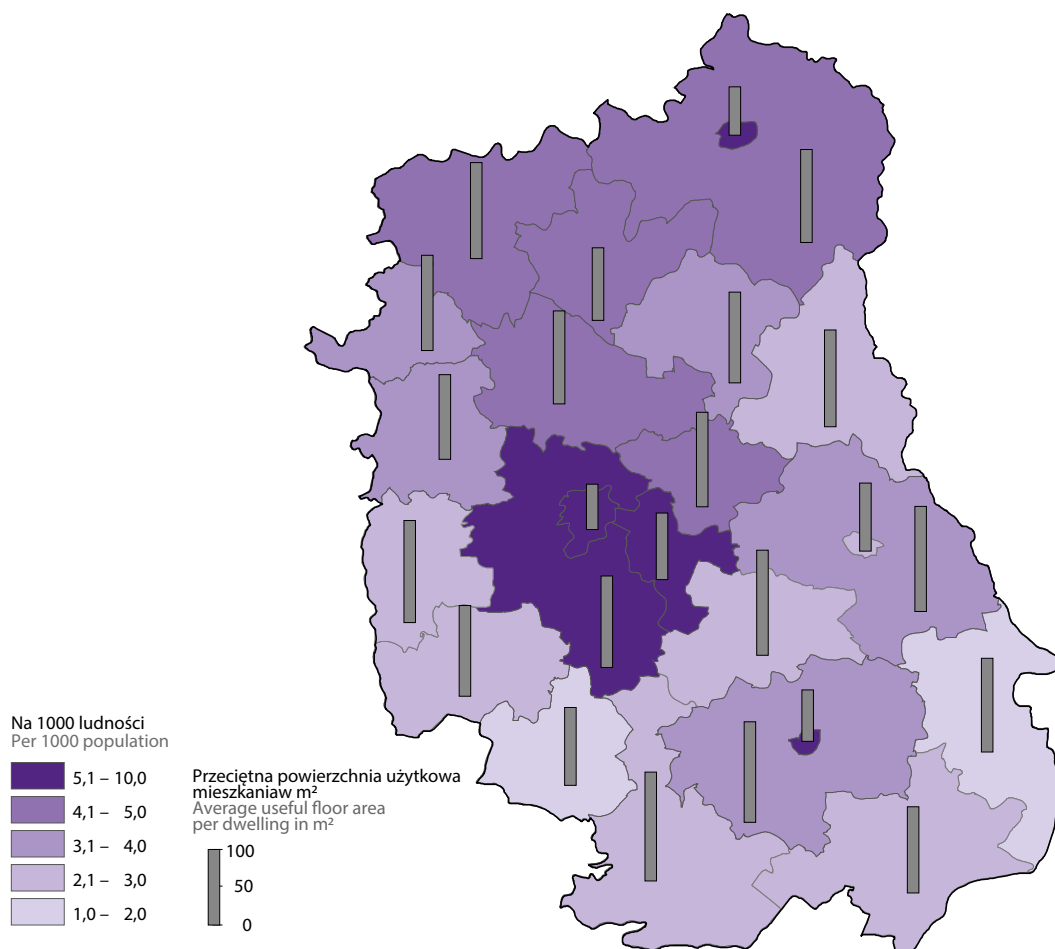
W województwie lubelskim w 2022 r. na 1000 ludności przypadało 5,1 mieszkań oddanych do użytkowania (w Polsce 6,3). Wskaźnik ten jest wyraźnie zróżnicowany terytorialnie i wynosi od 1,0 w powiecie hrubieszowskim do 10,0 w Białej Podlaskiej.

Mapa 41.

Map 41.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2022 r.

Dwellings completed in 2022

W 2022 r. wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym dla 12548 mieszkań, co oznacza spadek o 18,3% w porównaniu z rokiem poprzednim i wzrost o 18,4% w ciągu 7 lat (w kraju w tym samym czasie odnotowano odpowiednio spadek o 12,6% i wzrost o 57,8%). Wśród ogółu mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 63,1% stanowiły mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem, 34,4% indywidualne; 1,4% spółdzielcze, 1,1% komunalne. Na budowę mieszkań zakładowych i społeczne czynszowe nie wydano

pozwoleń, ani nie dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. W większości powiatów województwa (w 18) nastąpił spadek liczby omawianych mieszkań; relatywnie najgłębszy w Zamościu (3-krotny) i powiecie świdnickim (ponad 2-krotny). Największy wzrost zaobserwowano w Białej Podlaskiej (2,5-krotny) i powiecie parczewskim (2-krotny).

W ostatnim omawianym roku rozpoczęto budowę 8482 mieszkań, tj. mniej o 38,0% niż w 2021 r. i o 12,1% niż w 2015 r. (w Polsce odpowiednio spadek o 27,8% i wzrost o 18,9%). Wśród mieszkań rozpoczętych najczęściej było indywidualnych (49,1%), przeznaczone na sprzedaż lub wynajem stanowiły 47,9%, spółdzielcze 2,1%, społeczne czynszowe 0,6%, zakładowe 0,3%, a komunalne 0,1%.

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2022 r. w województwie lubelskim sprzedaż detaliczna zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe była wyższa o 37,0% niż rok wcześniej. Wyższa niż przed rokiem była również sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych (o 19,3%)

Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W województwie lubelskim w 2022 r. wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) wzrosła w skali roku o 37,0% (w kraju o 19,9%), a w stosunku do 2015 r. o 100,0% (w kraju o 70,4%). W 2021 r., w porównaniu z 2020 r., wartość sprzedaży detalicznej w województwie była wyższa o 11,0%, a w kraju – o 12,9%.

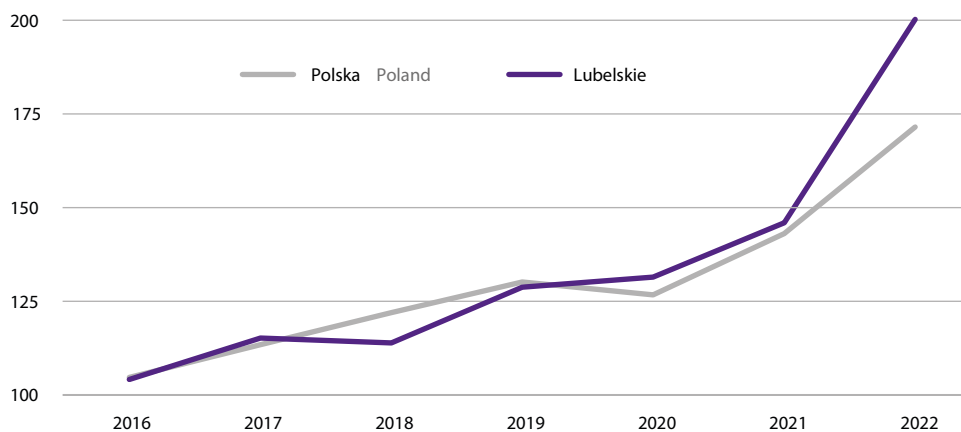
Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wykres 67. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)

2015=100

Chart 67. Indices of retail sales of goods (current prices)

2015=100

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2022 r. największy udział miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (47,0%), następnie przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (13,5%), „pozostałe” (10,3%), „farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny” (9,7%), „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (6,2%) oraz „meble, RTV, AGD” (5,0%). W pozostałych grupach udział wahał się od 0,6% do 3,2%.

W 2022 r. najwyższa dynamika wzrostu sprzedaży detalicznej, spośród grup mających znaczący udział w sprzedaży detalicznej, wystąpiła w grupie „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 114,0%), spadek zaś odnotowano w grupie „tekstyli, odzież, obuwie” (o 37,6%) i w grupie „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 3,7%).

Tablica 40. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)

Table 40. Indices of retail sale of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
Ogółem Total	108,3	103,5	102,1	111,0	112,9
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	112,3	108,3	95,5	135,7	113,0
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	99,1	88,5	87,7	127,7	122,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	107,5	103,5	107,5	109,7	104,7
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	131,3	102,2	96,1	108,7	110,3
Tekstyli, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	96,5	126,4	68,7	103,5	132,0
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	119,3	105,2	100,3	104,5	109,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	97,9	102,2	86,7	131,1	110,8
Pozostałe Others	108,0	113,4	110,5	92,1	112,4

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included in a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The retail sales index results, inter alia, from a change in both the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

W 2022 r. w województwie lubelskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych była wyższa o 19,3% niż przed rokiem i o 80,7% w porównaniu z 2015 r. (w tym zrealizowana przez przedsiębiorstwa hurtowe wyższa analogicznie o 20,9% i 89,9%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w 2022 r. była wyższa o 35,9% niż w 2021 r. i o 133,4% niż w 2015 r. (w tym zrealizowana przez przedsiębiorstwa hurtowe wyższa analogicznie o 39,3% i o 124,1%). W 2021 r. w odniesieniu do 2020 r. odnotowano wzrost sprzedaży hurtowej towarów w jednostkach handlowych

– w województwie – o 23,3%, a w kraju – o 22,5% (w tym wzrost sprzedaży realizowanej przez przedsiębiorstwa hurtowe – w województwie – o 21,4%, a w kraju – o 21,8%).

W 2022 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, we wszystkich grupach odnotowano wzrost wartości sprzedaży hurtowej realizowanej przez przedsiębiorstwa hurtowe, przy czym najwyższa dynamika wystąpiła w grupie „sprzedaż wyrobów włókienniczych, odzieży i obuwia” – o 121,9%, ale udział tej grupy w sprzedaży hurtowej ogółem był nieduży, bo wyniósł 0,8%. W grupie z największym udziałem w sprzedaży hurtowej ogółem (51,4%) – „sprzedaż półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu” odnotowano wzrost o 22,7%, a w dalszej kolejności w grupach „sprzedaż żywności” (udział – 12,3%, wzrost o 21,3%), „sprzedaż niewyspecjalizowana” (udział – 12,6%, wzrost o 17,3%) oraz „kosmetyki i wyroby farmaceutyczne” (udział – 8,4%, wzrost o 8,7%). W pozostałych grupach udział w sprzedaży hurtowej wahał się od 0,8 do 5,5%.

Transport

Transport

W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się długość dróg publicznych o twardej nawierzchni (o 1,9%). Zwiększyła się liczba przewiezionych pasażerów komunikacją miejską (o 4,8%), a zmniejszyła się liczba pasażerów w transporcie lotniczym (o 13,1%).

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego. Na koniec 2021 r. długość dróg publicznych w województwie lubelskim wyniosła 38797,0 km i w porównaniu z 2020 r. było ich więcej o 0,8% i o 7,1% w stosunku do 2015 r. Stanowiły one 9,0% dróg publicznych w Polsce.

Dróg publicznych o twardej nawierzchni było 24321,4 km (o 1,9% więcej niż w 2020 r. i o 12,7% niż w 2015 r.), z czego 95,2% stanowiły drogi publiczne o nawierzchni twardej ulepszonej. W 2021 r. w ogólnej długości dróg publicznych o twardej nawierzchni udział dróg miejskich wyniósł 11,8%, a zamiejskich 88,2%. Dróg gruntowych było 14475,6 km (mniej o 1,0% zarówno w stosunku do 2020 r., jak i 2015 r.). W 2021 r. w granicach województwa leżało 7,7% ogólnej długości dróg o nawierzchni twardej w kraju i 12,7% dróg gruntowych.

Tablica 41. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 41. Public roads by types of surface

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Ogółem w km Total in km	36209,6	37196,4	38483,2	38797,0
o nawierzchni twardej hard surface	21581,4	22852,8	23857,6	24321,4
ulepszonej improved	20468,2	21805,1	22791,6	23155,8
o nawierzchni gruntowej unsurfaced	14628,2	14343,6	14625,6	14475,6

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

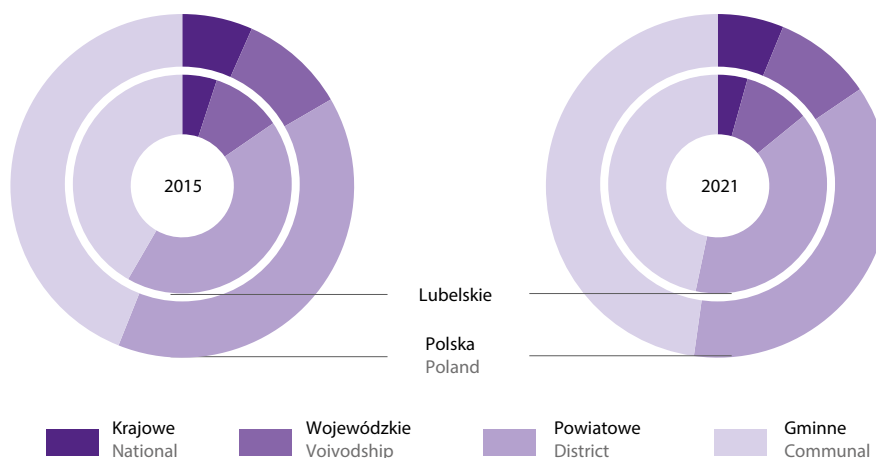
Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1693) do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne.

W strukturze dróg publicznych o nawierzchni twardej w 2021 r. dominowały drogi o znaczeniu lokalnym, tj. gminne (47,4%) i powiatowe (38,7%), a następnie wojewódzkie (9,6%) oraz krajowe (4,3%).

Przez województwo lubelskie nie przebiegają autostrady, natomiast w ostatnich latach przybyło dróg ekspresowych. W 2021 r. było ich 207,8 km wobec 145,9 km w 2020 r. i 79,3 km w 2015 r. Na 1000 km² powierzchni województwa w 2021 r. przypadało 8,27 km dróg ekspresowych wobec 5,81 km w 2020 r. i 3,16 km w 2015 r.

Wykres 68. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Chart 68.
Hard surface public roads
As of 31 December

Tablica 42. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Table 42.
Hard surface public roads
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Ogółem w km Total in km	21581,4	22852,8	23857,6	24321,4
na 100 km ² per 100 km ²	85,9	91,0	95,0	96,8
O nawierzchni ulepszonej With improved surface	20468,2	21805,1	22791,6	23155,8
ekspresowe expressways	79,3	135,7	145,9	207,8
autostrady motorways	-	-	-	-

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

W 2021 r. na 100 km² powierzchni województwa przypadało 96,8 km dróg o nawierzchni twardej, wobec 95,0 km w 2020 r. i 85,9 km w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 100,9 km, 100,3 km i 93,0 km).

W 2021 r. na 100 km² powierzchni ogólnej województwa przypadało 83,4 km dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni twardej. Gęstość tych dróg była wyraźnie zróżnicowana terytorialnie. Najwyższą od-

notowano w mieście na prawach powiatu Zamość, a najniższą w powiecie włodawskim – odpowiednio 376,4 km i 40,8 km na 100 km² powierzchni ogólnej powiatu.

Wciąż duży odsetek stanowią drogi o nawierzchni gruntowej. W 2021 r. ich udział w ogólnej długości dróg w województwie wyniósł 37,3%. Na 100 km² powierzchni województwa przypadało średnio 57,6 km dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni gruntowej. Najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie lubartowskim – 114,8 km na 100 km², a najniższy w powiecie tomaszowskim – 25,8 km na 100 km².

Udział dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg wyniósł 40,9% w omawianym roku wobec 41,7% w 2020 r. i 44,5% w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 30,0%, 30,6% i 34,7%).

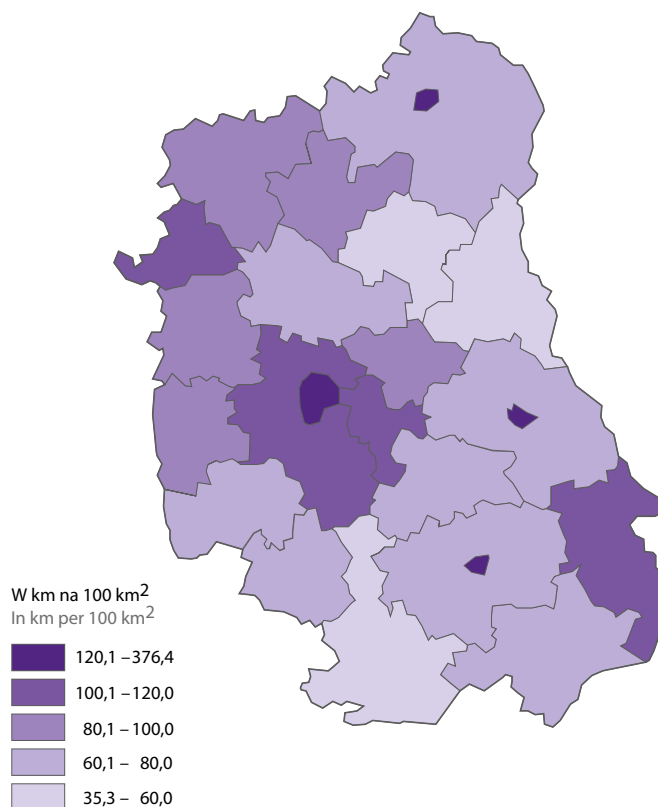
Mapa 42. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 42.

Improved hard surface communal and district roads in 2021

As of 31 December

W województwie lubelskim na koniec 2021 r. długość dróg dla rowerów wyniosła 1099,3 km i w stosunku do 2020 r. było ich więcej o 6,6% (o 68,3 km) i o 95,2% w porównaniu z 2015 r. (o 536,0 km). Stanowiły one 5,9% ścieżek rowerowych w kraju.

Wskaźnik gęstości ścieżek rowerowych w 2021 r. wyniósł 4,38 km na 100 km² wobec 4,10 km w 2020 r. i 2,24 km w 2015 r. Również w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców długość ścieżek rowerowych wzrosła i wyniosła odpowiednio 5,39 km, 5,01 km i 2,63 km.

W 2021 r., w porównaniu z 2015 r., najwięcej ścieżek rowerowych przybyło w powiecie lubelskim – 89,2 km (o 341,8%), jednak biorąc pod uwagę dynamikę, najwyższy wzrost odnotowano w powiecie parczewskim – 17-krotny. W omawianym roku najwięcej ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. ludności było w powiecie włodawskim – 18,9 km, najmniej zaś w powiecie krasnostawskim – 0,7 km.

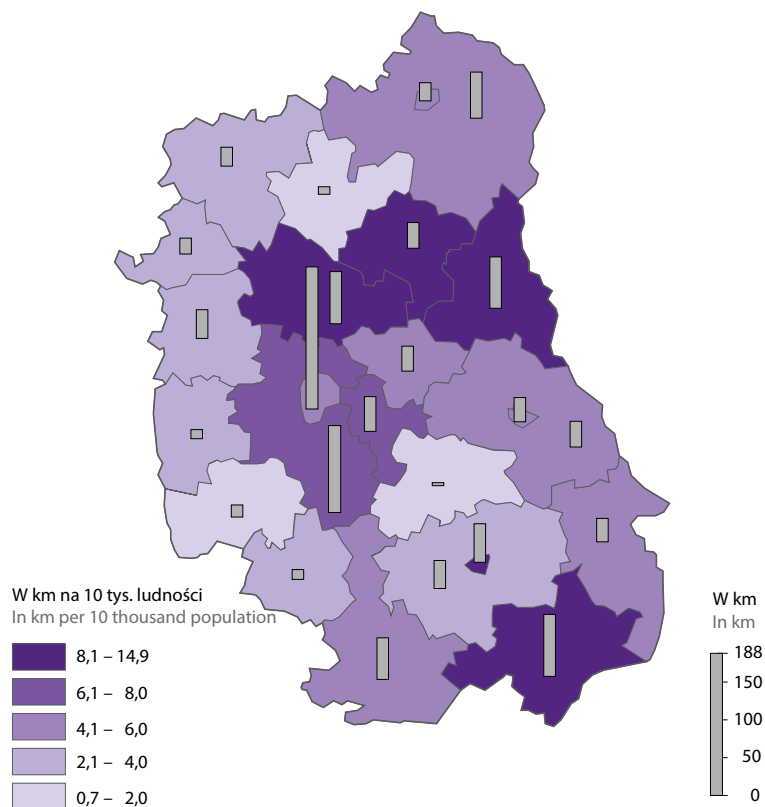
Mapa 43. Ścieżki rowerowe w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 43.

Bicycle paths in 2021

As of 31 December

W 2021 r. w województwie lubelskim komunikacja autobusowa realizowana była na 646 liniach krajowych (dotyczy przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej), tj. o 13,4% mniej niż w 2020 r. i o 44,9% niż w 2015 r. Długość tych linii wynosiła 31,4 tys. km i zmniejszyła się o 16,5% w stosunku do 2020 r. i o 52,4% w porównaniu z 2015 r. W 2021 r. najwięcej było linii podmiejskich – 566 (87,6% ogólnej liczby linii krajowych), o długości 18,4 tys. km.

Przewozy międzynarodowe (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu międzynarodowym) zarówno w 2020 jak i 2021 r. realizowane były 1 linią (w obydwu latach o długości 220 km), wobec 10 linii w 2015 r. (o długości 8544 km).

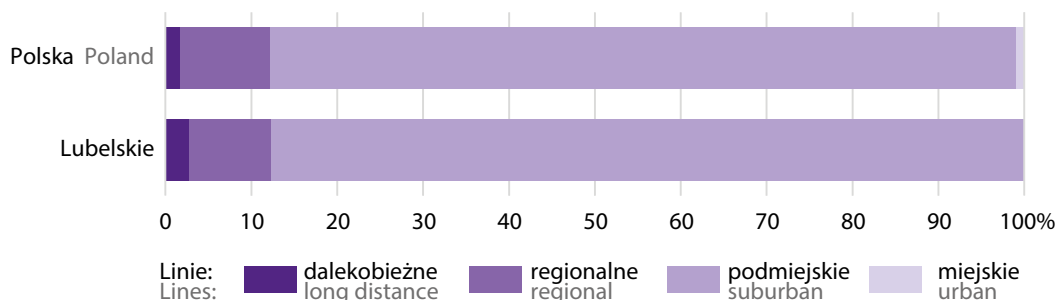
Wykres 69. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 69.

National lines of scheduled bus transport in 2021

As of 31 December

W województwie lubelskim w 2021 r. przedsiębiorstwa zajmujące się przewozem osób (dotyczy przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej) przewiozły ogółem 9,7 mln pasażerów, tj. więcej o 27,7% w porównaniu z rokiem poprzednim, mniej zaś o 57,6% niż w 2015 r. Średnia odległość przewozu 1 pasażera w komunikacji krajowej wyniosła 25,8 km, a w komunikacji międzynarodowej 393,5 km.

Istotną rolę w przewozach pasażerskich w województwie lubelskim odgrywa komunikacja miejska. W 2021 r. przedsiębiorstwa i zakłady komunikacji miejskiej (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) prowadziły przewozy pasażerów liniami komunikacyjnymi o łącznej długości 2492,4 km (mniej o 0,3% niż w 2020 r., więcej zaś o 16,6% w porównaniu z 2015 r.), z tego 92,5% to linie autobusowe i 7,5% trolejbusowe. Komunikacja miejska dysponowała 473 autobusami (o 1,5% więcej w stosunku do poprzedniego roku i o 18,0% w porównaniu z 2015 r.) oraz 108 trolejbusami (mniej o 12,2% niż w 2020 r. i o 0,9% niż w 2015 r.). Liczba miejsc w autobusach wynosiła 49,8 tys. (o 2,7% więcej w stosunku do poprzedniego roku i o 19,7% w porównaniu z 2015 r.), a w trolejbusach – 10,4 tys. (mniej o 10,3% niż w 2020 r., a więcej o 9,5% niż w 2015 r.).

Liczba autobusów komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych wyniosła 470 i zwiększyła się o 16,6% w porównaniu z 2020 r. i o 29,5% w stosunku do 2015 r. Ich udział w ogólnej liczbie autobusów zwiększył się z 90,5% w 2015 r. do 99,4% w 2021 r.

W 2021 r. liczba przewiezionych pasażerów wyniosła 90,4 mln i zwiększyła się w skali roku o 4,8%, zmniejszyła się zaś o 37,0% w stosunku do 2015 r.

Tablica 43. Komunikacja miejska^aTable 43. Urban transport^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	2138,0	2426,5	2498,7	2492,4
linii autobusowych bus lines	2012,2	2258,1	2315,0	2305,2
linii trolejbusowych trolleybus lines	125,8	168,4	183,7	187,2
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	401	425	466	473
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	363	416	403	470
trolejbusy trolleybuses	109	120	123	108
Liczba miejsc w autobusach w tys. Number of seats in buses in thousands	41,6	43,9	48,5	49,8
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	37,9	43,3	42,3	47,3
Liczba miejsc w trolejbusach w tys. Number of seats in trolleybuses in thousands	9,5	11,2	11,6	10,4
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	143,5	146,7	86,3	90,4
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	67,0	69,5	41,8	44,1

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern entities and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

W 2021 r. w województwie lubelskim eksploatowanych było 1093 km linii kolejowych normalnotorowych, z których 490 km było zelektryfikowanych (w 2015 r. ich długość wynosiła odpowiednio 1042 km i 416 km). Wskaźnik długości linii kolejowych normalnotorowych w 2021 r. wyniósł 4,4 km na 100 km² wobec 4,1 km w 2015 r. (w kraju w obydwu omawianych latach wyniósł 6,2 km).

W 2021 r. w porcie lotniczym Lublin łączna liczba startów i lądowań była o 43,2% niższa niż rok wcześniej i wyniosła 1297 (co stanowiło 0,5% startów i lądowań w kraju), z czego ruch krajowy stanowił 35,4% ruchu ogółem. Udział samolotów polskich w przeprowadzonych operacjach lotniczych również wyniósł 35,4%.

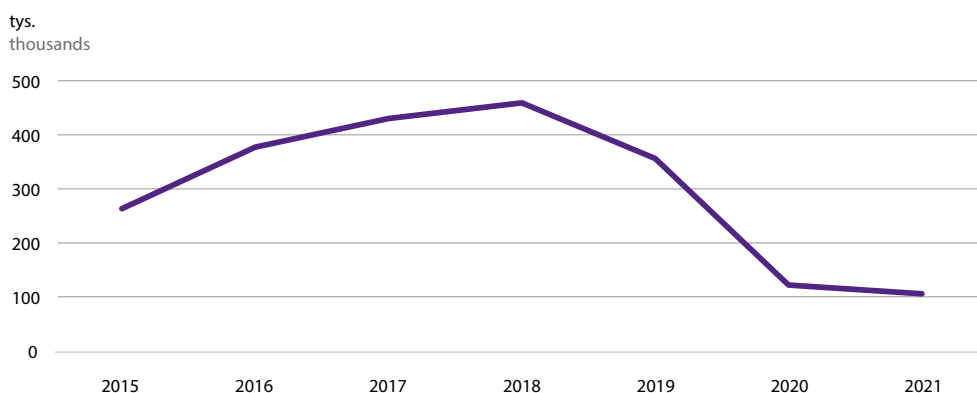
Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują pasażerów: dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, w transzycie bezpośrednim, tj. pasażerów dla których przy kontynuacji podróży samolotem numer lotu pozostał bez zmian.

Tablica 44. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Lublin
Table 44. Passenger traffic at Lublin Airport

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :				
krajowych domestic	430	18264	5124	5387
zagranicznych foreign	131211	159158	56006	48439
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	126990	158996	55935	48324
Pasażerowie odprawieni do portów ^a : Passenger departures to airports ^a :				
krajowych domestic	332	18892	5470	5420
zagranicznych foreign	132157	160026	56912	48132
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	127833	160026	56836	48019

a W lotach komunikacyjnych.
a In transport flights.

Wykres 70. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Lublin (przyjazdy i wyjazdy)
Chart 70. Passenger traffic at Lublin Airport (arrivals and departures)

W 2021 r. z usług lotniska skorzystało 107,4 tys. pasażerów, tj. o 13,1% mniej niż przed rokiem (co stanowiło 0,5% pasażerów korzystających ze wszystkich lotnisk w kraju). W porównaniu z 2020 r. w komunikacji krajowej liczba przewiezionych pasażerów była wyższa o 2,0%, a w komunikacji zagranicznej niższa – o 14,5%. W 2021 r. zarówno udział pasażerów przewiezionych w komunikacji krajowej, jak i pasażerów obsługiwanych przewoźnikiem polskim w ogólnej liczbie pasażerów obsługiwanych w Porcie Lotniczym Lublin wyniósł 10,1%.

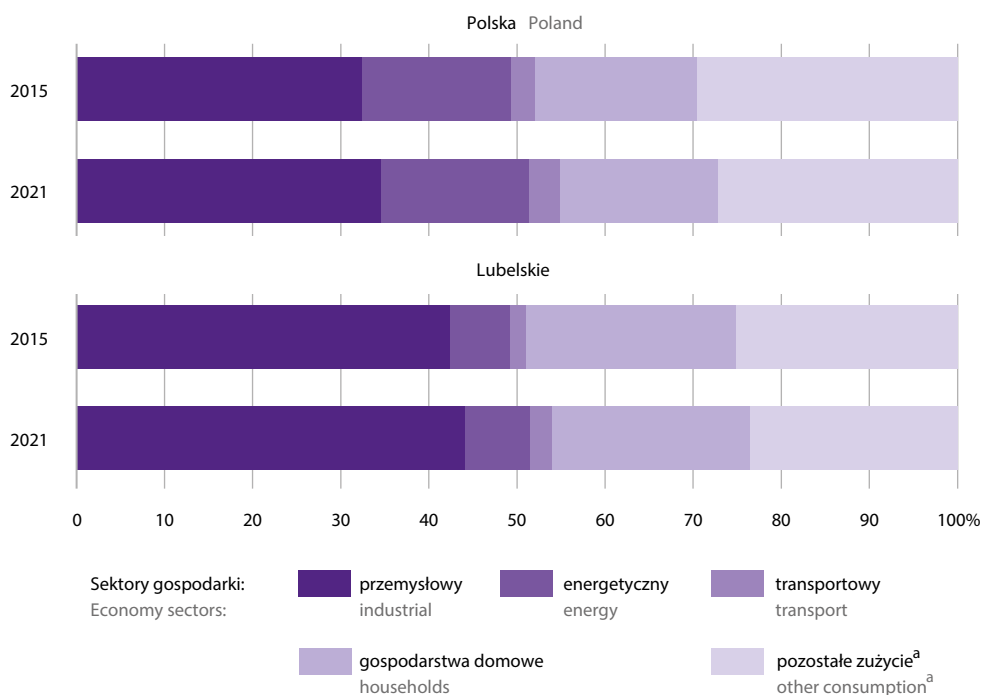
Energia

Energy

W 2021 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła moc zainstalowana (o 31,1%) oraz osiągalna (o 32,2%) elektrowni, natomiast produkcja energii elektrycznej była niższa (o 16,6%). Wzrosło zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (o 0,9%), natomiast niższe było zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w gospodarstwach domowych (o 0,2%).

W 2021 r. w województwie lubelskim moc zainstalowana w elektrowniach wynosiła 1042,7 MW (1,9% mocy zainstalowanej w Polsce) i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 31,1%, a w stosunku do 2015 r. o 117,2% (w kraju wzrost odpowiednio o 8,1% i o 38,8%). Moc osiągalna w elektrowniach w 2021 r. wynosiła 1014,8 MW (1,9% krajowej mocy osiągalnej) i w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano jej wzrost o 32,2%, a w stosunku do 2015 r. o 124,3% (w kraju odpowiednio o 6,8% i o 33,0%).

Wykres 71. Zużycie energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 71. Electricity consumption by economy sectors

^a Łącznie z rolnictwem.
^a Including agriculture.

Produkcja energii elektrycznej w 2021 r. wyniosła 2271,2 GWh (1,3% produkcji krajowej) i w stosunku do 2020 r. była niższa o 16,6%, wyższa zaś o 26,0% w porównaniu z 2015 r. W kraju odnotowano wzrost produkcji energii elektrycznej w porównaniu z 2020 r. o 13,7% i o 8,9% w stosunku do 2015 r.

W województwie lubelskim udział odnawialnych nośników energii w produkcji energii elektrycznej ogółem w 2021 r. wyniósł 30,4% wobec 21,9% w 2020 r. i 5,8% w 2015 r., a w kraju udział ten wyniósł 17,0% wobec 17,9% w 2020 r. i 13,8% w 2015 r.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 45. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
Table 45. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	777,8	806,7	814,4	823,6
miasta urban areas	395,5	416,1	421,3	428,6
wieś rural areas	382,2	390,6	393,1	395,0
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
w GWh in GWh	1417,3	1448,9	1465,8	1479,1
miasta urban areas	639,5	644,9	652,3	666,5
wieś rural areas	777,8	803,9	813,6	812,5
w kWh na odbiorcę in kWh per consumer	1822,2	1795,9	1799,9	1795,9
miasta urban areas	1616,7	1549,9	1548,2	1555,3
wieś rural areas	2034,9	2058,0	2069,5	2057,0

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Klimatu i Środowiska.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Climate and Environment.

W województwie lubelskim w 2021 r. liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych wyniosła 823,6 tys. (5,2% ogólnej liczby odbiorców w kraju). W porównaniu z 2020 r. odnotowano wzrost liczby odbiorców o 1,1%, a w stosunku do 2015 r. – o 5,9% (w kraju odpowiednio wzrost o 1,2% i o 10,5%). W 2021 r. w województwie w gospodarstwach domowych w miastach wzrost liczby odbiorców w stosunku do 2020 r. wyniósł 1,7%, a na wsi – 0,5%.

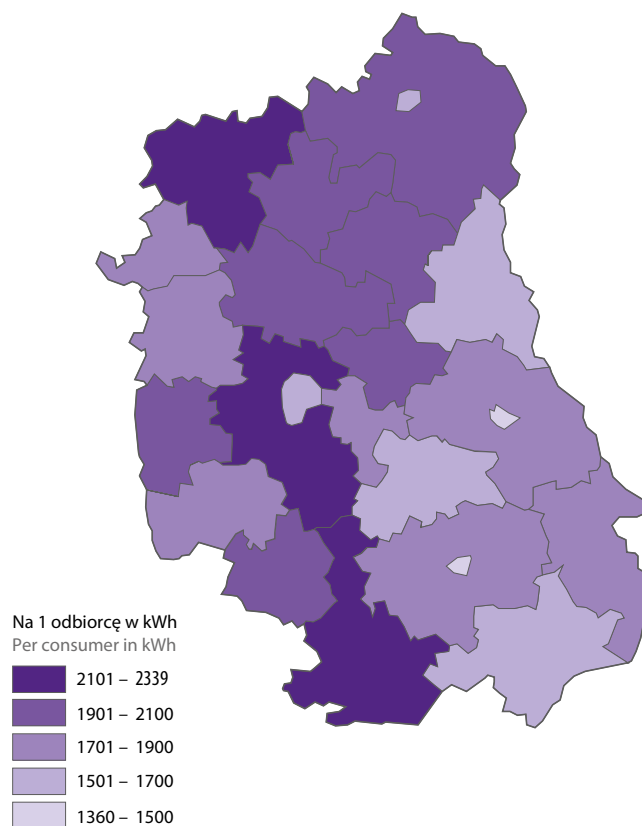
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2021 r. w województwie wyniosło 1479,1 GWh (4,7% zużycia krajowego), tj. więcej o 0,9% w stosunku do 2020 r. i o 4,4% w porównaniu z 2015 r. W kraju gospodarstwa domowe zużyły energii elektrycznej więcej o 0,4% niż w 2020 r. i o 11,8% niż w 2015 r. W 2021 r. w województwie w gospodarstwach domowych w miastach odnotowano wzrost zużycia energii elektrycznej o 2,2% w stosunku do 2020 r., a na wsi spadek – o 0,1%.

W 2021 r. zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 odbiorcę wyniosło 1795,9 kWh i było niższe o 0,2% w stosunku do 2020 r. (w kraju o 0,8%). W miastach województwa miał miejsce wzrost zużycia energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 odbiorcę o 0,5%, a na obszarach wiejskich spadek – o 0,6% (w kraju odnotowano spadek w miastach – o 0,6%, a na wsi – o 1,3%).

W 2021 r. najwyższe zużycie na odbiorcę wystąpiło w powiatach lubelskim (2338,5 kWh), łukowskim (2206,8 kWh) i biłgorajskim (2122,7 kWh), najniższe zaś w miastach na prawach powiatu: Zamość (1360,2 kWh), Chełm (1387,8 kWh) i Lublin (1536,1 kWh).

Mapa 44.
Map 44.

Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2021 r.
Consumption of electricity in households in 2021

W 2021 r. zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w województwie wyniosło 722,1 kWh i w porównaniu z 2020 r. było wyższe o 1,7%, w miastach wyniosło 703,5 kWh (wzrost o 3,0%). W kraju zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w 2021 r. wyniosło 833,0 kWh i w porównaniu z 2020 r. wzrosło o 0,8%, w miastach wyniosło 815,5 kWh i wzrosło również o 0,8%.

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

W 2021 r. w województwie lubelskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił wzrost dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Odnotowano również wzrost dochodów własnych. Od 2015 r. utrzymuje się tendencja wzrostowa.

Jednostki samorządu terytorialnego województwa lubelskiego w 2021 r. osiągnęły dochody ogółem w wysokości 17379,6 mln zł – 5,2% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju. Były one wyższe o 8,6% w porównaniu z 2020 r. oraz o 69,4% niż w 2015 r. Dochody własne ukształtowały się na poziomie 6023,9 mln zł, większym o 2,6% niż w 2020 r. Jednostki samorządu terytorialnego otrzymały również dotacje ogółem w kwocie 5752,7 mln zł oraz subwencję ogólną w wysokości 5603,1 mln zł, co stanowiło wzrost odpowiednio o 2,2% i 24,3% w stosunku do 2020 r. W porównaniu z 2015 r. poszczególne składowe dochodów zwiększyły się: dochody własne – o 55,5%, dotacje – o 91,4%, a subwencja ogólna – o 65,8%.

Tablica 46. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 46. Revenue of local government units budgets

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów udział dochodów własnych w % ogółem dochodów
Ogółem Total	4786	6968	7750	8485	34,7
Gminy ^a Gminas ^a	3189	4964	5653	6125	31,5
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4770	6882	7475	8440	43,3
Powiaty Powiats	895	1272	1513	1488	33,9
Województwa Voivodships	533	572	507	666	30,5

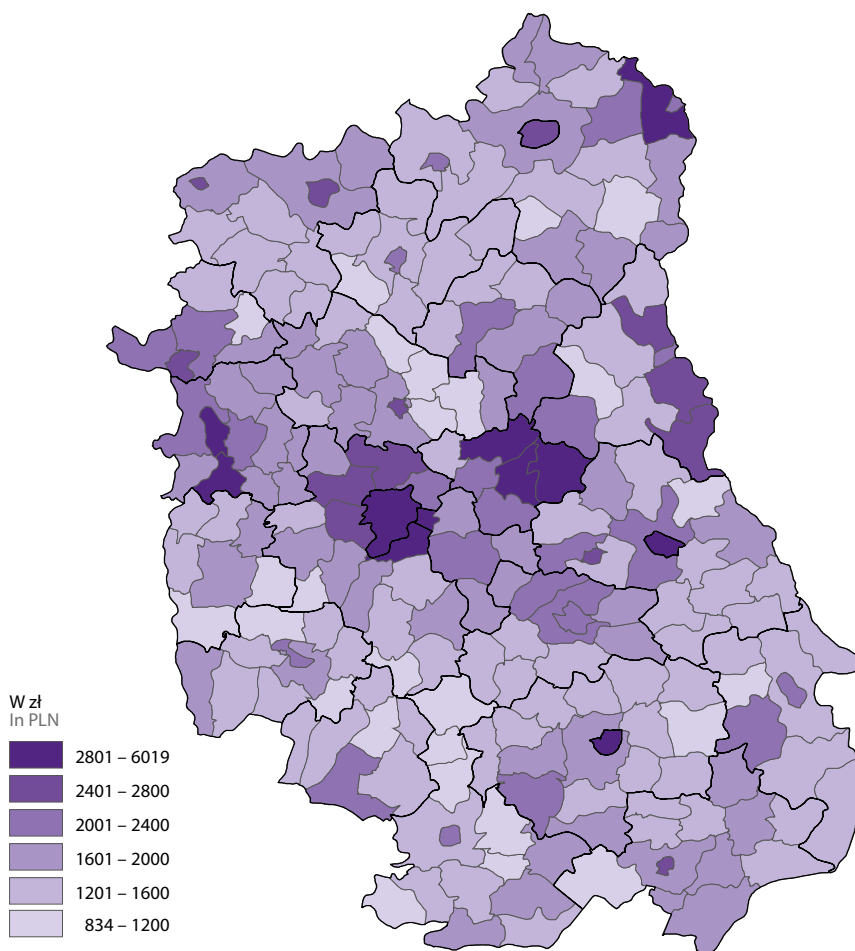
^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W 2021 r. dochody poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim kształtowały się następująco: gminy – 9428,6 mln zł (wzrost o 7,5% w porównaniu z 2020 r. i o 83,1 w stosunku do 2015 r.), miasta na prawach powiatu – 4295,1 mln zł (wzrost o 12,0% i o 70,4%), powiaty – 2291,1 mln zł (spadek o 2,4% i wzrost o 58,5%), a województwo – 1364,8 mln zł (wzrost o 30,3% i o 69,4%).

Największą pozycją dochodową jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim w 2021 r. były dochody własne, które stanowiły 34,7% dochodów ogółem. Udział dotacji był mniejszy o 1,6 p. proc., a subwencji ogólnej – o 2,4 p. proc. Struktura dochodów gmin była następująca: dotacje – 35,2%, subwencja ogólna – 33,3% i dochody własne – 31,5%. W miastach na prawach powiatu największą częścią dochodów były dochody własne, których udział wyniósł 43,3%, a dotacje i subwencja ogólna stanowiły odpowiednio 30,9% i 25,9%. W powiatach największą częścią dochodów okazała się subwencja ogólna, której udział wyniósł 41,6%, a dochody własne i dotacje stanowiły odpowiednio 33,9% i 24,5%. W budżecie województwa największą częścią dochodów były dotacje z udziałem 40,0%, natomiast dochody własne i subwencja ogólna stanowiły odpowiednio 34,7% i 29,5%..

Mapa 45.
Map 45.

Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2021 r.
Own revenue of gminas budgets per capita in 2021

a Dochody miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
a Revenues of cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Źródłami **dochodów własnych** jednostek samorządu terytorialnego są m.in: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku jst, spadki, zapisy i darowizny na rzecz jst, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody jst, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)..

W 2021 r. średnio na jednego mieszkańca województwa lubelskiego przypadało 8485 zł dochodów jednostek samorządu terytorialnego, więcej o 735 zł niż w 2020 r. i o 3698 zł niż w 2015 r. Najwyższymi dochodami per capita charakteryzowały się miasta na prawach powiatu – 8440 zł, a następnie gminy – 6125 zł i powiaty – 1488 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 666 zł dochodów budżetu województwa. Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego per capita w 2021 r. wyniosły 2941 zł, więcej o 150 zł niż w 2020 r. i o 1406 zł niż w 2015 r. Najwyższe odnotowano w miastach na prawach powiatu – 3651 zł, a następnie w gminach – 1930 zł i powiatach – 365 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 203 zł dochodów własnych z budżetu województwa.

W gminach w 2021 r. średnio na 1 mieszkańca przypadło 6125 zł dochodów. W 85 gminach dochody były niższe od średniej, a w 124 – wyższe. Najmniejszy dochód per capita uzyskała gmina Gorzków (powiat krasnostawski) – 4793 zł, a największy gmina Puchaczów (powiat łęczyński) – 10494 zł. Na 1 mieszkańca przypadało średnio 1930 zł dochodów własnych. W 156 gminach były one niższe od średniej, a w 53 – wyższe. Najmniejszy dochód własny na 1 mieszkańca osiągnęła gmina Aleksandrów (powiat biłgorajski) – 834 zł, a największy gmina Puchaczów (powiat łęczyński) – 6019 zł. Na mieszkańca Lublina przypadało 8270 zł dochodów, w tym 3973 zł dochodów własnych. Biorąc pod uwagę dochody per capita wśród miast na prawach powiatu województwa lubelskiego, Lublin miał dochody ogółem niższe od średniej wojewódzkiej, ale jako jedyny miał dochody własne wyższe od średniej.

W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały dotacje celowe w kwocie 4400,0 mln zł, więcej o 5,3% niż w 2020 r. Kwota ta była ponad 2,3 razy wyższa w porównaniu z 2015 r. Dotacje celowe dla poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim kształtowały się następująco: gminy – 2902,5 mln zł, miasta na prawach powiatu – 972,0 mln zł, powiaty – 421,9 mln zł, a województwo – 103,7 mln zł. Średnio na jednego mieszkańca przypadało 2148 zł dotacji celowych, więcej o 162 zł niż w 2020 r. i o 1284 zł niż w 2015 r. Najwyższymi dotacjami celowymi per capita charakteryzowały się miasta na prawach powiatu – 1910 zł, a następnie gminy – 1885 zł i powiaty – 274 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 51 zł dotacji celowych z budżetu województwa.

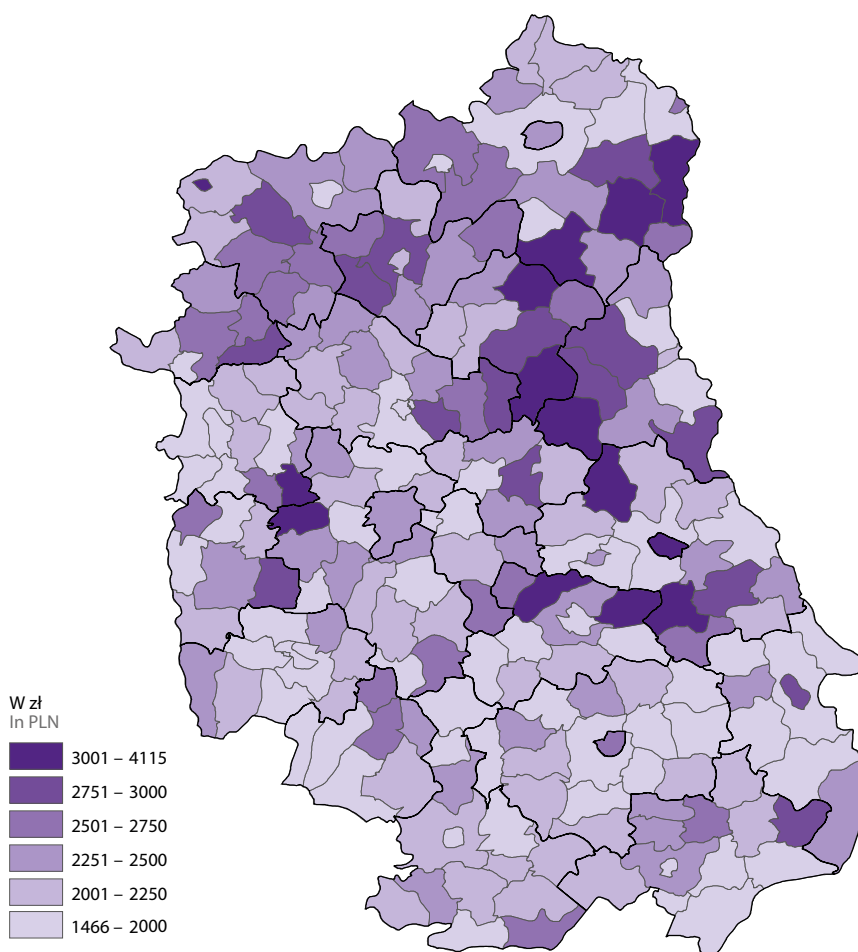
W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (z paragrafów 200, 620 oraz 205, 625 według klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych) dotacje w kwocie 1352,7 mln zł, mniej o 6,7% niż w 2020 r., a więcej o 17,3% niż w 2015 r. Dotacje europejskie dla poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim kształtowały się następująco: gminy – 416,9 mln zł, miasta na prawach powiatu – 353,9 mln zł, powiaty – 139,3 mln zł, a województwo – 442,7 mln zł. Średnio na jednego mieszkańca przypadało 660 zł dotacji europejskich, mniej o 29 zł niż w 2020 r., więcej o 122 zł niż w 2015 r. Najwyższymi dotacjami europejskimi per capita charakteryzowały się miasta na prawach powiatu – 695 zł, a następnie gminy – 271 zł i województwo – 216 zł. Na każdego mieszkańca powiatów przypadało zaś 90 zł dotacji europejskich.

W 2021 r. 22,0% dotacji przeznaczonych było na inwestycje – 1265,6 mln zł, mniej o 8,0% niż w 2020 r. i o 2,1% niż w 2015 r. W ramach dotacji inwestycyjnych gminy otrzymały 425,4 mln zł, miasta na prawach powiatu – 327,9 mln zł, powiaty – 168,8 mln zł, a województwo – 343,5 mln zł. Średnio na jed-

nego mieszkańca na inwestycje przekazano 618 zł z dotacji, mniej o 36 zł niż w 2020 r., a więcej o 15 zł niż w 2015 r. Najwyższymi dotacjami inwestycyjnymi per capita charakteryzowały się miasta na prawach powiatu – 644 zł, a następnie gminy – 276 zł i województwo – 168 zł. Na każdego mieszkańca przypadło zaś 110 zł dotacji inwestycyjnych z budżetu powiatów. Udział dotacji inwestycyjnych w finansowaniu wydatków inwestycyjnych wyniósł w 2021 r. 40,7% i był niższy o 7,7 p. proc. niż w 2020 r. i o 13,4 p. proc. w porównaniu z 2015 r. Największym udziałem charakteryzowało się województwo – 68,3%, a następnie miasta na prawach powiatu – 47,1% i powiaty – 31,7%. Najniższy udział odnotowano w gminach i wyniósł on tylko 30,9%.

Mapa 46.
Map 46.

Dotacje dla gmin na 1 mieszkańca w 2021 r.
Grants for gminas per capita in 2021

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

W 2021 r. w województwie lubelskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił wzrost wydatków jednostek samorządu terytorialnego. Odnotowano również wzrost wydatków inwestycyjnych.

Wydatki ogółem jednostek samorządowych wyniosły 16356,0 mld zł. Stanowiły one 5,2% łącznych wydatków jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju. Były one wyższe o 6,3% w porównaniu z 2020 r. oraz o 55,4% niż w 2015 r. Wydatki majątkowe ukształtowały się na poziomie 3174,8 mln zł, wyższym o 8,8% niż w 2020 r. i o 30,2% niż w 2015 r. Jednostki samorządu przeznaczyły na inwestycje 3108,7 mln zł, więcej o 9,3% w stosunku do 2020 r. i o 30,2% w porównaniu z 2015 r.

Tablica 47.

Table 47.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Expenditure of local government units budgets

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwestycyjnych w % ogółem wydatków share of invest- ment expendi- ture in % of total expenditure
Ogółem Total	4911	6971	7453	7985	19,0
Gminy ^a Gminas ^a	3181	4956	5442	5624	15,9
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4949	6997	7571	8399	16,3
Powiaty Powiats	888	1229	1388	1456	23,8
Województwa Voivodships	625	584	439	577	42,6

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W 2021 r. wydatki poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim kształtowały się następująco: gminy – 8657,6 mln zł, miasta na prawach powiatu – 4274,7 mln zł, powiaty – 2241,9 mln zł, a województwo – 1181,8 mln zł.

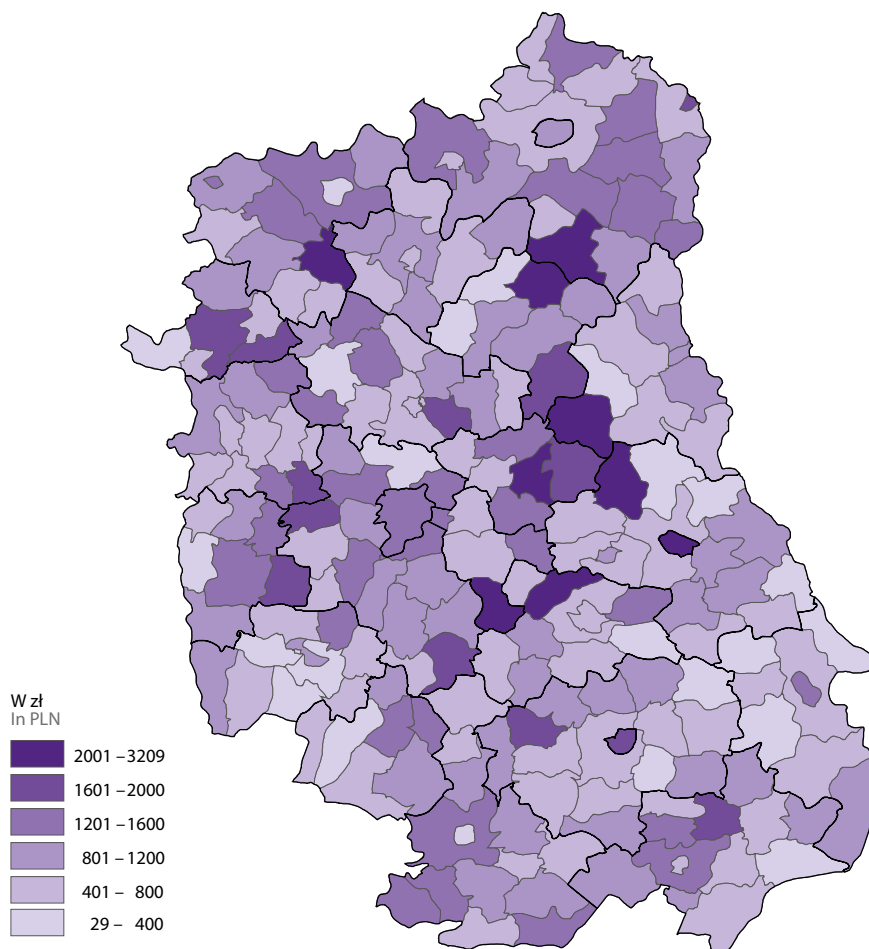
W 2021 r. średnio na jednego mieszkańca województwa lubelskiego przypadało 7985 zł wydatków jednostek samorządu terytorialnego, więcej o 532 zł niż w 2020 r. i o 3074 zł niż w 2015 r. Najwyższymi wydatkami per capita charakteryzowały się miasta na prawach powiatu – 8399 zł, a następnie gminy – 5624 zł i powiaty – 1456 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 577 zł dochodów budżetu województwa.

W 2021 r. średnio w przeliczeniu na jednego mieszkańca województwa lubelskiego samorzady wydały na inwestycje 1518 zł, więcej o 141 zł niż w 2020 r. i o 404 zł niż w 2015 r. Najwyższymi wydatkami inwestycyjnymi per capita charakteryzowały się miasta na prawach powiatu – 1369 zł, następnie gminy – 894 zł, a powiaty – 346 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 246 zł wydatków inwestycyjnych województwa.

W gminach w 2021 r. średnio na 1 mieszkańca przypadło 5624 zł wydatków. W 115 gminach dochody były niższe od średniej, a w 94 – wyższe. Najmniejsze wydatki per capita poniosła gmina Siemień (powiat parczewski) – 4466 zł, a największe gmina Puchaczów (powiat łęczyński) – 11397 zł. Na inwestycje średnio na 1 mieszkańca gminy przeznaczyły 894 zł. W 117 gminach były one niższe od średniej, a w 92 – wyższe. Najmniejsze wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca wykazała gmina Grabowiec (powiat zamojski) – 29 zł, a największe gmina Wierzbica (powiat chełmski) – 3209 zł. Na mieszkańca Lublina przypadało 8399 zł wydatków, w tym 1272 zł przeznaczono na inwestycje. Biorąc pod uwagę wydatki per capita wśród miast na prawach powiatu województwa lubelskiego, Lublin miał zarówno wydatki ogółem, jak i wydatki inwestycyjne niższe od średniej wojewódzkiej.

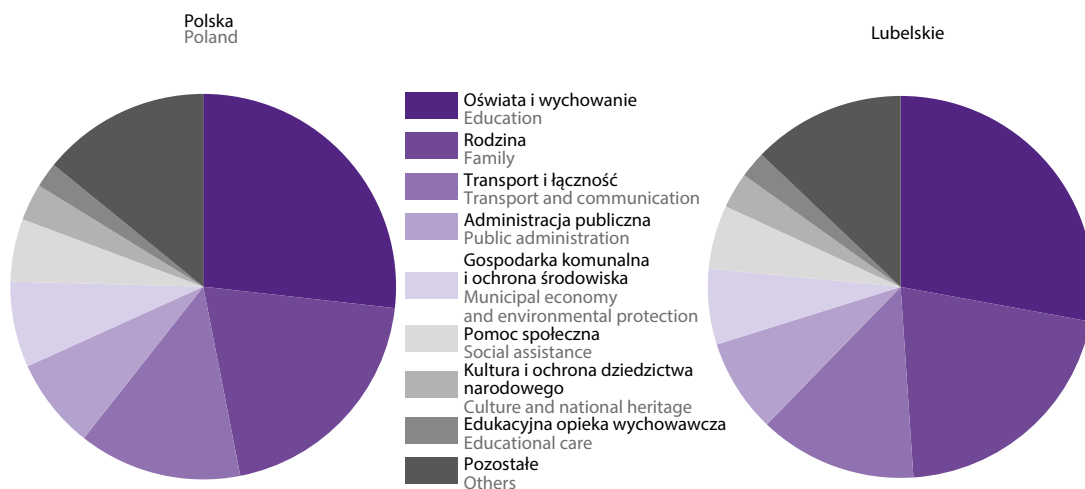
Mapa 47.
Map 47.

Wydatki inwestycyjne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2021 r.
Investment expenditures of gminas budgets per capita in 2021

Największą część środków w 2021 r. (28,5%) jednostki samorządu terytorialnego wydały na oświatę i wychowanie. Działami, na które przeznaczono znaczące kwoty były również rodzina, transport i łączność, administracja publiczna, gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz pomoc społeczna. Na oświatę i wychowanie największe wydatki wykazały gminy (30,1%), miasta na prawach powiatu (33,2%) oraz powiaty (25,6%). W budżecie województwa największy udział wydatków odnotowano w dziale transport i łączność (52,3%).

Wykres 72. Wydatki budżetowe według działów w 2021 r.
 Chart 72. Budget expenditure by divisions in 2021

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W roku budżetowym 2021 w województwie lubelskim odnotowano nadwyżkę budżetową jednostek samorządu terytorialnego. W latach 2015-2020 tylko w 2016 i 2020 r. wystąpiła nadwyżka budżetowa.

Jednostki samorządu terytorialnego w województwie lubelskim zamknęły rok budżetowy 2021 nadwyżką, łącznie w wysokości 1023,6 mln zł. W budżetach wszystkich jednostek samorządu terytorialnego odnotowano nadwyżkę budżetową w wysokości: gminy – 771,0 mln zł, miasta na prawach powiatu – 20,4 mln zł, powiaty – 49,2 mln zł i województwo – 183,0 mln zł.

Tablica 48. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 48. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	-266,5	-5,1	612,9	1023,6	5,9
Gminy ^a Gminas ^a	14,3	11,9	326,9	771,0	8,2
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-94,7	-60,0	-48,9	20,4	0,5
Powiaty Powiats	12,3	68,0	194,6	49,2	2,1
Województwa Voivodships	-198,5	-25,1	140,3	183,0	13,4

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

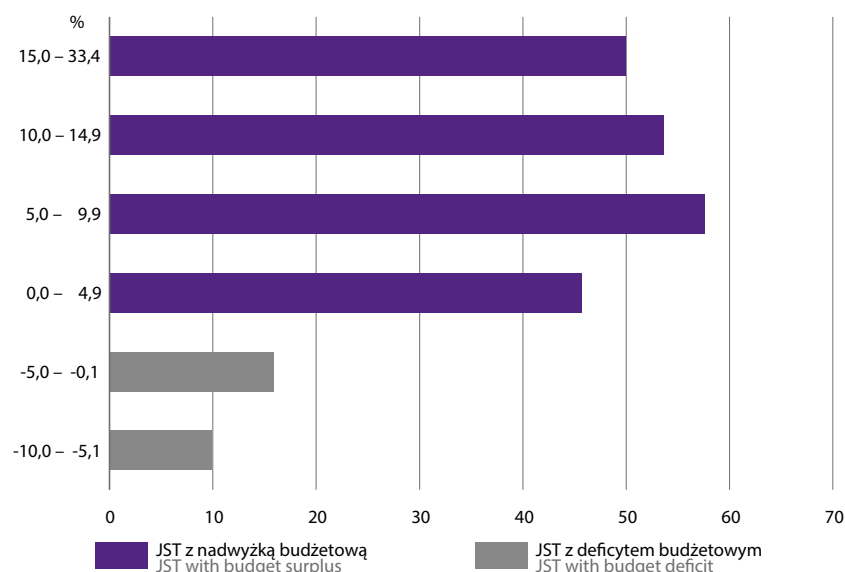
Relacja nadwyżki budżetowej jednostek samorządu terytorialnego do dochodów ogółem wyniosła 5,9%, W gminach nadwyżka budżetowa stanowiła 8,2% dochodów ogółem, w miastach na prawach powiatu – 0,5%, w powiatach – 2,1%, a w województwie – 13,4%.

Na jednego mieszkańca przypadało 500 zł nadwyżki budżetowej jednostek samorządu terytorialnego, W gminach nadwyżka per capita wyniosła 501 zł, w miastach na prawach powiatu – 40 zł w powiatach – 32 zł, a w województwie – 89 zł.

Rok 2021 dla 26 jednostek samorządu terytorialnego zamknął się deficytem na kwotę 108,9 mln zł (19 gmin, jedno miasto na prawach powiatu, 6 powiatów). Nadwyżkę w wysokości 1132,6 mln zł wykazało 208 jednostek samorządu terytorialnego (190 gmin, 3 miasta na prawach powiatu, 14 powiatów i województwo). W 10 jednostkach deficyt przekroczył 5% dochodów, a w 13 jednostkach nadwyżka przekraczała 20% dochodów.

Wykres 73. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2021 r.

Chart 73. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2021

Tablica 49. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 49. Debt of local government units in 2021

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2020=100
Ogółem Total	4984,4	2433	28,7	100,3
Gminy ^a Gminas ^a	1764,8	1146	18,7	97,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2198,1	4319	51,2	108,6
Powiaty Powiats	416,2	270	18,2	93,3
Województwo Voivodship	605,3	296	44,4	87,5

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W 2021 r. zobowiązania ogółem jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim wyniosły 4984,4 mln zł i w porównaniu do 2020 r. wzrosły o 0,3%. Wzrost zadłużenia w stosunku do 2020 r. odnotowano w miastach na prawach powiatu (o 8,6%). Najwyższa kwota zobowiązań wystąpiła w budżetach miast na prawach powiatu i wyniosła 2198,1 mln zł, natomiast najniższe zobowiązania w kwocie 416,2 mln zł odnotowano dla powiatów.

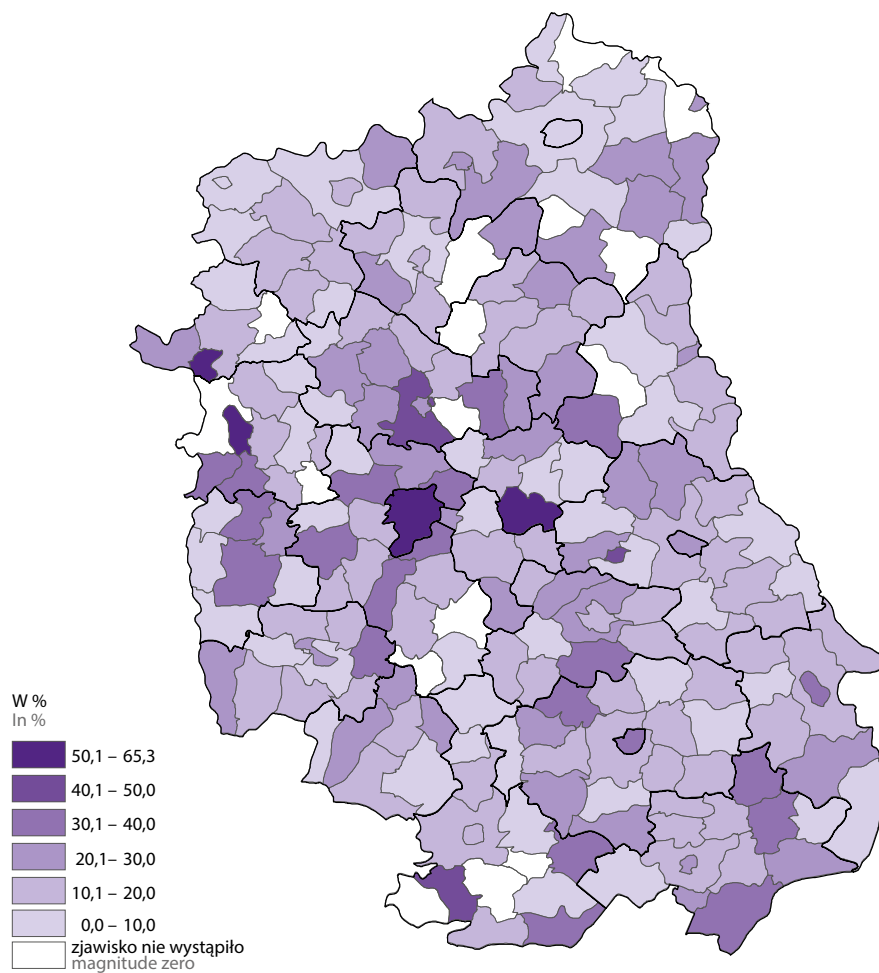
Mapa 48. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 48.

Debt of gminas in % of revenue in 2021

As of 31 December

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

Udział dofinansowania ze środków Unii Europejskiej projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa lubelskiego stanowił 5,4% całkowitej wartości w kraju. Najwięcej środków było przeznaczonych na projekty zrealizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.

Sposób wykorzystania głównej części funduszy napływających do Polski z budżetu Unii Europejskiej został określony w Umowie Partnerstwa na lata 2014–2020. W okresie wcześniejszym podstawą były Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007–2013, a środki przewidziane na ten okres programowania były wykorzystywane w niewielkiej skali także po 2015 r.

Umowa Partnerstwa 2014-2020 jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014–2020. Instrumentami realizacji Umowy Partnerstwa są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO).

Większa część rozdzielonych w Umowie Partnerstwa 2014–2020 funduszy strukturalnych (tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – EFRR i Europejskiego Funduszu Społecznego – EFS) oraz Funduszu Spójności (FS) przypada na Krajowe Programy Operacyjne (KPO), niemające przypisania do konkretnych regionów, natomiast pozostała ich część została programowo rozdzielona na określone obszary kraju. Dotyczy to 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) oraz Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (PO PW).

Tablica 50. Wartość całkowita projektów, w tym wartość dofinansowania ze środków UE projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 na terenie województwa do końca 2022 r.^a

Table 50. The total project value including the additional EU financing value projects which are implemented based on the Partnership Agreement 2014-2020 in voivodship to end the 2022^a

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total		W tym dofinansowane ze środków UE Of which co-financing from the EU resources	W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)	Na 1 mieszkańca ^b Per capita in PLN ^b
	w mln zł	in million PLN			
Ogółem Total	31078,1	19495,6		5,4^c	15350
programy operacyjne: operational programmes:					
Infrastruktura i Środowisko Infrastructure and Environment	10433,9	5584,8		4,4	5153
Inteligentny Rozwój Smart Growth	3635,9	2139,7		4,7	1796
Polska Cyfrowa Digital Poland	1046,5	704,0		6,7	517
Wiedza Edukacja Rozwój Knowledge Education Development	862,3	749,0		3,3	426
Regionalne Programy Operacyjne Regional Operational Programme	15099,4	10318,1		7,2	7458

^a Dane szacunkowe; miejsce realizacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie; dane dotyczą podpisanych umów o dofinansowanie; bez środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. ^b Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. ^c Dla Polski łącznie ze środkami Programu Operacyjnego Polska Wschodnia.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej

^a Estimated data; place of project implementation in accordance with the financing agreement; data relate to signed co-financing agreements; without the funds of the Technical Assistance Operational Programme. ^b For the purpose of calculating data, the number of population as of 31 December 2021 was adopted. ^c For Poland included financing value of operational programme Eastern Poland.

Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

Do końca 2022 r. całkowita wartość projektów zrealizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 wyniosła 31,1 mld zł, co stanowiło 5,4% wartości całkowitej w Polsce (nie wliczając środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna – POPT).

Ponad połowę (62,7%) omawianej kwoty, tj. 19,5 mld zł pochodziło z budżetu Unii Europejskiej. W kraju udział dofinansowania ze środków wspólnotowych był o 2,0 p. proc. niższy i wyniósł 60,7%. Na 1 mieszkańca województwa lubelskiego przypadało przeciętnie 15350 zł, tj. o 12 zł więcej niż średnio w kraju.

Fundusze strukturalne oraz Fundusz Spójności w różnym stopniu wspierały projekty w ramach poszczególnych programów operacyjnych. Spośród zrealizowanych w województwie lubelskim największą wartość (15,1 mld zł) miały projekty Regionalnych Programów Operacyjnych. Stanowiły one 48,6% wartości całkowitej wszystkich projektów w województwie oraz 7,2% wszystkich projektów w tych programach w Polsce.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów operacyjnych jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

Należy podkreślić, że opisane wartości projektów to nie są wszystkie środki europejskie wykorzystywane w województwie. Nie obejmują one:

- funduszy z formalnie już zakończonych poprzednich ram finansowych 2007–2013, lecz jeszcze później w niewielkim stopniu wykorzystywanych,
- środków pozaunijnych z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF; tzw. Funduszu Norweskiego), Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG),
- projektów unijnych na lata 2014–2020 realizowanych poza funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności, czyli poza Umową Partnerstwa i pieczęcią Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (np. realizowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFRROW).

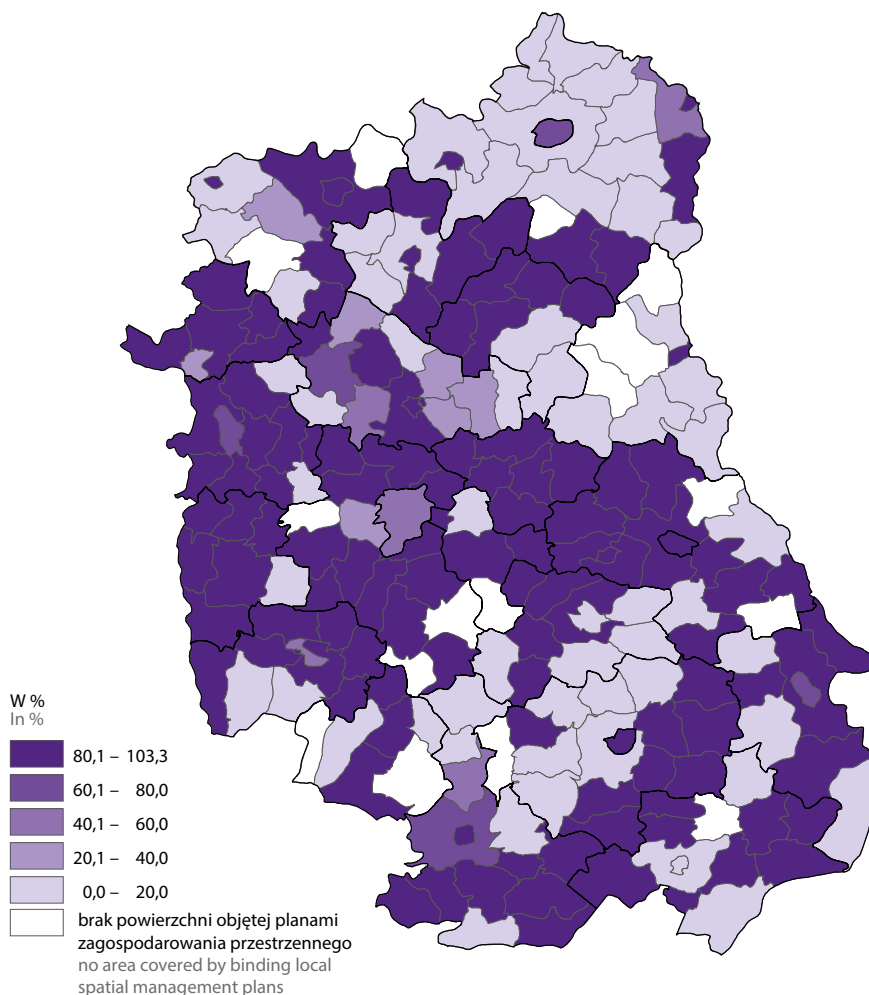
7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja

7.5. Spatial planning and revitalisation

Jednym z zadań własnych gmin jest kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na swoim terenie tak, aby efektywnie wykorzystać przestrzeń, godząc przy tym interesy różnych jej użytkowników oraz realizując cele społeczne i gospodarcze. W związku z tym gminy uchwalają studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Mapa 49. **Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem ^a w 2021 r.**

Map 49. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area ^a in 2021

^a Wartość wskaźnika większa od 100% wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii (GUGiK) z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych.

^a The index value greater than 100% results from the discrepancy in the planning documentation of the municipalities in relation to the geodetic area published by Head Office of Geodesy and Cartography (GUGiK), taking into account the revision of territorial units' borders since 2006.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest to opracowanie planistyczne gminy – akt prawa miejscowego uchwalony przez radę gminy – ustalające dla obszaru nim objętego, przeznaczenie terenów wyodrębnionych liniami rozgraniczającymi, z określeniem ich funkcji, zasad zagospodarowania, zasad obsługi w zakresie infrastruktury, a także ustalające, w zależności od potrzeb, lokalne warunki, zasady i standardy kształtowania zabudowy oraz inne szczególne warunki wymagające uregulowania planistycznego.

W 2021 r. w województwie lubelskim na terenie 213 gmin obowiązywało 1901 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp), o 5,2% więcej w porównaniu z 2020 r. Powierzchnia objęta mpzp stanowiła 57,2% powierzchni ogółem województwa, tj. o 0,1 p. proc. więcej niż przed rokiem.

Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w województwie lubelskim był mocno zróżnicowany. W ponad połowie gmin (120) powierzchnia pokryta planami stanowiła co najmniej 90%. Jednak w 45 gminach wskaźnik ten nie przekroczył 10%, a w 16 nie odnotowano powierzchni pokrytej mpzp.

W 2021 r. w trakcie sporządzania na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. było 383 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (382 w 2020 r.). Sporządzanie 35,5% projektów planów trwało dłużej niż 3 lata.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to dokument planistyczny określający politykę przestrzenną gminy. Studium ma koordynować ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z: dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, występowania obiektów i terenów chronionych, stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, prawa własności gruntów, jakości życia mieszkańców, zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych. W studium określa się, w szczególności: walory i zagrożenia środowiskowe, formy ochronne, obszary zabudowane, wyłączone z zabudowy i przewidziane do zabudowy z rozróżnieniem ich cech funkcjonalnych, stan i kierunki rozwoju infrastruktury usługowej i technicznej, obszary, dla których mają być sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz obszary przewidywane do realizacji zadań i programów ponadlokalnych. Studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Powierzchnia terenów wskazanych w studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyniosła 798,2 tys. ha i w porównaniu z 2020 r. była mniejsza o 120,0 tys. ha. Tereny wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze stanowiły 3,3% powierzchni wskazanej w studium, natomiast tereny wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne 0,2%.

Działania rewitalizacyjne w 2021 r. prowadziło 61,5% gmin województwa lubelskiego. Dla 85,5% z nich podstawą do prowadzenia działania był Program Rewitalizacji (PR) uchwalony na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Obszar rewitalizacji zajmował 6,4% powierzchni województwa. Liczba mieszkańców na obszarach rewitalizowanych stanowiła 16,0% ogółu ludności gmin prowadzących procesy rewitalizacji i w porównaniu z rokiem 2020 była mniejsza o 4,8%.

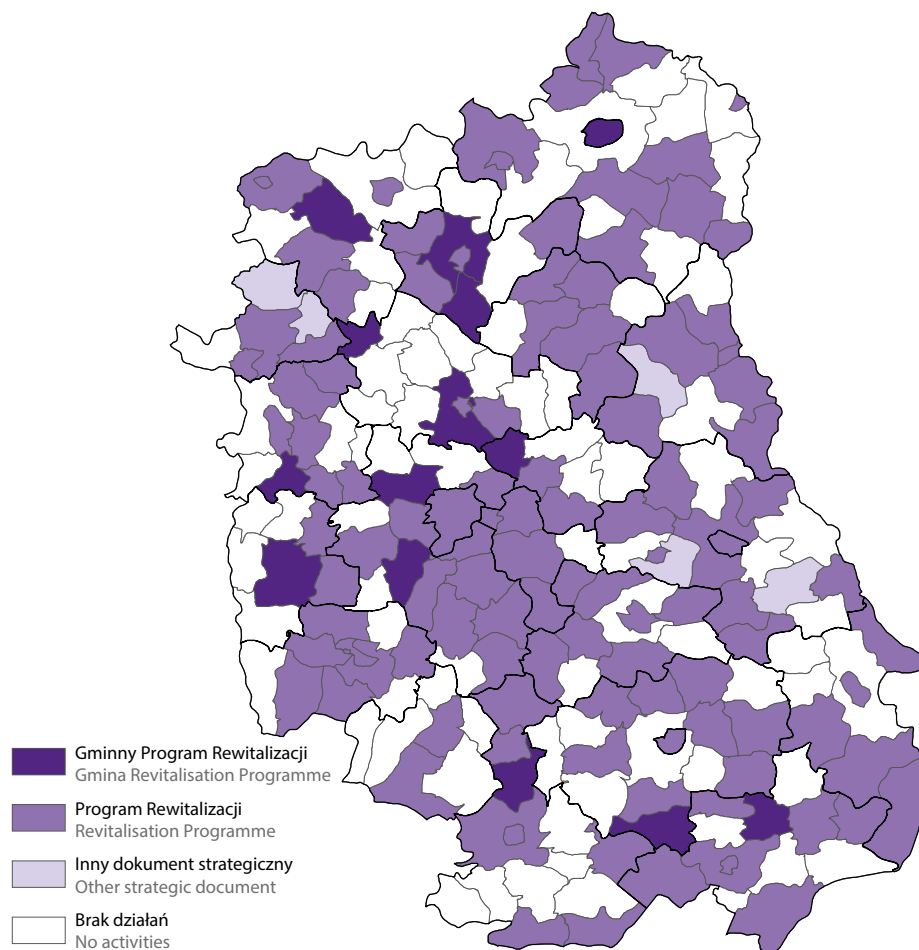
Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

W 2021 r. działania rewitalizacyjne prowadziło 131 gmin, tj. ponad połowa jednostek na terenie województwa lubelskiego (61,5%). Było to o 1 mniej niż w 2020 r. Program rewitalizacji prowadziły wszystkie miasta na prawach powiatu i gminy miejskie, 73,3% gmin miejsko-wiejskich i 54,6% gmin wiejskich. Dla 112 jednostek (85,5%) posiadających program rewitalizacji, dokumentem na podstawie którego prowadzono działania był program rewitalizacji (PR) uchwalony na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Rewitalizację na bazie gminnego programu rewitalizacji (GPR) uchwalonego na podstawie ustawy o rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego (IDS) prowadziło odpowiednio 14 i 5 gmin.

Mapa 50.
Map 50.

Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2021 r.
Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2021

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja. W 2021 r. 134 jednostki, stanowiące 62,9% ogółu gmin w województwie lubelskim, podały informacje o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego, w tym 3 z nich nie posiadało żadnego dokumentu z zakresu rewitalizacji. Ich liczba była o 3 wyższa niż rok wcześniej. Powierzchnia obszaru zdegradowanego w omawianych gminach wyniosła 495,9 tys. ha i w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 8,3 tys. ha, tj. o 1,7%.

Tablica 51.
Table 51.

Obszary zdegradowane w gminach
Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2020		2021		2020		2021	
	gminy, które miały wyznaczony obszar zdegradowany gminas which had designated degraded area				powierzchnia obszaru zdegradowanego ^a area of degraded area ^a			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % gmin ogółem in % of total gminas		w ha in ha		w % powierzchni ogółem in % of total area	
Ogółem Total	131	134	62,9	487 650	495 904	19,7		
Gminy miejskie ^b Urban gminas ^b	15	15	93,8	7 461	7 461	19,4		
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4	4	100,0	5 160	5 160	19,7		
Gminy wiejskie Rural gminas	91	92	56,4	432 532	428 519	20,8		
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	21	23	76,7	1 390	1 390	0,4		

a W momencie jego wyznaczenia. b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

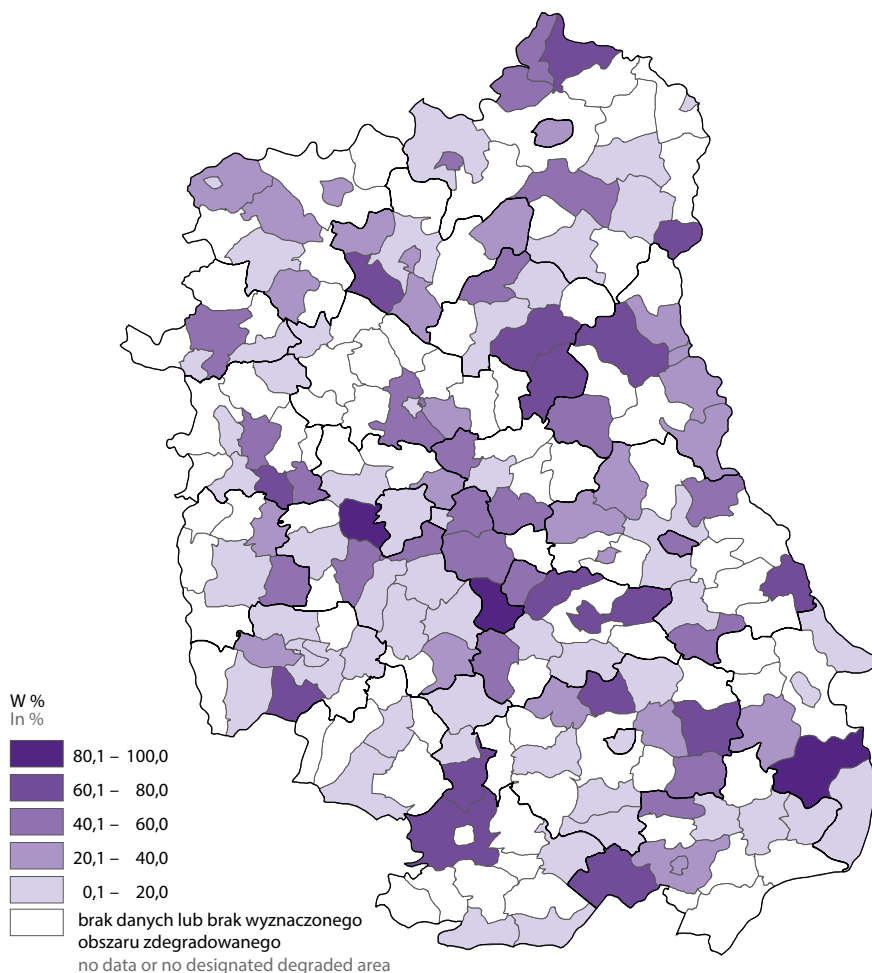
a At the time of designation. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Obszar zdegradowany w momencie jego wyznaczenia zamieszkiwało 550,9 tys. osób, co stanowiło 27,0% ogółu ludności województwa lubelskiego. W porównaniu z 2020 r. ich liczba wzrosła o 0,9% a udział o 0,5 p. proc.

Mapa 51.**Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR w 2021 r.**

Map 51.

Share of degraded area in the total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR or PR in 2021

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym, lub technicznym, lub przestrzenno-funkcyjnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

W 2021 r. w województwie lubelskim obszar rewitalizacji w gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR obejmował 161,8 tys. ha i stanowił 6,4% powierzchni ogółem. W stosunku do 2020 r. powierzchnia rewitalizacji była o 0,7 tys. ha, tj. o 0,4% mniejsza. Udział obszaru rewitalizacji w ogólnej powierzchni gmin, które posiadały gminny program rewitalizacji (GPR) lub program rewitalizacji (PR), był mocno zróżnicowany i zawierał się w przedziale się od 0,1% do 25,0%.

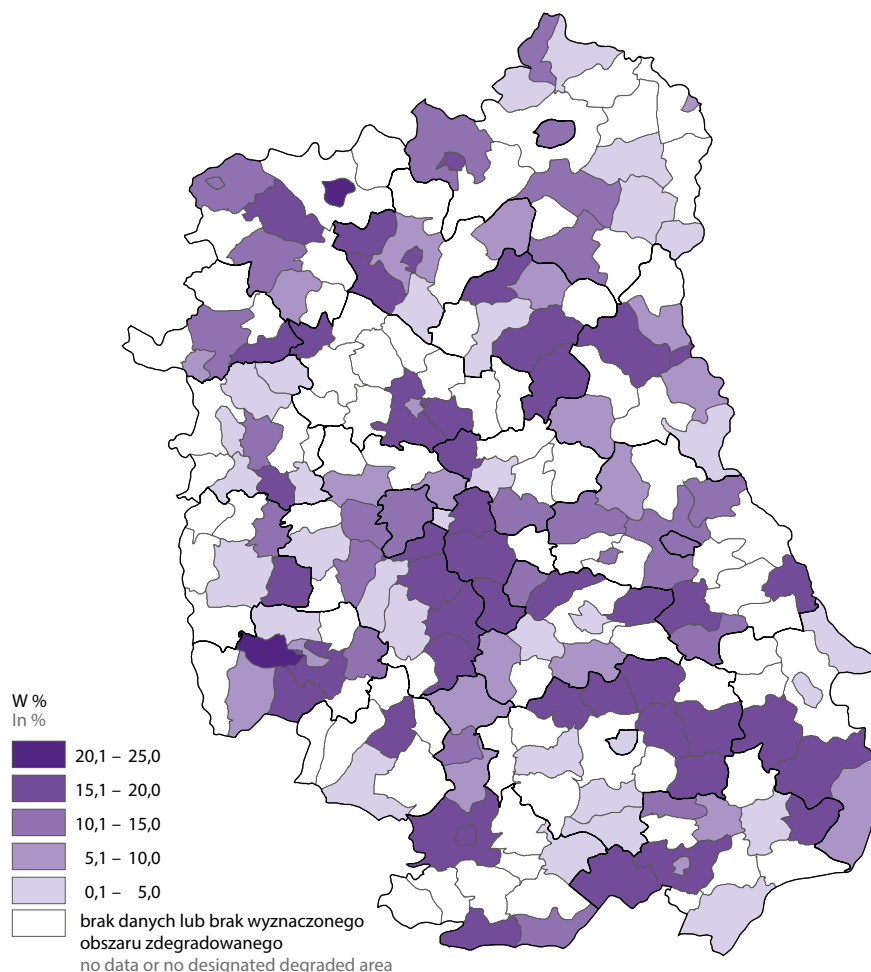
Mapa 52. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 52.

Share of revitalisation area in the total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR or PR in 2021

As of 31 December

W końcu 2021 r. obszar rewitalizacji zamieszkiwało 325,8 tys. osób, co stanowiło 16,0% ogółu ludności gmin prowadzących procesy rewitalizacji. W porównaniu z rokiem 2020 liczba mieszkańców na obszarach rewitalizowanych była mniejsza o 4,8%.

Wśród typu funkcjonalnego terenów, na których prowadzone były działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR, dominowały tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi. Obejmowały one 69,6% obszarów rewitalizacji w województwie, przy czym 7,3% znajdowało się w miastach, a 62,3% na wsi. Tereny niezamieszkałe stanowiły 30,4% obszaru rewitalizacji, w tym zabudowane 4,1%. Natomiast 2,6% to tereny zieleni, do których zaliczamy m.in. powierzchnię parków, zieleńców i cmentarzy.

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

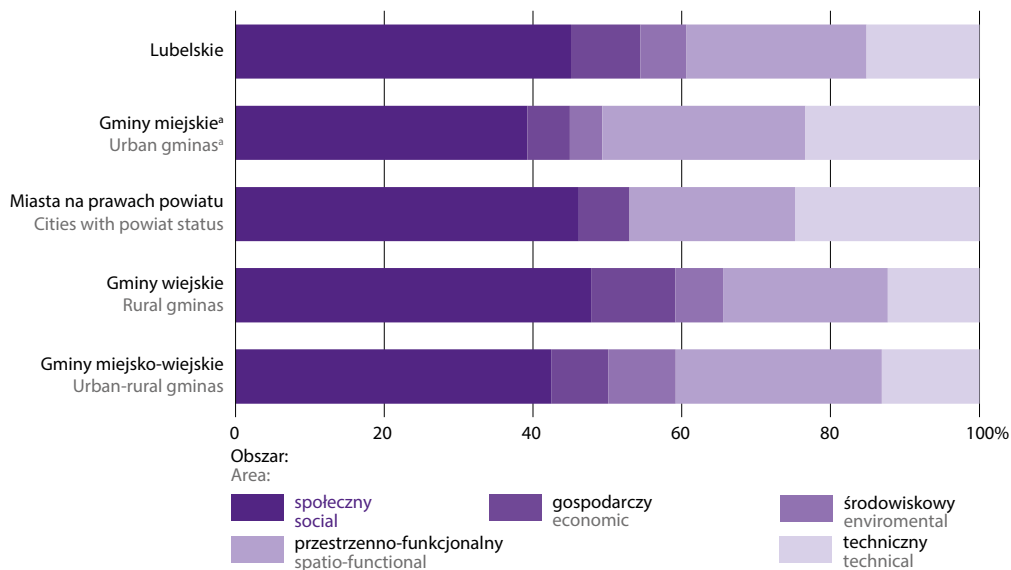
W obowiązujących w 2021 r. GPR i PR zaplanowanych było 2358 przedsięwzięć, tj. o 0,7% mniej niż 2020 r. W ciągu całego roku rozpoczęto, realizowano lub zrealizowano 22,3% spośród zaplanowanych programach rewitalizacji działań.

Najwyższy odsetek (45,1%) miały przedsięwzięcia, w których dominowały interwencje w obszarze społecznym i zawierał się on w przedziale od 39,2% w gminach miejskich do 47,8% w gminach wiejskich. Blisko co czwarte przedsięwzięcie dotyczyło interwencji w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym. Największy ich udział odnotowano w gminach miejsko-wiejskich (27,7%) i w gminach miejskich (27,3%). W gminach wiejskich oraz miastach na prawach powiatu było to odpowiednio 22,1% i 22,2%. Działania w obszarze technicznym stanowiły 15,1% wszystkich przedsięwzięć w województwie. W miastach na prawach powiatu odsetek ten był najwyższy i wyniósł 24,8%, w pozostałych jednostkach udział ten był niższy – w gminach miejskich było to 23,4%, a w gminach miejsko-wiejskich oraz wiejskich odpowiednio 13,1% i 12,3%. Wśród zaplanowanych działań najmniej było przedsięwzięć w obszarze gospodarczym (9,3%) i środowiskowym (6,2%).

W porównaniu z 2020 r. wzrósł odsetek przedsięwzięć w obszarze technicznym (o 1,1 p. proc.), natomiast spadek odnotowano w obszarach społecznym (o 0,3 p. proc.), gospodarczym (o 0,2 p. proc.), środowiskowym (o 0,1 p. proc.) oraz przestrzenno-funkcjonalnym (o 0,5 p. proc.).

Wykres 74. Struktura przedsięwzięć zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR/PR według obszaru interwencji w 2021 r.

Chart 74. Structure of undertakings planned in the GPR/PR revitalisation programmes by intervention areas in 2021

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie lubelskim

Selected data on Lubelskie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	483460,7	142243,6	164195,1
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	91008,6	41235,8	68085,8
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dam ³	0,023	0,024	0,024
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	22,7	25,9	28,6
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,45	-1,23	-1,19
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,20	9,21	9,81
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	.	-1,90	-2,22
Wskaźnik starości demograficznej w %	16,4	16,9	17,4
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	662	807	845
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	49,5	49,4	50,0
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	54,7	53,8	53,9
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	9,5	8,2	7,3
Bezrobotni zarejestrowani ^b na 1 ofertę pracy	71	54	43
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c w zł	3543,24	3713,05	3882,99
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	507,6	508,4	508,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1776,99	1812,13	1870,57
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1226,74	1299,14	1436,58
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	.	.	.
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	8,6	7,8	6,6
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	45,3	52,5	61,0
Zasoby mieszkaniowe ^b na 1000 ludności	355,9	359,9	364,2
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	28,5	28,0	27,8
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	7,5	7,5	7,7
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	1337	1319	1276

a Przeciętne w roku. b Stan w dniu 31 grudnia. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9
a Annual averages. b As of 31 December. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9

2018	2019	2020	2021	2022	Specification
755510,1	681597,2	611274,9	681918,6	.	Outlays on fixed assets in environmental protection (current prices) in thousand PLN
95945,4	122002,6	105130,7	117143,5	.	Outlays on fixed assets in water management (current prices) in thousand PLN
0,024	0,024	0,025	0,026	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³
32,6	39,2	47,9	50,0	.	Share of municipal waste collected separately in total municipal waste in %
-1,69	-1,77	-4,46	-6,82	-4,78	Natural increase per 1,000 population
9,47	9,13	8,73	8,12	7,49	Live births per 1,000 population
-2,53	-2,86	-2,10	-2,33	-2,22	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population
18	18,6	19,4	19,8	20,4	Old age ratio in %
870	877	876	879	.	Children attending pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3-6
51,2	50,9	51,1	53,8	54,9	Employment rate by LFS ^a in %
54,7	53,9	54,2	56,8	57,6	Activity rate by LFS ^a in %
6,4	5,6	5,8	5,2	4,7	Unemployment rate by LFS ^a in %
46	48	66	31	41	Registered unemployed persons per job offer ^b
4126,67	4352,10	4585,19	5014,44	5604,38	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^c in PLN
521,2	523,9	525,1	521,4	518,1	Annual average number of retirees and pensioners in thousand
1953,74	2049,58	2170,28	2321,29	2533,54	Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
1527,69	1556,76	1679,02	1906,84	.	Average monthly available income per capita in households in PLN
.	26,5	24,4	22,9	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers in %
5,9	5,4	4,7	4,1	.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in %
77,2	92,7	98,4	128,2	.	Children staying in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3
368,9	373,6	382,4	388,7	.	Dwelling stocks ^b per 1,000 population
28,8	29,0	29,5	29,6	.	Consumption of water from water supply system in households per capita w m ³
7,7	7,9	7,6	8,8	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita
1313	1355	1361	1335	.	Population per out-patient health care unit

9 osób.
persons.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	91,5	93,8	93,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	7,2	5,1	5,6
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a w mln zł (ceny bieżące)	3850,4	3490,8	3868,0
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	96,0	90,7	110,8
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową ^p na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	342,4	292,6	314,1
Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	103,5	104,3	110,6
Drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	72,7	74,1	75,5
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	5,8	18,0	23,5
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:			
ogółem	37,8	37	35,7
gminy ^d	37,3	34	32,4
miasta na prawach powiatu	51,4	49,1	47,4
powiaty	28,1	30,2	30,9
województwo	21,8	30,6	27,3
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %			
ogółem	22,7	11,7	15,1
gminy ^d	19,0	9,9	13,2
miasta na prawach powiatu	14,9	8,9	11,9
powiaty	17,2	15,2	18,5
województwo	57,7	29,3	34,4
Dotacje inwestycyjne ogółem ^e dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł			
ogółem	1292,9	570	731
gminy ^d	479,1	173,8	235,3
miasta na prawach powiatu	169,3	99,4	171,4
powiaty	146,8	108,2	118,6
województwo	497,7	188,6	205,8
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł			
ogółem	-266,5	316,2	-90,5
gminy ^d	14,3	197,1	-9,9
miasta na prawach powiatu	-94,7	10,3	-60,3
powiaty	12,3	28,5	-30,7
województwo	-198,5	80,3	10,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba przekracza 49 osób. b Bez amortyzacji środków trwałych. c Dane e Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. b Excluding depreciation of fixed status. e Sum of all types of investment grants.

2018	2019	2020	2021	2022	Specification
94,3	93,7	93,2	92,5	92,4	Cost level indicator in non-financial enterprises ^a in %
4,6	5,1	5,7	6,4	6,5	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^a in %
4463,4	4784,4	4618,2	5007,2	6024,0	Investment outlays of non-financial enterprises ^a in million PLN (current prices)
115,4	107,2	96,5	108,4	120,3	Investment outlays of non-financial enterprises ^a (previous year=100; current prices)
380,2	467,0	495,4	541,8	.	Intramural expenditure on research and development ^b per capita in PLN (current prices)
98,8	112,9	102,1	111,0	137,0	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)
80,3	77,6	81,6	83,4	.	District and communal roads with hard surface per 100 km ² of total area
22,9	23,2	21,9	30,4	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
					Share of own revenue in total revenue of local government units in %:
35,3	36,2	36,7	34,7	.	total
32,2	32,9	34,2	31,5	.	gminas ^d
46,7	47,8	44,4	43,3	.	cities with powiat status
29,2	35,4	36,3	33,9	.	powiats
29,3	24,7	30	30,5	.	voivodship
					Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %
21,5	20,9	18,5	19,0	.	total
21,4	18,7	18,1	15,9	.	gminas ^d
15,9	12,9	12,8	16,3	.	cities with powiat status
25,8	27,7	26,6	23,8	.	powiats
35	47,6	27	42,6	.	voivodship
					Total investment grants ^e for local government units in milion PLN
1306	1443,9	1376,2	1265,6	.	total
585	620,7	663,8	425,4	.	gminas ^d
299,6	189,8	242,5	327,9	.	cities with powiat status
260,3	250,3	285,7	168,8	.	powiats
161,1	383,1	184,3	343,5	.	voivodship
					Result of budgets of local government units in milion PLN
-559,6	-5,1	612,9	1023,6	.	total
-308,2	11,9	326,9	771,0	.	gminas ^d
-119,9	-60	-48,9	20,4	.	cities with powiat status
-61,8	68	194,6	49,2	.	powiats
-69,7	-25,1	140,3	183,0	.	voivodship

dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu. assets. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d Excluding gminas which are also cities with powiat

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o Lublinie

Selected data on Lublin

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:			
gazowych	681159	798240	792210
pyłowych	115	68	71
Odpady wytworzone ^a w tys. t	220,8	175,9	95,2
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	247,9	239,5	247,4
Ludność ^{cb}	340727	340466	339850
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,59	0,43	0,13
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	.	-0,65	-0,82
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym ^b	624	645	668
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	.	989	1018
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b	7,9	7,2	6,2
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ^b w %	60,0	60,2	59,9
Bezrobotni zarejestrowani ^b na 1 ofertę pracy	33	44	36
Liczba osób na 1 przychodnię ^{bd}	1175	1150	1072
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca	15,8	15,1	15,2
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	5,3	4,8	4,0
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^e i klubach dziecięcych w %	13,0	15,1	17,5
Miejsca w żłobkach ^{be} i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	134	161	181
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b	2,31	2,28	2,23
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 1000 ludności	129	131	134
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b na 1000 ludności	89	88	89
Spółki handlowe ^b na 1000 ludności	18	21	22
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^f w %	8,9	5,5	5,8
Nakłady inwestycyjne ^g na 1 mieszkańca (ceny bieżące) w zł	4814	3861	3881
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,4	6,7	8,0
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	2804	2931	3116
Wydatki majątkowe gmin na 1 mieszkańca w zł	1066	637	1012

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z dziećmi przebywającymi przez wewnętrznych i administracji. e Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2017-2021 żłobkami przyzakładowymi. f Dane pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a During the year; excluding municipal waste. b As of 31 December. c Including children in units performing health care activities nursery wards as well as in 2017-2021 workplace nurseries. f Data concern economic entities employing more than 49 persons. g Data

2018	2019	2020	2021	2022	Specification
					Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in tonnes/year:
732627	791210	909987	790322	.	gaseous
93	86	165	151	.	particulate
110,5	107,7	98,9	112,7	.	Waste generated ^a in thousand tonnes
245,9	227,9	219,9	226,6	.	Mixed municipal waste collected per capita in kg
339682	339784	335114	332852	331243	Population ^b
0,17	0,11	-2,50	-4,39	-3,04	Natural increase per 1,000 population
-0,46	0,57	-0,54	-1,13	-1,80	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population
690	707	700	709	720	Non-working age population per 1,000 persons of working age ^b
1042	1009	1041	1061	.	Children attending pre-primary education establishments ^c per 1,000 children aged 3–6
5,5	5,0	5,6	5,2	4,9	Registered unemployment rate ^b
57,7	54,5	55,0	62,9	59,6	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons ^b in %
57	67	71	41	23	Registered unemployed persons ^b per job offer
1045	1100	1113	1027	.	Population per 1 out-patients departments ^{bd}
15,2	15,4	13,4	15,7	.	Medical consultations provided in out-patient health care ^d per capita
3,3	2,9	2,7	2,6	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %
20,5	23,5	25,3	30,4	.	Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^e i klubach dziecięcych w %
219	256	309	369	.	Miejsca w żłobkach ^{be} i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3
2,19	2,16	2,08	2,04	.	Population per 1 dwelling in dwelling stocks ^b
134	136	143	150	156	Entities of the national economy ^b per 1,000 population
92	93	98	102	106	Natural persons conducting economic activity ^b per 1,000 population
20	21	23	25	27	Commercial companies ^b per 1,000 population
6,0	5,3	6,2	7,0	6,8	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^f in %
4524	4936	5229	5343	.	Investment outlays in enterprises ^g (current prices) per capita in PLN
8,5	6,9	8,7	8,9	9,2	Dwellings completed per 1,000 population
3309	3694	3554	3973	.	Own revenue of the city budget per capita in PLN
1381	988	833	1344	.	Property expenditure of the city budget per capita in PLN

cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba

throughout the school year. d Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. e Including concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Rozdział 10

Chapter 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie	Biała Podlaska	Chełm	Lublin	Zamość	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r. tonach/rok:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2021 in tonnes/year:
gazowych	62457	1385800	790322	79303	gaseous
pyłowych	46	150	151	31	particulate
Odpady wytworzone ^a w 2021 r. w tys. t	12,7	27,0	112,7	15,1	Waste generated ^a in thousand tonnes in 2021
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2021 r. w kg	13,0	176,6	226,6	174,6	Mixed municipal waste collected per capita in 2021 in kg
Ludność ^b w 2022 r.	54768	57933	331243	58942	Population ^b in 2022
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r.	-2,53	-6,87	-3,04	-4,89	Natural increase per 1,000 population in 2022
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r.	-3,82	-7,63	-1,80	-5,99	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2022
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym ^b w 2022 r.	741	769	720	776	Non-working age population per 1,000 persons of working age ^b in 2022
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2021/21	1082	1204	1034	1100	Children attending pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3–6 in 2021/21 school year
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w 2022 r. w %	7,7	9,2	4,9	7,8	Registered unemployment rate ^b in 2022 in %
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ^b w 2022 r. w %	58,9	55,9	59,6	62,2	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons ^b in 2022 in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^b w 2022 r.	60	63	23	43	Registered unemployed persons per job offer ^b in 2022
Liczba osób na 1 przychodnię ^b w 2021 r.	1172	1470	1027	774	Population per 1 out-patients departments ^b in 2021
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2021 r.	11,0	12,4	15,7	19,3	Medical consultations provided in out-patient health care per capita in 2021
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2021 r. w %	3,2	3,6	2,6	4,6	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2021 in %
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^c i klubach dziecięcych w 2021 r. w %	20,6	27,3	30,4	26,8	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^c and children's club in 2021 in %
Miejsca w żłobkach ^c i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^b w 2021 r.	243	338	369	296	Places in nurseries ^c and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 ^b in 2021
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b w 2021 r.	2,27	2,27	2,04	2,39	Population per dwelling in dwelling stocks ^b in 2021
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 1000 ludności w 2022 r.	129	105	156	133	Entities of the national economy ^b per 1,000 population in 2022
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b na 1000 ludności w 2022 r.	90	77	106	101	Natural persons conducting economic activity ^b per 1,000 population in 2022
Spółki handlowe ^b na 1000 ludności w 2022 r.	19	11	27	9	Commercial companies ^b per 1,000 population in 2022
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^d na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł	3038	1920	5343	5262	Investment outlays in enterprises (current prices) ^d per capita in 2021 in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2022 r.	10	2,2	9,2	7,3	Dwellings completed per 1,000 population in 2022
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł	2706	2852	3973	3523	Own revenue of the city budget per capita in 2021 in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł	886	2161	1344	1635	Property expenditure of the city budget per capita in 2021 in PLN

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z oddziałami żłobkowymi i żłobkami przyzakładowymi. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Excluding municipal waste. b As of 31 December. c Including nursery wards and workplace nurseries. d Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.